

ನಾಗರಸ ಕವಿಯ

ಕರ್ಣಾಟಕ ಭಗವದ್ಗೀತೆ ೧

ಭಾರತೀಯ ವಿದ್ಯಾಭವನ

ನಾಗರಸ ಕವಿಯ

ಕರ್ಣಾಟಕ ಭಗವದ್ಗೀತೆ

ಭಾರತೀಯ ವಿದ್ಯಾಭವನ
ರೇಸ್‌ಕೋರ್ಸ್ ರಸ್ತೆ, ಬೆಂಗಳೂರು - 560 001

NAGARASA KAVI : KARNATAKA BHAGAVADGITE-

A unique Kannada book on Bhagavadgita created in Bhamini Shatpadi style. Published by The Bharatiya Vidya Bhavan, Race Course Road, Bengaluru - 560 001.

Pages : xvi + 188

© Bharatiya Vidya Bhavan, Bengaluru

Fourth Edition : 2011

Copies : 1000

Price : ₹ 90

Cover Page : H.N. Suresh

Printed at :

Omkar Offset Printers

No. 3/3, 1st Main, New Taragupet
Bangalore - 560 002

Ph : 2670 8186 / 2670 9026

E-mail : omkaroffset@gmail.com

Website : www.omkaroffset.com

ಶ್ರೀ ಪತ್ರಿ ಆದಿನಾರಣಯ್ಯ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮತಿ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಮ್ಮ

ಪೂಜ್ಯ ಮಾತಾಪಿತೃಗಳಾದ
ಶ್ರೀ ಪತ್ರಿ ಆದಿನಾರಣಯ್ಯ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮತಿ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಮ್ಮ
ಅವರ ಸವಿನೆನಪಿನಲ್ಲಿ

ಪತ್ರಿ ಶ್ರೀಧರ ಶಾಂತಾ ಚಾರಿಟಬಲ್ ಟ್ರಸ್ಟ್
ಬೆಂಗಳೂರು

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ

ಸಕಲ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಸಾರವನ್ನೂ ಹೊಂದಿ 'ಸರ್ವಶಾಸ್ತ್ರಮಯೀ ಗೀತಾ' ಎಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆದಿರುವ ಮತ್ತು ಸ್ವಯಂ ಭಗವಾನ್ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಮುಖಾರವಿಂದದಿಂದಲೇ ಹೊರಬಂದಿರುವ 'ಗೀತಾಮೃತಸಾರ'ದಿಂದ ಮಾನವರಿಗೆ ಕರ್ಮಬಂಧನದ ತೊಡಕಿನಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಯ ದಾರಿಯನ್ನು ತೋರಿಸುವಂತಹ ವಿಶ್ವದ ಏಕೈಕ ಸದ್ಗುಣವೇ ಭಗವದ್ಗೀತೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಇಂದಿಗೂ ಭಗವದ್ಗೀತೆಯನ್ನು ಇಡೀ ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿಯೇ ಅರಿತವರೆಲ್ಲರೂ ಪವಿತ್ರ ಗ್ರಂಥವಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಮನನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಂಸ್ಕೃತದ ವ್ಯಾಸಭಾರತವನ್ನೇ ಆಧರಿಸಿ ನಮ್ಮ ಮಹಾಕವಿ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿರುವ 'ಕರ್ಣಾಟ ಭಾರತ ಕಥಾ ಮಂಜರಿ'ಯಲ್ಲಿ ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಸಾರಾಂಶವನ್ನು ಕೆಲವೇ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದಿಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಆದರೆ ಕವಿ ನಾಗರಸನು ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ 700 ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನೂ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ (ಭಾಮಿನಿ ಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿಯೇ) ಅಷ್ಟೇ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಕನ್ನಡ ಪದ್ಯಗಳನ್ನಾಗಿ ಅನುವಾದಿಸಿ ಬರೆದ 'ನಾಗರಸನ ಕರ್ಣಾಟಕ ಭಗವದ್ಗೀತೆ' ಒಂದು ಅನರ್ಘ್ಯವಾದ 'ಕನ್ನಡ ಭಗವದ್ಗೀತೆ'ಯಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಓದುವವರಿಗೆ ಬಹುಶಃ, ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನೇ ಇದನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ರಚಿಸಿರ ಬೇಕೆನಿಸುವಷ್ಟು ಸರಳ ಸುಂದರವಾಗಿದ್ದು ಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೂ ಅರ್ಥವಾಗುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತದ ಮೂಲ ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಅರಿವನ್ನು ಮೂಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಈ ಕನ್ನಡ ಪದ್ಯಗಳು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿವೆಯೆಂದು ಹೇಳಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಭಾರತೀಯ ವಿದ್ಯಾಭವನದ ಬೆಂಗಳೂರು ಕೇಂದ್ರದ ನಿರ್ದೇಶಕರಾದ ಪದ್ಮಶ್ರೀ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪುರಸ್ಕೃತ ಡಾ. ಮತ್ತೂರು ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿಯವರು

ಹಾಗೂ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪುರಸ್ಕೃತ ಗಮಕ ವಿದ್ವಾನ್ ಹೊಸಹಳ್ಳಿ ಕೇಶವಮೂರ್ತಿಯವರು ಉದಯ ಟಿ.ವಿ. ಚಾನೆಲ್‌ನಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿಕೊಡುತ್ತಿರುವ ಮಹಾಭಾರತ ವಾಚನ-ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ನಾಗರಸನ ಕರ್ಣಾಟಕ ಭಗವದ್ಗೀತೆಯನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಕ್ಕೆ ಬಳಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಕನ್ನಡ ವೀಕ್ಷಕರಲ್ಲಿ ಈ ಕಾವ್ಯದ ಬಗೆಗೆ ಒಲವು ಮೂಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಒಲವಿನ ಫಲವಾಗಿಯೇ ಈಗ ಭಾರತೀಯ ವಿದ್ಯಾಭವನದ ಮೂಲಕ ಈ ಕಾವ್ಯವು ನಾಲ್ಕನೆಯ ಮುದ್ರಣಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಮತ್ತೂರ್ಜಿ ಅವರನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಗೌರವಿಸುವ ದಾನಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಪತ್ತಿ ಶ್ರೀಧರ್ ಅವರು ಈ ಮುದ್ರಣಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಹಣವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ನನಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಹೆಮ್ಮೆಯ ಹಾಗೂ ಸಂತೋಷದ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ.

ಈ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಜನಪ್ರಿಯಗೊಳಿಸಿರುವ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನರತ್ನ ಡಾ. ಮತ್ತೂರು ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿಯವರಿಗೂ ಮತ್ತು ದಾನಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಪತ್ತಿ ಶ್ರೀಧರ್ ಮತ್ತು ಅವರ ಕುಟುಂಬವರ್ಗದವರಿಗೂ ನನ್ನ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು.

ಈ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯನ್ನು ಕನ್ನಡಿಗರು ಆದರದಿಂದ ಸ್ವಾಗತಿಸುವರೆಂದು ಆಶಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಬೆಂಗಳೂರು

06-05-2011

ಎನ್. ರಾಮಾನುಜ

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು

ಭಾರತೀಯ ವಿದ್ಯಾಭವನ

ಕರ್ನಾಟಕ

ನಾಗರಸನ ಕರ್ನಾಟಕ ಭಗವದ್ಗೀತೆ

ನಾಗರಸನು ರಚಿಸಿರುವ ಏಕೈಕ ಕೃತಿ 'ಕರ್ನಾಟಕ ಭಗವದ್ಗೀತೆ'. ಇದರ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಯು ದೊರೆತುದು ಮಧುಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ವಕೀಲರಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಯರೆಂಬವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ತಾಳೆಗರಿಗಳ ಕಂತೆಯಲ್ಲಿ. ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಯರು ಸಾರ್ತ್ವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು; ವೈದಿಕ ಕರ್ಮನಿಷ್ಠರು. ಈ ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದದ್ದು 19ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಕೊನೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಣವಾದುದು 20ನೇ ಶತಮಾನದ ಆದಿಯಲ್ಲಿ; 1908ರಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಮೊದಲು ಮುದ್ರಣಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದವರು ಮೈಸೂರಿನ ಅರಸರ ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ವಿದ್ವಾಂಸರಾಗಿದ್ದ ಸೋಸಲೆ ಅಯ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು. ಅವರು ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಯರ ಸಂಬಂಧಿಗಳು. ಸುಮಾರು ಮೂವತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಬಳಿಕ ಈ ಪುಸ್ತಕವು ಮತ್ತೆ ಮುದ್ರಣವಾಯ್ತು. ಅದನ್ನು ಮುದ್ರಣಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದವರು ಚೀಮನ ಹಳ್ಳಿ ರಘುನಾಥಾಚಾರ್ಯರು. ಆ ಮುದ್ರಣವೂ ಬೇಗ ಮಾರಾಟವಾಗಿ ಪುಸ್ತಕವು ಅನುಪಲಬ್ಧವಾಯಿತು. ಆಗ ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಯರ ಮೊಮ್ಮಗನಾದ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಷ್ಮೀನರಸಿಂಹಮೂರ್ತಿ ಎಂಬ ಉಪನ್ಯಾಸಕರು 1984ರಲ್ಲಿ ಮರುಮುದ್ರಣಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟರು. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಜಯನಗರದ ಮೂರನೇ ಬ್ಲಾಕಿನಲ್ಲಿರುವ 'ಶಂಕರ ಕೃಪಾ' ಎಂಬ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು ನನ್ನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು ಆ ಪುಸ್ತಕದ ಪುನರ್ಮುದ್ರಣಕ್ಕೆ ಅದನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಸೂಚಿಸಿದರು. ಆ ಮುದ್ರಣವನ್ನು ನಾನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದಾಗ ಅದರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಮುದ್ರಣ ಸ್ಫಾಲ್ಪಿತ್ಯಗಳೂ ಭಂದೋಲೋಪಗಳೂ ಇರುವುದು ಕಂಡುಬಂದಿತು. ಆದರೆ ಆ ಲೋಪಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕಾದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಷ್ಟಪಡಬೇಕಾಗಿರಲಿಲ್ಲ.

ನಾನು ಸಂಸ್ಕೃತದ ಮೂಲವನ್ನು ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿ ಗಟ್ಟಿಮೊಂಡು ಕೈ
ಹಿಡಿದಿದ್ದು ನಿರ್ಧಾರವಾಗಿ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರನ ಆವನ್ನು ಮುದ್ದುಗಟ್ಟಿ ಸಿಕ್ಕಿದುದು.

ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಓದುವಾಗ ಅದರ ಸರಳ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನು
ಓದಿ ನನಗೆ ತುಂಬ ಸಂತೋಷವಾಯ್ತು. ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಒಂದು ಶ್ಲೋಕಕ್ಕೆ
ಒಂದೇ ಭಾಷೆಯ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಅನುವಾದ ಮಾಡಿರುವುದು ಎಷ್ಟು
ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಓದುಗರಿಗೆ ಕೂಡ ಮನಗೊಳ್ಳುವ
ಅರಿವಾಗಬಹುದು ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಹದಿನೆಂಟನೆಯ
ಶತಮಾನದ ಕನ್ನಡದ ಅಡಮಾತಿಗೆ ಅದು ಹತ್ತಿರ ಹತ್ತಿರವಾಗಿದೆ. ದಾ.
ಬಹದ್ದೂರ್ ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರು ಈ ಗ್ರಂಥ ರಚನೆಯನ್ನು 1650ಕ್ಕೆ
ಹೊಂದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಕಾಲನಿರ್ಧಾರವು ಸರಿಯಾಗಿದೆ ಎನ್ನಿಸುತ್ತದೆ.

ನಾಗರಸನ ತಂದೆ ಕಾರ್ಯಗೋತ್ರದ ಯೋಗಿ ಪಿಶ್ಚೇಶ್ವರ ಎಂಬ
ಹಸರಿಸವರು. ಈ ಹಂಶದ ಪಿತೃಯರು ವೇದೋಪನಿಷತ್ತುಗಳಲ್ಲಿ
ನಿಷ್ಣಾತರಾಗಿದ್ದ ಪ್ರಾಚೀನ ಸಂಪ್ರದಾಯಸ್ಥರು. ತಂದೆಯಿಂದ ಸಂಸ್ಕೃತದನ್ನು
ಕಲಿತ ನಾಗರಸನು ಶಂಕರರೆಂಬ ಗುರುಗಳಿಂದ ಭಗವದ್ಗೀತೆಯನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ
ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿರಬೇಕು. ಆ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಅನುವಾದಿಸಬೇಕೆಂಬ
ಅಸೆಯಿಂದ ಶಂಕರಗುರುಗಳ ಕಣ್ಣರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದ್ದಾನೆ.
ಅದರಿಂದಲೇ ಗ್ರಂಥದ ಪೀಠಿಕಾ ಭಾಗದಲ್ಲಿ 'ಶಂಕರ ಗುರು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲಾಗಿ
ಅನಂದದಿಂದಾತ್ಮಪದದಿಂದ ಬೇಗದಿಂದ ನಡಸಿದನು' ಎಂದು ಕೃತಜ್ಞತೆಯಿಂದ
ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಅಲ್ಲದೆ 'ಪದಕ್ಕೊಂದೊಂದು ಗ್ರಂಥವ ಸಾಧಕರು ತಿಳಿವಂತೆ
ಕನ್ನಡದಿಂದ ರಚಿಸಿದನು' ಎಂಬ ಪಿಶ್ಚೆ ಪಿಪರವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾನೆ.
ಒಂದು ಶ್ಲೋಕಕ್ಕೆ ಒಂದೇ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವು ಹೊಂದುವಂತೆ ರಚನೆ
ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಇದು ತುಂಬ ಕಷ್ಟವಾದ ಕಾರ್ಯ. ಆದರೆ ನಾಗರಸನು
ಅದರಲ್ಲಿ ಸಾಧಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಅವನಿಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತದ ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಅರ್ಥವು
ಎಷ್ಟು ಹೃದ್ಯವಾಗಿತ್ತೆಂಬುದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ.

ಈ ಪುಸ್ತಕದ ಸರಳ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಗೆ ಮಾರುಹೋಗಿ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ದೃಷ್ಟಾಂತಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಸುಮಾರು 25 ಪುಟಗಳ ಒಂದು ಮುನ್ನುಡಿಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದೆ. ಅದರ ಅದು ಮುದ್ರಣವಾಗದೆ ಪುಸ್ತಕವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮುದ್ರಣವಾಗಿ, ಬೈಂಡಾಗಿ ಮಾರಾಟಕ್ಕೆ ಹಿಂಚಲಾಗಿತ್ತು. ನನ್ನ ಮುನ್ನುಡಿ ಮುದ್ರಣಾಲಯದಲ್ಲಿ ಮಾಯವಾಗಿತ್ತು.

ಈಗ ಮತ್ತೆ ಈ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಮುದ್ರಣದ ಯೋಗ ಕೂಡಿಬಂದಿದೆ. ಭಾರತೀಯ ವಿದ್ಯಾಭವನದ ನಿರ್ದೇಶಕರಾದ ನನ್ನ ತರುಣಮಿತ್ರ ಶ್ರೀ ಮತ್ತೂರು ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿಗಳು ಇದನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಲು ಮುಂದೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಬಹು ಸಮರ್ಥರಾದ ಪ್ರಕಾಶಕರು ಈ ಪುಸ್ತಕಕ್ಕೆ ದೊರತಂತಾಗಿ ನನಗೆ ಸಂತೋಷವಾಗಿದೆ. ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಭಾರತದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಕಾರರಾಗಿ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿಗಳು ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಕುಮಾರ ವ್ಯಾಸನ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನನಗೆ ಈ ವಿಷಯ ಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಏಕೆಂದರೆ ಇನ್ನು ಇದರ ಮುದ್ರಣ ಅತ್ಯಂತ ಸುಂದರವಾಗಿರುತ್ತದೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಯಶಸ್ಸನ್ನು ಕೋರುತ್ತೇನೆ.

ನಾಗರಸನ ಅನುವಾದ ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಲು ಒಂದೆರಡು ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿ ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಓದುಗರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಒಂದು ಶ್ಲೋಕದ ಅರ್ಥಸಂಪತ್ತಿಯನ್ನೂ ಶಬ್ದಸಂಪತ್ತಿಯನ್ನೂ ಇಡೀ ಪಟ್ಟಿದಿಯಲ್ಲಿ ತುಂಬುವುದು ಕ್ಲಿಷ್ಟವಾದ ಕಾರ್ಯ; ಅದು ಮಹಾಸಾಧನ. ಒಂದೆರಡು ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ನೋಡೋಣ. ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಆರನೇ ಅಧ್ಯಾಯ-ಧ್ಯಾನ ಯೋಗದ 14ನೆಯ ಮತ್ತು 15ನೆಯ ಶ್ಲೋಕಗಳು ಹೀಗಿವೆ:-

ಪ್ರಶಾಂತಾತ್ಮಾ ಪಿಗತಫಿರ್ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿದ್ರತೇ ಸ್ಥಿತಃ |

ಮನಃ ಸಂಯಮ್ಯ ಮಚ್ಛಿತ್ತೋ ಯುಕ್ತ ಅಸೀತ ಮತ್ತರಃ | (6-14)

ಯುಂಜನ್ಯೇಪಂ ಸವಾತ್ಮಾನಂ ಯೋಗೀ ಸಂಯತಮಾನಸಃ |

ಶಾಂತಿಂ ನಿರ್ವಾಣಪರಮಾಂ ಮತ್ಸಂಸ್ಥಾಮಧಿಗಚ್ಛತಿ | (6-15)

ಈ ಪದ್ಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಡಾ. ಸರ್. ಎಸ್. ರಾಧಾಕೃಷ್ಣನ್ ಅವರು ಹೀಗೆ ಅನುವಾದ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ: "Serene and fearless, firm in the vow of celibacy, subdued in mind, let him sit, harmonized, his mind turned to me and intent on me alone" ಇದಕ್ಕೆ ಅವರೇ ಒಂದು ವಿವರವನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ ಅದು ಹೀಗಿದೆ: "It is not ascetic celibacy that is meant by Bramhacharya, but Control. Hindu tradition affirms that a householder who controls his sex life is a Brahmachari" quite as truly as one who abstains from sex altogether.

ಈ ಅರ್ಥವನ್ನು ಕನ್ನಡದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸುಡಿಗಟ್ಟು 'ಉಂಡು ಉಪವಾಸಿ ಬಳಸಿ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ' ಎಂಬುದು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಸುಡಿಗಟ್ಟಿಗೆ ಆವಾರ ಭರತೇಶ ವೈಭವವ ರತ್ನಾಕರವರ್ಣಿಯ ಪದ್ಯ. ಅದು ಹೀಗಿದೆ:

ಉಂಡುಪವಾಸಿ ಬಳಸಿ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ

ಮಂಡಲವಿದ್ದೂ ನಿಸ್ಸಂಗ

ಮಂಡೆ ಬೆಳೆದು ಮನಬೋಳಾದ ತಪಸಿಯ

ಕೊಂಡಾಡಲಳವೇ ಚಕ್ರಿಯನು

ನಾಗರವನು ಭಗವದ್ಗೀತೆಯಲ್ಲಿ ಅವಗಿರುವ ಅರ್ಥವನ್ನು ತನ್ನ ಪದ್ಯದಿಗಿಂತಲೇ ತಿಳಿಸಿರುವ ರೀತಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿ.

ಹದುಳಿಸಿದ ವರಚಿತ್ತವುಳ್ಳವ
 ನೊದವಿದಂಜಿಕೆಯಿಲ್ಲದೇ ಶ್ರುತಿ
 ವಿದಿತ ವಿಮಲ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯವ್ರತವ ಚರಿಸುತಿದ
 ತುದಿಗೆ ಮನವನು ನಿಲಿಸಿಯೆನ್ನಲಿ
 ಪುದಿದ ಚಿತ್ತವನುಳ್ಳ ಯೋಗಿಯು
 ಮುದದಲೆನ್ನಲಿ ಲೀನವಾಗಿಹನೆಂದನಸುರಾರಿ (6-14)

ಈ ಪರಿಯ ನಿಯಮಿಸಿದ ಚಿತ್ತದ
 ರೂಪವುಳ್ಳವನಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮದ
 ರೂಪನನುದಿನ ಚಿಂತಿಸುತ ವರಯೋಗಿಯಾದವನು
 ತಾಪವಳಿದೆನ್ನಯ ಪರಮ ಸುಖ
 ರೂಪವನು ಕೂಡಿದುರ್ ನಿಜ ಚಿ
 ದ್ರೂಪವೆನಿಸುವ ಶಾಂತಿ ಪದವನು ಪಡೆವ ಕೇಳೆಂದ (6-15)

ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯವ್ರತವ ಎಂಬುದರ ಅರ್ಥವನ್ನು ವಿಸ್ತಾರಗೊಳಿಸುವ
 'ವಿದಿತ, ವಿಮಲ' ಎಂಬ ಎರಡು ಗುಣವಾಚಕಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಹೇಗೆ
 ಅರ್ಥವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತಾನೆ ಕವಿ ಎಂಬುದು ಬಹುಮುಖ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಮತ್ತೊಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಒಂಬತ್ತನೆಯ
 ಅಧ್ಯಾಯದ ಇಪ್ಪತ್ತೆರಡನೆಯ ಶ್ಲೋಕ. ಅದು ಹೀಗಿದೆ :

ಅನನ್ಯಾಶ್ಚಿಂತಯಂತೋ ಮಾಂ ಯೇ ಜನಾಃ ಪರ್ಯುಪಾಸತೇ
 ತೇಷಾಂ ನಿತ್ಯಾಭಿಯುಕ್ತಾನಾಂ ಯೋಗಕ್ಷೇಮಂ ವಹಾಮ್ಯಹಂ
 (9-22)

“ಯಾರು ನನ್ನನ್ನು (ಭಗವಂತನನ್ನು) ವಿನಾ ಬೇರಾರನ್ನೂ,
 ಬೇರಾವುದನ್ನೂ ಚಿಂತಿಸದೆ, ಭಗವದುಪಾಸನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಸರ್ವದಾ

ಭಗವಂತನೊಬ್ಬನನ್ನು ಓಡಿದಿರುತ್ತಾರೋ ಅಂಥ ಭಕ್ತರ ಯೋಗಕ್ಷೇಮಗಳು
ಭಾರವನ್ನು ನಾನು (ಭಗವಂತ) ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತೇನೆ.”

ಆರು ಕೆಲಬರು ನನ್ನನೇ ನೆರೆ
ಸಾರಿ ಮತ್ತೇನುವನು ಬಯಸುವ
ಧೀರರುಗಳೆನ್ನನು ಯಜಿಪರಾ ನಿತ್ಯಮುಕ್ತರಿಗೆ
ಸಾರಸರ ಪರಲೋಕಲಾಭದು
ದಾರದಿಹಲೋಕದ ಸುಖಿಗಳ
ಸೇರುವಯ ರಕ್ಷೆಯನು ತಾ ವಹಿಸುವೆನು ಕೇಳೆಂದ ||(9-22)

ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ದೃಷ್ಟಾಂತಗಳನ್ನು ನೀಡಬಯಸು. ಆದರೆ ಆದರ
ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಈ ಗಂಭೀರ ಪ್ರಾಚೀನ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಸ್ವಾರ್ಥ ಮನಗಳಲ್ಲಿ
ಬಹುವಾಗಿ ಉಪಯೋಗದಲ್ಲಿದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಈ ಮುದ್ರಣದ ಅಗತ್ಯವೂ
ಇತ್ತು.

ಶ್ರೀ ಮತ್ತೂರು ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿಗಳ ಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಜನಪ್ರಿಯತೆ
ದೊರೆಯಲಿ ಎಂದು ನಾನು ಹಾರೈಸುತ್ತೇನೆ.

58, 31ನೇ ಕ್ರಾಸ್
7ನೇ ಬ್ಲಾಕು, ಜಯನಗರ
ಬೆಂಗಳೂರು - 560 070

ಜಿ. ವೆಂಕಟಸುಬ್ಬಯ್ಯ
ಸಂಪಾದಕರು

26-4-2011

ಕಾಣದ ಕೈಗಳ ಕೃಪೆ !

ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಡೆಸಲು ನಾವು ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡಿದರೆ, ಭಗವಂತನ ಕಾಣದ ಕೈಗಳು ಅದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದೆಂದು ಖಚಿತವಾಗಿ ನಂಬಲು ಅನೇಕ ನಿದರ್ಶನಗಳಿವೆ.

ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲೊಮ್ಮೆ ನಾನು ಮತ್ತು ನನ್ನ ಮಿತ್ರ ಶ್ರೀ ಹೊಸಹಳ್ಳಿ ಕೇಶವಮೂರ್ತಿಯವರು ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಭಾರತ ವಾಚನ - ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವೊಂದನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಪ್ರಸ್ತಾವವಾಯಿತು. ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನು, ಭಗವದ್ಗೀತೆಯನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ತಿಳಿದಿದ್ದಾರೆಂದೋ ಏನೋ, ಇಡೀ ಗೀತೆಯ ಸಾರಸರ್ವಸ್ವವನ್ನೂ ಕೇವಲ 30 ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಭಟ್ಟಿ ಇಳಿಸಿದ್ದಾನೆಂದು ಹೇಳಿ, ಅದರ ಜೊತೆಗೇ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಪ್ರೇಕ್ಷಕರೊಡನೆ ಹಂಚಿಕೊಂಡೆ. ನಾವು, ಎಚ್.ಎಂ.ಟಿ. ಯವರು ಮಾಡಿಸಿದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಭಾರತದ ಆಡಿಯೋ ರೆಕಾರ್ಡಿಂಗ್ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅವನು ಬರೆದಿರುವಷ್ಟೇ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚಿನ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮಾಡಿ ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿದ್ದೆ. ಆದರೂ 'ಗೀತೆಯ ಪೂರ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯ ದೊರೆತರೆ ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತದೆ' ಎಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ಅದೇ ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಆ ದಿನ ಮೈಸೂರಿನ ಕಾವ್ಯ ಸಹೃದಯರ ಮುಂದೆ ಹೇಳಿದೆ. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ 15 ದಿನಗಳವರೆಗೆ ನಡೆದಿದ್ದು, ನಾನು ಈ ಮಾತು ಹೇಳಿದ ಮೂರು-ನಾಲ್ಕು ದಿನಗಳಲ್ಲೇ ಸಜ್ಜನರೊಬ್ಬರು ಹಳೆಯ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಕಟ್ಟೊಂದನ್ನು ತಂದಿದ್ದು ನಾನು ಕಥೆ ಮಾಡಿದ ನಂತರ ಹೊರಬರುತ್ತಿದ್ದಾಗ ನನ್ನ ಬಳಿ ಬಂದು ಆ ಕಟ್ಟನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. "ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪುಸ್ತಕಗಳಿವೆಯೋ, ಅದು ನಮಗಂತೂ ಉಪಯೋಗವಾಗದು. ತಮಗೇನಾದರೂ ಉಪಯೋಗವಾದರೆ ಅಷ್ಟೇ ಸಾರ್ಥಕ" ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಪರಸ್ಪರ ವಂದಿಸಿಕೊಂಡು ನಾವು

ಬೀಳ್ಕೊಂಡೆವು. ಅವಾದ ನಂತರ ಆ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ನಾನು ಈವರೆಗೆ ಬೇಕು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ!

ಅದರ ಅವರು ಅಂದುಕೊಟ್ಟ ಆ ಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಾಗರಸನ 'ಕನ್ನಡ ಭಗವದ್ಗೀತೆ' ಇದ್ದುದೇ ದೈವವು ನಮಗೆ ಮಾಡಿದ ಸಹಾಯ! ನಾಗರಸನು ಗೀತೆಯ ಸಂಸ್ಕೃತದ ಪ್ರತಿ ಶ್ಲೋಕಕ್ಕೊಂದರಂತೆ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಅನುವಾದಿಸಿ ಭಾಮಿನಿ ಪಟ್ಟದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿ ನಮಗೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. ನನ್ನ ಕುತ್ರ ಶ್ರೀ ಕೇಶವಮೂರ್ತಿಯೂ ಸಹ 'ವಾಚನ ಮಾಡಲೂ ಸೊಗಸಾದ ತಿಳಿಗನ್ನಡದ ಪದ್ಯಗಳು ಇವು. ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನೇ ಬರೆದಿರುವಂತಿದೆ' ಎಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನ ಮಾತುಗಳಿಗೆ ಧ್ವನಿಕೊಟ್ಟರು. ಹೇಗಾದರೂ ಈ ಕನ್ನಡ ಭಗವದ್ಗೀತೆಯನ್ನು ಜನರಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಅಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ ಉದಯ ಟಿ.ಪಿ.ಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಭಗವದ್ಗೀತೆಗೆ ಬಂದು ಮುಟ್ಟಿತು. ನಾವು ಈ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ವಾಚನ-ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಕ್ಕೆ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡೆವು. ಬಹಳ ಜನ ವೀಕ್ಷಕರು ಈ ಕನ್ನಡ ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಕುತೂಹಲ, ಮೆಚ್ಚುಗೆ ತೋರಿದರು. 'ಅದು ಸಿಗುವುದೇ?' ಎಂದೂ ಕೇಳಿದರು.

ಈ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಮರುಮುದ್ರಿಸೋಣ ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿ, ಇದಕ್ಕೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಜಿ. ದೆಂಕಟಸುಬ್ಬಯ್ಯನವರನ್ನು ಮುನ್ನುಡಿ ಬರೆದುಕೊಡಲು ಕೇಳಿದೆವು. ಶ್ರೀಯುತರು "ಇದರ 3ನೇ ಮುದ್ರಣಕ್ಕೆ ಸುವರ್ಣೋತ್ಸವದ ಮುನ್ನುಡಿಯನ್ನು ಬರೆದುಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಅದನ್ನು ಮುದ್ರಕರು ಕಳೆದುಬಿಟ್ಟರು" ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದರು. ನಮ್ಮ ಭಾರತೀಯ ವಿದ್ಯಾಭವನ ಕರ್ನಾಟಕ ಕೇಂದ್ರದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎನ್. ರಾಮಾನುಜ ಅವರು "ಭವನ್ಯ ಇದನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಬಹುದಾದರೆ ಸಂತೋಷವಿಂದ ಮಾಡೋಣ" ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. "ಸಂಪಾದಕರಾಗಿ, ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಆಗುಮಾಡಿಕೊಡುವಿರಾ" ಎಂದೂ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಜಿ.ಪಿ. ಅವರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡೆವು. ಕೃಪೆಮಾಡಿ ಅವರು ಒಪ್ಪಿದರು.

“ಕೃತಿಯ ಕರಡು ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಸೋಡಿ ಮುದ್ರಣ ದೋಷ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು” ಎಂದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸುಂದರ ರಾಜು ಅವರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡೆ. ತಕ್ಷಣವೇ ಅವರು ಒಪ್ಪಿದರು. ಸ್ವತಃ ಗಮಕಿಗಳು ಮತ್ತು ಲೇಖಕರೂ ಆದ ಶ್ರೀ ಸುಂದರರಾಜು ಅವರು, ಕೃತಿಯನ್ನು ಆಮೂಲಾಗ್ರವಾಗಿ ಓದಿ ಅಕ್ಷರ ಸ್ವಾಲಿತ್ಯಗಳು ಇಲ್ಲದಂತೆ ತಿದ್ದಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಹಾಗೂ ಅಂದು ನನಗೆ ಈ ಕೃತಿಯನ್ನು ನೀಡಿ ಉಪಕರಿಸಿದ ಮೈಸೂರಿನ ಆ ಮಹನೀಯರಿಗೂ ನನ್ನ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು. ಮುಖಪುಟ ವಿನ್ಯಾಸವನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟ ವಿದ್ಯಾಭವನದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಮತ್ತು ಯೋಜನೆಯ ನಿರ್ದೇಶಕರಾದ ನನ್ನ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿ ಶ್ರೀ ಎಚ್.ಎನ್.ಸುರೇಶ್ ಅವರಿಗೆ ನನ್ನ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು.

ಎಂದಿನಂತೆ ಸರ್ವವಿಧದಲ್ಲೂ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ ಮೈಸೂರಿನ ‘ವಿಶ್ವಕವಿ ಕುವೆಂಪು ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜ್’ ಅಧ್ಯಾಪಕಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಶ್ರೀಮತಿ ಸುಮನಾ ವಿಶ್ವನಾಥ್ ಅವರಿಗೆ, ಭವನದ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಯಾಗಿರುವ ಶ್ರೀಮತಿ ಮಂಜುಳಾ ಅವರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಈ ಕೃತಿಯನ್ನು ಬಲು ಮುದ್ದಾಗಿ ಮುದ್ರಿಸಿಕೊಟ್ಟಿರುವ ಓಂಕಾರ್ ಆಫ್ ಸೆಟ್ ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್ ಮಾಲೀಕರಾದ ಶ್ರೀ ಪಿ.ಎಸ್. ವೆಂಕಟೇಶ ಬಾಬು ಮತ್ತು ಇವರೊಂದಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳಿಗೂ ನನ್ನ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು.

ಕಳೆದ 10-12 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಭಾರತೀಯ ವಿದ್ಯಾಭವನದ ಸಾಹಿತ್ಯ - ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸೇವಾಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಸಕಲವಿಧದಲ್ಲೂ ತಮ್ಮ ತಂದೆಯವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಧನಸಹಾಯ ಮಾಡಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡುತ್ತಿರುವ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಪತ್ತಿ ಶ್ರೀಧರ್ ಹಾಗೂ ಅವರ ಧರ್ಮಪತ್ನಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಶಾಂತಮ್ಮನವರಿಗೆ ಭವನವು ಚಿರಮಣಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ಕೃತಿಯ ಪ್ರಕಟಣೆಗೆ ತಗುಲಿದ ವೆಚ್ಚವನ್ನು

ಭೂತ ಕೃಷಿ ವಲಗ ದೂರವುವಂತ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ. ಇದುವು
ಭಗವಂತನ ೨ ವೀರನಾರಾಯಣನ ಕೃಪೆ. ಮೊಸುಕು ಮುರಗು ಮಗಿದು
ಈ ಕೃತಿ, ಇದೋ ಈಗ ನಿಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ನೀವು ಓದಿ
ನಿಮ್ಮ ಮನ-ಮನಗಳಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ.

ಬೆಂಗಳೂರು

06-05-2011

ಡಾ. ಮತ್ತೂರು ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ

(ಪದ್ಧತಿ ಪುರಸ್ಕೃತ)

ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಭಾರತೀಯ ವಿದ್ಯಾಭವನ,

ಎಂ.ಪಿ.ಬಿ.ಆರ್. ಫೌಂಡೇಷನ್

ಅನುಕ್ರಮಣಿಕೆ

	ಪೀಠಿಕಾ ಸಂಧಿ	ಪುಟ ಸಂಖ್ಯೆ
		೧ - ೨
1.	ಒಂದನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ... ಅರ್ಜುನ ವಿಷಾದಯೋಗ	೩ - ೧೫
2.	ಎರಡನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ... ಸಾಂಖ್ಯಯೋಗ	೧೬ - ೩೩
3.	ಮೂರನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ... ಕರ್ಮಯೋಗ	೩೪ - ೪೪
4.	ನಾಲ್ಕನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ... ಜ್ಞಾನಯೋಗ	೪೫ - ೫೫
5.	ಐದನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ... ಕರ್ಮಸಂನ್ಯಾಸಯೋಗ	೫೬ - ೬೩
6.	ಆರನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ... ಆತ್ಮಸಂಯಮಯೋಗ	೬೪ - ೭೫
7.	ಏಳನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ... ಜ್ಞಾನವಿಜ್ಞಾನಯೋಗ	೭೬ - ೮೩
8.	ಎಂಟನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ... ಅಕ್ಷರ ಪರಬ್ರಹ್ಮಯೋಗ	೮೪ - ೯೧
9.	ಒಂಬತ್ತನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ... ರಾಜವಿದ್ಯಾರಾಜಗುಹ್ಯಯೋಗ	೯೨ - ೧೦೦
10.	ಹತ್ತನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ... ವಿಭೂತಿಯೋಗ	೧೦೧ - ೧೧೧
11.	ಹನ್ನೊಂದನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ... ವಿಶ್ವರೂಪಸಂದರ್ಶನಯೋಗ	೧೧೨ - ೧೨೫
12.	ಹನ್ನೆರಡನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ... ಭಕ್ತಿಯೋಗ	೧೨೬ - ೧೩೧
13.	ಹದಿಮೂರನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ... ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಷೇತ್ರಜ್ಞವಿಭಾಗಯೋಗ	೧೩೨ - ೧೪೦
14.	ಹದಿನಾಲ್ಕನೇ ಅಧ್ಯಾಯ... ಗುಣತ್ರಯವಿಭಾಗಯೋಗ	೧೪೧ - ೧೪೭
15.	ಹದಿನೈದನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ... ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯೋಗ	೧೪೮ - ೧೫೩
16.	ಹದಿನಾರನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ... ದೈವಾಸುರ ಸಂಪದ್ವಿಭಾಗಯೋಗ	೧೫೪ - ೧೬೦
17.	ಹದಿನೇಳನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ... ಶ್ರದ್ಧಾತ್ರಯ ವಿಭಾಗ ಯೋಗ	೧೬೧ - ೧೬೮
18.	ಹದಿನೆಂಟನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ... ಮೋಕ್ಷಸಂನ್ಯಾಸಯೋಗ	೧೬೯ - ೧೮೮

ಕರ್ಣಾಟಕ ಭಗವದ್ಗೀತೆ

ಭಾಮಿನೀ ಷಟ್ಪದಿ

॥ ಪೀಠಿಕಾ ಸಂಧಿ ॥

ಶ್ರೀಲಲಿತ ಶುಭಗಾತ್ರ ವಿಕಸಿತ
ಲೋಲಸರಸಜನೇತ್ರ ವರಮುನಿ
ಜಾಲಸನ್ನತಿಪಾತ್ರ ಸರ್ವೇಶ್ವರ ಸುಚಾರಿತ್ರಾ ।
ಶೈಲಜಾಪ್ರಿಯನಾಮ ಪೃಥ್ವೀ
ಪಾಲ ವಂಶಲಲಾಮ ರಾಜಿತ
ನೀಲಮೇಘಶ್ಯಾಮ ರಕ್ಷಿಪುದೆನ್ನ ರಘುರಾಮ ॥

೧

ಬ್ರಹ್ಮನಾಗಿಯೆ ಸಕಲಲೋಕವ
ನಿರ್ಮಿಸುವ ಹರಿಯಾಗಿ ರಕ್ಷಾ
ಕರ್ಮದಿಂ ಪಾಲಿಸುವ ಸಂಹರಿಸುವನು ಹರನಾಗಿ ।
ಕರ್ಮಸಾಕ್ಷಿ ಗುಣತ್ರಯಂಗಳ
ನಮ್ಮದೆಲ್ಲವ ಮೀರಿತೋರುವ
ನಮ್ಮ ಪಾಂಡವವರದ ವಿಟ್ಟಲರಾಯ ರಕ್ಷಿಪುದು ॥

೨

ಪ್ರಾಸುಕೂಡಲಿ ಕೂಡದಿರಲಾ
ದೋಷವೆಲ್ಲವ ತಿದ್ದುವುದು ಸಂ
ತೋಷದಿಂ ಕರ್ಣಾಟಕವಿಗಳು ಶಾಸ್ತ್ರಕೋವಿದರು ।
ವಾಸುದೇವ ಕಥಾಮೃತವ ವಿ
ಶ್ವಾಸದಿಂ ನೆರೆತಿಳಿದು ಸುಖಿಸುವು
ದಾಸೆಯೆಲ್ಲವ ಬಿಟ್ಟು ಮುನಿಗಳು ಹರಿಪರಾಯಣರು ॥

೩

ಯೋಗಿಕಾರ್ಪವಗೋತ್ರ ಸಂಭವ
 ನಾಗರುಪವಿಶ್ವೇಶ್ವರನ ಸುತ
 ನಾಗರಸ ನಾನೊಮ್ಮೆ ಸದ್ಗುರುವಿಗೆ ವಂದಿಸಲು ।
 ಆಗ ಶಂಕರಗುರು ನಿರೀಕ್ಷಿಸ
 ಲಾಗಿ ಯಾನಂದಾತ್ಮ ಪದದಿಂದ
 ಬೇಗದಿಂದ ನಡಸಿದನು ಗೀತಾರ್ಥವನು ಬಿಡುಕೊಲಿಯೆ ॥

೪

ಪಾದದೊಳು ಹದಿನಾಲ್ಕು ಮಾತ್ರೆಯೊ
 ಳಾದುದೀ ಭಾಮಿನಿಯ ಪಟ್ಟದಿ
 ಪಾದದೇವತೆಯುಳ್ಳವೆ ತಾಂ ಪ್ರಾಸವೆನಿಸುವುದು ।
 ಈಧರೆಯೊಳಿಂ ಗೀತೆಯರ್ಥವ
 ನೈದೆ ಪದಕೊಂದೊಂದು ಗ್ರಂಥವ
 ಸಾಧಕರು ತಿಳಿವಂತೆ ಕನ್ನಡದಿಂದ ರಚಿಸಿದನು ॥

೫

—+ ಇಂತು ಪೀಠಿಕಾ ಸಂಧಿ +—

ಮೊದಲನೇ ಅಧ್ಯಾಯ - ಅರ್ಜುನ ವಿಷಾದಯೋಗ

ಸೂಚನೆ :-

ಉಭಯ ಬಲಮಧ್ಯದಲಿ ವಿಶ್ವ
ಪ್ರಭು ನಿರೀಕ್ಷಿಸೆ ಪಾರ್ಥ ತಾನತಿ
ರಭಸದಲಿ ಶೋಕಿಸುತ ರಥದೊಳು ಬಿಲ್ಲುನಿಳುಹಿದನು ||

ಪರಮಬ್ರಹ್ಮವೆ ತಾನೆ ಮೊದಲೀ
ಶ್ವರನೆನಿಸಿ ನಿಜಮಾಯಿಯೊಳು ಗೋ
ಚರಿಸಿ ಸಕಲ ಚರಾಚರಂಗಳ ನೊಲಿದು ವಿಸ್ತರಿಸಿ |
ಪರಿಪರಿಯ ಗುಣಮೂರ್ತಿಗಳಲವ
ತರಿಸಿ ಭಕ್ತರಕಾವ ಭರದಿಂ
ನರನ ಸಾರಥಿಯಾದ ಕೃಷ್ಣನೆ ಸಲಹು ಮೂಜಗವ ||

೧

ಪರಮಧರ್ಮಕ್ಷೇತ್ರವೆನಿಸುವ
ವರಕುರುಕ್ಷೇತ್ರದಲಿ ಘನಸಂ
ಗರವ ಬಯಸುವ ನಮ್ಮವರು ಪಾಂಡವರು ಮೋಹರಿಸಿ |
ಇರದೆ ಬಳಿಕವರೇನಮಾಡಿದ
ರರಿಯಲೆಲ್ಲವ ಹೇಳುಸಂಜಯ
ನಿರುತದಿಂ ದೆನಗೊಂದನಾಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಭೂಪಾಲ ||

೨

(ಸಂಜಯಂ ಪೇಳನೆಂತೆಂದೊಡೆ)

ಕೇಳುಧೃತರಾಷ್ಟ್ರಾವನಿಪ ಕ
ಟ್ಟಾಳು ದುರ್ಮೋಧನನು ಪಾಂಡವ
ರೇಳಿಗೆಯ ಚತುರಂಗಬಲವನು ನೋಡಿದಾಕ್ಷಣದಿ |
ಕಾಳಗದ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಕುರುಕುಲ |
ಮೌಳಿ ದ್ರೋಣನ ಪೊರೆಗೆ ಬಂದು ನೃ
ಪಾಲವಂದಿಸಿ ನುಡಿದನೀವಾಕ್ಯವನು ವಿನಯದಲಿ ||

೩

ಗುರುವೆ ನಿಮ್ಮಯ ಶಿಷ್ಯನಾಗಿದ
 ಗುರುವ ಬುದ್ಧಿಯನುಳ್ಳ ದ್ರುಪದನ
 ಪರಕುಮಾರಕನಿಂದ ಮೋಹರಿಸಿಪ್ಪ ಪಾಂಡವರಾ ।
 ನೆರೆದ ಸೇನೆಯ ನೋಡಿದರೆ ರಿಪುಮೋ
 ಹರದೊಳಗೆ ಬಲುಗಯ್ಯಳೆನಿಸುವ
 ಪರಮಹಾರಥರುಗಳ ತೋರುವೆನೆಂದ ನವನೀರ ॥

೪

ಇಲ್ಲಿ ನೋಡೈ ಶೂರರನಿಬರು
 ಬಿಲ್ಲಧರಿಸಿ ರಣಾಂಗಣದಿ ರಿಪು
 ದಲ್ಲಣರ ಭೀಮಾರ್ಜುನರ ಸಾಹಸಕೆ ಸರಿಯೆನಿಪ ।
 ಬಲ್ಲಯುಯುಧಾನನು ವಿರಾಟನು
 ಸಲ್ಲಲಿತಸುಮಹಾರಥನು ನಿ
 ಮ್ಹಲ್ಲಿ ಗರ್ವಿಸಿದಾತನೀ ದ್ರುಪದಾಂಕನೋಡೆಂದ ॥

೫

ಚೇಕಿತಾನನು ಧೃಷ್ಟಕೇತುಗ
 ಳಾಕಡೆಯ ಕಾಶೀನೃಪಾಲಕ
 ನಾಕೆವಾಳನು ವೀರ ಕುಂತೀಭೋಜ ಸುತ್ತಮನು ।
 ಬೇಕೆನಿಪ ಪುರುಜಿತುವು ಶೈಬ್ಯನು
 ಲೋಕವಿಖ್ಯಾತರುಗಳಿವರೇ
 ಕೈಕವೀರರು ಪಾಂಡುಪುತ್ರರ ಬಲದ ನಾಯಕರು ॥

೬

ಇವಯುಧಾಮನ್ಯುತ್ತಮೌಜಸ
 ನಿವಕಣಾ ಸುಕುಮಾರ ವರ್ಗದೊ
 ಳವನ ಮೀರುವಿಲ್ಲ ಕದನಕೆ ಕಾಲಚೈರವನು ।
 ಅವಗಡೆಯ ನಭಿಮನ್ಯುವಿವ ಪಾಂ
 ದವಕುಮಾರರು ದ್ರೌಪದೀಯರು
 ಬವರದೊಳಗವರೆಲ್ಲ ಸುಮಹಾರಥರು ಕೇಳೆಂದ ॥

೭

ವೀರನಾಪ್ರತಿವಿಂಧ್ಯ ಭೀಮಕು
ಮಾರನಾಶ್ರುತಸೋಮ ನರರೋಳು
ದಾರನಾಶ್ರುತವರ್ಮನ ಕುಲಂಗಾಶತಾಯು ಕಣಾ |
ಚಾರುಸಹದೇವಂಗೆ ಜನಿಸಿದ
ಧೀರಶ್ರುತಸಾಗರನು ಮಿಗಿಖಿತಿ
ಯೇರಿ ರಣಕನುವಾದ ರಮಳದ್ರೌಪದೀಸುತರು ||

೮

ನಮ್ಮ ಸೇನೆಯೊಳಾರು ಕೆಲಬರು
ಮುಮ್ಮೊನೆಯ ನಾಯಕರವರನೆರೆ
ನಿಮ್ಮ ಚಿತ್ತದೊಳರಿಯಲೋಸುಗ ಸಕಲವೇದದಲಿ |
ಧರ್ಮ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲಿ ಮುನಿಗಳ
ಸಮ್ಮತದ ವಿಪ್ರೋತ್ತಮನೆನಾ
ನೊಮ್ಮೆ ಬಿನ್ನಹಮಾಡಿ ತೋರುವೆ ನೆಂದನವನೀಶ ||

೯

ಗರುಡಿಯಾಚಾರಿಯ ನೀನೀ
ವರಪಿತಾಮಹ ಭೀಷ್ಮಕಾಳಿಗ
ಕುರವಣಪಕಲಿಕರ್ಣ ಕೃಪ ರಿಪುಬಲಭಯಂಕರರು |
ಗರುವನಶ್ಚತ್ವಾಮನಾತನ
ಹೊರೆಯಲಿರುವ ವಿಕರ್ಣ ಕದನಕೆ
ಕರೆವ ಭೂರಿಶ್ರವನು ಮೊದಲಾದ ವರನೋಡೆಂದ ||

೧೦

ಮತ್ತೆಹಲಬರು ವೀರರುಗಳ
ತ್ಯುತ್ತಮರು ತನಗೋಸುಗರ ನೆರೆ
ತೆತ್ತಜೀವವನುಳ್ಳವರು ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರವನು ಪಿಡಿದು |
ಇತ್ತಲೀಸಮರದಲಿ ರಿಪುಗಳ
ನೆತ್ತಿಹಾಯ್ಕುವ ವೀರಸುಭಟರ
ಮೊತ್ತವಿದೆ ಹೇರಾಳಯುದ್ಧದ ಮಲ್ಲರಿವರುಗಳು ||

೧೧

ನಿಮ್ಮಬಲವಿಂ ಭೀಷ್ಮನಿಂದವೆ
ಸಮ್ಮನಿಸಿಕೊಂಡಿಹುದು ಕೇಳೆ
ಧರ್ಮ ಪುತ್ರನ ಬಲದೊಡನೆ ಸತ್ವದಲಿ ಕೆಲಿದಹುದು ।
ಹಮ್ಮಿದಾಬಲ ಭೀಮಸೇನನ
ನೆಮ್ಮಗೆಯಲಿರುತಿಹುದು ಧುರದಲಿ
ನಮ್ಮ ಬಲದಿಂದಧಿಕವೆಂದನು ಕೌರವರಾಯ ॥

೧೨

ನಮ್ಮ ಬಲ ರಿಪುಬಲದ ಮಧ್ಯದ
ಸಮ್ಮಖದ ಕೆಲಬಲವ ಖಂಡಿಸಿ
ನಿಮ್ಮ ಮಾರ್ಗಗಳಲಿ ರಿಪುಗಳ ಸೇನೆ ಹೊಗದಂತೆ ।
ನಿಮ್ಮ ನಿಮ್ಮೈಸರಲಿ ಬಲಿದ
ದೆಮ್ಮ ಭೀಷ್ಮನ ಕಾದು ಕೊಳುವುದು
ನಿಮ್ಮನಾನುರೆ ಬೇಡಿಕೊಂಡವ ನೆಂದನವನೀಶ ।

೧೩

ಧುರವಿಜಯವಿಖ್ಯಾತನೆನಿಸುವ
ಕುರುಪಿತಾಮಹ ಭೀಷ್ಮತಾನತಿ
ಹರುಷದಿಂ ಕುರುಪತಿಗೆ ಸಂತೋಷವನು ಜನಿಯಿಸುತ್ತ ।
ಭರದಿ ಸಿಂಹನಿನಾದದಿಂದ
ಬೃಹಿಸಿ ಶಂಖಧ್ಯಾನವನು ವಿ
ಸ್ತರಿಸಿದನು ರಿಪುಬಲ ಬೆದರಲೇನೆಂಬೆನದ್ಭುತವ ॥

೧೪

ಬಿಡದನಂತರದಲ್ಲಿ ಶಂಖವು
ಜಡವ ಭೇರಿ ಮೃದಂಗ ತಮ್ಮಟ
ಗಿಡಿಬಿಡಿಗಳಬ್ಬರದ ಹಬ್ಬರೆ ಕಹಳನಿವ್ವಾಳ ।
ಹೊಡೆಯಲೊಂದೇಬಾರಿ ಬಲದಲಿ
ಸಿಡಿಲವೋಲ್ತದ್ವಾನ್ ಗಗನದೊ
ಳವಲೇನೆಂಬೆನು ಮಹಾದ್ಭುತಮಾಯ್ತು ಕೇಳೆಂದ ॥

೧೫

ಬಳಿಕ ನೋಡಲು ಬಿಳಿಯತೇಜಯ
ಹೊಳಹುಮಿಗೆ ರಥದಲಿ ಮೆರೆದಿಹ
ಲಲಿತ ದಿವ್ಯಾಂಬರದ ಚೆಲುವಿನ ಮಾಧವಾರ್ಜುನರು ।
ಥಳಥಳಿಸುತ್ತಿಹದಿವ್ಯಶಂಖಂ
ಗಳನು ಪೂರೈಸಿದರು ಲಕ್ಷ್ಮೀ
ನಿಳಯನೆಸೆದನು ಗರ್ಜಿಸುವ ನವಮೇಘದಂದದಲಿ ॥

೧೬

ಮೊಳಗಿದನು ಹರಿ ಪಾಂಚಜನ್ಯವ
ಬಿಳಿಯಮಾಕ್ಷಣ ದೇವದತ್ತವ
ಸೆಳೆದು ಪೂರೈಸಿದನು ಫಲುಗುಣನತಿಭಯಂಕರವ ।
ಬಲುಪರಾಕ್ರಮಿ ಭೀಮನಾ ವೆ
ಗ್ಗಲದ ಪೌಂಡ್ರವನೂದಲಾ ದನಿ
ಕಳನ ತುಂಬಿತು ಕಳವಳಿಸಿತರಿಪೇನೆ ಭೀತಿಯಲಿ ॥

೧೭

ಅರಸಕುಂತೀದೇವಿಯಾತ್ಮಜ
ಹರುಷ ಮಿಗಲು ಯುಧಿಷ್ಠಿರನು ತಾ
ಭರದಿಭಾರಿಯನಂತ ವಿಜಯವನೂದಲಾಕ್ಷಣದಿ ।
ವರನಕುಲಸಹದೇವರುಗಳು
ಬ್ಬರಿಸಿ ಮಣಿಪುಷ್ಪಕಸುಘೋಷವ
ಪರಿವಿಡಿಯಲಾದಿದರು ಸಮರೋದ್ಯೋಗಪರರಾಗಿ ॥

೧೮

ಅತಿಬಲನು ಬಲು ಬಿಲ್ಲುಹಿಡಿದು
ನ್ನತನು ಕಾಶ್ಯನು ವೀರಭೀಷ್ಮನ
ಹತಿಗೆ ಕಾರಣನಹ ಶಿಖಂಡಿ ಯುಧಿಷ್ಠಿರನ ದಳಕೆ ।
ಪತಿಯೆನಿಸ ಪದ್ಮದಾತ್ಮಜನುಭೂ
ಪತಿ ವಿರಾಟನು ವೀರಸಾತ್ಯಕಿ
ಧೃತಿಮಿಗಲು ಶಂಖಗಳ ಪೂರೈಸಿದರು ಸಮರದಲಿ ॥

೧೯

ಧೀರನಾ ಪಾಂಚಾಲದೇಶದು
 ದಾರದ್ರಪದನು ದ್ರೌಪದಿಯ ಸುಕು
 ಮಾರರೈವರು ಪಾರ್ಥನಂದನನಧಿಕನಭಿಮನ್ಯು |
 ವೀರರುಗಳಿವರೆಲ್ಲತಂಖಿವ
 ಪೂರಯಿಸಿ ತಮತಮಗೆ ಬೊಬ್ಬರಿ
 ದಾರಿ ಸಮರವ ಹಾರಿದರು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರಕೇಳಿಂದ ||

೨೦

ಆ ಮಹಾಧ್ವನಿ ಗಗನತಳವನು
 ಭೂಮಿಯನು ತುಂಬುತ ಭಡಾಳಿಸೆ
 ತಾಮಸಾಂಧರ ನಿನ್ನ ಸುತರ ಸುಯೋಧನಾದಿಗಳ |
 ಕೋಮಲದ ಹೃದಯಂಗಳನು ನಿ
 ಸ್ನಿಮ ಬಹಳ ನಿನಾದವೊಡೆದುದು
 ಹಾ ಮಹಾದೇವಯೆನುತ ಬೆದರಿತು ನೃಪವ್ರಾತ ||

೨೧

ಅದರ ನಂತರದಲ್ಲಿ ಪಾರ್ಥನು
 ಇದಿರಲಿಹ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರಸುತರನು
 ಕದನಕುದ್ಯೋಗಿಸುವರನು ನೆರೆಕಂಡು ತಾ ಬಳಿಕ |
 ಅದುಭುತದ ಕೈದುಗಳು ಕವಿಯಲು
 ಮುದದಲರ್ಜುನ ಬಿಲ್ಲನೇರಿಸಿ
 ಬೆದರಿಸಿದನಂವಾಕಪಿಧ್ವಜವೈರಿಮೋಹರವ ||

೨೨

ಅರಸ ಚಿತ್ತೈಸಿಂಧ್ರಿಯಂಗಳಿ
 ಗರಸೆನಿಸುತಿದ ಹರಿಯೊಡನೆ ನರ
 ಹರುಷದಿಂದೀಮಾತನುಡಿದನು ಸಮರಕೋಪಗರ |
 ನೆರೆದುಭಯಬಲ ಮಧ್ಯದಲಿಯೆ
 ಮ್ಮೂರವಣಿಪ ವರರಥವನಚ್ಚುತ
 ಭರವಶದಿ ನಿಲಿಸೆಂದು ಬಿನ್ನಹ ಮಾಡಿದನು ನಗುತ ||

೨೩

ಆರು ಕೆಲರೆನ್ನಿಂದ ಕದನವ
ಹಾರಿಬಂದವರೊಡನೆ ನಾನೀ
ಸಾರತರವಹ ಸಮರದುದ್ಯೋಗದಲಿ ಮುದದಿಂದ ।
ಆರೊಡನೆಕಾದುವೆನು ಎಂಬೀ
ಕಾರಿಯವ ನಿಶ್ಚಯಿಸುವನಕಂ
ಶೌರಿತನ್ನಯ ವರರಥವ ನಿಲಿಸೆಂದನಾ ಪಾರ್ಥ ॥

೨೪

ಇಲ್ಲಿ ಕದನಕ್ಕೋಸುಗರತಾ
ನಿಲ್ಲದೊದಗಿಹರಾರು ಕೆಲಬರು
ಮಿಲ್ಲ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನ ಕುಮಾರನ ಮನಕತಿಪ್ಪಿಯವ ।
ನಿಲ್ಲದೆಲ್ಲವ ಮಾಡಿತೋರಲು
ಬಲ್ಲೆವೆಂಬೀ ವೈರಿನೃಪರುಗ
ಳೆಲ್ಲರನು ತಾ ನೋಡುವನಕೀರಥವನಿಲಿಸೆಂದ ॥

೨೫

ಈ ಪರಿಯಲಿ ಸುಷುಪ್ತಿಯನು ಗೆಲಿ
ದಾಪರಂತಪ ಪಾರ್ಥನಿಂ ನಿಜ
ರೂಪನಹ ಸಕಲೇಂದ್ರಿಯಾಧಿಪ ಕೃಷ್ಣನೆರೆಕೇಳ್ವು ।
ಆಪರಿಯಲುತ್ತಮ ರಥವನೆಲೆ
ಭೂಪ ಕೇಳೈ ಉಭಯಬಲ ಮಿಗೆ
ತಾಪಿಸಲು ಮಧ್ಯದಲಿ ನಿಲಿಸಿದನಮರರಾಯನಲು ॥

೨೬

ಧುರಕೆ ಬಂದಿಹ ಕುರುಕುಲಾನ್ವಯ
ಗುರುಪಿತಾಮಹ ಕೃಪನು ಮೊದಲಾ
ದರಸುಗಳ ಮಧ್ಯದಲಿ ಸಮರೋದ್ಯೋಗಪರರಾಗಿ ।
ದುರುಳರಹ ಕೌರವರನೀಕ್ಷಿಸು
ನರನೆ ಚಾತುರ್ಬಲ ಸಮುದ್ರದ
ತೆರಳಿಕೆಗೆ ಬಡಬಾನಲನು ನೀನೆಂದನಸುರಾರಿ ॥

೨೭

ಅಲ್ಲಿ ನೋಡಿದ ನೆಂದು ಚೌಪಟ
 ಮಲ್ಲಪಾರ್ಥನು ಪಿತ್ತಪಿತಾಮಹ
 ಶಲ್ಯನು ಅಚಾರ್ಯ ಸೋದರ ಮಾವ ಮೈದನರ ।
 ಬಲ್ಲಿ ದೊಡಮುಟ್ಟಿದರ ಪುತ್ರರ
 ಸಲ್ಲಲಿತರಾಗಿರುವ ಪೌತ್ರರ
 ಕೊಲ್ಲಲೆನಗುಚಿತವೆ ಮಹಾದೇವೆಂದ ನಾಪಾರ್ಥ ॥

೨೪

ಮತ್ತೆಮಾವಂದಿರನು ಸುಜನನು
 ಹೃತ್ತಗಳನೀ ಉಭಯ ಸೇನೆಯೊ
 ಕುತ್ತುಮರ ನೆರೆಕೊಂಡು ಮಾಡುವುದೇನು ನಮಗೀಗ ।
 ಇತ್ತಲೀ ಬಲಮೊಳಗೆ ಬಂದುರೆ
 ಮೊತ್ತವಾಗಿಹ ಬಂಧುಗಳಕಾ
 ಣುತ್ತ ಹೇಸದೆ ಕೊಲುವ ನಾನಲ್ಲೆಂದನಾಪಾರ್ಥ ॥

೨೫

ವರಕೃಪಾಕರನಾಗಿ ಪಾರ್ಥನು
 ಹಿರಿದು ಶೋಕವ ತಾಳುತ್ತಾಕ್ಷಣ
 ಹರಿಯ ಕೂಡೀಮಾತ ಬಿನ್ನವಿಸಿದನು ಕೈಮುಗಿದು ।
 ಮುರಹರನೆ ಚಿತ್ತೈಸು ಕದನಕೆ
 ಭರವಸದ ಶ್ರೇತಂದ ನೆಂಟರ
 ನೆರದಿಯನು ಕಯ್ಯಾರೆ ಕೊಲುವವನಲ್ಲನಾನೆಂದ ॥

೨೬

ಬಳಲುತ್ತಿವೆ ಯೆನ್ನವಯವಂಗಳು
 ಕಳವಳದಿ ಬಾಯೊಣಗುತ್ತಿದೆ ಮುಖ
 ಬಳಲುತ್ತಿದೆ ನಡನಡುಗುತ್ತಿದೆ ಮಸ್ತನ ವಿಕಾರದಲಿ ।
 ತೀಯೆ ತನುರೋಮಾಂಚದಲಿ ನೆರೆ
 ಮುಳುಗುತ್ತಿದೆ ರಿವರಿವ ಮಹಾದೇ
 ವೆರೆ ಪರಿಯ ಕೃಪೆಮಾಡು ಕೃಪೆಮಾಡೆಂದನಾಪಾರ್ಥ ॥

೨೭

ಕರತಲದೇ ಚಾರುತ್ಪಲದೇ ಯೀ
ವರಮಹಾ ಗಾಂಡೀವ ಕವಚವು
ನೆರೆಯುರಿದು ಕೌರೇಳುತಿದೆ ಮನ ಮರುಗಿ ಭ್ರಮಿಸುತಿದೆ ।
ತರಹರಿಸಿ ನಿಲಲಾರೆ ನೆನ್ನಯ
ಕರಣ ಪಲ್ಲಟವಾಗುತ್ತಿದೆ ಮುರ
ಹರನೆ ಕರುಣಿಸು ಕರುಣಿಸೆಂದನು ಪಾರ್ಥ ಕೈಮುಗಿದು ॥

೩೨

ಕಂಡೆನಾ ದುಸ್ಸಪ್ತವನು ಮುಂ
ಕೊಂಡು ತೋರ್ಪವ ಶಕುನಹಲವರ
ತಂಡವನು ಬಿಡದೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಲಿವೆ ಕಣ್ಣಳಿದಿರಿನಲಿ ।
ಕಂಡು ಕಂಡೀಸಮರದೊಳಗು
ದೃಢತನದಲಿ ಬಂಧುಗಳನೆರೆ
ದಿಂಡುದರಿದಹ ಲೇಸ ಕಾಣೆನು ದೇವ ಕೇಳೆಂದ ॥

೩೩

ಘಾಸಿಯಾದೆನು ರಿಪುಗಳನು ಗೆಲು
ವಾಸೆ ತಾನೆನಗಿಲ್ಲ ರಾಜ್ಯವ
ನಾಸುಖಂಗಳ ಬಯಸುವವನಾನಲ್ಲಗೋವಿಂದ ।
ಕ್ಲೇಶದಿಂದಪಕೀರ್ತಿಯಿಂಬಹ
ದೇಶದಿಂ ಭೋಗಂಗಳಿಂ ನಾ
ಮೇಸುದಿನ ಜೀವಿಸಲುಮಾವುದು ಫಲವು ಹೇಳೆಂದ ।

೩೪

ಆರಿಗೋಸುಗ ನಾವು ರಾಜ್ಯದ
ಪಾರತರಭೋಗಂಗಳನು ವಿ
ಪ್ತಾರಚಾರುಸುಖಂಗಳನು ಬಯಸುತ್ತಲಿರುತಿಹೆವು ।
ಈರಣದಲವರೆಲ್ಲ ತಮ್ಮನು
ಸೇರಿರುವ ಪ್ರಾಣಂಗಳನು ಧನ
ಭಾರವನು ಬಿಟ್ಟಿದೆ ಬಂದರು ದೇವ ನೋಡೆಂದ ॥

೩೫

ವರಪಿತೃಗಳು ಪಿತಾಮಹರುಗಳು
 ನಿರುತ ಸೋದರಮಾವ ಮಾವಂ
 ದಿರುಗಳಾಚಾರಿಯರು ಪೌತ್ರರು ಭಾವಮೈದುನರು ।
 ಪರಮಬಾಂಧವರುಗಳು ಕದನಕೆ
 ನೆರೆದು ಬಂದಿರುತಿಹರು ಮುರಹರ
 ಕರುಣೆಸೈ ಕಾರುಣ್ಯನಿಧಿ ನೀನೆಂದನಾಪಾರ್ಥ ॥

೩೬

ಇವರು ನೆರೆನೆರೆದೆನ್ನ ಶಸ್ತ್ರದ
 ಲವಗಡಿಸಿ ಬಿಡದಿರಿದಡೆಯು ಮೇ
 ಗೆವರಸಿರಿ ಮೂಲೋಕದೊಡೆತನವೆನೆಗೆ ಸಾರ್ಥಕೆಯು ।
 ಅವಗಡೆಯತನದಿಂದ ಬಹುಜಡ
 ಭುವನದೊಡೆತನಕೋಸುಗರ ನಾ
 ನಿವರನಿಂತ್ಯ ಕೊಲುವೆನೆಲೆ ಮುರಮಥನ ಹೇಳೆಂದ ॥

೩೭

ಅವಸುಖ ಬಹುದೆಮಗೆ ಕುರುವಂ
 ಶಾವಳಿಯ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರಪುತ್ರರ
 ನಾವು ಕೊಂದುದಲಿಂದ ನೆರೆ ನಮಗಾವಲೇಸಹುದು ।
 ಈವಿಕರ್ಮದ ದುಷ್ಟರಿವದಿರ
 ಹೇವವಿಲ್ಲದೆ ಕೊಂದೆನಾದರೆ
 ದೇವಕೇಳೈ ಪಾಪವೇ ಬಹುದೆಂದನಾ ಪಾರ್ಥ ॥

೩೮

ಬಂಧುಗಳ ನೆರೆಕೊಂದು ಮುದದಿಂ
 ಸಂದಸೌಖ್ಯವನಾವ ಪರಿಯಲಿ
 ಕುಂದಬೈಮುವ ಭಂದವಿಲ್ಲಾ ಗದುನಿಮಿತ್ತದಲಿ ।
 ಇಂದವಿಳ ಬಾಂಧವರು ವೆರಸಿಹ
 ತಂದೆ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನ ಕುಮಾರರ
 ಮಂದಮತಿಗಳ ಕೊಲೆಗೆ ಪ್ರಾಪ್ತರೆ ನಾವು ಹೇಳೆಂದ

೩೯

ಎಲೆಜನಾರ್ದನ ರಾಜ್ಯಲೋಭದ

ಬಲುಹಿನಿಂ ನೆರೆಕೆಟ್ಟ ಚಿತ್ತದ

ಭಲದಲಿಹ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರಸುತರೀಕುಲದ ಬಾಂಧವರು ।

ಹಲವು ಮಿತ್ರದ್ರೋಹದಿಂ ಬಹ

ಕೊಲೆಯ ಪಾಪವನರಿಯಿರಿವದಿರು

ಸಲೆ ಸಮರಕೈತಂದರೆಯು ನಾವಂಜಬೇಕೆಂದ ॥

೪೦

ಕುಲದ ಕೇಡಿನ ದೋಷವನು ನಿ

ಶ್ವಲದ ಮಿತ್ರದ್ರೋಹವನು ನಿ

ರ್ಮಲದ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನು ನಾನೀನಿಮ್ಮದೆಸೆಯಿಂದ ।

ತಿಳಿಯೆ ಕೇಳಾಪಾಪದಿಂ ಮಿಗೆ

ತೊಲಗದಿಹುದೆನಗುಚಿತವೇ ಹೇ

ಳೆಲೆ ಜನಾರ್ದನ ಎಂದನಾಫಲುಗುಣನು ಶೋಕಿಸುತ ॥

೪೧

ಕುಲಕೆಡಲು ಪಾರಂಪರೆಗಳಿಂ

ಚಲಿಸದಿಹ ಕುಲಧರ್ಮ ಕೆಡುವುದು

ಕುಲದ ಪಾರಂಪರೆಯ ಧರ್ಮವು ಕೆಡಲಿಕಾಕುಲಕೆ ।

ಹಲವು ಧರ್ಮಗಳು ನೆರೆದು ತ

ತ್ಕುಲವನೆಲ್ಲವ ಕೆಡಿಸಿ ಕಳೆವುದು

ಕುಲಕೆಡುವ ಪರಿ ಯೆಂತೆನಲು ಕೇಳೆಂದನಾ ಪಾರ್ಥ ॥

೪೨

ಸಲೆಯಧರ್ಮವು ಜನಿಸುವುದರಿಂ

ಲಲನೆಯರು ವ್ಯಭಿಚರಿಸುವರು ತ

ಚ್ಚಲನದಿಂದುರೆ ವರ್ಣಸಂಕರ ಜನಿಸುವುದು ಬಳಿಕ ।

ಹಲವು ಮಾತೇನೈ ಜನಾರ್ದನ

ನೆಲೆಯ ನೀನೇ ಬಲ್ಲೆನಿರ್ಮಲ

ಕುಲದಕೇಡಿಹಪರಕೆ ಲೇಸೇನೆಂದನಾಪಾರ್ಥ ॥

೪೩

ಜಾತಿಸಂಕರ ಕುಲವ ಕೆಡಿಸಿದ
ಪಾತಕಿಗೆಯುಂ ಕುಲಕೆಯುಂ ಕಡು
ಘಾತವಾದಕ್ಷಯದ ನರಕಕೆ ಮೂಲವಾಗಿಯುದು |
ಆತಗಳ ಪಿತೃಮಾತೃಗಳು ತ
ಚ್ಛ್ರೇತ ಪಿಂಡಾಂಜಲಿಗಳಿಲ್ಲದೆ
ಭೀತಿಸದಿಸುವ ನರಕದಲಿ ಬೀಳುವರು ಕೇಳೆಂದ ||

೪೪

ಜಾತಿಧರ್ಮಗಳೆಲ್ಲ ಕೇಳು ಸ
ನಾತನದ ಲೈತಂದುವಿವು ಕುಲ
ಘಾತುಕನದೇಸೆಯಿಂದ ಜನಿಸಿದ ವರ್ಣಸಂಕರದಿ |
ತಾ ತಳುವದನವರತ ಮಾಡುವ
ಪಾತಕಂಗಳ ಹೊಯಿಲಿನಿಂ ಮಿಗೆ
ಬೀತುಹೋದುವು ಕುಲದಮಹಿಮೆಗಳೆಂದನಾಪಾರ್ಥ ||

೪೫

ಎಲೆನಾದರ್ಪನ ಚಿತ್ತವಿಸು ಸ
ತ್ಕುಲದ ಪಾರಂಪರವಿಡಿದು ಸಂ
ಚಲಿಸದಿಹ ಧರ್ಮವನು ಮಿಗೆವರ್ಜಿಸಿದ ಮಾನವಗೆ |
ಹಲವು ನರಕಂಗಳಲಿ ತೊಳಲುವ
ಹಲವು ಕಲ್ಪಂಗಳ ನಿವಾಸದ
ನೆಲೆಯುದು ನಾಕೇಳಿಬಲ್ಲಿನು ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರದಲಿ ||

೪೬

ಹರಹರಾ ನಾವಂಗವಿಸಿದವು
ಹಿರಿದು ಪಾಪವಮಾಡಲಿಕೆ ನಿ
ಸ್ತುರರಲಾ ಮುರಹರನೆ ಕೇಳೇರಾಜ್ಯಸಂಪದವ |
ಸಿರಿಯ ಸುಖಲೋಭದಲಿ ಬಂದುರೆ
ನೆರೆದವಿಲ ಬಾಂಧವರುಗಳ ಸಂ
ಗರದೊಳಗೆ ಮಡುಹಲ್ಕಿ ಬಿಡದುದ್ಯೋಗಿಸಿದವೆಂದ ||

೪೭

ಶರಧನುಗಳನು ಹಾಯ್ಕದೆನ್ನನು
ಕೆರಳಿದೀಧೃತರಾಷ್ಟ್ರಸೂನುಗ
ಳರದೆ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳಿಂದಿರಿಯಲೈ ನಾನದನು ।
ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಳೆದಿದುವೆ ಸುಖವೆಂ
ದರಿತೆನಾದರೆ ಕೇಳು ತನ್ನಿಂ
ಪಿರಿದು ಸುಕೃತಿಗಳಾರು ಧರೆಯೊಳಗೆಂದನಾಪಾರ್ಥ ॥

೪೮

ಅವಧರಿಸು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನರನಾ
ಹವದೊಳೀಪರಿನುಡಿದು ಶರಚಾ
ಪವನಿಳುಹಿ ಕಡುಶೋಕದಿಂ ನೆರೆ ನೊಂದು ಚಿತ್ತದಲಿ ।
ಶಿವ ಎನುತ ರಥದೊಳಗೆ ಮಂಡಿಸ
ಲವನನತಿಕೃಪೆಯಿಂದಲಾಮಾ
ಧವ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ ತಿಳುಹಬೇಕೆಂದೆನುತ ಮನದಂದ ॥

೪೯

ಇಂತು ಕೃಷ್ಣಾರ್ಜುನ ಸಂವಾದದೊಳ್

ಅರ್ಜುನವಿಷಾದಯೋಗವೆಂಬ

ಮೊದಲನೇ ಅಧ್ಯಾಯ

— ಸಂಪೂರ್ಣ —

ವಿರಡನೇ ಅಧ್ಯಾಯ - ಪಾಂಖ್ಯ ಯೋಗ

ಸೂಚನೆ || ಭನುವ ಬಿಟ್ಟುಹೋಗಿರಲು ಹರಿ
ವಿನಯದಿಂದ ವರ ಪಾಂಖ್ಯಯೋಗವ
ಮನವೊಲಿದು ನಿಜಯೋಗಬುದ್ಧಿಯನಂದು ಬೋಧಿಸಿದ ||

ಚಿತ್ತವಿಸು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರಮಧುರಿಪು
ಮತ್ತೆ ಕೃಪೆಯಿಂದ ಕಂಬನಿಯ ತುಂ
ಬುತ್ತಲಿತ್ತಿನಿರ್ದಿಗ್ಗನಾಗಿ ನರನನೀಕ್ಷಿಸತ |
ತತ್ತ್ವಬೋಧೆಯನರುಹಬೇಕೆಂ
ದುತ್ತಮದ ವಾಕ್ಯವನು ನುಡಿದನು
/ ತತ್ತಿಗನು ತಾನಾಗಿ ಭಕ್ತನ ಕಾವಭರದಿಂದ ||

ವಿಲೆಧನಂಜಯ ಖಳರ ನೀತಿಯ
ಬಲುಹಿಡಿದು ನೆರೆನೋಡಿ ನುಡಿವುದು
ಹೇವ್ಯಕೀರ್ತಿಯ ತಮದು ಪರಲೋಕವನು ಕೆಡಿಸುವುದು |
ಬಲಿದಲೋಕದ ಮೂರ್ಛೆ ರಿಪುಗಳ
ಕಲಹದವಸರದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನನು
ತೊಲಗದೆಲ್ಲಿದ್ದದಿತ್ತೆ ಹೇಳಿದನಸುರಾರಿ ||

ಅರಿಭಯಂಕರ ನೀನಪುಂಸಕ
ರಿರವನ್ನೆದಲುಬೇಡ ನಿನಗಿದು
ಮೊರಕಲಾಗದು ಭೀರತನಕಿದು ಹಾನಿಕರವುದು |
ಮರುಳೆ ಬಡಮನದಿಂದ ಹೆದರದೆ
ಮರಳುತನವನು ಬಿಟ್ಟು ಕದನಕೆ
ಭರವನವರೊಳೆನಲು ಕೃಷ್ಣಗೆ ಪಾರ್ಥನಂತೆಂದ ||

ಚಿತ್ತವಿಸು ಮಧುವೈರಿ ನಿರ್ಮಳ

ಚಿತ್ತದಿಂ ಪೂಜಿಸಿಕೊಳ್ಳಲ್ಕ

ತ್ಯುತ್ತಮರ ಕಲಿಭೀಷ್ಮದ್ರೋಣ ಕೃಪಾದಿಗುರುಗಳನು ।

ಹೊತ್ತಕ್ಕೂರಂಬುಗಳಲೆಂತ್ಯೆ

ಕತ್ತರಿಸುವೆನು ನಿಮ್ಮಡಿಗೆ ನಾ

ಬಿತ್ತರಿಸಲಂಬುವೆನು ವಿಶ್ವಂಭರನೆ ಕೇಳೆಂದ ॥

೪

ಹಿರಿಯರನು ಗುರುಗಳನು ಕೊಲ್ಲದೆ

ತಿರಿದುಣುವುದೇ ಲೇಸು ಜಗದಲಿ

ಗುರುಗಳನು ನೆರೆಕೊಂದವರ ರಕ್ತಂಗಳಿಂ ನೆನೆದ ।

ಪರಕೆ ಸಲದ ಅನರ್ಥ ಕಾಮದ

ಪಿರಿದು ಭೋಗಂಗಳನು ಭೋಗಿಸಿ

ನರಕದಲಿ ಬೀಳುವೆನದೆಂತ್ಯೆ ದೇವ ಹೇಳೆಂದ ॥

೫

ಕದನಮುಖದೊಳಗವರು ನಮ್ಮನು

ಸದೆವರೋ ಮೇಣವರ ನಾವೇ

ಸದೆವೆವೋ ಉಭಯರೊಳು ಜಯಸಿರಿ ಯಾರ ಸೇರುವಳೋ ।

ಅದರಿನಿನಾನಾರ ಕೆಲಬರ

ವಧಿಸಿಬದುಕನು ಬಯಸೆನವರುಗ

ಳಿದಿರಲೈದಿದೆ ನೋಡು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನ ಕುಮಾರಕರ ॥

೬

ಕಕ್ಕುಲಿತೆಯಿಂ ಕೆಟ್ಟ ಚಿತ್ತದಿ

ಸೊಕ್ಕಿ ಧರ್ಮದ ನೆಲೆಯ ಕಾಣದ

ಚಿಕ್ಕವನು ನಾನಿಮ್ಮ ಕೇಳುವ ಲೇಸದಾವುದನು ।

ಸಿಕ್ಕರಿಯೆ ಪೇಳೆನಗೆ ನೀ ಹಿಂ

ದಿಕ್ಕಿಕ್ಕೋ ಮರೆವೊಕ್ಕನೆನ್ನನು

ಮಕ್ಕಳೋಪಾದಿಯಲಿ ರಕ್ಷಿಸಿಕಾಯಬೇಕೆಂದ ॥

೭

ಹಗೆಗಳಿಲ್ಲದ ಭೂತಳದ ಹೆ
ಚ್ಚುಗೆಯರಸುತನವಾದಡೆಯು ಸುರ
ನಗರಿಯೊಡತನವಾದಡೆಯು ಕರಣೇಂದ್ರಿಯಂಗಳನು ।
ಮಿಗೆಯೊಣಗಿಸುವ ಶೋಕವುಂಟದ
ತೆಗೆವುಪಾಯವ ಕಾಣೆನ್ನೆ ವರ
ನಿಗಮತತ್ಪಾರ್ಥವನು ಮುರಹರ ಕರುಣಿಸೆನಗೆಂದ ॥

೮

ಕೇಳು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರವನಿಪ ಕ
ಟ್ಟಾಳು ಫಲುಗುಣನೀಹದನ ಗೋ
ಪಾಲಕೃಷ್ಣನ ನೋಡಿ ತಾ ಕೈಮುಗಿದು ಬಿನ್ನವಿಸಿ ।
ಕಾಳಗವನಾನೊಲ್ಲೆ ದೇವ ಕೃ
ಪಾಳು ನೀನೇ ಬಲ್ಲೆಯೆನುತ ಭ
ಡಾಳಿಸುವ ಶೋಕದಲಿ ಮೌನದೋರ್ಧನಾಪಾರ್ಥ ॥

೯

ಅವಧರಿಸು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರವರಕೇ
ಶವನುಭಯಬಲಮಧ್ಯದಲಿ ಶೋ
ಕವನು ತಾಳುತ ಮುಂದುಗೆಡುತಿದ ಪಾರ್ಥನನು ನೋಡಿ ।
ಇವನ ಬೋಧಿಸಬೇಕೆನುತಲಾ
ಭುವನಪಾವನಮೂರ್ದಿಯದುಕುಲ
ಭವನು ಬಳಿಕೆ ಮಾತ ನುಡಿದನು ಪರಮತತ್ವವನು ॥

೧೦

ವಿಲೆಧನಂಜಯ ಕೇಳು ಶೋಕಕೆ
ಕೊಲೆಗರುಹರಲ್ಲದ ನಿಜಾನ್ವಯ
ತಿಲಕ ಭೀಷ್ಮದ್ರೋಣ ಮೊದಲಾದವರ ನೀಕುಲಿತು ।
ಅಳಲುತಿಹೆ ಬಲ್ಲವರವೊಲು ನೀ
ಹಲವ ವಾದಿಸುತಿಹೆ ಮೃತರಿಗಂ
ಪುನಿದಿದರಿಗಂ ತತ್ವವಿದರಳರೆಂದನುಸುರಾರಿ ॥

೧೧

ಹಿಂದೆ ನಾನನವರತ ಕೇಳೆ
ಕುಂದದಿಹೆನಿಲ್ಲೆಂಬುದಿಲ್ಲೆ
ಇಂದು ನೀ ನಿಲ್ಲೆಂಬುದಿಲ್ಲೆ ಈಜನಾಧಿಪರು ।
ಕುಂದದಿಹರಿಲ್ಲೆಂಬುದಿಲ್ಲಾ
ನಂದದಿಂ ನಾವೆಲ್ಲರಿಲ್ಲಂ
ಮುಂದಿಹೆವು ಇಲ್ಲೆಂಬುದಿಲ್ಲೆಲೆಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ ॥

೧೨

ತನುವನಭಿಮಾನಿಸಿದವಂಗೀ
ತನುವಿನಲಿ ಕೌಮಾರ ಯೌವನ
ದಿನದನಂತರ ಜರೆಗಳೆಂಬಿವನನುಭವಿಸುವಂತೆ ॥
ತನುವಿದನು ಬಿಟ್ಟನ್ಯದೇಹವ
ನನುಕರಿಸಿ ತಾನಿದರ್ಡದರಲಿ
ವಿನುತಧೀರನು ಮುಂದುಗೆಡನೆಲೆಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ ॥

೧೩

ಎಲೆಧನಂಜಯ ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳು
ಹಲವು ವಿಷಯಂಗಳನು ಸೋಂಕಲು
ಫಲವದಕೆ ಶೀತೋಷ್ಣಸುಖದುಃಖವನು ಕೊಡುತಿಹುವು ।
ಚಲಿಸಿ ಹೋಗುತ ಬರುತಿಹುವು ತಾ
ವೆಲಗೆಕೆಡುವವನಿತ್ಯಗಳು ನೀ
ಸೊಲವಿನಿಂದವ ಸೈರಿಸೆಂದನು ದಾನವಧ್ವಂಸಿ ॥

೧೪

ಆವುದೊಂದುನಿಮಿತ್ತವೀವಿಷ
ಯಾವಳಿಗಳಿಂದ್ರಿಯದ ಸೋಂಕುಗ
ಳೀವ ಸುಖದುಃಖಗಳಲಿ ಸಮವಾದ ಪುರುಷನನು ।
ನೋವನೈದಿಸದಿಪ್ಪವಾತನೆ
ಜೀವರೋಳಗುತ್ತಮನೆನಿಸುವನು
ಪಾವನದ ಮೋಕ್ಷಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯನು ಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ ॥

೧೫

ಆವ ಪರಿಯಿಂದಿಲ್ಲದಿಹುದಕೆ
 ಭಾವವುಂಟಹುದಿಲ್ಲವುಂಟಹ
 ಪಾವನಕೆ ನಿಜಭಾವವಿಲ್ಲದೆಯಿಹುದು ತಾನಿಲ್ಲ ।
 ಈವುಭಯವನು ಬ್ರಹ್ಮವಿದರಿಂ
 ತಾವು ತಿಳಿಯಲು ಬೇಕದಾದಡೆ
 ನೀವಿಮಲಮತಿಯಿಂದ ತಿಳಿಯಲೆಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ ॥

೧೬

ಈಸಮಸ್ತ ಚರಾಚರಗಳು
 ವೋಸರಿಸವಾವುದರದೇಸೆಯಿಂ
 ಲೇಸೆನಿಸಿ ನಿರ್ಮಿಸಲುಪಟ್ಟ ಪಾಸ್ವರೂಪಿಂಗೆ ।
 ವಾಸವಾದಿ ಸಮಸ್ತಭುವನ ನಿ
 ವಾಸಿಗಳು ಮೊದಲಾಗಿ ನಿತ್ಯವಿ
 ನಾರರಹಿತಾತ್ಮಗೆ ಕೇಡನು ಮಾಳ್ವರಿಲ್ಲೆಂದ ॥

೧೭

ಕೆಡದ ಸುಸ್ಥಿರನಪ್ರಮೇಯಂ
 ಗೊಡಲಹಂಕಾರದಲಿ ಜೀವದ
 ಜಡನಿಂದಲಿ ದೇಹಿಯೆನಿಸುತಲಿಹ ಚಿದಾತ್ಮಗೆ ।
 ಕೆಡುವ ದೇಹಾದಿಗಳ ಧರ್ಮದ
 ಗಡಣವಾತಂಗಿಲ್ಲವೆಂದೇ
 ನುಡಿವರಿದುಕಾರಣ ಸಮರಕನುವಾಗು ನೀನೆಂದ ॥

೧೮

ಆವನೊಬ್ಬನು ತನುವಿನೊಳಗಿಹ
 ಜೀವವನು ಕೊಲುವಾತನೆಂಬವ
 ನಾವನೊಬ್ಬನು ಕೊಲಿಸಿಕೊಂಬವ ತಾನೆಯೆಂಬವನು ।
 ಭಾವಿಸಲಿಕಿವರಿಬ್ಬರುಂ ದಿಟ
 ತಾವರಿಯರೈ ಕೊಲಿಸಿಕೊಂಬಸ್ವ
 ಭಾವದವತಾನಲ್ಲ ಕೊಲುವವನಲ್ಲ ತಾನೆಂದ ॥

೧೯

ಈಪರಾತುಮನಜನು ನಿತ್ಯನು
ರೂಪಿನಿಂಶಾಶ್ವತ ಸನಾತನ
ರೂಪನಾಗುದಯಿಸನು ಸಾಯನು ಸರ್ವಕಾಲದಲಿ |
ಆಪರಮ ಹಿಂದಿಲ್ಲದಿರ ಚಿ
ದ್ರೂಪ ಮುಂದಿನ್ನಿಲ್ಲದವನ
ಲ್ಲಾಪುರುಷನೀತನುವ ಕೊಂದಡೆ ಸಾವನಲ್ಲೆಂದ ||

೨೦

ಆವನೀಯಾತುಮನು ನಿತ್ಯನಿ
ರಾವಲಂಬನನಜನು ಶಾಶ್ವತ
ಪಾವನನುತನುಕರಣದಿಂ ಬೇರೆಂದು ನೆರೆಯರಿದ |
ಆವ ಪರಿಯಿಂದಾಮನುಜನೀ
ಭೂವಲಯದೊಳಗಾರ ಕೊಲುವನು
ಭಾವಿಸಲು ಮತ್ತಾರ ಕೊಲಿಸುವ ಪಾರ್ಥಕೇಳೆಂದ ||

೨೧

ಹಳೆಯವಸ್ತುಗಳನುಳಿದು ಹೊಸ
ಕೆಲವು ವಸ್ತುಗಳನು ಹೊದೆವಂ
ತಿಳಿಯಭೋಗದದೃಷ್ಟ ತೀರಲು ಜೀವನೀತನುವ |
ಕಳಚಿ ಹೊಸತಾದನ್ಯವಹ ತನು
ಗಳನು ತಾನೈದುತ್ತಿಹನು ನಿಜ
ತಿಳಿಯೆ ದೇಹಭ್ರಮಣೆ ಕೆಡುವುದು ಪಾರ್ಥಕೇಳೆಂದ ||

೨೨

ಕಡಿಯಲರಿಯವು ಕೈದುಗಳು ಕೇ
ಳ್ನಡಲರಿಯದೈ ಕಿಚ್ಚು ವುದಕವು
ಕಡೆಗೆ ತಾನೆನೆಯಿಕ್ಕಲರಿಯದು ಗಾಳಿ ನೆರೆಪಿಡಿದು |
ಬಿಡದೆ ಯೋಗಿಸಲರಿಯದಾತ್ಮನು
ಕಡೆಗೆ ತಾ ನಿರವಯವನಾಗಿಹ
ಕೆಡಿಸಿಕೊಳುತಿಹ ತನುಗಳಾತ್ಮಗಿಲ್ಲ ಕೇಳೆಂದ ||

೨೩

ನಿತ್ಯನಾತ್ಮನು ಸರ್ವಗತನ
 ತ್ವತ್ತಮನು ತಾನಚಲನದರಿಂ
 ಸುಸ್ಥಿರನು ತಾನಾದಕಾರಣ ಕಡಿವೊಡಳವಲ್ಲ ।
 ಮತ್ತೆ ಸುಡಲಳವಲ್ಲ ನೀರಿನ
 ಲೊತ್ತಿಸನೆಯಿಸಬಾರದೊಣಗಿಸಿ
 ಸತ್ವಗುಂದಿಸಬಾರದೈ ಕಲಿಪಾರ್ಥ ಕೇಳಿಂದ ॥

೨೪

ಈತನವ್ಯಕ್ತನುಮಚಿಂತ್ಯನು
 ಮೀತ ತಾನಟಕಾರಿ ಯಿಂದಿದ
 ನಾತುಮಜ್ಜರು ಪೇಳುತಿಹರದು ಕಾರಣದಲಿನ್ನು ।
 ಈತರನ ನೀನರಿದು ಬಳಿಕೀ
 ಯಾತುಮಂಗೋಸುಗರ ಮನದತಿ
 ಭೀತಿಯಿಂದಲಿ ಪಾರ್ಥಶೋಕಿಸಲುಚಿತವಲ್ಲಿಂದ ॥

೨೫

ಮತ್ತಿದನು ಫಲಗುಣನೆ ಕೇಳೈ
 ನಿತ್ಯ ಜನ್ಮವ ಪಡೆವನಾತ್ಮನು
 ನಿತ್ಯ ಸಾವುಳ್ಳವನು ತಾನಹನೆಂದು ಮತಿಗೆಟ್ಟು ।
 ಚಿತ್ತದಲಿ ನೀಬಗೆದೆಯಾದಡೆ
 ಸತ್ತು ಹುಟ್ಟುವ ಗುಣವ ಕೊಡುವ
 ಚಿತ್ತನಿಸಿದಾತ್ಮನು ಕುರಿತು ಶೋಕಿಸಲುದೇಡಿಂದ ॥

೨೬

ಉದುಭವಿಸಿದಾತ್ಮಗೆ ಸಾವೇ
 ವಿದಿತ ಸತ್ತಾತ್ಮಗೆ ಪುನರಪಿ
 ಯುದುಭವಿಸುವುದು ನೆಲೆ ಕಣಾ ಕೇಳದುನಿಮಿತ್ತದಲಿ ।
 ಇದಕೆ ಪರಿಹಾರಾರ್ಥವಿಲ್ಲದ
 ಹದನ ನೀನೇತಿಳಿದು ಕಡುಶೋ
 ಕದಲಿ ಮರುಗುವುದುಚಿತವಲ್ಲೆವಾರ್ಥ ಕೇಳಿಂದ ॥

೨೭

ಮೊದಲಿಲ್ಲದ ಭೂತನಿಕರವಿ
 ದೊದವಿದೀಮಾಯಾಪ್ರಪಂಚದ
 ಲುದಿಸಿದುವು ಮಧ್ಯದಲಿ ತಾಂ ನೆಲೆಯಾಗಿ ತೋರುವುವು ।
 ತುದಿಗೆ ತಾವಿವು ತೋರದಡಗುವು
 ವಿದನು ನೀ ನೆರೆತಿಳಿದು ದೇಹದ
 ವಧೆಗೆ ಮಾಡುವ ಶೋಕವಾವುದು ಪಾರ್ಥ ಹೇಳಿಂದ ॥

೨೮

ಅತಿಮಹಾಶ್ವರ್ಯದವೊಲಾತ್ಮೋ
 ನ್ನತಿಯನೊಬ್ಬನೊಳೊಬ್ಬ ಕಾಂಬನು
 ಅತಿ ಮಹಾಶ್ವರ್ಯದವೊಲಿನ್ನೊಬ್ಬನು ನುಡಿಯುತಿಹನು ।
 ಅತಿ ಮಹಾಶ್ವರ್ಯದವೊಲಾತ್ಮ
 ಸ್ಥಿತಿಯ ಕೇಳುವ ಕೇಳರೆಯು ನೆರೆ
 ಮತಿಯೊಳಾತ್ಮ ನನರಿಯನೆಲೆ ಕಲಿಪಾರ್ಥ ಕೇಳಿಂದ ॥

೨೯

ಈತೆರದಲಿ ಚರಾಚರದ ವಿ
 ಖ್ಯಾತದೇಹಂಗಳಲಿ ನೆಲಸಿ
 ಪ್ವಾರ್ತುಮನು ನಿತ್ಯನು ನಿರಾಮಯನಾಗಿ ತಾನೆಲಗೆ ।
 ಆತ ಕೈದುಗಳಿಂದ ನೆರೆಸಾ
 ವಾತನಲ್ಲಾ ಈಚರಾಚರ
 ಭೂತನಿಕರವನಿತ್ಯವಿದ ಕುರಿತಳಲಬೇಡೆಂದ ॥

೩೦

ನಿನ್ನ ಧರ್ಮವನಾದರೆಯು ನೀ
 ಸನ್ನಿಹಿತಚಿತ್ತದಿ ನಿರೀಕ್ಷಿಪು
 ದುನ್ನತದ ಸಮರದಲಿ ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟುವುದುಚಿತವಲ್ಲ ।
 ಇನ್ನದೇಕೆನೆ ಕ್ಷತ್ರಿಯಂಗೆ ನಿ
 ಜಾನ್ವಯದ ಹರಿವಾದರೆಯು ಸಂ
 ಪನ್ನಧರ್ಮದ ಸಮರದಿಂ ಬೇರಿಲ್ಲಲೇಸೆಂದ ॥

೩೧

ಎಲೆಧನಂಜಯ ಪುಣ್ಯದಿಂ ತಾ
 ನೊಲಿದು ತೆರೆದ ಸುರೇಂದ್ರಲೋಕದ
 ಚಲುವಗೋಪುರದಂತೆಸೆಯುತಿದು ಧರ್ಮಯುದ್ಧವನು |
 ಹಲವುಸುಕೃತವಮಾಡಿದೀಸ
 ತ್ಕುಲದ ಕ್ಷತ್ರಿಯರೇ ಪಡೆವರಿದು
 ಸುಲಭವಲ್ಲದವರಿಗೆಂದನು ದಾನವಧ್ವಂಸಿ ||

೩೭

ಇದಿರಲಿರುವಿಧರ್ಮ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ
 ಹೆದರಿ ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಿದರೆ ಬಳಿಕೇ
 ನದರ ಸಹಧರ್ಮವನು ಕೀರ್ತಿಯನಿರದೆ ನೆರೆ ಬಿಟ್ಟು |
 ಒದವಿದಾಪಾತಕವನ್ನೆದುವೆ
 ವಿದಿತವಿದನೀನರಿದು ಫಲುಗುಣ
 ಕದನಕಂಘೈಸುವುದು ಮತವೆಂದನು ಮುರಧ್ವಂಸಿ ||

೩೮

ಕದನಕರ್ಬುನನಂಜಿ ಹೆರಸಾ
 ರಿದನೆನುತ ನೆರೆ ಒಗೆವರಲ್ಲದೆ
 ಯದುಭುತದ ಪಾತಕಕೆ ತೊಲಗಿದನೆನ್ನರೀನ್ಯಪರು |
 ಅದರಿನಿನೀನೆಲ್ಲರಿಗೆ ಪೂ
 ರ್ವದಲಿ ಬಲ್ಲಿದನೆನಿಸಿ ಯಿಂದಿವ
 ರಿದಿರೊಳಿಲಿಘಾವಹೆ ಕಣಾ ಕಲಿಪಾರ್ಥ ಕೇಳಿಂದ ||

೩೯

ನಿನ್ನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನು ನಿಂದಿಸಿ
 ನಿನ್ನ ಹಗೆಗಳು ಹಲವು ಪರಿಯಲಿ
 ನಿನ್ನಸತಿಲಿಘಾಮಾಡಿ ಬಿಡದುರೆ ಚುನ್ನವಾಡುವರು |
 ಇನ್ನುನಿನಗದರಿಂದ ಮಿಗಿಲಹ
 ಬನ್ನಬಡಿಸುವ ದುಃಖವಾವುದು
 ನಿನ್ನ ಗೋಪಿಗಳೊಲಿದಲಿಂದಧಿಕವಿಲ್ಲೆಂದ ||

೪೦

ಕದನದಲಿ ನೀ ಮಡಿದೆಯಾದರೆ
ಮುದದಲೈದುವೆ ಸ್ವರ್ಗವನು ಮೇ
ಣದನು ನೀನೇ ಗೆಲಿದೆಯಾದರೆ ಭೂತಳದ ಸಿರಿಯ ।
ಹದುಳಸುಖದಲಿ ಭೋಗಿಸುವೆ ಕೇ
ಳದುನಿಮಿತ್ತದಲೇಳು ಫಲುಗುಣ
ಕದನಕತಿಮುದದಿಂದಲುದ್ಯೋಗವನು ಮಾಡೆಂದ ॥

೩೬

ಕಾದುವೊಡೆ ಸುಖದುಃಖವನು ನಿನ
ಗಾದ ಲಾಭಾಲಾಭವನು ನೆರೆ
ಕಾದಿದಲ್ಲಿಯ ಜಯಪರಾಜಯವಿನಿತನೆಲ್ಲವನು ।
ಭೇದಿಸದೆ ಸರಿಮಾಡಿ ಬಳಕಲಿ
ಕಾದು ಈಪರಿ ಕಾದಿದುದರಿಂ
ದೈದದಿಹೆ ದುಷ್ಟತವನೀನೆಲೆಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ ॥

೩೭

ಎಲೆಧನಂಜಯ ಸಾಂಖ್ಯದಲ್ಲಿಯ
ಲಲಿತವಹ ಬುದ್ಧಿಯನು ಹೇಳಿದೆ
ನೊಲವಿನಿಂ ಕೇಳಿದರೆ ಪೇಳ್ವೆನು ಯೋಗಬುದ್ಧಿಯನು ।
ನೆಲೆಗೆ ನೀನಾಯೋಗಬುದ್ಧಿಯ
ಚಲಿಸದದ ಕೈಕೊಂಡೆಯಾದರೆ
ಹಲವುಕರ್ಮದ ಕಟ್ಟುಗಳ ನೆರೆಹರಿವೆ ಕೇಳೆಂದ ॥

೩೮

ಪಿರಿದೆನಿಸುವೀಯೋಗದಲ್ಲಿಯೆ
ಚರಿಸುತಿರಲಂತರಿತವಾದರೆ
ನಿರುತದಿಂ ಕೇಡಿಲ್ಲ ಬಿಟ್ಟರೆ ಪಾಪ ತಾನಿಲ್ಲ ।
ದೊರಕಿದನಿತೇ ಧರ್ಮಲೇಶವು
ಪಿರಿದೆನಿಪ ಸಂಸಾರದುಃಖದ
ಶರಧಿಯನು ದಾಂಟಿಸುವುದೆಲೆ ಕಲೆಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ ॥

೩೯

ಕುರುಕುಮಾರಕ ಮೋಕ್ಷಮಾರ್ಗಕೆ
ಪರಮಸಾಂಖ್ಯದ ಬುದ್ಧಿಯೊಂದೇ
ನಿರುತದಿಂ ಪಾಧನವಹುದು ವೈರಾಗ್ಯಯುಕ್ತರಿಗೆ ।
ಇರದೆ ವಿಷಯಾಸಕ್ತರೆನಿಸುವ
ಪರಿಯನರಿಯದ ಕರ್ಮಗಳ ದು
ಸ್ತರದ ಬುದ್ಧಿಯನಂತಬಹುಶಾಖೆಗಳನ್ನೈದಿದುದು ॥

೪೦

ಕರ್ಮಪರವಹ ವೇದವನು ನೆರೆ
ನೆಮ್ಮಿ ಭೋಗಾಸಕ್ತರಾಗಿಹ
ಕರ್ಮಿಗಳು ವರಮೋಕ್ಷ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನವೆಂದೆನಿಸು ।
ಧರ್ಮವೇ ತಾನಿಲ್ಲಿನುತ ಬಹು
ಕರ್ಮವೆನಿಸುವ ಬಂಜೆಹೂವಿನ
ಧರ್ಮವಿಡಿದೀಮಾತ ನುಡಿವರು ಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ ॥

೪೧

ವಿಷಯದಾಸಕ್ತರುಗಳೇ ಬಹು
ವಿಷಯದೊದವಿನ ಸ್ವರ್ಗವನು ತ
ದ್ವಿಷಯಭೋಗೈಶ್ವರ್ಯಲಾಭಗಳನು ನೆರೆ ಬಯಸಿ ।
ವಿಷಯಜನ್ಮಗಳನು ಕೊಡುವಾ
ಯಸದ ಕರ್ಮಗಳನು ಮಾಡುತ
ಹೊಸಪರಿಯ ದುಃಖಿಗಳಲಿ ತೊಳಲುವರು ಕೇಳೆಂದ ॥

೪೨

ಭೋಗಲಂಪಟರಾಗಿ ಫಲದನು
ರಾಗವನು ಹುಟ್ಟಿಸುವ ಶ್ರುತಿಗಳ
ಭಾಗದಿಂ ಮೋಹಿಸುವ ಚಿತ್ತವನುಳ್ಳ ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ।
ಯೋಗಸಾಂಖ್ಯಸಮಾಧಿಯುತರಹ
ಯೋಗಿಗಳ ಮತ ಗೋಚರಿಸದು
ದ್ವೈತಗದಿಂ ಕರ್ಮಗಳಿಗೆ ತಿರುಗುವರು ಕೇಳೆಂದ ॥

೪೩

ವೇದವೀತ್ಯಗುಣ್ಯವಿಷಯದ
ಹಾದಿಯಲಿ ನಡೆಯಿಸಲು ಸತ್ಯಗು
ಣೋದಯದಿ ಬಂದುದನು ರಕ್ಷಿಸಿ ಬಾರದಿದ್ದುದನು ।
ಆದರಿಸಿ ಬಯಸದಖಿಲದ್ವಂ
ದ್ವಾದಿಗಳ ನೆರೆ ಬಿಟ್ಟು ನಿನ್ನನು
ಭೇದವಿಲ್ಲದೆ ತಿಳಿದು ತ್ರಿಗುಣಾತೀತನಾಗೆಂದ ॥

೪೪

ಹಳ್ಳ ನದಿ ಕೆರೆ ಭಾವಿಗಳ ಜಲ
ದಲ್ಲಿ ತನಗೆನಿತುಡಕ ಬೇಕದ
ನೆಲ್ಲವನುಪಾರ್ಜಿಸಲುದಧಿಯೊಳು ಗಣಿಸುವಂದಲಿ ।
ಬಲ್ಲವಿಪ್ರಂಗಳಿಳಿತ್ತುತಿಮುಖಿ
ದಲ್ಲಿ ದೊರಕೊಂಬನಿತದೆಲ್ಲವು
ನಿಲ್ಲದಾತ್ಮ ಜ್ಞಾನದಿಂದಹುದೆಂದನಸುರಾರಿ ॥

೪೫

ಕರ್ಮದಲ್ಲಧಿಕಾರಿ ನೀ ಸ
ತ್ಕರ್ಮವನು ಮಾಡುವುದು ಬಳಿಕಾ
ಕರ್ಮನಿರ್ಮಿತದಿಂದ ಹೆಚ್ಚುತಲಿಹ ಫಲಂಗಳನು ।
ನೆಮ್ಮದಿರು ಜನ್ಮವನು ಕೊಡುವವಿ
ಕರ್ಮಕಾರಣನಾಗದಿರು ಸ
ತ್ಕರ್ಮದಲಿ ಸನ್ಯಾಸವನು ಮಾಡದಿರು ನೀನೆಂದ ॥

೪೬

ವಿಲೆಧನಂಜಯ ಯೋಗದಲಿ ನೀ
ನೆಲಸಿ ಫಲವನು ಬಿಟ್ಟು ಕರ್ಮವ
ನೊಲಿದು ಮಾಡೈ ಹಾನಿವೃದ್ಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಮನಾಗಿ ।
ನೆಲೆಗೊಳಲು ಕೇಳಾಸುಕರ್ಮದ
ಫಲವ ಬಿಟ್ಟು ಸಮತ್ವವನು ನಿ
ರ್ಮಲದ ಯೋಗವೆನುತ್ತಿಹರು ತಿಳಿಯೆಂದನಸುರಾರಿ ॥

೪೭

ಎಲೆಧನಂಜಯ ಮೋಕ್ಷವನು ತಾ
 ನೊಲಿದು ಕೊಡುತಿದ ಬುದ್ಧಿ ಯೋಗವ್ವ
 ಸುಲಭ ಕೇಳದರಿಂದ ಸಂಸಾರವನು ನೆರೆ ಕೊಡುವ ।
 ಫಲದಕರ್ಮದಿ ಹೀನನಾಗಿಮೆ
 ಒಲಿದು ಮರೆಯೊಗು ಬುದ್ಧಿಯೋಗವ
 ಫಲವ ಬಯಸುವರಥಮರೆಲೆ ಕಲಿಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ ॥

೪೮

ಈಪರಿಯ ವರಬುದ್ಧಿ ತನಗು
 ಳ್ಳಾಪುರುಷನೀಸುಕೃತದುಷ್ಕೃತ
 ರೂಪಗಳನರಡುವನು ಬಿಡುತಿದನದು ನಿಮಿತ್ತದಲಿ ।
 ಆಪರಮವಹ ಯೋಗಕೋಸುಗ
 ನೀ ಪ್ರಯತ್ನವ ಮಾಡು ಯೋಗದ
 ರೂಪ ಕೇಳಾಥಲವ ಬಿಟ್ಟಿದ ಜಾಣತನವೆಂದ ॥

೪೯

ಬುದ್ಧಿಯುಗ್ತರು ಕರ್ಮದಿಂದ ಸ
 ಮೃದ್ಧವಾಗಿಹ ಫಲದ ಭೋಗವ
 ಹೊದ್ದದಯೆ ನೆರೆ ಬಿಟ್ಟು ತತ್ಕ್ಷಣಾನ ನಿಷ್ಠೆಯಲಿ ।
 ಇದ್ದವರುಗಳು ಜನ್ಮಬಂಧವ
 ಗೆದ್ದು ಬಿಡುಗಡೆವಡೆದು ಕ್ಷುದ್ರೋ
 ಪದ್ಧವಿಲ್ಲದೆ ನಿಜವನ್ನೆದುವರೆಂದನಸುರಾರಿ ॥

೫೦

ನಿನ್ನಮತಿ ಯಾವಾಗ ಕೇಳಿ
 ಭಿನ್ನ ಮಾಯಾಗುಣದ ಕಡಲನು
 ಉನ್ನತದ ವರಯೋಧೆಯಿಂ ದಾಂಟುವುದೊ ತಕ್ಷಣದಿ ।
 ಮುನ್ನ ನೀ ಕೇಳುದಕ್ಕೆ ನೀಮುಂ
 ದಿನ್ನು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಮಿಗೆ ನಿ
 ಮಿಗಿಲನವೆಂಬ ಪಾರ್ಥ ಎಂದನು ದಾನವಧ್ವಂಸಿ ॥

೫೧

ಹಲವು ಶ್ರುತಿಗಳ ಕೇಳಿ ಪರಿಪರಿ

ಚಲಿಪ ನಿನ್ನಯ ಬುದ್ಧಿಯನಿಸುಂ

ಚಲಿಸದೇತದ್ವಾಸನೆಯ ವಿಪರೀತಭಾವನೆಯ ।

ಕಳೆದು ಬ್ರಹ್ಮ ಸಮಾಧಿಯಲಿ ನಿ

ಶ್ಚಲಿತದಿಂ ನಿಂದಾಗ ನೆರೆ ನಿ

ಮೃಲವೆನಿಪ ವರಯೋಗಸಿದ್ಧಿಯ ಪಡೆವೆ ನೀನೆಂದ ॥

೫೨

ಪರಮಸಾಂಖ್ಯವ ಬುದ್ಧಿಯೋಗವ

ಕರುಣಿಸದೆ ಕಮಲಾಕ್ಷ ಬುದ್ಧಿಯ

ಭರವ ನೆಲೆವಿಡಿದಾಸ್ಥಿರಪ್ರಜ್ಞನು ಸಮಾಧಿಯಲಿ ।

ಇರುತಲೇನನು ನುಡಿವ ಕುಳ್ಳಿಹ

ಪರಿಯದಾವುದದೆಂತು ನಡೆವನು

ಹಿರಿಯರೇನೆಂದೆಂಬರದ ಹೇಳೆಂದನಾಪಾರ್ಥ ॥

೫೩

ಮನದಲಿಹ ಬಯಕೆಗಳನೆಲ್ಲವ

ನೆನೆಯದಾವಾಗಲು ಬಿಡುವನಾ

ತ್ಮನಲಿ ನಿಷ್ಕಿತನಾಗಿ ಪರಮಾನಂದಮಯವೆನಿಪ ।

ಚಿಂತಾಮಯನೊಳೊಡಗೂಡಿ ತುಷ್ಟಿಯ

ಘನತೆಯಿಂದಿಹನಾವನಾತನೆ

ಮುನಿಗಳಾದರಿಪಾಸ್ಥಿರಪ್ರಜ್ಞನು ವಿಚಾರಿಸಲು ॥

೫೪

ಹೆದರದೀತಾಪತ್ರಯಂಗಳ

ಪದದ ನಾನಾದುಃಖದಲಿ ನೆರೆ

ಮುದದಲಾಸಕ್ತಿಯನು ಮಾಡದೆ ಕರಣಮೂರರಲಿ ।

ಉದಿತಕಾಮಕ್ರೋಧಭೀತಿಯ

ನೊದೆದು ಬಿಟ್ಟ ಮುನೀಶ್ವರನು ತಾ

ವಿದುಗಳಿಂ ಸ್ಥಿರಬುದ್ಧಿಯನಿಸುವನೆಂದನಸುರಾರಿ ॥

೫೫

ಆವನೊಬ್ಬ ಸಮಸ್ತ ವಸ್ತುಗು
 ಣಾವಳಿಗಳಲಿ ಮಮತೆಯಿಲ್ಲದೆ
 ಜೀವಿಪನು ಪ್ರಾರಬ್ಧವಶದಿಂ ಬಂದಲೇಸಿನಲಿ ।
 ಭಾವದಿಂ ಹಾರೈಸಿ ಪೊಲ್ಲಿದ
 ಶಾದಿನಲಿ ದುಃಖಪನು ತಿಳಿಯಲಿ
 ಕಾವಿವೇಶಿಯ ಪ್ರಜ್ಞೆನೆಲೆಯೆನಿಸುವುದು ಕೇಳೆಂದ ॥

೫೬

ನಡೆಯುತಿದ ಕೂರುಮನು ತನ್ನಯ
 ಒಡಲೊಳಗೆ ಕೈಕಾಲನೆಲ್ಲವ
 ನಡಗಿಸುವಪೋಲಿಂದ್ರಿಯಂಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಂದ ।
 ಅಡಿಗಡಿಗೆ ತೆಗೆತೆಗೆದು ತನ್ನಲಿ
 ದೃಢದಿ ನಿಲಿಸುವನಾವನಾತನ
 ಬಿಡದೆ ತೋರುವ ಪ್ರಜ್ಞೆನೆಲೆಯೆನಿಸುವುದು ಕೇಳೆಂದ ॥

೫೭

ರುಜಿಯಡಸಲಾಹಾರವಿಲ್ಲದೆ
 ನಿಜವರಿಯದಾತಂಗೆ ವಿಷಯ
 ವ್ರಜತೊಲಗುವುದು ತನ್ನಲಿರುತಿದ ಬಯಕೆ ಪೊರಗಾಗೆ ।
 ವಿಜಯ! ಕೇಳಾಬಯಕೆ ವಿಷಯ
 ವ್ರಜಸಹಿತ ತೊಲಗುವುದು ತನ್ನೀ
 ನಿಜವನರಿದಿದ ವರಮುನಿಗೆ ಕೇಳೆಂದನಸುರಾರಿ ॥

೫೮

ವರಮುಕುತಿಗೋಸುಗರ ಯೋಗವ
 ನಿರದೆಯಭ್ಯಾಸವನು ಮಾಡುವ
 ಗರುವ ಪ್ರರುಷನ ಮನವ ಮುಂತಾಗಳೆದು ಬಲುಪಿನಲಿ ।
 ತಿರುಹುವುದು ವಿಷಯಂಗಳಲ್ಲಿಗೆ
 ದುರುಳ ಕರಣಸಮೂಹವಿದು ನೆರೆ
 ಮರುಳುಗೊಳಿಸುವುದಾರನಾದರು ಪಾಠನ ಕೇಳೆಂದ ॥

೫೯

ಅದುನಿಮಿತ್ತ ಖಿಲೇಂದ್ರಿಯಂಗಳ
ಮದವ ಮುರಿದು ನಿರೋಧಿಸುತಲತಿ
ಮುದದಿ ಯೋಗಾಭ್ಯಾಸದಿಂದೆನ್ನಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯನು |
ಒದವಿಸುತಲಿರಲಿಂದ್ರಿಯಂಗಳು
ತುದಿಯಲಾವನ ವಶವಹವು ಕೇಳ್
ಬುಧರ ಮತದಿಂದಾಮಹಾತ್ಮಂಗಿರದೆ ನೆಲೆಯಹುದು ||

೬೦

ವಿಷಯಹಲವನು ನೆನೆವ ಮನುಜಗೆ
ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯ ಸಲುಗೆ ಪುಟ್ಟುಗು
ವಿಷಯಸಂಗದದೇಸೆಯಲುದಿಸುಗು ಕಾಮಿಸುವ ಶಕ್ತಿ |
ಹೊಸಪರಿಯ ಕಾಮನು ನೆರೆ ಬಂ
ಧಿಸಲಿಕದರಿಂ ಕ್ರೋಧ ಸಲೆ ಜನಿ
ಯಿಸುವುದೈ ಕೇಳೆಂದನಸುರಾರಾತಿ ಫಲುಗುಣನ ||

೬೧

ಅದರಿನವಿವೇಕವು ಜನಿಯಿಸುವು
ದದರದೇಸೆಯಿಂ ಸಕಲಶಾಸ್ತ್ರದ
ಲೊದವಿದಾಸ್ಮೃತಿ ಕೆಡುವುದಾಸ್ಮೃತಿ ಕೆಡಲಿಕಾಬಳಿಕ |
ತುದಿಗೆ ನಿಶ್ಚಯಜ್ಞಾನ ಕೆಡುತಿಹು
ದದು ಕೆಡಲು ಬಳಿಕಾತ ಮೋಕ್ಷದ
ಪದವ ಪಡೆಯದೆ ಕೆಟ್ಟು ಹೋಹನು ಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ ||

೬೨

ಅದುನಿಮಿತ್ತ ಮುಮುಕ್ಷು ವಾದವ
ನುದಿತಕಾಮಕ್ರೋಧವಳಿದುಳಿ
ದೊದವಿ ತನ್ನಯಧೀನವಾದಿಂದ್ರಿಯ ನಿಕರದಿಂದ |
ವಿಧಿವಿಹಿತ ವಿಷಯಂಗಳನು ತಾ
ಹದುಳದಿಂ ಭೋಗಿಸುವ ಚಿತ್ತನು
ಸದಮಳದ ಶಾಂತಿಯನು ಪಡೆವನು ಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ ||

೬೩

ಪರಮಶಾಂತಿಯ ಪಡೆದು ತಾನತಿ
 ಹರುಷದಿಂದಿಹ ಮುನಿಗೆ ದುಃಖದ
 ನೆರವಿಗಳು ನೆಗೆ ಕಟ್ಟು ಹೋಯುವು ನಿಮಿಷಮಾತ್ರದಲಿ ।
 ನಿರುತ ನಿರ್ಮಲ ಚಿತ್ತನಾಗಿಹ
 ಪರಮಯೋಗಿಗೆ ಶುದ್ಧಚಿತ್ತದಿ
 ಪರಮತತ್ತ್ವ ಜ್ಞಾನ ನೆಲಸಿಹುದೆಂದನಸುರಾರಿ ॥

೬೪

ನಿರುತದಿಂ ಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥವರಿಯದ
 ನರಗೆ ದೊರಕದು ಯೋಗವದು ತಾ
 ದೊರಕದಿಹ ಮನುಜಂಗೆ ಮನನಾದಿಗಳು ಸಿದ್ಧಿಸವು ।
 ವರಮನನಶೂನ್ಯಂಗೆ ದೊರಕದು
 ಪರಮಶಾಂತಿಯು ಶಾಂತಿ ದೊರಕದ
 ನರಗೆ ಸುಖವೆಲ್ಲಿಯದು ಕೇಳೆಂದನು ಮುರದ್ವಂಸಿ ॥

೬೫

ವಿಷಯದಭಿಮುಖದಿಂದ್ರಿಯಂಗಳ
 ವಶವೆನಿಸುತಿಹುದಾವನೊಬ್ಬನ
 ಸಸಿರದ ಮನವವನ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನಿರದದುರೆಕೆಡಿಸಿ ।
 ದೆಸೆಗೆಡಿಸುವುದು ಕೇಳದೆಂತೆನೆ
 ಪಸರಿಸಿದ ಶರಧಿಯೊಳು ನಾವೆಯ
 ವಿಷಮಮಾರುತವೆಳೆದೊಯಿದು ಮುರಿದಿಕ್ಕುವಂದದಲಿ ॥

೬೬

ಅದುನಿಮಿತ್ತದೊಳಾವನೊಬ್ಬನು
 ಒದವಿದಿಂದ್ರಿಯಗಳನು ವಿಷಯದ
 ಸದನದಿಂ ಬರಸೆಳೆದು ನೆರೆ ನಿಗ್ರಹಿಸಿ ಕೊಂಡಿಹನು ।
 ಅದರಿನಾತನ ಬುದ್ಧಿತತ್ವದ
 ಪದವಿಯಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಬುದವನನು
 ಬುಳಿದು ಸುಖರಹಿತದ್ರಿಯಂಬರು ಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ ॥

೬೭

ಆವುದೊಂದಭೇದದೃಷ್ಟಿಯ
ಭಾವದಮಳಜ್ಞಾನಜೋತಿಯೋ
ಜೀವರಿಗೆ ಕತ್ತಲೆಯದರಲೆಚ್ಚತ್ತಿಹನುಯೋಗಿ ।
ಆವ ಭೂತಂಗಳಿಗೆ ಭೇದದ
ಭಾವದೆಚ್ಚರು ತಾನಿಹುದೊ ಸ
ದ್ಭಾವವನು ತಿಳಿದಿಹ ಮುನಿಗೆ ಕತ್ತಲೆಯದೆನಿಸುಪುದು ॥

೬೮

ತುಂಬಿ ಚಲಿಸದೆ ಸ್ಥಿರವೆನಿಸುತಿ
ಪ್ಪೆಂಬುಧಿಯನುದಕೌಘ ನೆರೆ ಬೊ
ಕ್ಕಿಂಬುಗೊಂಡೇಕತ್ವವನು ಪಡೆವಂತೆ ಬಯಕೆಗಳು ।
ಸ್ತಂಭಿಸುವುವಾವನಲತಾನೇ
ಬೆಂಬಿಡದೆ ಮೋಕ್ಷವ ಪಡೆದು ವಿಷ
ಯಾಂಬುಧಿಯಲಾಡುವನು ಶಾಂತಿಯನ್ನೈದಿ ಕೇಳೆಂದ ॥

೬೯

ವಿಷಯವೆಲ್ಲವ ಬಿಟ್ಟು ನೆರೆ ನಿ
ರ್ವಿಷಯವೆನಿಪಾಹಮ್ಮಮತೆಗಳ
ದೇಸೆಯ ಹೊದ್ದದೆ ಜ್ಞಾನಿ ತಾನಹನೆಂಬ ಹಮ್ಮಳಿದು ।
ಸಸಿನೆ ಚಲಿಸದೆ ನಿಸ್ಸ್ಪೃಹತೆಯಿಂ
ದೇಸೆಯುತಿಹ ವರಯೋಗಿ ತಾ ನೆರೆ
ಹೊಸತೆನಿಪ ಮುಕ್ತಿಯನು ಪಡೆವನು ಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ ॥

೭೦

ಈ ಪರಿಯ ವರಸಾಂಖ್ಯಯೋಗದ
ರೂಪು ಬ್ರಹ್ಮದ ನಿಷ್ಠೆ ಯಿದರನು
ರೂಪಿನಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡವನು ಮರೆದಿರನು ನಿಜಪದವ ।
ಆಪರಮನಿಷ್ಠೆಯಲಿ ನೆಲೆಗೊಂ
ಡಾಪ್ಪರುಷನವಸಾನಕಾಲದ
ಲಾಪರಬೊಮ್ಮವನು ಪಡೆವನು ಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ ॥

೭೧

ಮೂರನೇ ಅಧ್ಯಾಯ - ಕರ್ಮಯೋಗ

ಸೂಚನೆ || ನೀರಪಾರ್ಥಂಗವಿಳಭುವನಾ
ಧಾರ ಹರಿ ಕರುಣದಲಿ ಶ್ರುತಿಗಳ
ಪಾರವಹ ಸತ್ಕರ್ಮ ಯೋಗವನೊಲಿದು ಬೋಧಿಸಿದ ||

ಎಲೆಜನಾರ್ದನ ಬುದ್ಧಿಯೋಗವು
ಹೊಲಬುಗೆಡಿಸುವ ಕರ್ಮದಿಂ ತಾ
ನೆಲಗೆ ಮಿಗಿಲಾದರೆಯದೇತಕೆ ಕರ್ಮಯೋಗದಲಿ |
ಚಲಿಸಲೆನ್ನನು ಬೋಧಿಸುತಲಿಹೆ
ಹಲವು ಕರ್ಮದ ಹೊರೆಯೆನಿಸುವಾ
ಬಲೆಯೊಳಗೆ ಸಿಲುಕಿಸುವು ದುಚಿತವೆ ಯೆಂದನಾಪಾರ್ಥ ||

ದೇವ ಸಂದೇಹದ ವಚನದಿಂ
ದೀವಿಮಲವಾದೆನ್ನ ಮತಿಯನು
ಭಾವಿಸಲು ಮೋಹಿಸುತಲಿಹೆ ನಿನದನಿಮಿತ್ತದಲಿ |
ಆವಮತದಿಂದಾನು ಲೇಸನು
ಭಾವದಿಂದೈದುವೆನದೊಂದನು
ನೀವನಗೆ ನಿರ್ಭಲಿಸಿ ಬೆಸಸುವುದೆಂದನಾಪಾರ್ಥ ||

ವಗಧನಂಜಯ ಪೂರ್ವದಲಿ ನಾ
ನೊರೆದೆ ಮೋಕ್ಷೋಪಾಯವನು ಕೇ
ಳೆರಮುಪಲಬ್ಧವೆಂತನಲು ನಿಜಪಾಂಚ್ಚನಿಷ್ಠರಿಗೆ |
ವರಮುಕುತಿಗಾಬುದ್ಧಿಯೋಗವು
ದೊರಕುವುದು ಮೋಕ್ಷಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ
ತ್ವದುತರದ ಸತ್ಕರ್ಮದಿಂ ಕೈವಲ್ಯವಹುದೆಂದ ||

ಕರ್ಮವನು ಜಡಭಾವವಂ ನೆರೆ
ನೆಮ್ಮಿಮಿಗೆ ಮಾಡದ ಪುರುಷನೀ
ಕರ್ಮಪದವಹ ಮುಕ್ತಿಯನು ತಾನೈದ ಮುದದಿಂದ ।
ಕರ್ಮಚಯಸನ್ಯಾಸಮಾತ್ರದಿ
ನಿರ್ಮಲದ ಸುಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದೆ
ಧರ್ಮವಹ ಪರತತ್ವವನು ತಾನೈದ ಕೇಳೆಂದ ॥

೪

ಒಂದುಕ್ಷಣ ಕರ್ಮವನು ಮಾಡದೆ
ನಿಂದಿರನು ಕೇಳಾವಮರ್ತ್ಯನು
ಸಂದಮಾಯೆಯ ಗುಣಗಳಿಂದೀತೋರ್ಪಜಗವೆಲ್ಲ ।
ಬಂದಿ ಪರವಶತೆಯನು ಘನನಿ
ಬಂಧದಿಂ ಕರ್ಮವನು ಮಾಡುವು
ದಿಂದುನಿನ್ನದಲ್ಲನಾದಿಯ ವಿದ್ಯೆ ಕೇಳೆಂದ ॥

೫

ಈ ಸಕಲ ಕರ್ಮೇಂದ್ರಿಯಂಗಳ
ಸೂಸಲೀಯದೆ ನಿಲಿಸಿ ಪೂರ್ವದ
ವಾಸನೆಯ ಬಲುಹಿಂದ ಬಕನಂದದಲಿ ಮನದೊಳಗೆ ।
ಆ ಸಕಲವಿಷಯವನು ನೆನೆಯುತ
ಲೇಸು ತಪವನು ವಿರಚಿಸಿದೊಡಂ
ದೋಷ ಮೂಢನು ತಿಳಿಯೆ ಮಿಥ್ಯಾಚಾರಿಯೆನಿಸುವನು ॥

೬

ಆವನೀಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಿಯಂಗಳ
ನಾವಿಷಯದಿಂ ತೆಗೆದು ಮನದಲಿ
ಭಾವಿಸದೆ ನಿಗ್ರಹಿಸಿ ನಿಜಯೋಗದಲಿ ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿ ।
ಈ ವಿವಿಧಗುಣಕರ್ಮಯೋಗವ
ನಾವ ಫಲದಾಸಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದೆ
ಭಾವದಿಂ ಮಾಡುವವನುತ್ತ ಮನೆಂದನಸುರಾರಿ ॥

೭

ವಿಹಿತಕರ್ಮವ ಮಾಡು ಸುಮ್ಮನೆ
ಯಿಹುದರಿಂ ಕರ್ಮವನು ಮಾಡುತ
ಲಿಹುದು ತಾನತ್ಯಧಿಕ ಕರ್ಮವ ಬಿಟ್ಟುದರಿಂದ ।
ಇಹದ ನಿನ್ನ ಶರೀರಯಾತ್ರೆಯ
ಬಹಳಸುಖ ಮುಂತಾಗಿ ಸಿದ್ಧಿಸ
ದಿಹಪರಕೆ ಸತ್ಕರ್ಮವೇ ಹಿತವೆಂದನಸುರಾರಿ ॥

೪

ಈ ಸಕಲಜನವೀಶ್ವರಾರ್ಪಣ
ಕೋಸುಗವೆ ವಿರಚಿಸುವ ಕರ್ಮದ
ಲೇಸ ನೆರೆಬಿಟ್ಟುಳಿದ ಕರ್ಮದಿ ಬದ್ಧವಾಗಿಹುದು ।
ಆಸೆಯನು ಬಿಟ್ಟದುನಿಮಿತ್ತದ
ಲೀಸಕಲ ಕರ್ಮಗಳನು ಜಗ
ದೀಶ್ವರಾರ್ಪಿತವಾಗಿ ನೀ ಮಾಡೆಂದನಸುರಾರಿ ॥

೫

ಅಜನು ಮುನ್ನವೆ ಯಜ್ಞಸಹಿತೀ
ಪ್ರಚೆಗಳನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ನಿಮಗೆ ಯೀ
ಯಜನದಿಂ ಸಂತಾನವಾಗಲಿ ನೀವು ಬಯಸಿದುದು ।
ಯಜನ ತಾನೇ ಕೊಡುವುದಾಗಲಿ
ವಿಜಯರಾಗಿಹುದೆಂದನಾಕಮ
ಲಜನ ಕಥನದಿನಾದುದದು ಕೇಳೆಂದನಸುರಾರಿ ॥

೧೦

ದೇವರನು ನೀಮ್ ಯಜ್ಞದಿಂದಲಿ
ಸೇವಿಸಲು ಸಂತುಷ್ಟರಾಗಿಹ
ದೇವರಿಷ್ಟವ ಕೊಟ್ಟು ನಿಮ್ಮನು ತುಷ್ಟಿಬಡಿಸುವರು ।
ದೇವತೆಗಳನು ನೀವು ನಿಮ್ಮನು
ದೇವತೆಗಳಿಂತೊಬ್ಬರೊಬ್ಬರ
ಭಾವಿಸಲು ನಿವೃದ್ಧಭಯರುಂಕಡುಲೇಸನೆದುವಿರಿ ॥

೧೧

ಇಷ್ಟಭೋಗಂಗಳನು ಯಜ್ಞದಿ
ತುಷ್ಟರಹ ದೇವರು ನಿಮಗೆ ಸಂ
ತುಷ್ಟಿಯಿಂದಲಿ ಕೊಡಲು ಕೊಟ್ಟುದನವರಿಗರ್ಪಿಸದೆ |
ಕೆಟ್ಟತನದಿಂ ಭೋಗಿಸುತಲಿಹ
ದುಷ್ಟನೀಲೋಕದಲಿ ತಾನು
ತೃಪ್ತದೈವಸ್ವಾಪ್ತಹಾರದ ಕಳ್ಳನೆನಿಸುವನು ||

೧೨

ಪರಮಯಜ್ಞದ ಶೇಷವನು ತಾ
ವಿರದೆ ಭುಂಜಿಪ ಸಂತರುಗಳೀ
ದುರಿತಬಂಧನದಿಂದ ನೆರೆ ಬಿಡುಗಡೆಯನ್ನೈದುವರು |
ನಿರುತದಿಂದಲೆ ಸ್ವೀಯಕುಕ್ಷಿಂ
ಭರರು ಸ್ವಾರ್ಥದ ತಿಳಿಯದಿರುತಿಹ
ನರಕಿಗಳು ಪಾಪವನೆ ಉಂಬರು ಪಾರ್ಥಕೇಳೆಂದ ||

೧೩

ಅನ್ನದಿಂ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಜನಿಸುವ
ರನ್ನವೆಂತುದಯಿಸುವುದೆನೆ ಪ
ರ್ಜನ್ಯನಿಂ ಪರ್ಜನ್ಯತಾನುದಯಿಸುವುದೆಂತೆನಲು |
ಸನ್ಮತಿಯೆ ಕೇಳ್ವಜನದಿಂ ಪ
ರ್ಜನ್ಯನುದಿಸುವುದದು ಯಜನಸಂ
ಪನ್ನ ಸತ್ಕರ್ಮದಲಿ ಜನಿಸುಗುಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ ||

೧೪

ಇಂತೆನಿಪ ಸತ್ಕರ್ಮವಾಶ್ರುತಿ
ಸಂತತಿಗಳಿಂ ಜನಿಸುವುದು ಶ್ರುತಿ
ಸಂತತಿಗಳಾವರ ಪರಬ್ರಹ್ಮದಲಿ ಜನಿಸುವುವು |
ಇಂತು ಕಾರಣಪೂರ್ವವನು ನಿ
ಶ್ಚಿತವರುಪುವ ಸಕಲಶ್ರುತಿಗಳು
ಸಂತತವು ಯಜ್ಞದಲಿ ನೆಲೆಯಾಗಿಹುವು ಕೇಳೆಂದ ||

೧೫

ಈಪರಿಯ ವರ್ತಿಸುವ ಕರ್ಮಕ
 ಲಾಪವನು ನೆಲೆಬಿಟ್ಟು ಮಾನವ
 ರೂಪಿನೊಳು ಸಿಲುಕಿದು ಮಿಗೆ ವಿಷಯಾಭಿಮುಖನಾಗಿ ।
 ವ್ಯಾಪಿಸಿರುವಿಂದ್ರಿಯದೊಡನೆ ತ
 ದ್ರೂಪದಲಿ ಕ್ರೀಡಿಸುತಲಿರುತಿಹ
 ಪಾಪಿ ಜೀವನ್ಮುಕ್ತನನಿಸನು ಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ ॥

೧೭

ಆವನೊಬ್ಬ ಮಹಾಪುರುಷನೀ
 ಜೀವಭಾವವ ಬಿಟ್ಟು ಆತ್ಮನ
 ಭಾವಿಸುವನರಪ್ರೀತಿಯಿಂ ಪರಮಾತ್ಮತ್ವಪ್ತಿಯಲಿ ।
 ಪಾಪನನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ತಾನೇ
 ರೂವಳಿದ ಸಂತೋಷಿ ಯಾತನ
 ದಾವ ಪರಿಯಲಿ ಕೂಡಿ ಮಾಡುವ ಕರ್ಮವಿಲ್ಲೆಂದ ॥

೧೮

ಆ ಮಹಾಪುರುಷಂಗೆ ಕರ್ಮವ
 ಪ್ರೇಮದಿಂ ಮಾಡುವದರಿಂ ಬಹ
 ಕಾಮಿತದ ಲೇಸಿಲ್ಲ ಮಾಡದೆ ಬಿಟ್ಟಹುದಂದಿ ।
 ತಾಮಸದ ಕೇಡಿಲ್ಲ ಭೂತ
 ಸ್ತೋಮದಲಿ ತಾ ಬಯಸುವರ್ಥದ
 ಕಾಮವಾತಂಗಿಲ್ಲ ವೆಲೆಕಲಿಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ ॥

೧೯

ಎಲೆಧನಂಜಯ ವಿಹಿತಕರ್ಮವ
 ಫಲದ ಬಯಕೆಯ ಬಿಟ್ಟು ಮಾಡುವ
 ಸಲೆ ಮನುಜನೈದುವನು ಬ್ರಹ್ಮವನದುನಿಮಿತ್ತದಲಿ ।
 ಫಲದ ಬಯಕೆಯ ಬಿಟ್ಟು ನಿನ್ನಯ
 ಕುಲವಿಹಿತವಪ ಕರ್ಮವನು ನೀ
 ನೋಲಿದು ಸಂತತ ಮಾಡುತ್ತಿರೆ ಲೇಸುದು ನಿನಗೆಂದ ॥

೨೦

ಕರ್ಮದಿಂ ಜನಕಾದಿಗಳು ಕೇ
 ಳ್ನಿರ್ಮಲದ ಸಿದ್ಧಿಯನು ಪಡೆದರು
 ದುರ್ಮದವ ನೆರೆಬಿಟ್ಟು ಕರ್ಮವನವರ ಚಂದದಲಿ ।
 ಧರ್ಮವೆಂದೇ ಮಾಡು ಅಥವಾ
 ಹಮ್ಮುವಿಡಿದಿಹ ಲೋಕಕೋಸುಗ
 ಬೊಮ್ಮವನು ನೀನರಿದೊಡಂ ಮಾಡುವುದುಚಿತವೆಂದ ॥

೨೦

ಆವುದಾವುದನುತ್ತಮರು ನಿ
 ತ್ಯಾವಳಿಯೊಳಾಚರಿಪರದನೇ
 ತಾವು ಬಿಡದಾಚರಿಸುವರು ಮಾನವರು ಮುದದಿಂದ
 ಆವನುತ್ತಮಪುರುಷ ತಾಬಳಿ
 ಕಾವಮತದಲಿ ನಡೆಯುತಿಹನದ
 ಭಾವಿಸುತ ಮನುಜರುಗಳನು ವರಿಸುತಲಿಹರೆಂದ ॥

೨೧

ಎಲೆಧನಂಜಯ ಮೂರುಲೋಕಂ
 ಗಳೊಳೆನಗೆ ನೆರೆ ಮಾಡಬೇಡಿದ
 ಹಲವುಕ್ರಿಯೆ ತಾನಿಲ್ಲ ಪಡೆಯದವಸ್ತುತಾನಿಲ್ಲ ।
 ಬಲವಿನಿಂ ಮುಂದೈದೆ ಬೇಡುವ
 ಫಲವು ತಾನಿಲ್ಲಾದೊಡೆಯು ನಾ
 ಕುಲವಿಹಿತಕರ್ಮಗಳಲಿ ವರಿಸುತಲಿಹನೆಂದ ॥

೨೨

ಅಲಸದಾನೀಗಖಿಲಕರ್ಮ
 ನೆಲಗೆ ಮಾಡುವೆ ಮಾಡುತಿರುತಿ
 ರ್ಧಸಿದಾಕ್ಷಣ ಬಿಟ್ಟೆನಾದಡೆ ಬಳಿಕ ಮಾನವರು ।
 ಹಲವು ಮಾತೇನೆನ್ನ ನೀಕ್ಷಿಸಿ
 ಕುಲವಿಹಿತಕರ್ಮವನು ಬಿಡುವರು
 ಚಲಿಸಿ ಬಿಡಲವರುಗಳು ನರಕವನ್ನೆದದಿರರೆಂದ ॥

೨೩

ನಿರುತ ಕರ್ಮವ ಮಾಡದೆಯು ತಾ
 ನಿರಲು ಈ ಮನುಬರುಗಳೆಲ್ಲರು
 ಭರವಸದಿ ನೆರೆ ಕೆಟ್ಟು ಹೋದರು ಜಾತಿಸಂಕರವ ।
 ಇರದೆ ನಾನೇ ಮಾಡಿದವನಹೆ
 ನರರನೆಲ್ಲರ ಕರ್ಮದಿಂ ವ್ಯಭಿ
 ಚಲಿಸಿ ಕೊಂದವನಪ್ಪೆನಾ ಕಲಿಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ ॥

೨೪

ಅಜ್ಞರೀವರದಾನತಪಗಳ
 ಯಜ್ಞಕರ್ಮಗಳ ಫಲರವೇ
 ದಾಚ್ಛೆಯಿಂ ಬಯಸುತ್ತಮಾಳ್ವರು ಜ್ಞಾನವುಳ್ಳರು ।
 ಪ್ರಜ್ಞೆಯಿಂದಾಫಲವ ಬಯಸದೆ
 ಯಜ್ಞಕರ್ಮಗಳನು ಮಾಡುವ
 ರಜ್ಞಲೋಕದನುಗ್ರಹಾರ್ಥಕ ಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ ॥

೨೫

ಪರಮತತ್ವವ ಬಲ್ಲ ಬುಧರನ
 ವರತಕರ್ಮವ ಮಾಡುತಿರುವ
 ಜ್ಞರಿಗೆ ಕರ್ಮವ ಬಿಡುವ ಬುದ್ಧಿಯ ಭೇದಮಾರ್ಗವನು ।
 ಒರೆಯಲಾಗದು ಕರ್ಮವನು ತಾ
 ನಿರುತದಿಂದಾಸಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದೆ
 ಚಲಿಸುತವೆ ಮೂರ್ಖರನು ಕರ್ಮವ ಮಾಡಿಸುವುದೆಂದ ॥

೨೬

ದುರುಳತನದಭಿಮಾನದಿಂ ಸಂ
 ಚಲಿಸುವಾತನು ಪ್ರಕೃತಿಯಿಂದಹ
 ಪಿರಿದು ಸತ್ತರಜಸ್ತಮಸ್ಸುಗಳೆಂಬ ಗುಣದಿಂದ ।
 ಭರದಿ ಮಾಡುವ ಕರ್ಮವೆಲ್ಲವ
 ಮರುಳ ತಾನೇ ಮಾಡುತಿಹೆನಂ
 ದಿರದೆ ಬಗೆವನು ಲೋಕದಲಿ ಕಲಿಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ ॥

೨೭

ಎಲೆಧನಂಜಯ ಈ ಗುಣಗಳ

ಹಲವು ಕರ್ಮಗಳ ವಿಭಾಗದ

ನೆಲೆಯ ಬಲ್ಲ ಮಹಾಪುರುಷನೀವಿಷಯವೈದರಲಿ ।

ಬಲವಿನಿಂ ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಂಗಳು

ಸಲೆ ಚರಿಸುತಿಹುವೆಂದು ಹಮ್ಮಿನ

ಬಲೆಯೊಳಗೆ ತಾ ಸಿಲುಕನೈಯೆಲೆಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ ॥

೨೮

ತಾಮಸದ ಪ್ರಕೃತಿಯಲಿ ಗುಣ ದು

ಷ್ಕಾಮ ಮೂಢರು ತ್ರಿಗುಣ ಕರ್ಮ

ಸ್ತೋಮದಲಿ ಕರ್ತೃತ್ವದಿಂದಾಸಕ್ತರಾಗಿಹರು ।

ಆಮರುಳರನು ವೇದಶಾಸ್ತ್ರದ

ಸೀಮೆಯನು ಬಲ್ಲವರು ಕರ್ಮವ

ನೇಮದಿಂ ಸಲೆಬಿಡಿಸಲಾಗದು ಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ ॥

೨೯

ಎಲೆಧನಂಜಯ ಸಕಲಕರ್ಮವ

ನೊಲವಿನಿಂದೆನ್ನಲಿ ಸಮರ್ಪಿಸಿ

ಸಲೆ ಪರಮತತ್ವವನರಿವ ಮತಿಯಿಂದ ವಿಷಯದಲಿ ।

ಬಲಿದ ಬಯಕೆಯ ಬಿಟ್ಟು ಮಮತೆಯ

ಗೆಲಿದು ಶೋಕಾದಿಗಳನ್ನೆದದೆ

ಕಲಹಕುದ್ಯೋಗವನು ಮಾಡೇಳೆಂದನಸುರಾರಿ ॥

೩೦

ಆರುಕೆಲರೀಯೆನ್ನ ಮತದಲಿ

ಪಾರಸತ್ಕರ್ಮವನು ಶಾಸ್ತ್ರದ

ಚಾರದಿಂದನುಸರಿಸಿ ನೆರೆ ಸದ್ಗತಿಯನ್ನೈದುವರು ।

ಬೇರೆಮಾತೇನಿನ್ನು ಮಾಡುವ

ಧೀರರವರನಸೂಯರಾಗಿರೆ

ಘೋರವಹ ಕರ್ಮಂಗಳಿಂ ಬಿಡುಗಡೆಯನ್ನೈದುವರು ॥

೩೧

ಇನ್ನು ನೀಕೇಳಾರು ಕೆಲಬರು
 ಎನ್ನಮತವಹ ಕರ್ಮಯೋಗವ
 ಭಿನ್ನಹಾದಿಯಸೂಯತನದಿಂ ಭಜಿಸದಿರುತಿಹರು ।
 ಧನ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದೆ
 ಬನ್ನಬಡುತಿಹ ಮತಿವಿಹೀನರು
 ಮುನ್ನವೇ ನೆರೆ ಕೆಟ್ಟರೆಂದರಿಯೆಂದನಸುರಾರಿ ॥

೩೨

ತಾನುಸತ್ಯಜ್ಞಾನದನುಸಂ
 ಧಾನವುಳ್ಳವನಾದೊಡೆಯು ಮುಂ
 ತಾನು ಮಾಡಿದ ಪ್ರಕೃತಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ಚೇಷ್ಟಿಪನು ।
 ಆನರರುಗಳು ತಮ್ಮ ಪ್ರಕೃತಿ
 ಧಾನದಿಂದಿರುತಿಹರು ಶಾಸ್ತ್ರವಿ
 ಧಾನನಿಗ್ರಹವೇನ ಮಾಡುವುದೆಂದನಸುರಾರಿ ॥

೩೩

ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳು ಬಿಡದೆಳೆವ ಪಂ
 ಚೇಂದ್ರಿಯಾರ್ಥಂಗಳಲಿ ಮಿಗೆಬಳಿ
 ಸಂದು ರಾಗದ್ವೇಷವಿರುತಿಹುವವರಧೀನವನು ।
 ಮಂದರಂದದಲ್ಲೈದಲಾಗದು
 ಸಂದ ಯೋಗಾಭ್ಯಾಸಕಿವು ತಾಂ
 ಸಂದವೈರಿಗಳಾಗಿಯವು ಕೇಳೆಂದನಸುರಾರಿ ॥

೩೪

ತನ್ನ ಧರ್ಮ ಚರಣವೇ ತನ
 ಗುನ್ನತದ ಲೇಸಾದ ಕಾರಣ
 ವನ್ಯಕೊರತೆಯದಾದೊಡೆಯು ಕೇಳನ್ನಗದೇ ಲೇಸು ।
 ಅನ್ಯಧರ್ಮವು ಕುಲಗೆಡಿಸಿ ನೆರೆ
 ಬನ್ನಬಡಿಸುವುದಲ್ಲದೇ ಸಂ
 ಪೂರ್ಣನೊಂದೊಡಂ ತನಗೆ ಲೇಸಿಲ್ಲ ತಿಳಿಯೆಂದ ॥

೩೫

ಹರಿಯೆ ಕೇಳಿಪಾಪವನು ನರ
ಭರದಿ ಬಯಸದಿರಲ್ಕೆ ಬಲುಹಿಂ
ದರಸು ಬಿಟ್ಟೆಯು ಮಾಡುವಂದದಲಾರ ಪ್ರೇರಣೆಯಿಂ ।
ಇರದೆ ಮಾಳ್ವ ತನುವ ಪ್ರೇರಿಪ
ಪುರುಷನಾರೈ ಹೇಳು ವೃಷ್ಟಿಗ
ಳರಸ ಕೃಪೆಯಿಂ ಕರುಣಸೆಂದನು ಪಾರ್ಥ ಕೈಮುಗಿದು ॥

೨೬

ಎನಿತನುಂಡುಂ ದಣಿಯದಿಹನೊ
ಬೃಹು ಮಹಾಪ್ರಾಪಿಷ್ಠ ನೀಕಾ
ಮನು ಕಣಾ ಈಕ್ರೋಧನೆಂಬವನುಂ ರಚೋಗುಣದಿ ।
ಜನಿಸಿದರು ಪರತತ್ವವಿದ್ಯೆಯೊ
ಳನುಪಮದ ಯೋಗಕ್ಕಿವಂದಿರು
ಘನತರದ ಹಗೆಯಾಗಿಹರು ಕಲಿಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ ॥

೨೭

ಹೊಗೆಯ ಬಲುಹಿಂದಗ್ನಿ ಕಿಲುಬುರೆ
ನೆಗೆದಿರಲು ದರ್ಪಣವು ಮಾಸಿಂ
ದೊಗೆದ ಗರ್ಭವು ಮುಸುಕಿಕೊಂಡಿರ್ಪಂತೆ ಹೃದಯದಲಿ ।
ನಿಗಮತತ್ವಜ್ಞಾನ ಕಾಮಾ
ದಿಗಳೆನಿಪ ಹಗೆಯಿಂದ ತಿಳಿದರ
ಬಗೆಗೆ ಮುಸುಕಿಸಿಕೊಂಡಿಹುದು ಕೇಳೆಂದನಸುರಾರಿ ॥

೨೮

ಎಲೆಧನಂಜಯ ತತ್ವದರಿಗೆ
ಹಲವು ಕಾಲ ವಿರೋಧಿಯೆನಿಸುವ
ಕಲಿತವಿಷಯ ಸಮೂಹಸಮಿಧೆಗಳಿಂದ ದಣಿಯದಿಹ ।
ಬಲುಹೆನಿಪ ಕಾಮಾಗ್ನಿಯಿಂ ನೆರೆ
ಸಲೆ ಮುಸುಕಿಕೊಂಡಿಹುದು ತತ್ವದ
ನೆಲೆಯೆನಿಪ ನಿಜರೂಪವಿಂಧನವೆಂದನಸುರಾರಿ ॥

೨೯

ನೆಗಳಿಂದಿಂಪ್ರಯವೀಮನೋಬು
 ದ್ವಿಗಳು ತಾವಿವು ಮುನ್ನ ಘನನಂ
 ಬುಗೆಯ ನೆಲೆವನೆ ಯೆನಿಸುತ್ತಿದುದಿಂದ ಮುನ್ನಘನು ।
 ನಿಗಮಸಿದ್ಧಜ್ಞಾನವನು ತಾ
 ನಗಲದೆಯೆ ನೆರೆ ಮುಸುಕಿ ಜೀವರ
 ಬೆಗಡುಗೊಳಿಸುತ್ತಿದನು ಜಗದೊಳಗಿಂದನಸುರಾರಿ ॥

೪೦

ಅದುನಿಮಿತ್ತ ಜ್ಞಾನಶಾಸ್ತ್ರದ
 ಪದವ ಕೆಡಿಸುವ ಕಾಮನೆಂಬೀ
 ಮದಮುಖದ ಪಾಪಿಯನು ನೀಜಯಿಸುವರೆ ಮೊದಲಲ್ಲಿ ।
 ಒದವಿಂದ್ರಿಯಗಳ ನಿರೋಧಿಸಿ
 ಸದಮಲಜ್ಞಾನದಲಿ ಹೆಚ್ಚಿದ
 ವಿವಿತ್ವವೈರಾಗ್ಯದಲಿವನ ಕೆಡಿಸೆಂದನಸುರಾರಿ ॥

೪೧

ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳು ವಿಷಯದಿಂ ಮಿಗಿ
 ಲೆಂದು ನುಡಿವರು ಇಂದ್ರಿಯಗಳ
 ಬೃಂದದಿಂ ಮನವಧಿಕ ಮನದಿಂದತ್ಯಧಿಕ ಬುದ್ಧಿ ।
 ಇಂದ್ರಿಯಗಳಿಗ ವಿಷಯಪಂಚಕ
 ದಿಂದ ಮನದಿಂ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದಾ
 ನಂದಮಯನಾತುಮನಧಿಕ ಕಲಿಪಾರ್ಥಕೇಳೆಂದ ॥

೪೨

ಈ ಪರಿಯಲಾತ್ಮನನು ಬುದ್ಧಿಯ
 ರೂಪಿನಿಂದತ್ಯಧಿಕನೆಂದೇ
 ದೀಪಿಸುವ ಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥದಿಂ ನೆರೆ ತಿಳಿದು ಚಿತ್ತವನು ।
 ವ್ಯಾಪಿಸಿದವಂದದಿ ನಿರೋಧಿಸಿ
 ನೀ ಪರಮಯತ್ನದಲಸಾಧ್ಯದ
 ಪಾಪಿಂಮಗಿದ ಕಾಮವೆಂಬೀಪಗಯ ಜಯಿಸೆಂದ ॥

೪೩

- ಇಂತು ಕರ್ಮಯೋಗದೊಂದು ಮೂರನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ಕೊಪ್ಪಂಜಿ -

ನಾಲ್ಕನೇ ಅಧ್ಯಾಯ - ಜ್ಞಾನಯೋಗ

ಸೂಚನೆ || ಪರಮತತ್ವಜ್ಞಾನಯೋಗದ
ಪರಿಯನಾಮುರಹರನು ಪಾರ್ಥಂ
ಗೋರೆದ ಪರಿಯನು ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯಮಹೀಪಾಲ ||

ಒದವಿದೀವರನಿತ್ಯಯೋಗದ
ಪದವ ನಾ ಪೂರ್ದಲಿ ಪೇಳ್ವೆನು
ಮುದದಲಾಸೂರ್ಯಗೆ ಸೂರ್ಯನು ಬಳಿಕ ಮನುವಿಗೆ ।
ಇದನು ತಿಳುಹಿದ ತಿಳಿದ ಮನು ಹೇ
ಳಿದನು ತಾನಿಕ್ಕಾ ಕುವಿಂಗೀ
ಹದನ ಕೇಳೈಪಾರ್ಥನೀನೆಂದನು ಮುರಧ್ವಸಿ || ೧

ಈ ಪರಿಯ ಪಾರಂಪರೆಗಳಿಂ
ದೀಪಿಸುತ್ತರೆ ಬಂದ ಯೋಗವ
ತಾಪಸೋತ್ತಮರಾಜರುಷಿಗಳು ಬಲ್ಲರೆಲ್ಲವನು !
ಆಪರಮವರಯೋಗವಿಳೆಯೊಳು
ರೂಪಳಿದು ಬಹುಕಾಲದಿಂ ಮಿಗೆ
ಲೋಪವಾಯಿತು ಪಾರ್ಥ ನೀ ಕೇಳೆಂದನಸುರಾರಿ || ೨

ನೀನೆನಗೆ ಸಂಗಡಿಗನೆಂದು ನಿ
ಧಾನದಿಂ ನಿಜಭಕ್ತನೆಂದೇ
ನಾ ನಿನಗೆ ಪೂರ್ದಲಿ ಸೂರ್ಯಗೋರೆದ ಯೋಗವನು ।
ಜ್ಞಾನವುದಯಿಸುವಂತೆ ವೇದವಿ
ಧಾನುಗತದುತ್ತಮರಹಸ್ಯ
ಸ್ವಾನವನು ತಿಳುಹಿದನು ಕೇಳೆಂದನು ಮುರಧ್ವಸಿ || ೩

ಜಿನ್ನದವ ಮಾಡುವೆನು ಹರಿಯೇ
 ನಿನ್ನ ಜನ್ಮವು ಬಳಕೆನಡು ರವಿ
 ಮುನ್ನ ತಾ ಬಸಿಸಿದನು ಪೂರ್ವದಲಾವ ಪರಿಯಿಂದ ।
 ಉನ್ನತದ ಯೋಗವನು ನಿನಗುಪ
 ಸನ್ನ ನಾದರ್ಕಂಗೆ ನೀನಿದ
 ಮುನ್ನ ಬೋಧಿಸಿದಂದವನು ನಾನರಿವೆನೆಂತೆಂದ ॥

೪

ಎಲೆಧನಂಜಯ ಎನಗೆ ನಿನಗೆಯು
 ಹಲವು ಜನ್ಮಾದಿಗಳು ಹೋದವು
 ಹೊಲಬನೆಲ್ಲವ ಬಲ್ಲಿ ನಾನವರಿಯೆಯೈ ನೀನು ।
 ಸಲೆ ಜನನ ಮರಣಗಳ ವಿದ್ಯೆಯ
 ನೆಲೆ ಸಕಲಭೂತಂಗಳಿಗೆ ನಿ
 ರ್ಮಲಸಯಾಮಕನೆನಿಪ ಪರಮೇಶ್ವರನು ನಾನೆಂದ ॥

೫

ನಿತ್ಯನಜನು ಸಮಸ್ತ ಭೂತಕೆ
 ಕರ್ತನಹ ಈಶ್ವರನು ತಾನೆನಿ
 ಸುತ್ತ ಪ್ರತಿಗಳೊಳೊರೊಡೆಯು ಕೇಳಿನ್ನ ಪ್ರಕೃತಿಯನು ।
 ಸತ್ವದಿಂದಾಶ್ರಯಿಸುತೆನ್ನಯ
 ವಿಸ್ತರದ ಗುಣಮಾಯೆಯಿಂ ಜನಿ
 ಸುತ್ತಿದನು ಕರ್ಮದಲಿ ಜನಿಸೆನು ಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ ॥

೬

ಧರ್ಮಕಾವಾಗಬಹುದು ಹಾನಿಯ
 ಧರ್ಮವಾವಾಗುದುಭವಿಸುವುದು
 ಕರ್ಮಕಾಲಂಗಳನರಿದು ಬಳಕಾಗ ತನ್ನವನು ।
 ನಿರ್ಮಿಸುವೆನವತಾರರೂಪಿಂ
 ಧರ್ಮಕೋಸುಗ ಪಾರ್ಥ ತಿಳಿಸೈ
 ನಿರ್ಮಲನು ನಾಂ ಜೀವರಂದದಿ ಜನಿಸೆ ಕೇಳೆಂದ ॥

೭

ಸಜ್ಜನರುಗಳ ಸಲಹೆಯೋಸುಗ
ದುರ್ಜನರ ನೆರೆ ಮಡುಹಯೋಸುಗ
ಮೂರ್ಛಿತದ ಧರ್ಮಗಳನು ನೆಲೆಗೊಳಿಸಯೋಸುಗವು ।
ಕಜ್ಜವೆನಗಿದು ಪ್ರತಿಯುಗಂಗಳ
ಪಚ್ಚಿವಿಡಿದುದಯಿಸುವೆ ಫಲವನು
ವರ್ಜಿಸುತ ಕರ್ಮವನು ಮಾಡುವೆನೆಂದನಸುರಾರಿ ॥

೮

ಈಪರಿಯಲವತರಿಸಿ ದೆನ್ನಸ್ವ
ರೂಪವನು ವರಜನ್ಮ ಕರ್ಮದ
ರೂಪುಗಳ ಲೇಸಾಗಿ ತಿಳಿದವನೀತನುವ ಬಿಟ್ಟು ।
ಪಾಪದಿಂ ತಾ ಮರಳಿ ಜನಿಸದೆ
ತಾಪಮೂರನು ಗೆಲಿದು ಮಿಗೆ ನಿ
ಲೇಪನೆನಿಸುವ ನೆನ್ನ ನೈದುವನೆಂದನಸುರಾರಿ ॥

೯

ಭೀತಿರಾಗದ್ವೇಷವಿಲ್ಲದೆ
ನೀತಿಯಿಂ ನಿಜಭಕ್ತನಾಗಿರು
ತೋತು ನಾನೇ ತಮ್ಮ ನಿಜರೂಪೆಂದು ಭಾವಿಸುವ ।
ಆತುಮಜ್ಞಾನದ ತಪಸ್ಸಿಂ
ಪೂತವಾಗಿಹ ಸಕಲಸುಜನ
ವ್ರಾತವೈದುವುದೆನ್ನೊಳ್ಳೈಕೈವನೆಂದನಸುರಾರಿ ॥

೧೦

ಭರದಲಾರಾರಾವ ಪರಿಯಲಿ
ನಿರುತದಿಂ ಭಜಿಸುವರವರನಾ
ಪರಿಯಭೀಷ್ಟವನಿತ್ತು ಸುಖದಿಂ ತುಷ್ಟಿ ಬಡಿಸುವೆನು ।
ನರನೆ ಕೇಳ್ಳೆ ಮನುಜರುಗಳಾ
ದರದ ಲೆನ್ನಯಪದವನೆಲ್ಲರು
ಓರಿದು ಬಳಿವಿಡಿದಿಹರು ತಿಳಿಯೆಂದನು ಮುರಧ್ವಂಸಿ ॥

೧೧

ಕರ್ಮದಿಂದೈಹಿಕದಫಲವ ನ
ಹಮ್ಮಮತೆಯಿಂ ಬಯಸುವರುಗಳು
ಕರ್ಮದೇವತೆಗಳೆನು ಹಿಡಿದರ್ಚಿಸುವರತಿಮುದದಿ ।
ಧರ್ಮದಿಂದಹ ಫಲವದಾಶ್ರಯ
ಧರ್ಮವಿಡಿದಿಹ ಮನುಷರಿಗೆ ಸ
ತ್ಕರ್ಮದಿಂದಿಭುವನದೊಳು ಸಿದ್ಧಿಪ್ರದು ಬೇಗದಲಿ ॥

೧೨

ನಾಲ್ಕುವರ್ಣದ ಕರ್ಮಗುಣದ ವಿ
ವೇಕದಿಂದ ವಿಭಾಗಸಹಿತೀ
ಲೋಕಗಳ ನಿರ್ಮಿಸಿದನೀಲೋಕಂಗಳಿಗೆ ನಾನು ।
ಏಕಕರ್ತೃವೆನಿಸಿದರೆಯು ನಾ
ನೀಕೆಲಸದಲಕರ್ತೃವಾದ ನ
ಲೋಕನಂದೇ ತಿಳಿ ನಿಧಾನದೊಳಿಂದನಸುರಾರಿ ॥

೧೩

ಎನ್ನ ನೀಕರ್ಮಗಳೆಂದುಂ
ಬೆನ್ನ ಹತ್ತವ್ವ ಎನಗೆ ಕರ್ಮದ
ಸನ್ನಿಹಿತ ಫಲದಲ್ಲಿ ಭೋಗದ ಬಯಕೆ ಯಿಲ್ಲಾಗಿ ।
ಎನ್ನನೀಪರಿ ಯಾವನೊಬ್ಬನು
ತನ್ನ ಮತಿಯಿಂ ಬಲ್ಲನವ ನೆರೆ
ಧನ್ಯನೀಕರ್ಮಗಳೆಂ ಬಿಗಿವಡೆಯಕೇಳೆಂದ ॥

೧೪

ಇನ್ನು ಕೇಳೈ ಪಾರ್ಥ ಮುನ್ನಿನ
ಧನ್ಯರಾದ ಮುಮುಕ್ಷುಗಳು ನೆರೆ
ಸನ್ನಿಹಿತರುಗಳಾಗಿ ಕರ್ಮವ ತಿಳಿದು ಮಾಡಿದರು ।
ಮುನ್ನಿನವರುಗಳಿಂದಲಿನ್ನಂ
ಮುನ್ನಿನವರುಂ ಬಿಡದೆ ಮಾಡಿದರು
ವೈಶ್ಣವ ಪಠ್ಯಕರ್ಮವನು ನೀನೊಲಿದು ಮಾಡೆಂದ ॥

೧೫

ಕರ್ಮವಾವುದು ನೋಡೆ ನಿಜದಲ

ಕರ್ಮವಾವುದ ದೆಂತೆನುತ್ತ

ಕರ್ಮವನು ತಿಳಿವಲ್ಲಿ ಮೋಹಿತರಹರು ಕೋವಿದರು ।

ಕರ್ಮವಾವುದನರಿದಮಂಗಳ

ಕರ್ಮಬಂಧವ ಹರಿವೆ ಕೇಳಾ

ಕರ್ಮವನು ಹೇಳುವೆನು ನಿನಗಾನಂದನಸುರಾರಿ ॥

೧೬

ನಿರುತ ಕರ್ಮದ ರೂಪವನು ದು

ಶ್ಚರಿತವಾದ ವಿಕರ್ಮ ರೂಪನು

ಪರಿವಿಡಿಯಲಿ ಯಕರ್ಮ ವಿನಿತರ ರೂಪಭೇದವನು ।

ಪರಿಕಿಸಲು ನೀನರಿಯಬೇಹುದು

ಭರದಿಕರ್ಮದ ಗತಿ ವಿಚಾರಿಸ

ಲರಿದೆನಿಸುತಿಹುದಾಗಿ ನಿನಗದ ನೊರೆವೆ ಕೇಳೆಂದ ॥

೧೭

ನಿರುಪಮಾತುಮನಲ್ಲಿ ಕರ್ಮವ

ಪರಿಕಿಸದೆ ದೇಹಂದ್ರಿಯಂಗಳ

ಉರುತರದ ಕರ್ಮವನು ಕಂಡವನಾವನೊಬ್ಬನು ।

ನರರೊಳಧಿಕಜ್ಞಾನಿ ಯಾತನೆ

ಪರಮಯೋಗೀಶ್ವರನು ಕರ್ಮವ

ಭರದಲಿಲ್ಲವ ಮಾಡಿದಾತನು ಪಾರ್ಥಕೇಳೆಂದ ॥

೧೮

ಆವನೊಬ್ಬನು ಸಕಲಕರ್ಮವ

ನಾವಫಲ ದಾಸಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದೆ

ಭಾವದಲಿ ನಡೆಸುತ್ತ ವಿಜ್ಞಾನಾಗ್ನಿಭರ್ಜಿತದ ।

ಜೀವಸಂಚಿತಕರ್ಮದಿಂ ದಿಹ

ನಾವಿವೇಕಿಯ ಬುಧರುಗಳು ನೆರೆ

ಭಾವಿಸುವರೈ ಪಂಡಿತೋತ್ತಮನೆಂದು ಲೋಕದಲಿ ॥

೧೯

ಸತ್ತತ್ತಪ್ಪನು ಸಕಲಬಯಕೆಯು
 ಚಿತ್ತದಲಿ ಬಿಟ್ಟಿದ ನಿರಾಶ್ರಯ
 ಚಿತ್ತನಾಗಿರು ಜ್ಞಾನಿ ಸತ್ಕರ್ಮಗಳಲಿ ತಾನು |
 ವಿತ್ತಲಾ ನುಡ್ಕೊಗಿಸಿದೊಡಂ
 ಹತ್ತವಾಕರ್ಮದ ಫಲಂಗಳು
 ಕರ್ತೃತಾನಲ್ಲಿನಿತು ಕರ್ಮವ ಮಾಡಲವನೆಂದ ||

೨೦

ಆಸೆಯನು ನೆರೆಬಿಟ್ಟು ನಿಯತದಿ
 ಸೂಸ ದಂತಃಕರಣಯೋಗಾ
 ಭ್ಯಾಸಿಯಾಗಿಯು ಸಕಲವಿಷಯವ ಬಿಟ್ಟು ಮಾನವನು |
 ಈಶವೀರಕೆ ತಕ್ಕಕರ್ಮವ
 ನೇಸು ಮಾಡಿದೊಡಂ ವಿಷಮವಹ
 ದೋಷಲೇಪವ ಪಡೆಯ ನವನಲಿ ಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ ||

೨೧

ಆದನಿತು ಲಾಭದಲಿ ತುಷ್ಟಿಯು
 ಸೈದಿ ಸಂತೋಷದಲಿ ದ್ವಂದ್ವ
 ಸೈದೆ ಸೈರಿಸಿ ಮತ್ತರವ ನೆರೆಬಿಟ್ಟು ಚಿತ್ತದಲಿ |
 ಆದ ಲಾಭಾಲಾಭದಲಿ ಮಿಗೆ
 ಭೇದಹರ್ಷಂಗಳನು ತಾಳದೆ
 ವೈದಿಕಕ್ರಿಯೆಮಾಡಿದರೆಯುಂಬದ್ದ ನಲ್ಲೆಂದ ||

೨೨

ಸಂಗವನು ನೆರೆಬಿಟ್ಟುರಾಗದ
 ಲಿಂಗವಿಲ್ಲದೆ ಜ್ಞಾನದಲಿ ದೃಢ
 ಸಂಗಿಯಾಗಿ ಸುಚಿತ್ತನಾಗಿ ಮಹೇಶ್ವರಾರ್ಪಣಕೆ |
 ಹಿಂಗದನುದಿನ ಕರ್ಮವನು ಮಾ
 ಳ್ಲಗೆ ಸಂಚಿತಸರ್ವಕರ್ಮವು
 ಹಿಂಗಿಯೋಯದು ಪಾರ್ಥ ನೀ ಕೇಳೆಂದನಸುರಾಲಿ ||

೨೩

ಬ್ರಹ್ಮರೂಪೆನಿಪಗ್ನಿಯಲಿ ತ
 ದ್ವಹ್ಮರೂಪಹ ಹವಿಯ ಹೋಮವು
 ಬ್ರಹ್ಮರೂಪಹ ಕರ್ತೃವೀಬ್ರಹ್ಮಾರ್ಪಣವ ಕುರಿತು ।
 ಬ್ರಹ್ಮಕರ್ಮಸಮಾಧಿಯಿಂದಾ
 ಬ್ರಹ್ಮವನು ತಾನೈದುವನು ತ
 ದ್ವಹ್ಮವಿಂತೀಜಗವು ಯೋಗಿಗೆ ಪಾರ್ಥಕೇಳೆಂದ ॥

೨೪

ಮತ್ತೆಕೆಲಬರು ಯೋಗಿಗಳು ಯಜಿ
 ಸುತ್ತಿಹರು ಘನಸುಗುಣದಿಂದೇ
 ಪೋತ್ತಮಾರ್ಪಣಮೆನಿಪ ಯಜ್ಞದ ವೈದಿಕಾಗ್ನಿಯಲಿ ।
 ಇತ್ತ ನಿಗುಣಯೋಗಿಗಳು ಯಜಿ
 ಸುತ್ತಿಹರು ಬ್ರಹ್ಮಾಗ್ನಿಯಲಿ ಪುರ
 ಪೋತ್ತಮನನು ವಿವೇಕಯಜ್ಞದಿ ಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ ॥

೨೫

ಕೆಲರು ಧ್ಯಾನಸಮಾಧಿಯೆಂಬೀ
 ಜ್ವಲನನಲಿ ಶ್ರೋತ್ರಾದಿಗಳಿಗಹ
 ಫಲವ ಬೇಳುತ್ತಿಪ್ಪರೈ ಕೆಲರಿಂದ್ರಿಯಾಗ್ನಿಯಲಿ ।
 ಸುಳಿಯುತಿಹ ಶಬ್ದಾದಿ ವಿಷಯಂ
 ಗಳನು ಬೇಳುತ್ತಿಹರು ಪರಿಪರಿ
 ಗಳ ವಿಧಾನಂಗಳನು ಹೇಳುವೆನೆಂದನಸುರಾರಿ ॥

೨೬

ಜ್ಞಾನದಿಂ ದೀಪಿಸುತ ವಿಷಯ
 ಧ್ಯಾನವಿಲ್ಲದೆ ಚಿತ್ತನಿಯಮವಿ
 ಧಾನ ಯೋಗಾಗ್ನಿಯಲಿ ಕೆಲ ರಭ್ಯಾಸಯೋಗದಲಿ ।
 ಈನಿಖಿಲಕರಣೇಂದ್ರಿಯಂಗಳ
 ಧೀನಕರ್ಮವ ಪ್ರಾಣಕರ್ಮವ
 ಮೌನದಿಂ ದೆಲ್ಲವನು ಬೇಳುವರೆಂದನಸುರಾರಿ ॥

೨೭

ಶ್ರುತಿಗಳಂ ಪೊಗಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿಹ
 ಪ್ರತವನುಳ್ಳಯತೀರ್ಪರರು ತ
 ತ್ವತ್ತಿವಿವಿತಪದ್ವ್ಯವೇದಾಧ್ಯಯನಯೋಗತಪ |
 ಸ್ನತತ ತತ್ಪ್ರಾಣನರೂಪಿನ
 ಕೃತುಗಳನು ಮಾಡುತ್ತಿಹರು ಸುವಿ
 ದತಿರಯದ ಮೋಕ್ಷವನು ಬಯಸುತ ಪಾರ್ಥಕೇಳಿಂದ ||

೨೮

ಕೆಲರು ಪ್ರಾಣಾಯಾಮದಲಿ ನಿ
 ಶ್ವಲರೇನಿಸಿಕೊಂಬವರು ಪ್ರಾಣಾ
 ನಿಲನಪಾನಾನಿಲವ ರೇಚಕಪೂರಕಂಗಳನು |
 ಕಳೆದು ಕುಂಭಕದಿಂದ ಪ್ರಾಣನ
 ಬಲಿದಪಾನಸಮೀರನಲಿ ತಾ
 ಪೊಲಿದು ಬೇಳ್ಳರಪಾನನನು ಬೇಳುವರು ಪ್ರಾಣನಲಿ ||

೨೯

ಮತ್ತೆ ನಿಯತಾಹಾರರಾದನಿ
 ವೃತ್ತವಿಷಯರು ನಾಗಮುಖ್ಯಮ
 ರುತ್ನಗಳ ಬೇಳುವರು ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣನಿಚಯದಲಿ |
 ಉತ್ತಮದ ಯಜ್ಞವನು ಬಲ್ಲವ
 ರುತ್ನಮರೆನಿಪ್ಪಲ್ಲರುಂ ವಿ
 ಧ್ಯುಕ್ತವಹ ಯಜ್ಞಂಗಳಿಂ ಪಾಪವನು ಕಳೆಯುವರು ||

೩೦

ಕುರುಕುಲೋತ್ತಮ ಯಜ್ಞಶೇಷವ
 ಹಿರಿದು ಭುಂಜಿಸಿದವರುಗಳು ನೆರೆ
 ಪರಮಪದವನು ಪಡೆವ ಯಜ್ಞದ ಫಲವದಿಲ್ಲದಿಹ |
 ನರರುಗಳಿಗಿಹ ಲೋಕವೇ ತಾ
 ದೊರೆಕದನೆ ಪರಲೋಕವೆಲ್ಲಿಯ
 ಮರುಮರಾಕಮಿ ಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದನು ಮುರಘ್ನಸಿ ||

೩೧

ಈ ಪರಿಯ ಬಹುವಿಧದ ಯಜ್ಞಗ
 ಳಾಪರಬ್ರಹ್ಮದಲಿ ಜನಿಸಿ ನಿ
 ರೂಪಿಸುವ ವೇದದಮುಖದವಾಕ್ಯದಲಿ ಪೇಳಿಹುವು |
 ಆಪರಿಯ ಕರ್ಮೇಂದ್ರಿಯಾದಿಕ
 ಳಾಪದಿಂ ಜನಿಸಿದ ವನೆಲ್ಲವ
 ನೀಪರಿಯಲರಿಯಲ್ಕೆ ನೀನೆ ಮುಕ್ತನಹೆ ಯೆಂದ ||

೩೨

ಎಲೆಪರಂತಪ ಜ್ಞಾನಯಜ್ಞವು
 ಹಲವುದ್ರವ್ಯದ ಯಜ್ಞದಿಂದತಿ
 ಸುಲಭ ವುತ್ತಮಲೇಸು ಕೇಳಿನ್ನಖಿಲಶಾಸ್ತ್ರದೊಳು |
 ಹಲವು ಸತ್ಕರ್ಮಗಳಿವು ತಾ
 ವೆಲೆಗೆ ತತ್ವಜ್ಞಾನದಿಂದಲೆ
 ಸಲೆ ಸಮಾಪ್ತಿಯನ್ನೈದುವುವು ಕಲಿಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ ||

೩೩

ಪರಮತತ್ವ ಜ್ಞಾನವನು ನೀ
 ನರಿತು ಕಲಿವೊಡೆ ಜ್ಞಾನಿಗಳ ನತಿ
 ಪರಿಚಯವನು ಮಾಡಿ ವಂದಿಸುತವರ ಬೆಸಗೊಳಲು |
 ಹಿರಿದು ತುಷ್ಟಿಯನ್ನೈದಿ ಕೃಪೆಯಿಂ
 ಕರುಣಿಸುವರದರಿಂದ ನಿನಗಾ
 ಪರಮತತ್ವಜ್ಞಾನ ವಹುದೆಂದನು ಮುರದ್ಧಂಸಿ ||

೩೪

ಆವುದೊಂದೀತತ್ವವನು ನಿಜ
 ಭಾವದಿಂ ನೆರೆತಿಳಿದೆ ಯಾದರೆ
 ಜೀವಭಾವದ ಲಜ್ಜತನವನು ಮರಳಿ ನೀನೈದೆ |
 ಆದಿವೇಕದ ಬಲುಹಿನಿಂ ಭೂ
 ತಾವಳಿಯ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಕಂಡೊಡೆ
 ಜೀವರುಗಳೆಲ್ಲರನು ಎನ್ನಲಿ ಕಾಂಬೆ ನೀನೆಂದ ||

೩೫

ಬಳಿಕ ನೀನು ಸಮಸ್ತಪಾಪಿಗ
 ಳೊಳಗಮತಿಕಡುಪಾಪಿ ಯಾಗಿರೆ
 ತಿಳಿಯ ಕೇಳ್ಳೆ ಪಾರ್ಥ ನೀನಾಸಕಲಪಾತಕದ |
 ಜಲನಿಭಿಯ ನತ್ಯಂತನಿಜನಿ
 ಮೃಗದ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನವೆನಿಸುವ
 ತೊಳತೊಳಗುತಿದ ತಪ್ಪದಿಂ ದಾಂಟುವೆ ಸುನಿಶ್ಚಯವು ||

೨೬

ಅತಿಭಡಾಳಿಸಿದಗ್ನಿ ಶುಷ್ಕ
 ಪ್ರತತಿಗಳ ಭಸ್ಮವನು ಮಾಡುವ
 ಗತಿಯವೊಲು ಜ್ಞಾನಾಗ್ನಿ ಸಂಚಿತಕರ್ಮವೆಲ್ಲವನು |
 ಹತವಮಾಡುವುದೈ ಧನಂಜಯ
 ಕ್ಷಿಪ್ರಿಯೊಳಗೆ ನೀನದನರಿದು ನಿಜ
 ಗತಿಯನೊಲಿವರೆ ಪರಮತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನಿ ಯಾಗೆಂದ ||

೨೭

ಪರಮತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನದೀಪ್ತಿಗೆ
 ಸರಿಯೆನಿಪ ಪಾವನವು ಧರೆಯೊಳು
 ಹಿರಿದು ಬೇರೊಂದಿಲ್ಲ ನೋಡಾಜ್ಞಾನಸಿದ್ಧಿಯನು |
 ನಿರುತ ಯೋಗಾಭ್ಯಾಸವುಳ್ಳಾ
 ಪುರುಷ ತಾನೇ ಹಲವು ಕಾಲಾಂ
 ತರದಿ ತನ್ನಲೆ ಪಡೆವ ನೆಲೆಕಲಿಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ ||

೨೮

ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳನೊಲಿಸಿ ಭಕ್ತಿಯ
 ಲೊಂದಿ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನನಿಷ್ಠೆಗೆ
 ಸಿದ್ಧವನು ಸುಜ್ಞಾನವನು ಮುದದಿಂದಲೈದುವನು |
 ಸಂದ ಜ್ಞಾನವ ಪಡೆದು ಪರಮಾ
 ನಂದಮಯವಹ ಮೋಕ್ಷವನು ಸಾ
 ನಂದದಿಂದೈದುವನು ಬೇಗದೊಳೆಂದನಸುರಾರಿ ||

೨೯

ತಡೆಯದಜ್ಞನು ಭಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದ
ಜಡನು ಸಂದೇಹವನು ಮನದಲಿ
ಬಿಡದೆ ಮಾಡುವ ಮೂಢನುಂ ಕೆಡುವರು ನಿಧಾನಿಸಲು ।
ಬಿಡದೆ ಸಂದೇಹವನು ಮಾಳ್ವಗೆ
ಪೊಡವಿಯಲಿ ಸುಖವಿಲ್ಲ ಪರದಲಿ
ಪಡೆವ ಸದ್ಗತಿದೊರಕದೈ ಕಲಿಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ ॥

೪೦

ಎಲೆ ಧನಂಜಯ ಧ್ಯಾನಯೋಗದ
ಬಲದಿ ಕರ್ಪುವ ಬಿಟ್ಟು ಜ್ಞಾನದ
ಬಲುಹಿನಿಂ ದೀಸಕಲಸಂದೇಹಂಗಳಳಿದುಳಿದ ।
ನೆಲೆಗೆ ತತ್ವಜ್ಞಾನದಲಿ ಸಂ
ಚಲನವಿಲ್ಲದ ಆತ್ಮ ನಿಷ್ಠನ
ಹಲವು ಕರ್ಮಗಳು ನಿಜದಿ ಬಂಧಿಸವು ಕೇಳೆಂದ ॥

೪೧

ಅದುನಿಮಿತ್ತದಿ ಪಾರ್ಥ ನಿನ್ನಯ
ಹೃದಯದವಿವೇಕದಲಿ ಜನಿಸಿದ
ಹುದಿದ ಸಂದೇಹವನು ಜ್ಞಾನದೊಳಾದ ಖಂಡೆಯದಿ ।
ಮುದದಿ ಖಂಡಿಸಿ ಕರ್ಮಯೋಗವ
ಹದುಳದಿಂ ಮಾಡೇಳುನೀನೆಂ
ದಿದಿರಲಿಹ ಪಾರ್ಥನನು ನುಡಿದನು ದಾನವಧ್ವಂಸಿ ॥

೪೨

- ಇಂತು ಜ್ಞಾನಯೋಗವೆಂಬ ನಾಲ್ಕನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ಸಂಪೂರ್ಣ -

ಐದನೇ ಅಧ್ಯಾಯ - ಕರ್ಮಸಂನ್ಯಾಸ ಯೋಗ

ಸೂಚನೆ || ಕರ್ಮಲೇಸೋ ದೇವ ನೆರೆ ನಿ
ಷ್ಕರ್ಮ ಲೇಸೋ ಹೇಳಿನಲು ಸ
ತೃರ್ಮವೇ ಸಾಧಕರಿಗುತ್ತಮವೆಂದನಸುರಾರಿ ||

ಕರ್ಮಸಂನ್ಯಾಸವನು ಹೊಗಳುತ
ಕರ್ಮಯೋಗವ ಮರಳಿ ಹೊಗಳುತೆ
ಧರ್ಮವೀಯೆರಡರೊಳಗುತ್ತಮ ವಾವುದೊಂದದನು |
ನಿರ್ಮಲದಿ ನಿರ್ಧರಿಸಿ ಶಾಸ್ತ್ರದ
ಮರ್ಮವನು ಹೇಳಿನಗೆನುತಲಾ
ಧರ್ಮನಂದನನನುಜ ಬೆಸಗೊಂಡನು ಮುರಾಂಕತನ ||

ಹರಿ ಕರುಣಿಸಿದಖಿಲಕರ್ಮವ
ಭರದಿ ಬಿಡುವುದು ಫಲವ ಬಿಟ್ಟಾ |
ದರದಿ ಮಾಡುವುದುಭಯಮತ ಕೈವಲ್ಯಕರವಹುದು ||
ಎರಡರೊಳು ಕರ್ಮವನು ಬಿಟ್ಟಾ |
ಚರಿಸುವುದರಿಂ ಕರ್ಮಯೋಗವು |
ಪರಿವಿಡಿಯ ಲುತ್ತಮವೆನಿಸುವುದು ಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ

ಎಲೆಧನಂಜಯ ಆವನೊಬ್ಬನು |
ಹಲವು ಲಾಭಾಲಾಭವನು ತಾ |
ನೊಲಿಯದೇ ದ್ವೇಷಿಸದೆ ಇಹನವ ನಿತ್ಯಸನ್ಯಾಸಿ ||
ಸಲೆ ಸಕಲದ್ವಂದ್ವಗಳನು ನೆರೆ
ಗೆಲೆದವನು ಈ ಉಭಯಬಂಧದಿ
ತೊಲಗಿ ಸುಖದಿಂ ನಿಜಪದವನ್ನೈದುವನು ಕೇಳೆಂದ ||

ಪರಮಸಾಂಖ್ಯವು ಕರ್ಮಯೋಗ ವಿ
ವೇರಡರಲಿ ಭೇದವನು ಕಾಂಬರು
ಮರುಳರಲ್ಲದೆ ಲೋಕದಲಿ ಪಂಡಿತರೆನಿಸುವವರು ।
ಹಿರಿದು ಭೇದವ ನುಡಿಯರಿದರೊಳು
ಭರದಲೊಂದನು ಸಾರಿದವರೀ
ಯೆರಡರಿಂದಹ ಫಲವ ಪಡೆವರು ಪಾರ್ಥ ಕೇಳಿಂದ ॥

೪

ಪರಮತತ್ವಜ್ಞಾನಮಾರ್ಗದಿ
ಹಿರಿಯರಾವುದಪಡೆದರದನೇ
ವರತಪೋನುಷ್ಠಾನದಿಂದೈದುವರು ಯೋಗಿಗಳು ।
ಹಿರಿದು ಸಾಂಖ್ಯವು ಕರ್ಮಯೋಗವು
ನಿರುತವೊಂದೆಂದಾವನೊಬ್ಬನು
ಭರದಿಕಂಡವನಾತನೇ ಕಂಡವನು ತತ್ವಜ್ಞನು ।

೫

ಯಮ ನಿಯಮ ಯೋಗಂಗಳಿಲ್ಲದೆ
ಸಮನಿಸದು ಸನ್ಯಾಸಮಪ್ಪೊಡೆ
ಯಮ ನಿಯಮ ಯೋಗಂಗಳಭ್ಯಾಸವನು ಮುದದಿಂದ ।
ಕ್ರಮವಿಡಿದು ಮಾಡುವ ಮುನಿಪ ಕೇ
ಳಮಲಬ್ರಹ್ಮವ ಬೇಗದಿಂದ ತನು
ಭ್ರಮೆಯಳಿದು ಸುಖದಿಂದಲೈದುವ ಪಾರ್ಥ ಕೇಳಿಂದ ॥

೬

ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳ ಗೆಲಿದು ಮನವನು
ಬಂಧಿಸುತ ವರಯೋಗಯುತನಾ
ನಂದದಿಂದವೆ ನಿಜವನರಿದಾತುಮನು ತಾನಾಗಿ ।
ನಿಂದು ಸರ್ವಾತ್ಮಕನು ತಾನಹೆ
ನೆಂದು ಕರ್ಮವ ಮಾಡಿದೊಡೆ ನಿ
ರ್ಬಂಧಿಸವು ಕರ್ಮಂಗಳವನನು ಪಾರ್ಥ ಕೇಳಿಂದ ॥

೭

ಪರಮತತ್ವಜ್ಞಾನಿಯಾಗಿಹ
 ಪರಮಯೋಗೀಶ್ವರನು ಕಾಣುತ
 ಸ್ವರವಕೇಳುತ ಪರಿಮಳಂಗಳ ಕೊಳುತ ಸೋಂಕುತಲೂ |
 ಭರದಿ ನಡೆಯುತ ನುಡಿಯುತುರೆ ಕಾ
 ಹುರದಲಿಂದ್ರಿಯತತಿ ವಿಷಯದಲಿ
 ಚರಿಸುತಿಹುದೆಂದರಿದು ತಾನಪ್ಪೀತನಾಗಿಹನು ||

೮

ಆವನೊಬ್ಬನು ಬ್ರಹ್ಮದಲಿ ತಾ
 ಭಾವದಿಂ ನೆಲೆಗೊಂಡು ಫಲವನು
 ಭಾವಿಸದೆ ಕರ್ಮಂಗಳನು ಮಾಡುತ್ತಲಿಹನವನು |
 ತಾವರೆಯ ಎಲೆ ನೀರಿನಿಂ ನೆರೆ
 ತೀವಿ ಲೇಪವ ಪಡೆಯದಂದದ
 ಲಾವ ಕರ್ಮದಿ ಲೇಪವಡೆಯದೆ ಮುಕ್ತನಾಗಿಹನು ||

೯

ಕಾಯದಿಂ ಮನದಿಂದ ಬುದ್ಧಿಯು
 ಪಾಯದಿಂ ಬರಿಯಿಂದ್ರಿಯಂಗಳ
 ಸಾಯಸಂಗಳಲಾದರೆಯು ಫಲದಾಸೆಯನು ಬಿಟ್ಟು |
 ನ್ಯಾಯ ಕರ್ಮವಮಾಡುವರು ನಿ
 ರ್ವಾಯದಲಿ ಯೋಗಿಗಳು ನಿರ್ಮಲ
 ಕಾಯದಂತಃಕರಣಶುದ್ಧಿಗೆ ಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ ||

೧೦

ಕರ್ಮಫಲವನು ಬಿಟ್ಟು ಮಾಡುವ
 ಕರ್ಮವನು ವರಯೋಗಸಿದ್ಧನು
 ನಿರ್ಮಲದ ಶಾಂತಿಯನು ಪಡೆವನು ಫಲವ ತಾ ಬಯಸಿ |
 ಕರ್ಮವನು ಮಾಡುವನು ಕಾಮದ
 ಕರ್ಮದಿಂ ಸಂಸಾರವನು ತಹ
 ಕರ್ಮಬಂಧನದಲ್ಲಿ ಕಡೆವನು ಯೋಗವಿರಹಿತನು ||

೧೧

ಇಂದ್ರಿಯದ ಜಯವುಳ್ಳವನು ಮನ
ದಿಂದ ಕರ್ಮವ ಬಿಟ್ಟು ತಾನೇ
ಕುಂದದೀ ಯೊಂಬತ್ತು ಬಾಗಿಲ ಪುರದ ದೇಹದಲಿ ।
ನಿಂದು ಸುಖದಿಂದಿರ್ಪ ಜೀವನ
ದೊಂದುಕರ್ಮವ ಮಾಡ ಪರರಿಂ
ದೊಂದುಕರ್ಮವ ಮಾಡಿಸನು ಕಲಿಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ ॥

೧೨

ಜನಕೆ ಕರ್ತವ್ಯವನು ಕರ್ಮವ
ನನಿತು ಕರ್ಮದ ಫಲದ ಯೋಗವ
ನನಿತುವನು ತಾ ಮಾಡನೀಶ್ವರನಾವಪರಿಯಿಂದ ।
ದಿನದಿನದ ಲನುವರಿಸುವುದೆಂ
ತೆನಲನಾದಿ ಯವಿದ್ಯೆಯಿಂ ತಾ
ಘನವೆನಿಪ ಸಂಸ್ಕಾರದಿಂದವೆ ನಡೆಯುತಿಹುದೆಂದ ॥

೧೩

ಧರಿಸನೀಶ್ವರನಾರಪಾಪವ
ನುರುತರದ ಸುಕೃತವನು ಕೊಳ್ಳನು
ಪರಮತತ್ವಜ್ಞಾನವಜ್ಞಾನದಲಿ ಮುಸುಕಿಹುದು ॥
ನಿರುತವದರಿಂ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಭವ
ಗರ ಹೊಡೆದು ಸಂಸಾರಚಕ್ರದ
ಪರುತವಣೆಯಲಿ ಭ್ರಮಿಸುವರು ಕೇಳೆಂದನಸುರಾರಿ ॥

೧೪

ಆರು ಕೆಲರಜ್ಞತತ್ವಜ್ಞಾನದ
ಸಾರದಿಂ ನೆರೆ ಕೆಡಲವರು ನಿ
ರ್ಧಾರ ತತ್ವಜ್ಞಾನ ತಾ ಪರಮಾತ್ಮರೂಪವನು ।
ಸೂರಿಯನವೊಲು ಬೆಳಗಿ ತೋರಲು
ದಾರರುಗಳೇ ಜಗದೊಳೇನುವ
ಪಾರಶ್ವ ಕೇಳೆಂದನಾ ಪಾರ್ಥಂಗೆ ಮುರವೈರಿ ॥

೧೫

ಆಪರ ಬ್ರಹ್ಮದಲಿ ಬುದ್ಧಿಯ
 ದೀಪಿಸುತಲೆಹವರು ಮುದದಿಂ
 ದಾಪರವೆ ತಾವೆಂಬ ನಿಷ್ಠೆಯನುಳ್ಳಮಾನವರು ।
 ಆಪರಿಯ ಸುಖಾನಂದಿ ಘನ
 ತಾಪವನು ಪರಿಹರಿಸಿ ಪುನರಪಿ
 ರೂಪನೈದದೆ ನಿಜವ ತಾವೈದುವರು ಕೇಳೆಂದ ॥

೧೬

ವಿದ್ಯವಿನಯಗಳಂದಧಿಕನಾ
 ಗಿದ್ದ ದ್ವಿಜನಲಿ ಗೋವಿನಲಿ ನೆರೆ
 ಕದ್ದ ಕಳ್ಳನಲಾನೆಯಲಿ ಶುನಕನಲಿ ಶ್ವಪಚನಲಿ ।
 ಇದ್ದ ಪರಮಾತುಮನ ನೇಕೋ
 ಬುದ್ಧಿಯಲಿ ಸಮನಾಗಿ ಕಾಂಬರು
 ಬುದ್ಧಿನೆಲೆಗೊಂಡಿಹ ಪರಮತತ್ವಜ್ಞ ಪಂಡಿತರು ॥

೧೭

ಆರುಕೆಲಬರು ಮನದಲೀಪರಿ
 ಸೇರುವೆಯ ಸಾಮ್ಯದಲಿಹರು ನಿ
 ಧಾರದಿಂ ದೇಹದಲಿ ಗೆಲಿದಿಹರವರು ಭವಭಯವ ।
 ವೀರಕೇಳ್ಳಿ ಗೆಲುವ ಪರಿಯನು
 ಪಾರಮಾರ್ಥದಿ ದೋಷ ಹೊದ್ದದ
 ಸಾರತರ ಬ್ರಹ್ಮದಲಿ ನೆಲೆಯಾಗಿರುವ ಕತದಿಂದ ॥

೧೮

ಈಪರಿಯ ಬ್ರಹ್ಮದಲಿ ಬುದ್ಧಿಯ
 ರೂಪುನೆಲೆಗೊಂಡಜ್ಞನಾಗದೆ
 ಯಾಪರಬ್ರಹ್ಮವನರಿದು ಬ್ರಹ್ಮದಲಿ ನೆಲೆಸಿದವ ।
 ರೂಪು ಮೊದಲಹ ವಿಷಯಲಾಭದೆ ತಾ
 ಪರಮಹರುಷವನು ಪಡೆಯನು
 ತಾಪ ಮೂರೊದಗಿದರೆ ಬೆದರನು ಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ ॥

೧೯

ಆವವನು ವಿಷಯಂಗಳಲಿ ಸ

ದ್ಭಾವದಿಂದೆರಗದ ಸುಚಿತ್ತದ

ಪಾವನನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಸುಖವಾವುದನು ಪಡೆದಿಹನು ।

ಆವಿಮಲಬ್ರಹ್ಮದಲಿ ಧ್ಯಾನದ

ತೀವಿ ಬೆರಸಿದ ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವ

ಭಾವಿಸಲು ಕೇಳಾತನಚ್ಯುತ ಪದವನೈದುವನು ॥

೨೦

ತನುವಿಗಿಂದ್ರಿಯ ವಿಷಯಸಂಗದಿ

ಜನಿತ ಭೋಗಸಮೂಹ ದುಃಖದ

ಘನತೆಗಿದು ಕಾರಣ ಮೊದಲು ಕಡೆ ಯುಂಟೆನಿಪುದಾಗಿ ।

ಅನಿತು ಭೋಗಂಗಳಲಿ ತಾನನು

ಮನದೊಳಾವರಯೋಗಿ ರಮಿಸನು

ಚಿನ್ಮಯಾತುಮನಾಗಿಹನು ಕೌಂತೇಯ ಕೇಳೆಂದ ॥

೨೧

ಆವನೊಬ್ಬ ಶರೀರದಿಂದೀ

ಜೀವ ತೊಲಗದ ಮುನ್ನವೀತನು

ಭಾವದಲಿ ಜನಿಸಿರ್ದ ಕಾಮಕ್ರೋಧದುರಣೆಯನು ।

ಠಾವ ಸೈರಿಸುವೊಡೆ ಸಮರ್ಥನ

ದಾವನಾತನೆ ಯೋಗಯುಕ್ತನು

ಪಾವನನು ಸುಖಿಯಾಗಿಹನು ಕಲಿಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ ॥

೨೨

ಪ್ರತ್ಯಗಾತ್ಮನ ಲಾವನೊಬ್ಬನು

ನಿತ್ಯ ರಮಿಸುತ ಸುಖದಲಿಹನ

ತ್ಯುತ್ಪಮದ ತತ್ವದಲಂತರೋತ್ತಿಯುಳ್ಳವನು ।

ಯುಕ್ತನಾತನೆ ಯೋಗಿ ತಾಪರ

ತತ್ವವಾದವ ನಮಳನದ್ವಯ

ನುತ್ಪಮನು ಸಾಯುಜ್ಯಮುಕ್ತಿಯ ಪಡೆವ ಕೇಳೆಂದ ॥

೨೩

ಭೇದಬುದ್ಧಿಯ ಹರಿದವರು ಕ್ಷಯ
ವಾದ ಪಾಪವನುಳ್ಳವರು ವಶ
ವಾದ ಚಿತ್ತವನುಳ್ಳವರು ಸಚರಾಚರಂಗಳಲಿ ।
ಅದರಣೆಯಿಂ ನಿಜವ ಮಾಳ್ವನಿ
ಜೋದಯದಲಿಹ ತತ್ವನಿಷ್ಠರು
ವೇದವೇದ್ಯರು ಬ್ರಹ್ಮಸಾಯುಜ್ಯವನು ಪಡೆಯುವರು ॥

೨೪

ಕಾಮಕ್ರೋಧಾದಿಗಳಳಿದ ನಿ
ಸ್ವೀಮರಿಗೆ ಮೋಕ್ಷಪ್ರಯತ್ನವ
ನೇಮದಿಂ ಮಾಳ್ವರಿಗೆ ಚಿತ್ತವ ವರಿಸಬಲ್ಲರಿಗೆ ।
ತಾಮಸದ ಬುದ್ಧಿಯನು ಗೆಲಿದನಿ
ರಾಮಯದ ಯತಿಗಳಿಗೆ ತೋರ್ಪುದು
ಸೀಮ ಯಳಿದಿಹ ಬ್ರಹ್ಮಸುಖವೀ ಸಕಲದಿಶೆಗಳಲಿ

೨೫

ಹೊರಗೆಸೆವ ವಿಷಯಂಗಳನು ನೆರೆ
ಜರಿದು ದೃಷ್ಟಿಯನೆರಡು ಹುಬ್ಬುಗ
ಳುವವ ಮಧ್ಯದಲಿರಿಸಿ ನಾಸಿಕದೊಳಗೆ ಚರಿಸುತಿದ ।
ಮೆರೆವ ಪ್ರಾಣಾಪಾನ ವೆರಡನು
ಸೆರೆವಿಡಿದು ಸರಿಮಾಡಿ ಧ್ಯಾನದ
ನಿರಿಗೆಯಿಂದಧ್ಯಾಸ ಯೋಗಿಗಳಿಹರು ಕೇಳಿಂದ ॥

೨೬

ಮನವ ಬುದ್ಧಿಯನಿಂದ್ರಿಯಂಗಳ
ಘನವಿಕಾರವ ನಿಲಿಸಿ ನಿರ್ಮಲ
ಮನನಲಿಲನು ಮೋಕ್ಷದಲ್ಲಾಸಕ್ತನಾದವನು ।
ತನುವಿನಿಷ್ಟೆಯ ಕ್ರೋಧಭಯವನು
ನನೆಯದಲ್ಲದ ಜಿಟ್ಟು ನಿಂದಾ
ತನುವಿಹಾರವೆ ನಿತ್ಯಜೀವನ್ಮುಕ್ತ ಕೇಳಿಂದ ॥

೨೭

ಸರ್ವಲೋಕಂಗಳಿಗಧಿಪನಹ

ಸರ್ವಯಜ್ಞ ತಪಂಗಳು ನೆರೆ

ಸರ್ವಕಾಲಂಗಳಲಿ ಭೋಗಿಪ ಸರ್ವತೋಮುಖನು ।

ಸರ್ವಭೂತಂಗಳಿಗೆ ಸಖನೆಂ

ದುರ್ದಿಯೊಳಗೆನ್ನನ್ನ ಭಜಿಪನು

ಸರ್ವಥಾ ಮುಕ್ತಿಯನು ಪಡೆವನು ಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ ॥

೨೮

- ಇಂತು ಕರ್ಮಸಂನ್ಯಾಸಯೋಗವೆಂಬ ಐದನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ಸಂಪೂರ್ಣ -

ಅರನೇ ಅಧ್ಯಾಯ - ಆತ್ಮಸಂಯಮ ಯೋಗ

ಸೂಚನೆ || ಪರಮಯೋಗಾಭ್ಯಾಸವನು ಸಂ
ಗರದುಭಯಬಲಮಧ್ಯದಲಿ ಮುರ
ಹರನು ಕಾರುಣ್ಯದಲಿ ಕಲಿ ಪಾರ್ಥವೆಂಗೆ ಬೋಧಿಸಿದ ||

ಆವನೊಬ್ಬನು ಕರ್ಮಫಲವನು
ಭಾವಿಸದೆ ಕರ್ಮವನು ಮಾಡುವ
ನಾವನವ ಸನ್ಯಾಸಿಯೇ ವರಯೋಗಿ ಯೆನಿಸುವನು |
ಕೇವಲಾಗ್ನಿ ತ್ಯಾಗ ಸತ್ಯ
ಮಾರ್ಗವೆತ್ತಾಗವನು ಮಾಡದ
ಪಾವನನೆ ಲೋಕದೊಳಗುತ್ತಮನೆಂದನಸುರಾರಿ ||

ಎಲೆಧನಂಜಯ ಆವುದೊಂದನು
ತಿಳಿದವರು ಸನ್ಯಾಸವೆಂಬರು
ನೆಲೆಗದನು ವರಯೋಗವೆಂದಲಿ ಸಂಗವಿಲ್ಲಾಗಿ |
ಫಲದ ಸಂಕಲ್ಪವ ಬಿಡದೆ ತಾ
ನೊಲಿದು ಕರ್ಮ ಮಾಡುವಾಚಂ
ಚಲನವೆಂದುಂ ಯೋಗಿಯಾಗನು ಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ ||

ಯೋಗವನು ಬಯಸುವ ಮುನಿಗೆ ನಿಗ
ಮಾಗಮದ ಸತ್ಕರ್ಮವೇ ವರ
ಯೋಗಸಿದ್ಧಿಗೆ ಪರಮಕಾರಣವೆನಿಸುವುದು ನೋಡು |
ಯೋಗಸಿದ್ಧಿಯನ್ನೈದಿ ದಾತಂ
ಗಾಗ ಸಮ್ಯಗ್ಜ್ಞಾನ ತನ್ನೊಳ
ಗಾಗಲಾವರಾಂತಿ ಸಾಧನವೆನಿಸುತಿದುಂದೆಂದ ||

ಭೋಗಿಸುವ ಶಬ್ದಾದಿವಿಷಯದ
ಯೋಗದಲಿ ಸಂಬಂಧಿಸದೆ ಯಾ
ವಾಗಲುಂ ಕಾಮ್ಯಾದಿಕರ್ಮಗಳಲಿ ಸಿಲುಕದೆಯೆ ।
ನೀಗಿದವನು ಮನೋರಥವ ನೆರೆ
ಯೋಗಸಿದ್ಧಿಯನುಳ್ಳವನು ತಾ
ನಾಗ ಪರಮಾರೂಢನೆನಿಸುವ ಪಾರ್ಥಕೇಳಿಂದ ॥

೪

ತನ್ನನುದ್ದರಿಸುವುದು ತನ್ನಿಂ
ಮುನ್ನ ತನ್ನ ಕೆಡಿಸಲಾಗದು
ತನ್ನ ನಿಜವನು ತಾನು ತಿಳಿಯಲು ತನಗೆ ತಾ ಬಂಧು ।
ತನ್ನ ತಾನು ವಿಚಾರಿಸದೆ ಜಡ
ಭಿನ್ನಭಾವದಲಿರಲವಿದ್ಯಾ
ಪನ್ನಪದದಿಂ ತನಗೆ ತಾ ಹಗೆಯಹನು ಕೇಳಿಂದ ॥

೫

ಆವನಂತಃಕರಣ ತನ್ನವ
ಶಾವಲಂಬನವಾಗಿಹುದು ಕೇ
ಳ್ಳಾವಿಸಲ್ಪವ ತನಗೆ ತಾನೇ ನೆಂಟನಾಗಿಹನು ।
ಈವಿಧದ ಕರ್ಮಗಳಾವನ
ತಾವು ಪ್ರತಿಕೂಲಂಗಳಾಗಿಯೆ
ನೋವಡರಿಪುವು ತನಗೆ ತಾನವ ನಹನು ಹಗೆಯಂತೆ ॥

೬

ಚಳಿ ಬಿಸಿಲು ಸುಖ ದುಃಖ ಪೂಜಾ
ವಳಿ ತಿರಸ್ಕಾರಂಗಳಲಿ ನೆರೆ
ಗೆಲಿದ ಚಿತ್ತವನುಳ್ಳಯೋಗಿಗೆ ಪರಮಶಾಂತಂಗೆ ।
ತಿಳಿಯೆ ಕೇಳು ಪರಂಪರೆಗಳನು
ಕಳಿದ ಪರಮಾರೂಢಚಿತ್ತಗೆ
ಬೆಳಗು ನಿಜವಪರೋಕ್ಷವಾಗಿದೊಂದನಸುರಾರಿ ॥

೭

ಸಕಲ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞಾನದಿಂ ವರ
ಮುಕುತಿಕರ ಸುಜ್ಞಾನತೃಪ್ತನು
ವಿಕಳನಾಗದೆ ಹೊನ್ನ ಕಲು ಹಿಂಟೆಯಲಿ ಸಮನಾಗಿ |
ವಿಕರಿಸುವ ಸಕಲೇಂದ್ರಿಯಂಗಳ
ನಿಕರವನು ಗೆದ್ದವನು ಚಲಿಸದ
ಭಕುತನೇ ನಿಜಯುಕ್ತನೆನಿಸುವ ನಂದನಸುರಾರಿ ||

೮

ಪ್ರಿಯಸಖನು ಹಗೆ ಬಂಧುಜನಗಳು
ನಿಯತ ಯತಿ ಮಧ್ಯಸ್ಥಪಾತ್ರಿಕ
ನಯವಿದರು ಸಾಧುಗಳು ಪಾಪಿಷ್ಠರುಗಳಲಿ ಸಮದ |
ಭಯವಳಿದ ನಿಜಬುದ್ಧಿಯಿಂ ನಿ
ಶ್ಚಯದಲೇ ಪರಮಾತುಮನ ನಿ
ರ್ಣಯವ ಕಂಡವನೇ ವಿಶಿಷ್ಟನು ಪಾರ್ಥಕೇಳಿಂದ ||

೯

ನಿಯತಚಿತ್ತವನು ನಿಜಪರಿಗ್ರಹ
ಭಯವ ಬಿಟ್ಟಾಸೆಗಳನುಳಿದಿರ
ಭಯವನುಳಿ ಸಸಹಾಯನು ಗೇಕಾಂತವಾಸವನು |
ಬಯಸುತಿಹ ವರಯೋಗಿಯಾತ್ಮನ
ನಯದಿ ಪರಮಾತುಮನೊಡನೆ ಸಂ
ಶಯವ ಕಳೆದೇಕತ್ತದಿಂ ಧ್ಯಾನಿಸುವ ಕೇಳಿಂದ ||

೧೦

ಮದ್ದವಾಗಿಹ ತಾವಿನಲಿ ನೆರೆ
ಯುದ್ಧವಿಲ್ಲದೆ ಹ್ರಸ್ವವಲ್ಲದೆ
ಹೊದಿಸುಸ್ವರನಾಗಿ ಚೇಲಾಜನಕುಶಲಕೇಂದ |
ಗದ್ದುಗೆಯ ನಳವಡಿಸಿ ಮಿಗೆ ಕು
ಳ್ಳಿದು ಪರಮಾತುಮನ ಧ್ಯಾನವ
ಮುಂದಿರುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಕಲಿಪಾರ್ಥ ಕೇಳಿಂದ ||

೧೧

ಅದರ ಲತೀಲೇಸಾಗಿ ತಾ ಮಿಗೆ

ಹದುಳದಿಂ ಕುಳ್ಳಿರ್ದು ಚಿತ್ತದೊ

ಳೊದವಿದಖಿಳೇಂದ್ರಿಯದ ವ್ಯಾಪಾರಂಗಳನು ಬಿಟ್ಟು ।

ಮುದದಲಂತಃಕರಣ ಶುದ್ಧಿಯ

ನೊದವಿಸಲಿಕ್ಕೋಸುಗರ ಯೋಗದ

ಹದನ ನರಿದಾಚರಿಸುವುದು ಕಲಿ ಪಾರ್ಥ ಕೇಳಿಂದ ॥

೧೨

ಕಾಯ ಶಿರ ಕೊರಳುಗಳನೊಂದೇ

ದಾಯದಲಿ ಸಮನಾಗಿ ಚಲಿಸದೆ

ವಾಯುಧಾರಣೆಯಿಂದ ನೆಟ್ಟನೆ ನಿಲಿಸಿ ದೆಸೆಗಳನು ।

ಹಾಯುತಲಿ ನೋಡುತ್ತಿರದೆ ಕೌಂ

ತೇಯ ತನ್ನಯ ನಾಸಿಕಾಗ್ರವ

ನಾಯತದಲೀಕ್ಷಿಸುತ ಧ್ಯಾನವ ಮಾಡುತಿಹುದೆಂದ ॥

೧೩

ಹದುಳಿಸಿದ ವರಚಿತ್ತವುಳ್ಳವ

ನೊದವಿದಂಜಿಕೆಯಿಲ್ಲದೇ ಶ್ರುತಿ

ವಿದಿತವಿಮಲ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯವ್ರತವ ಚರಿಸುತಿಹ ।

ತುದಿಗೆ ಮನವನು ನಿಲಿಸಿ ಯೆನ್ನಲಿ

ಪುದಿದಚಿತ್ತವನುಳ್ಳ ಯೋಗಿಯು

ಮುದದಲೆನ್ನಲಿ ಲೀನವಾಗಿಹನೆಂದನಸುರಾರಿ ॥

೧೪

ಈ ಪರಿಯ ನಿಯಮಿಸಿದ ಚಿತ್ತದ

ರೂಪವುಳ್ಳವನಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮದ

ರೂಪನನುದಿನ ಚಿಂತಿಸುತ ವರಯೋಗಿಯಾದವನು ।

ತಾಪವಳಿದೆನ್ನಯ ಪರಮಸುಖ

ರೂಪವನು ಕೂಡಿದು ನಿಜಚಿ

ದ್ರೂಪವೆನಿಸುವ ಶಾಂತಿಪದವನು ಪಡೆವ ಕೇಳಿಂದ ॥

೧೫

ವಿಲೆಧನಂಜಯ ಯೋಗವೆಂಬುದು
 ಸೆಲೆಗೆ ಮಿಗಿಲಾಹಾರಿಗೆಯು ನಿ
 ಕ್ಷುಣ್ಣಸಾರಾಹಾರಿಗೆಯು ನಿಧ್ಯಾಶೀಲಗನವರತ |
 ಬಲುಹಿನಿಂ ಜಾಗರವ ಮಾಡುವ
 ಭಲಿಗೆ ನಿಜಸುಖದಿಂದ ಯೋಗವು
 ಫಲಿಸುವುದು ತಾನಿಲ್ಲ ಕೇಳೆಂದನು ಮುರದ್ಧರಿಸಿ ||

೧೬

ಸಾರಯುಕ್ತಾಹಾರ ವುಚಿತವಿ
 ಹಾರವುಳ್ಳಾತಂಗೆ ನಿರ್ಮಳ
 ಚಾರುಕರ್ಮಗಳಲಿ ನಿಯತಕ್ರಿಯೆಯನುಳ್ಳಂಗೆ |
 ಭೂರಿನಿದ್ರಾ ಜಾಗರಣೆಗಳ
 ಸೇರದಿಹ ಧೀರಂಗೆ ದುಃಖದ
 ಬೇರೆ ಕಡಿಸುವ ಯೋಗ ದೊರಕುವುದೆಂದನಸುರಾರಿ ||

೧೭

ಅವನೊಬ್ಬನ ನಿಯತಚಿತ್ತವು
 ಪಾವನಾತುಮನಲ್ಲಿಯೇ ಸ
 ದ್ವ್ಯಾವದಿಂ ಸೆಲಸಿಹುದು ಬಳಿಕ ವಿರಕ್ತನಾದವನು |
 ಈವಿವಿಧವಿಷಯಗಳನು ಸೆರೆ
 ಹೇವದಿಂದಾನಾಗ ಬಿಟ್ಟಿಹ
 ಭಾವ ಸೆಲೆಗೊಂಡಾಗಲವ ವರಯುಕ್ತನೆನಿಸುವನು ||

೧೮

ನಿಯತಚಿತ್ತವನುಳ್ಳವಂಗನು
 ನಯದಲಾತ್ಮಧ್ಯಾನವನು ನಿ
 ಕ್ಷುಣ್ಣದಿ ಮಾಳ್ವಾತಂಗೆ ವರದೃಷ್ಟಾಂತವೆಂತೆನಲು |
 ಭಯವಳಿದ ಯೋಗಿಗೆ ನಿವಾತಾ
 ಲಯದಲಿಹ ದೀವಿಗೆಯವೊಲು ನಿ
 ಭಯದಲಿಗದೆ ಯಹುದದೇ ದೃಷ್ಟಾಂತ ಕೇಳೆಂದ ||

೧೯

ಆವವಸ್ಥೆಯಲನುಪಮದ ಯೋ
ಗಾವಲಂಬನದಿಂದ ಚಿತ್ತವು
ತಾವಿನಲಿ ನೆರೆ ನಿಂದು ಲಯವಹುದಾವ ಕಾಲಡಲಿ |
ಭಾವಿಸಲಿಕಾ ತುಮನ ನಾತ್ಮದ
ಲಾವನೊಬ್ಬನು ಕಾಣುತಿಹನಾ
ಪಾವನನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ತೃಪ್ತಿಯ ಪಡೆವ ಕೇಳೆಂದ ||

೨೦

ಚರಿಸುತಿಹ ಕರಣಂಗಳಿಗೆ ಗೋ
ಚರಿಸದೇ ವರತುದ್ಧಬುದ್ಧಿಗೆ
ನಿರುತದಿಂ ಗೋಚರಿಸುತಿಹ ನಿಜನಿತ್ಯಸೌಖ್ಯವನು |
ಹರುಷದಿಂದಾವಾಗ ಪಡೆದಿಹ
ಪರಮತತ್ವಸ್ಥಿತನೆನಿಸಿ ನೆರೆ
ಭರದಿಯೋಗದಿ ಚಲಿಸದಿಹನೈ ಪಾರ್ಥಕೇಳೆಂದ ||

೨೧

ಆವಸುಖವನು ಪಡೆದಿಹುದರಿಂ
ಪಾವನೋತ್ತಮ ವನ್ಯಲಾಭವು
ಭಾವಿಸಲ್ಕಿಲ್ಲೆಂದು ನೆಟ್ಟನೆ ಬಗೆದು ಸೌಖ್ಯದಲಿ |
ಜೀವಿಸುತ್ತಿದ್ದನು ಭವಬಹು
ಭಾವದುಃಖಂಗಳಿಗೆ ತಾ ಸ
ದ್ಭಾವದಿಂ ಸಂಚಲಿಸದಿಹ ನೆಲೆ ಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ ||

೨೨

ಸಕಲತಾಪತ್ರಯದ ದುಃಖ
ಪ್ರಕರ ಸೋಂಕಲು ಕೆಡದೆ ತಾನೀ
ನಿಖಿಲಯೋಗದ ಹೆಸರನುಳ್ಳದಿದೆಂದು ನೆರೆ ತಿಳಿದು |
ಸುಕರದಿಂ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಯೋಗವ
ಚಕಿತನಲ್ಲದ ಪುರುಷನೀವರ
ಯುಕ್ತಿಯಿಂದವೆ ಮಾಡ ಬೇಹುದು ಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ ||

೨೩

ಘನಮನೋರಥದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ
ತನುಧನಾದಿ ಸಮಸ್ತವಿಷಯವ
ನನಿತನುಳುಹದೆ ಬಿಟ್ಟು ಪರವಾಗಿವ ಮನಸಿನಿಂದ ।
ಅನವರತ ವಿಷಯಂಗಳೊಳಗಿ
ದ್ವನಿತು ಸಕಲೇಂದ್ರಿಯವ ಮುದದಿಂದ
ಮುನಿಪನೆಲ್ಲಾ ಕಡೆಗಳಿಂದ ನಿಗ್ರಹಿಸಬೇಕೆಂದ ॥

೨೪

ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಧೈರ್ಯದಿಂದ ತ
ನ್ನಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿದ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದವೆ
ನಿಲ್ಲದೇ ಚರಿಸುವ ಮನವ ಪರಮಾತ್ಮನಲಿ ನಿಲಿಸಿ ।
ದುರ್ಲಲಿತವಿಷಯಂಗಳನು ತಾ
ನೊಲ್ಲದೇ ನೆರೆ ತಿರುಗಿ ಯನ್ನವ
ಸೊಲ್ಲಿಸದೆ ಚಿಂತಿಸದೆ ಸುಖಿಯಾಗಿಹುದು ಕೇಳೆಂದ ॥

೨೫

ಅನವರತ ಚಂಚಲಿಸುವವ್ವಿರ
ವೆನಿಸುವಾವಾವಿಧದ ವಿಷಯದ
ಘನತೆಯಲಿ ನೆಲಸಿದುದೋ ತತ್ತದ್ವಿಷಯದಿಂದ ತೆಗೆದು ।
ಮನವನತಿ ವೈರಾಗ್ಯದಿಂದಾ
ತ್ಮನಲಿ ವಶನು ಮಾಡಲದರಿಂ
ಜನಿಸುವುದು ಪರಶಾಂತಿ ಕೇಳೆಂದನು ಮುರದ್ಧಂಸಿ ॥

೨೬

ಪರಮಶಾಂತಿಯು ದೊರಕಿದಂತೆ
ಕರಣವುಳ್ಳಾತನ ರಚೋಗುಣ
ಹರಿದು ಹೋದಾತನನು ಪಾಪಂಗಳು ತೊಲಗಿ ಬಳಿಕ ।
ಪರಮ ತಾನಾಗಿದ್ದ ಯೋಗಿಯು
ಪಿರಿದು ಸುಖ ಪಾರುವುದು ಮುದದಿಂದ
ದರಿಭಯಂಕರ ಕೇಳು ನೀನೆಂದನು ಮುರದ್ಧಂಸಿ ॥

೨೭

ಈಪರಿಯಲನವರತ ಚಿತ್ತವ
ನಾಪರಮಯೋಗದಲಿರಿಸಿ ನಿ
ಷ್ಣಾಪ್ತನುತ್ಪಮಯೋಗಿ ನಿತ್ಯಾನಂದಮಯವೆನಿಸಿ |
ಆಪರಬ್ರಹ್ಮಾಪರೋಕ್ಷದಿ
ತಾಪ ಮೂರನು ಗೆಲಿದು ನಿಜದಿಂ
ತಾ ಪಡೆವ ನುರುತರದ ಸುಖವನು ಪಾರ್ಥಕೇಳೆಂದ ||

೨೮

ಪರಮಯೋಗಿಭ್ಯಾಸದಂತಃ
ಕರಣವುಳ್ಳವನಾಗಿ ಸಚರಾ
ಚರದಲಿಹ ಪರಬೋಮೈವೊಂದೆಂದರಿದ ವರಯೋಗಿ |
ನಿರುತದಿಂ ದೀಪಕಲಭೂತವ
ನಿರದೆ ತನ್ನಲಿ ಕಾಂಬ ತನ್ನನು
ಪಿರಿದು ಭೂತಂಗಳಲಿ ಕಾಂಬನು ಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ

೨೯

ಆವನೊಬ್ಬನು ಸರ್ವಭೂತದ
ತಾವಿನಲಿ ಯೆನ್ನನು ನಿರೀಕ್ಷಿಪ
ದೇವ ಮನುಜೋರಗರುಗಳನೆನ್ನಲ್ಲಿ ಕಾಣುವನು |
ಅವನಾತಂಗಾನು ಕೆಡದಿಹೆ
ಭಾವಿಸಲು ಕೇಳಾತ ನೆನಗಿ
ನ್ನಾವ ಪರಿಯಲಿ ಕೆಡುವನಲ್ಲೆ ಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ ||

೩೦

ಆವನೊಬ್ಬನು ಸರ್ವಭೂತದ
ಜೀವನಾತುಮ ನೊಬ್ಬನೆಂದೇ
ಭಾವದಿಂದೆನ್ನನೆ ಭಜಿಸುತಿಹ ನಾಪರಮಯೋಗಿ |
ಆವ ಪರಿಯಲಿ ವರಿಸುತಲುಪ
ಜೀವಿಸಲು ಮೆನ್ನಲ್ಲಿ ತಾ ನಿಜ
ಭಾವದಿಂ ವರಿಸುತಿಹನು ಕಲಿಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ ||

೩೧

ಘನತರದ ಸುಖದುಃಖ ತನ್ನಯ
ತನುಮನಗಳ ತಾಗುವಂದದ
ಲಿಸಿತು ಭೂತಂಗಳನು ಸೋಂಕುವುದೆಂದು ತಾ ತಿಳಿದು ।
ಜನಕೆ ದುಃಖಿಗಳನು ಮಾಡದೆ
ಚಿನುಮಯಾತ್ಮಜ್ಞಾನಿಯಾದವ ।
ಮುನಿಗಳೊಳಗತ್ಯಧಿಕ ನೆನ್ನಭಿಮತವು ಕೇಳೆಂದ ॥

೨೭

ಮಧುರಿಪುವೆ ಮುದದಿಂದ ಚಿತ್ತದ
ಲೊದವಿ ತೋರುವ ಸಮತೆಯೆಂಬೀ
ವಿದಿತಯೋಗವ ಕರುಣಿಸಿದೆ ನೀನಂತದರಲಾನು ।
ಹದುಳದಿಂದಿಹಗತಿಯ ಕಾಣೆನು
ಮೊದಲಲೀಮನ ಚಲಿಸುತಿಹುದಾ
ಹದನ ನೀನೇ ಬಲ್ಲೆ ಚಿತ್ತಸೆಂದನಾ ಪಾರ್ಥ ॥

೨೮

ಕಾಡುವುದು ಬಲಿದಿಹುದ ನಿಜದಲಿ
ಮಾಡಬಾರದು ಚಲಿಸುತಿಹುದತಿ
ಗಾಢಗರ್ವಿತವಾಗಿಯದು ಮನ ವದು ನಿಮಿತ್ತದಲಿ ।
ಓಡುತಿಹ ವಾಯುವಿನವೋಲ
ಲ್ಲಾಡುತಿಹ ಮನವನು ನಿರೋಧವ
ಮಾಡಲಸವಳವೆಂದು ಬಗೆವೆನು ಕೃಷ್ಣ ಕೇಳೆಂದ ॥

೨೯

ವಿಲೆಧನಂಜಯ ಮನವು ನೆರೆ ಚಂ
ಚಲಿಸುವುದು ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲದೆ
ಚಲಿತಮಾನಸಜನರು ನಿಗ್ರಹಿಸಲಿಕೆ ತಾನರಿದು ।
ನೆಲೆಗೆ ನೀನರಿ ಯೋಗಪೇವಾ
ಬಲದಿ ಘನವೈರಾಗ್ಯದಿಂ ಚಂ
ಚಲಿಸಮನದ ನಿರೋಧಿಸಲು ಬಹು ದೆಂದನಸುರಾರಿ ॥

೩೦

ಮನವಿಕಾರವನಿಸಲರಿಯದ
ತನುವಿಕಾರದ ಮನುಜನಿಮ್ಮಂ
ದನುಪಮದ ವರಯೋಗ ಪಡೆಯಲು ಬಾರದಿದು ಸಿದ್ಧ ।
ಮನವ ವಶವನು ಮಾಡಿದವನಿಂ
ವಿನುತಯೋಗವುಪಾಯದಿಂ ನೆ
ಟ್ಟನೆ ಸುಸಾಧವದೆನಿಸುವುದು ತಾನೆನ್ನ ಮತವೆಂದ ॥

೩೬

ಅಯತಿ ಯೋಗಾಭ್ಯಾಸದಿಂ ನಿ
ಶ್ಚಯದಿ ಚಲಿಸಿದ ಮನವನುಳ್ಳವ
ನಯದಿ ಯೋಗದ ಭಕ್ತಿಯುಳ್ಳವ ಯೋಗಸಿದ್ಧಿಯನು ।
ನಿಯಮದಿಂ ತಾ ಪಡೆಯದೇ ನಿ
ರ್ಭಯದಲ್ಲಿದುವನಾವ ಗತಿಯಂ
ಪ್ರಿಯದಿ ಕರುಣೆಸು ಕೃಷ್ಣನೀನೆನಗಂದನಾಪಾರ್ಥ ॥

೩೭

ಎಲೆಜನಾರ್ದನ ಬ್ರಹ್ಮಯೋಗದ
ಹೊಲಬನರಿಯದೆ ಕರ್ಮವನು ತಾ
ನೊಲಿದು ಬಿಟ್ಟುದರಿಂದಲುಭಯಭ್ರಷ್ಟನಾದವನು ।
ಹಲವುಪರಿಯಿಂ ಹರಿವ ಮೇಘದ
ವೊಲು ಕೆಡುವನೋ ಸದ್ಗತಿಯ ತಾ
ನೆಲಗೆ ಪಡೆವನೊ ಕೃಷ್ಣ ಕೃಪೆಮಾಡೆಂದನಾಪಾರ್ಥ ॥

೩೮

ಎನಿತು ಸಂಶಯವೆನ್ನ ಮನದಲಿ
ಜನಿಸಿಹುದು ನಿಶ್ಚೇಷವಾಗಿಯೆ
ಅನಿತವನು ಪರಿಹರಿಸಬೇಹುದು ಶಕ್ತ ನೀನಾಗಿ ।
ಘನತರದ ಸಂಶಯವ ಕೆಡಿಸುವೊ
ಡನಘ ನಿನ್ನಿಂದನ್ನರಿಲ್ಲಲೆ
ಯೆನಗೆ ಕೃಪೆಮಾಡೆಂದು ನುಡಿದನು ಪಾರ್ಥ ಕೈಮುಗಿದು ॥

೩೯

ತಂದೆ ಕೇಳೆ ಪಾರ್ಥಭಕ್ತಿಯೊ
 ಳೊಂದಿ ಯೋಗಭ್ರಷ್ಟನಾದವ
 ಗೆಂದಿಗೂ ಕೇಡಿಲ್ಲ ವಿಹಪರಗಳಲಿ ಮಂಗಳವ |
 ನಿಂದು ಮಾಡಿದ ನರನು ದುಃಖವ
 ನೆಂದಿಗೂ ತಾ ಪಡೆಯನೈ ಕುರು
 ನಂದನನೆ ತಿಳಿಯೆಂದನಾಮುರವೈರಿ ಕರುಣದಲಿ ||

೪೦

ಯೋಗಮಾರ್ಗ ಭ್ರಷ್ಟನಾದವ
 ನಾಗಲುರುಪುಣ್ಯವನು ಮಾಡಿದ
 ಭೋಗಿಗಳ ಲೋಕವನು ಗಡೆದವ ನಿತ್ಯವಾಗಿದು |
 ಭೋಗಿಸುತ ಪಲಕಾಲಮಿದರ್ದ
 ನೀಗಿ ಶುಚಿಗಳ ಶ್ರೀಯನುಳ್ಳನು
 ರಾಗಿಗಳ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಜನಿಸುವ ಪಾರ್ಥಕೇಳೆಂದ ||

೪೧

ಅಲ್ಲದಿದ್ದೊಡೆ ತತ್ವವಿದ್ಯೆಯ
 ಬಲ್ಲಯೋಗೇಶ್ವರರ ವರಕುಲ
 ದಲ್ಲಿ ಜನಿಸುವ ಲೋಕದಲಿ ನೋಡೀಪ್ರಕಾರದಲಿ |
 ಸಲ್ಲಲಿತವಹ ಯೋಗಿಗಳ ಕುಲ
 ದಲ್ಲಿ ಜನಿಸುವ ಪುಣ್ಯತಾನತಿ
 ದುರ್ಲಭವಲಾ ಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದನು ಮುರದ್ವಂಸಿ ||

೪೨

ಅದರಲುದಯಿಸಿ ಪೂರ್ವದೇಹದ
 ಲೊದವಿಕೊಂಡಿಹ ಬುದ್ಧಿಯೋಗದ
 ಪದದ ಸಂಬಂಧವನು ಪಡೆವನು ಪಡೆದನಂತರದಿ |
 ವಿದಿತವಿಂ ವರಮೋಕ್ಷ ಸೌಖ್ಯದ
 ಪದವೆನಿಸುತಿಹ ಯೋಗಸಿದ್ಧಿಗೆ
 ಮುದದಿ ಮಗುಳುದ್ಯೋಗಿಸುವ ನೆಲೆಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ ||

೪೩

ತನ್ನ ತಾ ಮರೆದಿದೊಡೆಯು ತಾ
ಮುನ್ನಮಾಡಿದ ಯೋಗವಾಸನೆ
ಯನ್ನಕೆಳಸದೆ ಮರಳಿ ತನ್ನಭಿಮುಖವ ಮಾಡುವುದು ।
ಉನ್ನತಜ್ಞಾನೇಚ್ಛಯಿಂ ಸಂ
ಪನ್ನಜಿಜ್ಞಾಸದಲಿ ವೇದದ
ಧನ್ಯಫಲದಿಂ ದಧಿಕಫಲವನು ಪಡೆವ ಕೇಳಿಂದ ॥

೪೪

ಅತಿಭರದಿ ಯತ್ನವನು ಮಾಡುತ
ಸತತಯೋಗಾಭ್ಯಾಸಿಯಾಗಿಹ
ಮತಿಯುತನು ಪಾಪಂಗಳಂ ನಿರ್ದೀಪತಾನಾಗಿ ।
ಯತಿ ಹಲವು ಜನ್ಮಂಗಳಗಲಿಸಂ
ತತ ಮಹಾವಾಕ್ಯಾರ್ಥದಿಂ ನಿ
ಶ್ಚಿತ್ತನು ಪರವಹ ಗತಿಯನ್ನೈದುವ ಪಾರ್ಥ ಕೇಳಿಂದ ॥

೪೫

ಎಲೆಧನಂಜಯ ಯೋಗಿ ಕರ್ಮದ
ಫಲವಬಯಸುವರಿಂದಲಧಿಕನು
ಸಲೆ ತಪಸ್ಸಿಗಳಿಂದಲಧಿಕನು ಕಾಲವನು ಬಲ್ಲ ।
ಹಲವು ಜ್ಞಾನಿಗಳಿಂದಲಧಿಕನು
ನೆಲೆಗೆ ತಾನದುಕಾರಣದಲೆಲೆ
ಫಲುಗುಣನೆ ವರಯೋಗಿ ಯಾಗೆಂದನು ಮುರದ್ಧರಿಸಿ ॥

೪೬

ಆವನೊಬ್ಬನು ಭಕ್ತಿಯಿಂ ನೆರೆ
ಪಾವನನು ತಾನಾಗಿ ಯೆನ್ನಲಿ
ಭಾವ ಭೇದವನುಳಿದು ಮನದಿಂದೆನ್ನನವರತ ।
ಸೇವಿಸುತಲಿಪ್ಪವನು ಸರ್ದಗು
ಣಾವಳಿಯ ಯೋಗಿಗಳೊಳುತ್ತಮ
ಪಾವನನು ತಾನೆಂಬುದೆನ್ನಭಿಮತವು ಕೇಳಿಂದ ॥

೪೭

ಏಳನೇ ಅಧ್ಯಾಯ - ಜ್ಞಾನವಿಜ್ಞಾನ ಯೋಗ

ಸೂಚನೆ || ಪರಮನಲಿ ಮೂಲಪ್ರಕೃತಿಯಂ

ಕುರಿಸಿ ತತ್ವದಿ ಬೆರಸಿ ಜೀವನ

ಪರವೆನಿಸಿದಂದವನು ಹರಿ ಪಾರ್ಥಂಗೆ ಕರುಣಿಸಿದ ||

ವಿಲೆಧನಂಜಯ ಎನ್ನಲೇ ನಿ

ಶ್ವಲ್ಪದ ಮನವುಳ್ಳವನೆನಿಸಿ ನಿ

ಮೃಲದಲೆನ್ನರು ಪದವ ಬಿಡದಾಶ್ಚೆಸಿ ಯೋಗವನು |

ಒಲಿದುಮಾಡುತ್ತಿರಲು ಸಂಶಯ

ತೊಲಗಿ ಯೆನ್ನನು ಪೂರ್ಣನನು ನೀ

ನೊಲವಿನಿಂದೆಂತರಿವೆ ಕೇಳದನೆಂದನಸುರಾರಿ ||

೧

ಆವುದನು ನೀನರಿಯುತಿಹೆ ಮಗು

ಳಾವುದದರಿಂದನ್ನವೆನಿಸುವ

ಪಾವನದ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಂ ನೀನರಿಯಬೇಡದನು |

ಆವಲೋಕದೊಳಿಲ್ಲೆನಿಪುದಂ

ತಾವಿವೇಕಜ್ಞಾನವನು ಶಾ

ಸ್ವಾಪ್ತಲಂಬನದಿಂದ ಲಭಿಕವನೊರೆವೆ ಕೇಳೆಂದ ||

೨

ಮನುಜರೊಳು ಲಕ್ಷದೊಳಗೊಬ್ಬನು

ತನಗೆ ಮೋಕ್ಷೋಪಾಯಕೆನ್ನನು

ನೆನೆಯಲುದ್ಯೋಗಿಸುವನಿಂತೀಲಕ್ಷ ಹಲಬರೊಳು |

ಜನುಮಯಾತುಮ ನೆನಿಸುವೆನ್ನನು

ಘನಸುಕೃತ ಸಂದನ್ನನೆನಿಸುವ

ಮುನಿಸನೊಬ್ಬನು ನಿಶ್ಚಯಾರ್ಥದಲಿವ ಕೇಳೆಂದ ||

೩

ಎನ್ನಯೋಗದ ಮಾಯೆ ತಾನೇ

ಭಿನ್ನವಾಗಿಹುದೆಂತೆನಲು ಸಂ

ಪನ್ನಧರೆ ಜಲ ವನಲ ಮಾರುತ ನಭ ಮನೋಬುದ್ಧಿ ।

ಉನ್ನತದಹಂಕಾರವೀಪರಿ

ತನ್ನಲೆಂಟಾಗಿಹುದು ಗುಣಸಂ

ಪನ್ನದಿಂ ಮೆರೆವುದು ಚರಾಚರನಾಮರೂಪದಲಿ ॥

೪

ಈಪರಿಯಲೆಂಟಾಗಿ ತೋರುವ

ರೂಪಿನಪರಪ್ರಕೃತಿಯಿದರಿಂ

ದೀಪಿಸುತ ಬೇರೆನಿಸಿ ತೋರುಗು ಜೀವರೂಪದಲಿ ।

ಆಪರಪ್ರಕೃತಿಯೆ ಕಣಾತ

ದ್ರೂಪದಿಂದೀಶಕಲಜಗವನು

ವ್ಯಾಪಿಸಿಯೆ ನೆರೆ ಧರಿಸಿಹುದು ಕಲಿ ಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ ॥

೫

ಈಸಕಲಸಚರಾಚರಕ್ಕೆಯು

ತಾ ಸಸಿನೆಯೀ ಯೆರಡುಪ್ರಕೃತಿಯೆ

ಲೇಸು ಕಾರಣವೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸುವುದೆಲಗೆ ನೀನು ।

ಈಸಮಸ್ತಜಗಕ್ಕೆ ಜನನನಿ

ವಾಸವದರಿಂ ಮೇಲೆ ಬಳಿಕ ವಿ

ನಾಶಕಾರಣವಾಗಿಹೆನು ಕಲಿಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ ॥

೬

ಎಲೆಧನಂಜಯ ಎನ್ನದೆಸೆಯಿಂ

ನೆಲೆಗೆ ಬೇರೊಂದಧಿಕವಿಲ್ಲತಿ

ಸುಲಲಿತದ ವರಸೂತ್ರದಲಿ ಮಣಿನಿಕರದಂದದಲಿ ।

ಚಲವೆನಿಸುವ ಗುಣಂಗಳಿಂದೀ

ಹಲವು ಜಗವೆನ್ನಲಿಪರಿವೆಡಿ

ಯಲಿ ನೆಲಸಿಮೆರೆಯುತ್ತಿಹುದು ಕಲಿ ಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ ॥

೭

ಉದಕದಲಿ ರಸ ರವಿರಂಗಳಲಿ
 ಸದಮಲಪ್ರಭೆಸಕಲಕ್ರುತಿಗಳ
 ಮೊದಲೊಳ್ಳೋಂಕಾರಸ್ವರೂಪನು ಗಗನದಲಿ ರಜ್ಜು |
 ಬದವಿದೀಪುನುಜರೊಳು ಪೌರುಷ
 ಪದವಿ ತಾನಾಗಿದನು ಕುಂತಿ
 ಸುದತಿಯಾತ್ಮಜ ಕೇಳು ಸರ್ವಾತ್ಮಕನು ನಾನೆಂದ ||

೮

ಭೂಮಿಯಲಿ ಪಾವನದ ಪರಿಮಳ
 ವಾಮಹಾಗ್ನಿಯೊಳಮಲತೇಜವು
 ಈಮನುಜರೊಳಗಖಿಲಪ್ರಾಣಿಗಳೊಳಗೆ ಜೀವನವು |
 ಅಮಹಾಮುನಿಗಳಲಿ ತಪಸಿನ
 ಸ್ತೀಮೆ ನಾನಾಗಿದನು ಕೇಳೆಲೆ
 ಭೂಮಿಪಾಲಗೊಳಧಿಕ ಪಾಂಡುಕುಮಾರ ನೀನೆಂದ ||

೯

ಎಲೆ ಧನಂಜಯ ಬುದ್ಧಿವಂತರು
 ಗಳಿಗೆ ಜ್ಞಾನದ ಬುದ್ಧಿಯಾಗಿಹೆ
 ಸಲೆ ಮಹಾತೇಜಸ್ವಿಗಳಲಿಹ ತೇಜವಾಗಿದನು |
 ನೆಲೆಗೆ ನಾನೇ ಸಕಲ ಭೂತಂ
 ಗಳಿಗೆ ಜನನಕೆ ನಿತ್ಯವಾದ
 ಸ್ವಖಿತಕಾರಣರೂಪನೆಂದರಿ ಯೆಂದನಸುರಾರಿ ||

೧೦

ಕಾಮರಾಗಾದಿಗಳೆಂದ ನಿ
 ಸ್ತೀಮೆ ಬಲವಾಗಿದನು ಕೇಳು
 ದ್ವಾದ್ವ ಬಲವಂತರಿಗೆ ನಾನು ಸಮಸ್ತಭೂತದಲಿ |
 ನೇಮಿಸುವ ಧರ್ಮಂಗಳಿಗೆ ತಾ
 ಭೂಮಿಯೊಳಗೆ ವಿರುದ್ಧವಲ್ಲದ
 ಕಾಮ ನಾನೆಂದನಿಸುವೆನು ಕಲಿ ಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ ||

೧೧

ಸತ್ವರಜತಮವೆನಿಪ ಗುಣದಲಿ
ಹತ್ತಿತೋರ್ಪುದದಾವ ಲೋಕವು
ನಿತ್ಯನಹ ನನ್ನಿಂದಲೇ ಕೇಳವು ನಿರಂತರವು ।
ಸತ್ತು ಹುಟ್ಟುವುದೆಂದು ತಿಳಿನಾ
ಹತ್ತೆನ್ನದರ ಲವೆಲ್ಲವೆನ್ನಲಿ
ಹತ್ತಿಮೆರೆಯುತ್ತಿಹವು ತಾವೆಂದನು ಮುರಧ್ವಂಸಿ ॥

೧೨

ಹೇಳಿದೀ ಗುಣ ಮೂರರಲಿ ನೆರೆ
ಮೇಳವಿಸುವೀಮೂರುತೆರನಹ
ಕಾಳುಬುದ್ಧಿಯ ಭೇದದಿಂ ದೀಪಕಲಜನಮಿರದೆ ।
ಖೋಳತನದಿಂ ಮೆರೆದು ಪರಮಕೃ
ಪಾಳು ನಿರುಪಮ ನಿತ್ಯ ನೀಶ್ವರ
ಪಾಲಕನು ನಾನೆಂದು ತಿಳಿಯದೆ ಕೆಡುತಲಿಹುದೆಂದ ॥

೧೩

ಎನ್ನಯೀಶ್ವರಭಾವವನು ಸಂ
ಪನ್ನವಾಗಿಯೆ ಹೊದ್ದಿಕೊಂಡಿಹ
ಭಿನ್ನತ್ರಿಗುಣಾತ್ಮಕದಿ ತೋರ್ಪಿ ಮಾಯೆ ಮನುಜರಿಗೆ ।
ಮುನ್ನದಾಟಲು ಬಾರದಿರುತಿಹು
ದೆನ್ನ ಸೇವಕರಾರು ಕೆಲಬರು
ಧನ್ಯರುಗಳೇ ಮಾಯೆಯನು ದಾಂಟುವರು ಕೇಳೆಂದ ॥

೧೪

ಮೂಢರುಗಳವಿವೇಕಿಗಳು ನೆರೆ
ಗಾಢಗರ್ವಿತರುಗಳು ಮಾಯಾ
ಪ್ರಾಥಿಯಿಂ ನೆರೆ ಕೆಟ್ಟ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನಬಾಹಿರರು ।
ಕೂಡದೆನ್ನೊಳಗಸುರಭಾವದ
ಪಾಡನಾಶ್ರಯಿಸಿದ ನರಾಧಮ
ನಾಟಕರು ನರಕದಲಿ ಕೆಡೆವರು ಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ ॥

೧೫

ನಾಕುತರದವರೆನ್ನ ಭಜಿಪ ನ
ವೇಕಿಗಳು ಸುಕೃತಿಗಳದಾರೆನೆ
ಲೋಕದೊಳು ಸಂಸಾರಸಕಲವ್ಯಾಧಿಬೀತನು |
ತಾಕಿದನರಿವವನು ಅರ್ಥಾ
ನೀಕವನು ಬಯಸುವನು ತತ್ವವಿ
ವೇಕವುಳ್ಳಮಹಾತ್ಮನಿಬರು ಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ ||

೧೬

ಅವರು ನಾಲ್ವರೊಳುತ್ತಮದ ಯೋ
ಗವನು ಮಾಡುವನೊಂದೆ ಮನದಿಂ
ಕವಲುಹೋಗದ ಭಕ್ತಿತತ್ವಜ್ಞಾನಿಯೆಂದೆನಿಪ |
ಅವನಧಿಕನೆಂದೆನಿಪನದರಿಂ
ದವಗೆ ನಾಂಪ್ರಿಯನಹೆನೆನಗೆ ದಿಟ
ಕವನತ್ತಿಪ್ಪಿಯನೆನಿಸುವನು ಕಲಿ ಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ ||

೧೭

ಸಲಲಿತವರಯೋಗಯುಕ್ತರು
ನಿಲ್ಲದೆನ್ನನೆ ಪವಮಗತಿಯೆಂ
ದೆಲ್ಲಿಯುಂ ಬಿಡದೊಂದಿ ಯೇಕೋಭಾವಯುತರಾದ |
ಎಲ್ಲರುತ್ತಮರಾದೊಡಂ
ತವ ರೆಲ್ಲರೊಳಗುಂ ಜ್ಞಾನಿ ನಾನೆಂ
ಬಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ ಮತವಿದು ಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ ||

೧೮

ಹಲವು ಜನ್ಮಗಳಕಡೆಯ ನ
ರ್ಮಲದ ಜನ್ಮದ ಲೆನ್ನನೈದುವ
ನೊಲಿದು ತತ್ವಜ್ಞಾನಿ ಸಕಲಚರಾಚರಂಗಳನು |
ನೆಲೆಗೆ ಹರಿಯಂದೇ ತಿಳಿವನಿ
ಶ್ವನನಿಪ ವರಯೋಗಿ ಜಗದೊಳು
ಹಲವು ಮಾತೆನ್ನೆ ಸುದುರ್ಲಭನೆಂದನಸುರಾರಿ ||

೧೯

ತನ್ನ ಪ್ರಕೃತಿಯಧೀನರಾಗಿಹ
ಭಿನ್ನಮಾನವರುಗಳು ಹಲವಾ
ದುಸ್ಸತ್ತದ ವಿಷಯಂಗಳಿಂ ಪ್ರಜ್ಞಾನವಳಿದವರು ।
ಮುನ್ನಭೋಗಾಸಕ್ತಿಯಿಂ ಸಂ
ಪನ್ನನಿಯಮಂಗಳ ಪಿಡಿದುಬಳಿ
ಕನ್ಯದೇವತೆಗಳನು ಭಜಿಸುವ ರೆಂದನಸುರಾರಿ ॥

೨೦

ಆವನಾವನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದಾ
ವಾವ ಮೂರ್ತಿಯ ಭೇದದಲಿ ನೆರೆ
ಭಾವದಿಂ ತಾ ಭಜಿಸಲಿಚ್ಛಯಿಸುವನು ನಿಯಮದಲಿ ।
ಸೇವೆಯನು ಮಾಳ್ವವಗೆ ನಾನದ
ನಾವ ಪರಿಯಿಂ ಚಲಿಸದೇ ಸಂ
ಭಾವಿಸುವ ಭಕ್ತಿಯನು ಕೊಡುವೆನು ಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ ॥

೨೧

ಬಳಿಕ ಕೇಳಾನಿತ್ಯ ಭಕ್ತಿಯ
ಬಲುಹುವಿಡಿದಾನರನು ದೇವತೆ
ಗಳನು ತಾ ಪೂಜಿಸಲೆಳಸಿ ಪೂಜಿಸಿದ ಗುಣದಿಂದ ।
ತಳುವದಾದೇವತೆಯ ರೂಪಿಂ
ತಿಳಿಯಲುತ್ತಮಕಾಮಭೋಗಂ
ಗಳನು ನಾಂ ಕೊಡಲವನು ಪಡೆವನು ಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ ॥

೨೨

ಕೆಡುವುದೈ ಕೇಳಲ್ಪಮತಿಯಲಿ
ಪಡೆದವರಫಲಸಿದ್ಧಿ ದೇವರ
ಗಡಣವನು ಭಜಿಸಿದವರಾದೇವತೆಯನ್ನೈದುವರು ।
ಜಡಮತಿಗಳಂತಿರಲಿ ಯೆನ್ನನು
ಬಿಡದೆ ಭಜಿಸುವ ಭಕ್ತಿಯುಕ್ತರು
ತಡೆಯದೆನ್ನಯ ಪದವನ್ನೈದುವರೆಂದನಸುರಾರಿ ॥

೨೩

ಏನ್ ಸರ್ವೋತ್ತಮದೇನು ಪಂ
 ಪನ್ನಿವೃ ಪರಸ್ಪರೋಪವ
 ಭಿನ್ನಮಾಯಯ ವಶದಲಿಯದ ಮರುಳುಮಾನವರು |
 ಸ್ನಿಹಿತಕರಣಂಗಳಿಗೆ ತಾ
 ಮುನ್ನ ಗೋಚರವಾಗದನ್ನನು
 ಭಿನ್ನಮಾನವನೆಂದು ಬಗೆವರು ಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ ||

೨೪

ಸ್ತುರಿಸಿ ತೋರುವ ಯೋಗಮಾಯಾ
 ವರಣದಿಂ ದಾವರಿಸಿಕೊಂಡಿಹ
 ಪರಮನಾಗಿದ್ದಾನು ತೋರೆನು ಸಕಲಮನುಜರಿಗೆ |
 ಜರದವಿದ್ಯಾಶರಧಿ ಮೆರೆದಿಹ
 ಮರುಳುಜಗ ವಜನವ್ಯಯತ್ರೀ
 ವರನು ತಾನೆಂದೆನ್ನನರಿಯರು ಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ ||

೨೫

ಬಲ್ಲಿ ನಾನೀಹಿಂದೆ ಹೋದವ
 ನೆಲ್ಲವನು ವರ್ತಿಸುತ್ತಲಿಪ್ಪುದ
 ಬಲ್ಲಿ ಮುಂದುದಯಿಸುವ ಸಚರಾಚರಸಮೂಹವನು |
 ಬಲ್ಲಿನನ್ನನು ಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆ
 ಬಲ್ಲವನು ಜಗದೊಳಗೆತಾನತಿ
 ದುರ್ದಭನು ನಿರ್ಧರಿಸಬಲ್ಲವನಾವ ನಿಲ್ಲಿಂದ ||

೨೬

ಎಲೆಪರಂತಪ ಸಕಲಜಗ ತಾ
 ನೆಲೆಗೆ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೆ
 ಬಲಿದ ರಾಗಪ್ಪಜ್ವಲಿಂದವೆ ಜನಿಸಿ ತೋರುತಿಹ |
 ಹೊಳೆಯುತಿಹ ವಿಷಯಂಗಳಲಿ ನೆಲ
 ನೆಲಬಿದೀಸುತಿದುಃಖಭಾಂತಿಯ
 ಹೊಲಬನರಿಯದೆ ಭಮಿಸುತಿರುತಿಹ ದೆಂದನಸುರಾರಿ ||

೨೭

ಸಾರತರವಹ ಪುಣ್ಯಕರ್ಮದು
ದಾರರಾಗಿರ್ಪವರು ಕೆಲಬರು
ಘೋರತರವಹ ಪಾಪಕರ್ಮವು ನಷ್ಟವಾದವರು ।
ಕ್ರೂರಸುಖದುಃಖಾದಿಬಂಧವಿ
ಕಾರದಿಂ ನಿರ್ಮುಕ್ತರಾಗುರು
ಧೀರಸುವ್ರತ ರೆನ್ನಭಜಿಸುವ ರೆಂದನಸುರಾರಿ ॥

೨೮

ಜರೆ ಮರಣಭಯ ಹಿಂಗಲೋಸುಗ
ನರರೊಳುತ್ತಮರಾರು ಕೆಲಬರು
ಪರಮಭಕ್ತಿಯೊಳೆನ್ನಸಾರಿದು ಸರ್ದಭಾವದಲಿ ।
ಭರದಿ ಭಜಿಸುವರವರು ನೋಡಾ
ಪರಮತತ್ವವ ನಖಿಳಕರ್ಮವ
ನಿರುತವಧ್ಯಾತ್ಮವನು ತಿಳಿವರು ಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ ॥

೨೯

ಅರಿವ ರಾನಧಿಭೂತನಹೆನೆಂ
ದರಿವ ರಾನಧಿದೈವನಹೆನೆಂ
ದರಿವ ರಾನಧಿಯಜ್ಞನಹೆನೆಂದವರು ಕೆಲಕೆಲರು ।
ಅರಿದು ಭಜಿಸಲು ಮರಣಕಾಲದಿ
ಮರೆಯದೆನ್ನನು ಯೋಗಬಲದಿಂ
ದುರೆ ಮನವ ಪಿಡಿದೆನ್ನ ನೆನೆವರು ಪಾರ್ಥಕೇಳೆಂದ ॥

೩೦

- ಇಂತು ಜ್ಞಾನವಿಜ್ಞಾನಯೋಗವೆಂಬ ಏಳನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ಸಂಪೂರ್ಣ -

ಎಂಟನೇ ಅಧ್ಯಾಯ - ಅಕ್ಷರ ಪರಬ್ರಹ್ಮಯೋಗ

ಸೂಚನೆ || ಬ್ರಹ್ಮಮೊದಲಾದೇಳುಪ್ರಶ್ನೆಯ
ಮರ್ಮವನು ಕಲಿಪಾರ್ಥ ಕೇಳಲು
ನಿರ್ಮಳದಿ ಬೋಧಿಸಿದ ಹರಿ ಧಾರಣೆಯ ಯೋಗವನು ||

ಪರಮಪುರುಷೋತ್ತಮನೆ ಕೃಪೆಯಲಿ
ಕರುಣಿಸೈ ಪರಬೊಮ್ಮವಾವುದು
ನಿರುತದಿಂ ದಧ್ಯಾತ್ಮವಾವುದು ಕರ್ಮವೆಂತಿದು |
ಪರಿವಿಡಿಯಲಧಿ ಭೂತವಾವುದು
ಹರಿಯೆ ಪೇಳದಿದೈವವೆಂತಿಹು
ದೊರೆವುದಿದ ನೆನಗೊಂದು ಬಿನ್ನಹಮಾಡಿದನು ಪಾರ್ಥ ||

ಮಧುರಿಪುವೆ ನೀ ಹೇಳಿದೀದೇ
ಹದೊಳು ತಾನಧಿಯಜ್ಞವೆಂಬುದು
ವಿದಿತವಾಗೆಂತಿದು ಕರುಣಿಸು ಮರಣಕಾಲದಲಿ |
ಮುದದಲತಿನಿಯಮಿಸಿದ ಚಿತ್ತದ
ವಿದುಗಳಿಂ ನೀನೆನಿಸಿಕೊಂಬಾ
ಹದನಸಿಲ್ಲವ ತಿಳುಹಬೇಕೆನಗೊಂದನಾಪಾರ್ಥ ||

ಪಾರ್ಥ ಕೇಳ್ವೇಡಿಲ್ಲದಿಹ ತ
ತ್ವಾರ್ಥವೇ ಪರಬೊಮ್ಮವದು ದೇ
ಹಾರ್ಥವಾದನುಭವವು ತಾನಧ್ಯಾತ್ಮವೆನಿಸುವುದು |
ಸ್ವಾರ್ಥದಿಂ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಜನ್ಮದ
ಲರ್ಥಿಯಿಂ ಹೆಚ್ಚುಗೆಯ ಮಾಡುವ
ಕೀರ್ತಿತಾನುಷ್ಠಾನವದು ಸತ್ಕರ್ಮವೆನಿಸುವುದು ||

ಕೇಡನುಳ್ಳ ಪದಾರ್ಥವೇ ತಾ
ನೋಡಲಂತಧಿಭೂತವೆನಿಸುಗು
ಕೂಡೆ ಯಂತರ್ಯಾಮಿ ತಾನಧಿದೈವವೆನಿಸುವನು ।
ನಾಡ ಮಾತೇ ನೀತನುವಿನಲಿ
ಕೇಡನುಳಿದಧಿಯಜ್ಞವಾಗಿಹೆ
ಗಾಢದೇಹವ ಧರಿಸಿದರೊಳುತ್ತಮನೆ ಕೇಳಿಂದ ॥

೪

ಆವನೊಬ್ಬನು ಮರಣಕಾಲದೊ
ಳಾವಪರಿಯಿಂ ದೆನ್ನ ನೆರೆ ತಾ
ಭಾವಿಸುತ ದೇಹವನು ಬಿಟ್ಟು ಪರೇತನೆನಿಸುವನು ॥
ಭೂವಲಯದೊಳ ಗಾತನೆನ್ನಯ
ಪಾವನದ ಸಾಯುಜ್ಯವನು ಸ
ದ್ಭಾವದಿಂ ಪಡೆವಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲಕೇಳಿಂದ ॥

೫

ಮರಣಕಾಲದಲಾವುದನು ಸಂ
ಸ್ಮರಿಸುತಲಿ ನರರೀಶರೀರವ
ನಿರುತದಿಂ ಪರಿಹರಿಸುತಿಹರಾವಸ್ತುರೂಪವನು ।
ಭರದಲೈದುವರೆಂತೆನಲು ತಾ
ವಿರದೆ ವಸ್ತುವ ನೆನೆದ ಕತದಿಂ
ಪರಮತತ್ವವ ನೆನೆವುದದರಿಂ ಪಾರ್ಥ ಕೇಳಿಂದ ॥

೬

ಅದುನಿಮಿತ್ತನವರತಮೆನ್ನನು
ಹದುಳದಿಂ ನೆನೆ ನಿನ್ನಧರ್ಮದ
ಕದನವನು ನೆರೆಮಾಡು ಮನಬುದ್ಧಿಗಳನೆನ್ನಲ್ಲಿ ।
ವಿದಿತದಿಂ ದರ್ಶಿಸಲಿಕೆನ್ನನು
ಮುದದಲೈದುವೆ ಪರಮಸುಖದಿಂ
ದಿನಕೆ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ ಕೇಳಿಂದನು ಮುರಧ್ವಂಸಿ ॥

೭

ಹೊಲಬುಗೆಡದಭ್ಯಾಸಯೋಗದಿ
 ಕೆಲಬಲಕೆ ಹರಿಯದ ಸುಚಿತ್ತದಿ
 ನಲಿದು ಪ್ರರುಷೋತ್ತಮನ ಪದವನು ನೆನೆಯುತ್ತಿಹ ಯೋಗಿ |
 ನಲವಿನಿಂ ದಾಪರಮಪುರುಷನ
 ನೆಲೆಯನರಿ ದಾತನಪದವನತಿ
 ಸುಲಭದಿಂ ದೈದುವನು ನಿಜವಿದು ಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ || ೮

ಅವನತಿರ್ದವಜ್ಞ ಶಾರ್ವತ
 ಪಾವನನು ಸರ್ವಕೆ ನಿಯಾಮಕ
 ಭಾವರಹಿತನಚಿಂತ್ಯ ಸೂರಿಯಕೋಟಿಸನ್ನಿಭನು |
 ಜೀವ ತಾಮಸಗುಣವಿದೂರನು
 ದೇವನಣುವಿಂಗಣು ಜಗಕೆ ಸ
 ದ್ವಾವಕರ್ತನು ಪರಮನೆಂದೀಪರಿ ನೆನೆಯದೆಂದ || ೯

ಮರಣಕಾಲದಲೆನ್ನ ಭಕ್ತಿಯ
 ಧರಿಸಿ ನಿಶ್ಚಲಮನದಿ ಯೋಗದ
 ಭರದಿ ಚಲಿಸುವ ಪ್ರಾಣನನು ಭ್ರೂಮಧ್ಯದಲಿ ನಿಲಿಸಿ |
 ಧರಿಸಿ ಪರಮಾತ್ಮನನು ಮನಸಂ
 ಚರಿಸದಂತಿರೆ ನೆನವ ಪುರುಷನು
 ನಿರುತದಿಂ ಪರಮಾತು ಮನಸ್ಸೈದುವನು ಕೇಳೆಂದ || ೧೦

ವೇದವಾದಿಗಳಾವುದೊಂದನ
 ನಾದಿಯಕ್ಷರವೆಂದು ಪೇಳ್ವರು
 ಹೋದ ರಾಗವನುಳ್ಳಯತಿಗಳು ಹೋಗುವರಾವುದನು |
 ಮೇದಿನಿಯೊಳಾವುದನು ಸಾಧಿಸ
 ಲಾದರಿಸುವರು ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯವ
 ಬೋಧಿಸುವೆನಾಪದವ ಸಂಕ್ಷೇಪದಲಿ ನಿನಗಿಂದ || ೧೧

ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳ ನಿಲಿಸಿ ಮನವನು
ತಂದು ಹೃದಯಾಕಾಶದಲಿ ಬಲು
ಹಿಂದಿರಿಸಿ ಯೋಗದಲಿ ತನ್ನಯ ಪ್ರಾಣವಾಯುವನು ।
ಸಂದ ಮೂರ್ಧದೊಳಿರಿಸಿ ಧಾರಣೆ
ಯೆಂದೆನಿಪ ಯೋಗವನು ಮಾಡಲು
ಕುಂದದಾನಂದವನು ಪಡೆವನು ಪಾರ್ಥ ಕೇಳಿಂದ ॥

೧೨

ಪ್ರಣವದೊಂದಕ್ಷರದಿ ವೇದ್ಯವ
ನೆಣಿಸಿ ಜಪಿಸುತಲೆನ್ನ ನಿಜವನು
ಪ್ರಣವದರ್ಥವಿಚಾರದಿಂ ದನವರತ ಭಾವಿಸುತ ।
ತೃಣದವೋಲ್ಲೇಹವನು ಬಿಟ್ಟಾ
ಕ್ಷಣದೊಳಾಪರಬೊಮ್ಮವನು ವೆಂ
ಠಣಿಸುವನು ಕಲಿಪಾರ್ಥ ಕೇಳಿಂದನು ಮುರದ್ಧಂಸಿ ॥

೧೩

ಎಲೆಧನಂಜಯ ಆವನೊಬ್ಬನು
ಚಲಿಸದಿರ್ಪೇಕಾಗ್ರಚಿತ್ತದಿ
ನೆಲೆಗೆ ತಾನನವರತ ನೆನೆಯುತ್ತಿಹನು ಮತ್ತದವ ।
ಫಲವ ಬಯಸದೆ ನಿತ್ಯದೊಳು ನಿ
ರ್ಮಲನೆನಿಸುವಾಯುಕ್ತಯೋಗಿಗೆ
ಸುಲಭ ನಾನಾಗಿದೆ ನಿಧಾನವಿದೆಂದನಸುರಾರಿ ॥

೧೪

ಪರಮಯೋಗಿಗಳೆನ್ನೆನ್ನದಿದ
ಹಿರಿಯ ರುತ್ತಮಪದದಲಿರುವರು
ಮರಳಿ ದುಃಖಾಲಯ ವನಿತ್ಯವೆನಿಪ್ಪ ಜನ್ಮದಲಿ ।
ತಿರುಗರನುಪಮ ನಿತ್ಯನಿರ್ಮಳ
ತುರಿಯಪರಮಾನಂದಸುಖಸಾ
ಗರದೊಳಿರುತಿಹರೆನ್ನ ಭಜಿಸುವ ರೆಂದನಸುರಾರಿ ॥

೧೫

ಫಲುಗುಣನೆ ಕಮಲಜನು ಮೊದಲಾ
 ಗುಳಿದ ಲೋಕಗಳನು ಪಡೆದವ
 ರೀಗೆ ಪುನರನಿ ಮರಳುವರು ಫಲದಾಸೆಯುಳ್ಳವರು ।
 ನೆಲೆಯ ಕೇಳೆ ಯೆನ್ನನೈದಿದ
 ಸುಲಭರುಗಳಿಗೆ ಮರಳಿ ಜನ್ಮದ
 ಹೊಲಲು ತಾ ವಿಟಕಿಲ್ಲವೆಂದನು ದಾನವಧ್ವಂಸಿ ॥

೧೬

ಆರು ಕೆಲಬರು ಚತುರಯುಗವದು
 ಸಾರತರದಿಂದೊಮ್ಮೆ ಸಾಸಿರ
 ಬಾರಿ ತಿರುಗಲು ಕಮಲಜನ ಹಗ ಲಾಪರಿಯ ರಾತ್ರೆ ।
 ವೀರ ಕೇಳಿಪರಿಯ ಕಾಲದ
 ಕಾರಿಯವ ನೆರೆ ಬಲ್ಲ ಹಿರಿಯರ
 ಪಾರದಿವರಾತ್ರೆಗಳ ಬಲ್ಲವರೆನಿಪರವರೆಂದ ॥

೧೭

ಮೊದಲಿಲ್ಲದ ಸುರನರಾದಿಗ
 ಳುದಿಸುವರು ಕಮಲಜನ ದಿವಸವು
 ಮೊದಲುಗೊಳಲು ಜಗಂಗಳಾಗವ್ಯಕ್ತತ್ವದಲಿ ।
 ಅದುಭುತದ ಗುಣರಾತ್ರೆ ತಾ ಮುಂ
 ದೊದಗುತಿರ ಲಾಸಕಲಸುರನರ
 ಸದನಸಹಿತಡಗುವುದು ಕೇಳವ್ಯಕ್ತದೊಳು ಮರಳಿ ॥

೧೮

ಈಪರಿಯಲುದಯಿಸಿದ ಪ್ರಾಣಿಗ
 ಳಾಪಿತಾಮಹನಿರುಳು ಸಲುವುದು
 ಪಾಪವೃದ್ಧಿದಮಿತ್ತದಿಂದವೆ ಕಮಲಜನ ಹಗಲು ।
 ರೂಪುವಿಡಿದುದಯಿಸಿಯಳಿದು ಮರ
 ಳಿಪರಿಯಲೇ ಜನನಮರಣಕ
 ಲಾಪದಿಂ ತಿರುಗುತ್ತಿದುದು ಕಲಿಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂಬ ॥

೧೯

ವರ ಕಮಲಜನ ರಾತ್ರಿಯೆನಿಸುವ
ನಿರುತವೆನಿಪವ್ಯಕ್ತದಿಂದವೆ
ಪರಸನಾತನ ವನ್ಯವೆನಿಸುವುದಾವುದಾನೊಂದು ।
ಪರಮಮಮಲಾವ್ಯಕ್ತಚಿಂತಾಮಯ
ಪಿರಿದೆನಿಪ ಪರಬೊಮ್ಮವೀಜಗ
ಕರಗಿ ನೆರೆ ಕೆಟ್ಟಡೆಯು ಕೆಡದಿಹುದೆಂದನಸುರಾರಿ ॥

೨೦

ಅಡಿಗಡಿಗೆ ಕೆಡದಾತ್ಮನಿಂದ್ರಿಯ
ಗಡಣಚರಿಸದ ಕತದಿ ಶ್ರುತಿಗಳ
ಗಡಣದಿಂದವ್ಯಕ್ತವೆನಿಸುವುದಾವುದಾನೊಂದು ।
ಬಿಡದೆ ಪರಗತಿಯೆಂದು ಪೇಳ್ವರು
ತಡೆಯದಾವುದನ್ನೆದಿ ತಿರುಗರು
ದೃಢವೆನಿಪ ನಿಜಪದವದೆಂದನು ಪಾರ್ಥಗಸುರಾರಿ ॥

೨೧

ಜಾಣ ಕುಂತಿಸುತ ಸಮಸ್ತ
ಪ್ರಾಣಿಗಳು ನೋಡಾವನೊಬ್ಬನ
ಕೇಣದಿಂ ದಿಹುವಾವನಿಂ ದೀಜಗವು ನಿರ್ಮಿತವು ।
ಮಾಣದಾಪರಮಾತ್ಮಗನ್ಯವ
ಕಾಣದಿಹ ವರಭಕ್ತಿಯೋಗದ
ಜಾಣನೇ ನಿಜಪದವನ್ನೆದುವ ನೆಂದನಸುರಾರಿ ॥

೨೨

ವರ ಭರತಕುಲತಿಲಕ ಪಾವನ
ತರರೆನಿಪ ಯೋಗಿಗಳು ಕಡೆಯಲಿ
ಸರಿದವನು ಬಿಡಲಾವಕಾಲದ ವೈಭವಂಗಳಲಿ ।
ಮರಳಿ ತಿರುಗರು ತಿರುಗಿ ಬಹರಾ
ಯೆರಡು ಕಾಲವ ನಿನಗೆ ನಾ ವಿ
ಸ್ತೃಪುವೆನು ಕೇಳೆಂದನಾ ಮುರವೈರಿ ಕರುಣದಲಿ ॥

೨೩

ಜಗದೊಳ್ಗೃಹ್ಯೋತ್ತಮದರಿಂ
 ಹಗಲು ಬೆಳಗುವ ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷದ
 ಬಗೆಯಲೊಗೆದಭಿಮಾನದೇವರು ಮಕರ ಮೊದಲಾದ |
 ವಿಗಡ ಷಣ್ಮಾಸಂಗಳಿವುತಾ
 ಮಿಗಿಲೆನಿಸುತಿಹು ವೃತ್ತರಾಯಣ
 ಸುಗತಿಯದರಲ್ಲಿಯೆ ಮುಕ್ತರು ಬ್ರಹ್ಮವಿದರೆಂದ || ೨೪

ಧೂಮ ರಾತ್ರಿಯು ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷ
 ಸ್ತೋಮ ಕರ್ಣಾಟಕವು ಮೊದಲಾ
 ವಾಮದಾ ಷಣ್ಮಾಸದೇವರು ದಕ್ಷಿಣಾಯನವು |
 ಸೋಮಲೋಕದ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ವಿ
 ರಾಮದಿಂ ಗತರಾದವರು ತ
 ತ್ನೋಮಲೋಕವನ್ನೆದಿ ಮರಳುವ ರೆಂದನಸುರಾರಿ || ೨೫

ಈ ತೆರದಲಿಹ ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷ
 ಖ್ಯಾತಿವಿಡಿದೀವುಭಯಮಾರ್ಗದ
 ನೀ ತಿಳಿದು ನೋಡೀಜಗಕೆ ಶಾಶ್ವತವೆನಿಸುತಿಹುದು |
 ನೀತಿಯಿಂ ಕೇಳುತ್ತರಾಯಣ
 ದಾತ ಮರಳನು ದಕ್ಷಿಣಾಯನ
 ದಾತ ನೀಭೂತಳಕೆ ಮರಳುವ ನೆಂದನಸುರಾರಿ || ೨೬

ಈವುಭಯಗತಿಗಳನು ನೆರೆ ತಾ
 ನಾವ ಪರಿಯಿಂ ತಿಳಿದ ಕತದಿಂ
 ವಾವಯೋಗಿಯು ಮುಂದುಗಡೆ ಸಂಸಾರದಪಟಲಕೆ |
 ಭೂವರನೆ ಕೇಳಿದು ನಿಮಿತ್ತವು
 ತೀವಿದೆಲ್ಲಾ ಕಾಲದಲಿ ಚ
 ವ್ಯಾವದಿಂ ವರಯೋಗಿ ನೀನಾಗೆಂದನಸುರಾರಿ || ೨೭

ಶ್ರುತಿಗಳಲಿ ಯಜ್ಞಗಳಲಿ ಸು
ವ್ರತತಪೋದಾನಗಳಲಿ ನಿ
ಶ್ಚಿತ ವಿಹಿತದಿಂ ದಾವಪುಣ್ಯವು ಫಲಿಸುತ್ತಿದುದನು |
ಅತಿಗಳಿವನೆಲ್ಲವನು ನಿಜದು
ಸ್ಥಿತಿಯನರಿದಾಯೋಗಿ ನಿರ್ಗುಣ
ಗತಿಯನಿಪ ಪರತತ್ವಪದವನು ಪಡೆವನವನೆಂದ ||

೨೮

- ಇಂತು ಅಕ್ಷರಪರಬ್ರಹ್ಮಯೋಗವೆಂಬ ವಿಂಟನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ಸಂಪೂರ್ಣ -

ಬಂಧತ್ತನೇ ಅಧ್ಯಾಯ - ರಾಜವಿದ್ಯಾರಾಜಗುಹ್ಯಯೋಗ

ಸೂಚನೆ || ರಾಜಯೋಗವ ವಿವರಿಸಿದ ಯದು
ರಾಜವಂಶದೊಳುತ್ತಮನು ಸುರ
ರಾಜತನಯಂಗೊಲವಿನಿಂ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರಕೇಳಿಂದ ||

ಆವುದೊಂದನು ತಿಳಿಯೆ ಭವದುಃ
ಖಾವಳಿಯ ಬಂಧನದದೇಸೆಯಿಂ
ದಾವಿಮೋಕ್ಷದ ಪಡೆವೆ ನೀನತಿಗೋಪ್ಯವಾಗಿರ್ಪ |
ಈವಿಮಲವಿದ್ಯೆಯನಸೂಯಾ
ಭಾವಿ ನಿನಗಿಲ್ಲಾಗಿ ಶಾಸ್ತ್ರಗು
ಣಾವಲಂಬನದಿಂದ ಲುಸುರುವೆನೆಂದನಸುರಾರಿ ||

೧

ಪಾವನವಿದತಿಗೋಪ್ಯ ಪರವಿ
ದ್ಯಾವಳಿಯೊಳುತ್ತಮವು ಧರ್ಮವ
ನೋವಿಕೊಂದುವುದು ಮಾಡಲಿಕೆ ಸುಖಸಾಧ್ಯವೆನಿಸುವುದು |
ಜೀವರಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಗಮ್ಯವು
ತಾ ವಿಮಳವಕ್ಷಯವೆನಿಸ
ಚಿದ್ವಾವಸಾಧನ ರಾಜವಿದ್ಯವು ಪಾರ್ಥ ಕೇಳಿಂದ ||

೨

ಅರಿಭಯಾಕರ ಈ ಸುಧರ್ಮದ
ಪರರಹಸ್ಯದ ನಂಬಲಿರಿಯದ
ನರಪರುಗಳೆನ್ನಯ ಪದವನ್ನೆದದೆ ಮರಳಿ ಜನಿಸಿ |
ಮರಳಿ ಜನ್ಮದನುಳ್ಳ ಭವಸಾ
ಗರದಪಥದಲಿ ತಿರುಗುತಿಹುದು
ನಿಮತವೆಂಬರ್ಜನನ ಯೋಧಿಸಿದನು ಮುರಘ್ನನಿ ||

೩

ಅರಿಯಬಾರದ ಸೂಕ್ಷ್ಮರೂಪಿಂ
ಮೆರೆಯುತಿರ್ಪೆನ್ನಿಂದವಿಳಜಗ
ತುರುಗಿ ನಿರ್ಮಿತವಾಗಿರುವುದೆನ್ನೊಳು ಚರಾಚರವು |

ನಿರುಗೆಯಿಂದಿರುತಿಹುದು ಕೇಳಾ
ಮೆರೆವ ಜಗದೊಳಗಾನು ಸಿಲುಕೆನು
ಮರೆಯಬೇಡೈ ಪಾರ್ಥ ನೀನಿದನೆಂದನಸುರಾರಿ ||

೯೪

ಎನ್ನಲೀಭೂತಂಗಳಿರವಿದು
ಮುನ್ನ ದಿಟಕಿಲ್ಲಾಗಿ ಕೇಳೈ
ಯೆನ್ನ ಯೋಗೈಶ್ವರ್ಯವೇ ಧರಿಸಿಹುದವಿಲಜಗವ |
ಎನ್ನಯೋಗೈಶ್ವರ್ಯರೂಪವು |
ಭಿನ್ನರೂಪವ ಸೃಜಿಸುವದರಲಿ
ಸನ್ನಿಹಿತವಾಗಿರದು ಜಗವದು ಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ ||

೯೫

ಗಗನದೊಳು ಹೊದ್ದದಲೆ ತಾನದ
ರಗಲದಲಿ ತುಂಬಿದದತ್ತಲು
ಮಿಗುವ ವಾಯುವದೆಂತು ನೋಡಾತೆರದೊಳೀಜಗವು |
ಬಗೆಯಲೆನ್ನನು ಹೊದ್ದದೆನ್ನಲಿ
ಮಿಗಿ ಮೆರೆಯುತಿರ್ಪುದು ಮಾಯಾ
ತ್ರಿಗುಣಕಾರ್ಯವಿದೆಂದು ನೀ ತಿಳಿಯೆಂದನಸುರಾರಿ ||

೯೬

ಕಮಲಜನ ಕಲ್ಪಾಂತದಲಿ ತ
ತ್ತ್ವಮದ ಸಚರಾಚರವಿದೆನ್ನಯ
ವಿಮಳಮಾಯೆಯೊಳೊಳಿದಿರಲು ಮರಳಿಯು ಕಮಲಭವನಾ |
ಸಮನಿಸದೆ ಕಲ್ಪಾದಿಯೊಳಹಂ
ಮಮವಿಡಿದ ಸಚರಾಚರಂಗಳ
ನಿಮಿಷದಲಿ ನಿರ್ಮಿಸತಲಿಹೆನಾ ನೆಂದನಸುರಾರಿ ||

೯೭

ಪ್ರಕೃತಿವರದ ಸ್ವತಂತ್ರವಲ್ಲದ
 ಸಕಲಭೂತಗ್ರಾಮವನು ತಾ
 ನವಿಲಕಲ್ಪಾದಿಯಲಿ ಯೆನ್ನಯಧೀನವಾಗಿರ್ದು |
 ಪ್ರಕೃತಿಯನು ಮಿಗೆ ಕೂಡಿ ಸೃಜಿಸುವೆ
 ಸಕಲಲೋಕವ ಮರಳಿ ನಾಂ ತ
 ತ್ವಕೃತಿವರವಾಗಿರನು ಕೇಳೆಂದನು ಮುರದ್ಭಂಜಿ ||

೪

ವಿಲೆಧನಂಜಯ ಈಜಗಂಗಳ
 ನೊಲಿದು ಸೃಷ್ಟಿಸಿ ಲಯವ ಮಾಡುವ
 ಹಲವು ಕರ್ಮಗಳೆನ್ನ ನಿರ್ಬಂಧಿಸವದೇಕೆನಲು |
 ಫಲವ ಬಯಸೆನು ಸಕಲಕರ್ಮದ
 ಹೊಲಬಿಸೊ ಳುದಾಸೀನರೆನಿಸಿದ
 ಬಲುಮುನಿಗಳಿಂದದಲಿ ನಾನಿದ ಕತದಿ ಕೇಳೆಂದ ||

೫

ವಿನ್ನಧಿಷ್ಠಾನದ ಬಲುಪಿನಿಂ
 ಸನ್ನಿಹಿತವಹ ಮಾಯೆ ಸ್ವಾವರ
 ದುನ್ನತದ ಜಂಗಮಜಗತ್ತು ಗಳನು ಸೃಜಿಸುತ್ತಿಹುದು |
 ವಿನ್ನಸರಿಸುದವಿದೈಯೆಂಬಾ
 ಭಿನ್ನಕಾರಣದಿಂದ ಲೀಜಗ
 ಮುನ್ನ ಸಂಸಾರವಲಿ ತೊಟ್ಟನೆ ತೊಳಲುತ್ತಿಹುದೆಂದ ||

೧೦

ಯಜ್ಞವಧಿಸತಿ ನಿವಿಲಿಭೂತ ಗು
 ಣಿಜ್ಞಾನೇವ ಮಹೇಶ್ವರನು ಸ
 ರ್ವಜ್ಞಾನಾನಂದೆನ್ನ ನಿಜಭಾವವ ನರಿಯದವರು |
 ಅಜ್ಞರುಗ ಇಮನುಜದೇಹದ
 ನಜ್ಞತನದಿಂ ಧರಿಸಿದೆನ್ನನ
 ವಚ್ಚೆಯನು ಮಾಡುವರು ಮಾನವರೆಂದನಸುಕಾರಿ ||

೧೧

ಅಸುರರಾಕ್ಷಸಜನವ ಹೊದ್ದಿದ
ಹೊಸಪರಿಯ ಮೋಹವನು ನೆರೆ ವು
ಟ್ಟಿಸುವ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಕೂಡಿಕೊಂಡಿಹ ಮೂಢಮಾನವರು ।
ಶಿಶುಗಳಂದದಿ ಫಲರಹಿತವಹ
ಹುಸಿಯ ಬಯಕೆ ನಿಷಿದ್ಧಕರ್ಮವು
ವಿಷಯಮೋಹಜ್ಞಾನವುಳ್ಳವ ರೆಂದನಸುರಾರಿ ॥

೧೨

ದೇವತಾಸಂಬಂಧಿಯಾಗಿ
ಪೀವಿಮಲ ಪ್ರಕೃತಿಯನು ಹೊದ್ದಿದ
ಭಾವಶುದ್ಧಮಹಾತ್ಮರೆನ್ನ ನನನ್ಯಭಾವದಲಿ ।
ದೇವನಾನಜ ನವ್ಯಯನು ಭೂ
ತಾವಳಿಗೆ ನಾನಾದಿಕಾರಣ
ಪಾವನೋತ್ತಮ ನೆಂದರಿದು ಭಜಿಸುವರು ಕೇಳೆಂದ ॥

೧೩

ಅನವರತ ಕೀರ್ತಿಸುವರೆನ್ನನೆ
ಅನವಧಿಕ ನಿಯಮ ವ್ರತಗಳ
ಲನವರತ ಯಜಿಸುವರು ನಿರ್ಮಲ ಮನದ ಭಕ್ತಿಯಲಿ ।
ಅನವರತ ವಂದಿಸುವರೆನ್ನನು
ವಿನುತಯೋಗಾಭ್ಯಾಸಿಗಳು ತನು
ಮನಧನವ ಸರ್ಪಿಸುತ್ತಿಹರು ಕಲಿ ಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ ॥

೧೪

ಮತ್ತೆ ಕೆಲಬರು ತತ್ವನಿಷ್ಠರು
ಉತ್ತಮೋತ್ತಮಜ್ಞಾನಯಜ್ಞದಿ
ನಿತ್ಯಮೆನ್ನನು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತ ಭಜಿಸುವರು ಭಕ್ತಿಯಲಿ ।
ಚಿತ್ತದೇಕೋಭಾವದಿಂ ಪುರು
ಷೋತ್ತಮನು ನಾನೆಂದಭೇದವ
ಹತ್ತಿ ಹಲವಂದದಲಿ ಯಜಿಸರು ಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ ॥

೧೫

ನಾನಖಿಲಕೃತು ಯಜ್ಞಸಂಚಕ
 ನಾನೆ ತಾಂ ಸ್ವಾಧ್ಯಾಸ್ಯಧಾತೃಕ
 ನಾನೆ ಸಕಲೌಪಧಿವನಸ್ತುತಿ ಮಂತ್ರಚಯ ನಾನೆ |
 ನಾನೆ ಫೃತ ಪಾವಕನು ಬೇಳುವೆ
 ನಾನೆ ಲೋಕದೊಳಲ್ಲದೆನ್ನೊ
 ದೇನು ಬೇರೊಂದಿಲ್ಲ ವೈ ಕಲಿ ಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ ||

೧೬

ವರಪಿತಾಮಹ ಮಾತೃಪಿತೃಗಳು
 ಹೊರೆವೊಡೆಂಬ ನೀಜಗಕೆ ಕೇಳೈ
 ಪರಮಪಾವನ ನಿಯಂಬೇಡಿದ ತತ್ತ್ವನು ನಾನು |
 ಪರತರ ಪ್ರಣಿವಾತ್ಮ ವೇದದೊ
 ಳುರುತರದ ಋಕ್ಸಾಮಯಜು ವಿ
 ಸ್ತರಮಯನು ನಾನಲ್ಲದಿರುತಿಹ ವಸ್ತುವಿಲ್ಲೆಂದ ||

೧೭

ಗತಿ ಜಗಕೆ ಪುರುಷಾರ್ಥದಾಯಕ
 ಪತಿ ಹೊರೆವ ರಕ್ಷಕನು ಸಾಕ್ಷಿ
 ಸ್ಥಿತಿಗೆ ನೆಲೆವನೆ ಬಂಧು ಜನನಸ್ಥಾನವೆಲ್ಲಕ್ಕೆ |
 ಮೃತಿಗೆ ಪ್ರಳಯಸ್ಥಾನ ಲೋಕಕೆ
 ರ್ಪತಿವಿಹಿತದಿಂದಾದಿಕಾರಣ
 ನಂತ ಪರಾಕ್ರಮಿ ಕೇಡನ್ನೆದದಬೀಜ ನಾನೆಂದ ||

೧೮

ಸೂರಿಯನ ರೂಪಿನಲಿ ತಪಿಸುತ
 ನೀರಸವ ಮಾಡುವೆನು ಮಳೆಯನು
 ಬಾರದಂತಿರೆ ತಡೆದು ಕರೆವನು ಮೇಘರೂಪದಲಿ |
 ಚಾರು ಮೋಕ್ಷವ್ವ ಮೃತ್ಯುನಾನು ವಿ
 ಚಾರಿಸಲು ಚಿದ್ರೂಪು ಸತ್ತು ವಿ
 ಕಾರವಿಲ್ಲದ ವಸ್ತು ನಾನೆಲೆ ಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ ||

೧೯

ಪ್ರತಿಗಳನುಮತಿಯುಳ್ಳವರು ನೀ

ಕಿತ್ತರು ಸಗ್ಗವ ಬಯಸಿ ನಾನಾ

ಕ್ರತುಗಳಿಂದವೆ ಯಜಿಸಿ ನೆರೆ ನಿಷ್ಪಾಪರಾದವರು ।

ಕ್ರತುಫಲದಿ ದೇವೇಂದ್ರಲೋಕ

ಸ್ಥಿತಿಯ ಪಡೆದಾದೇವತೆಗಳು

ನೃತದ ಭೋಗಂಗಳನು ಭೋಗಿಸುತಿಹರು ಕೇಳಿಂದ ॥

೨೦

ಅವರು ಸ್ವರ್ಗದ ಸುಖಕರದ ಭೋ

ಗವನು ಭೋಗಿಸಿ ಪುಣ್ಯತೀರಲಿ

ಕವರು ನಿಜದಿಂ ಮರ್ತ್ಯಲೋಕವ ಹೊಗುವರೀತರದಿ ।

ವಿವಿಧವೇದದ ಧರ್ಮವನು ಮಾ

ಡುವ ವಿಷಯಕಾಮುಕರು ಧರಣಿಗೆ

ದಿವಕೆ ಬಿಡದೆಡೆಯಾಡುವರು ಕಲಿ ಪಾರ್ಥ ಕೇಳಿಂದ ॥

೨೧

ಆರು ಕೆಲಬರು ನನ್ನನೇ ನೆರೆ

ಪಾರಿ ಮತ್ತೇನುವನು ಬಯಸದ

ಧೀರರುಗಳೆನ್ನನು ಯಜಿಪರಾನಿತ್ಯಮುಕ್ತರಿಗೆ ।

ಸಾರತರಪರಲೋಕಲಾಭ ದು

ದಾರದಿಹಲೋಕದ ಸುಖಂಗಳ

ಸೇರುವೆಯ ರಕ್ಷೆಯನು ತಾ ವಹಿಸುವೆನು ಕೇಳಿಂದ ॥

೨೨

ಅನ್ಯದೇವರ ಭಕ್ತರಾಗಿಯೆ

ಸನ್ನಿಹಿತವಿಶ್ವಾಸದಿಂ ಸಂ

ಪನ್ನಭಕ್ತಿಯೊಳಾರು ಕೆಲಬರು ಯಜಿಸುತಿಹರವರು ।

ಎನ್ನನೇ ಶ್ರುತಿವಿಹಿತವಿಧಿಯಲಿ

ಮನ್ನಿಸದೆ ಯಜಿಸುವರವರಿಗಾ

ಧನ್ಯಗತಿ ಬೇಗದಲಿ ದೊರಕದು ಪಾರ್ಥ ಕೇಳಿಂದ ॥

೨೩

ಸರ್ವಯಜ್ಞಂಗಳನು ಭೋಗಿಸಿ
 ಸರ್ವಕಥಿಪತಿಯೆನಿಸಿದೆನ್ನನು
 ಸರ್ವಥಾ ಪರತತ್ವವೆಂದುಲೆ ಯರಿಯುದುದರಿಂದ ।
 ಸರ್ವದೇವತೆಗಳನು ಯಜಿಸುವ
 ಗರ್ವಿತರು ತತ್ತ್ವದಲಿ ವಿಮುಖರು
 ಸರ್ವದೇಹಂಗಳೊಳು ತಿರುಗುವರೆಂದನಸುರಾಲಿ ॥

೨೪

ಕೃತುಗಳಿಂದಿದ್ರಪ್ರಮುಖದೇ
 ವತೆಗಳನು ಯಜಿಸಿದವರಾಸುರ
 ಪತಿಯು ಲೋಕವನ್ನೆದುವರು ಪಿತೃಭಕ್ತರವರುಗಳ ।
 ಗತಿಯ ಪಡೆವರು ಭೂತನಿಚಯ
 ವ್ರತರು ನಡೆಸರು ಭೂತಲೋಕಕೆ
 ಪ್ರತಿವಿಹಿತದಿಂ ದೆನ್ನಭಜಿಸುವ ರೆನ್ನನೈದುವರು ॥

೨೫

ಅವನೊಬ್ಬನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದಲೆ
 ಪಾವನೋತ್ತಮ ಪತ್ರಪುಷ್ಪ ಫ
 ಲಾವಳಿಯನುದಕವನು ತಾನೆನಗರ್ಪಿಸುತ್ತಲೆಹನು ।
 ಭಾವರುದ್ಧಾಂತಕರಣನಹ
 ಜೀವನಿಂದರ್ಪಿಸಿದ ಪುಷ್ಪಫ
 ಲಾವಳಿಯ ಭೋಗಿಸುವೆನ್ನೆ ಕಲಿ ಪಾರ್ಥ ಕೇಳಿಂದ ॥

೨೬

ಅವ ಕೆಲಸವ ಮೂಳ್ವನೀ ಮ
 ತ್ವಾದ್ವದನು ಭುಂಜಿಸುವೆ ಯಗ್ನಿಯೊ
 ಳಾದ್ವದನು ಬೀಳುವೆ ಕೊಡುವೆ ನೀನಾವ ದಾನವನು ।
 ಅವ ತಪದನು ಮೂಳ್ವ ಕುಂತೀ
 ದೇವಿಯಾತ್ಮಜ ಕೇಳದಲ್ಲವ
 ಭಾವರುದ್ಧಿಯೊಳೆನಗೆ ನೀನು ಸಮರ್ಪಿಸುವುದೆಂದ ॥

೨೭

ಈ ತೆರನ ನೀ ಮಾಡುವೊಡೆ ವಿ
ಖ್ಯಾತವಹ ಸನ್ಯಾಸಯೋಗದ
ನೀತಿವಿಡಿವಿರ್ದೀರುಭಾರುಭಫಲವ ಕೊಡುತಲಿಹ |
ಜಾತಿವಿಧಿಯಹ ಕರ್ಮಬಂಧನ
ಜಾತದಿಂ ಬಿಡುಗಡೆವಡೆದು ಬಳಿ
ಕಾತತುಕ್ಲಗಮೆನ್ನಪದವನು ಪಡೆವೆ ಕೇಳೆಂದ ||

೨೮

ನಾನಖಿಲಭೂತಂಗಳಲಿ ಸಮ
ಹೀನ ಹಗೆ ಕೆಳೆ ಯಿಲ್ಲೆನ್ನಗೆ ಕೇಳ್
ಜ್ಞಾನಭಕ್ತಿಯೊಳಾರು ಕೆಲಬರನನ್ಯಭಾವದಲಿ |
ಸ್ವಾನುಭವದಿಂ ದೆನ್ನನೆಂದುಂ
ಜಾನಿಸುವರವ ರೆನ್ನೊಳಿರುತಿಹ
ರಾನವರ ಹೃದಯದಲಿ ನೆಲಸಿಹೆನೆಂದನಸುರಾರಿ ||

೨೯

ಅತಿದುರಾಚಾರದಿ ನಡೆಯುತಿಹ
ಪತಿತ ಮೊದಲಾಗನ್ನದೈವವ
ಮತಿಯೊಳಾರಾಧಿಸದೆ ಯೆನ್ನನು ಪ್ರಾಜಸುತಲಿಹನು |
ಕ್ಷಿತಿೆಯೊಳುತ್ತಮವಾದ ತನ್ನಯ
ಗತಿಯನುಳ್ಳವನಾಗಿ ಬುಧರಿಂ
ದತಿಸುಕೃತಿಯೆಂದೆನಿಸಿಕೊಂಬನು ಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ ||

೩೦

ಆತನತಿವೇಗದಲಿ ಧರ್ಮದ
ನೀತಿವಿದನಹ ನಡಿಗಡಿಗೆ ಪರಿ
ಪೂತಶಾಂತಿಯನ್ನೆದುವನು ಕೆಡ ನೆನ್ನನಿಜಭಕ್ತ |
ಈತೆರನ ನೀನರಿದು ನಂಬು ಮ
ಹಾತಪಸ್ಸಿನ ಫಲವಿದಲ್ಲದೆ
ಮಾತುಮಾತಿನೊಳಾಗದೆನ್ನಯ ಭಕ್ತಿ ಕೇಳೆಂದ ||

೩೧

ಆರು ಕಲವರು ಹಾಸಿಗಳು ಸಂ
 ಸಾರಭಯದಿಂದೆನ್ನ ನೆಟ್ಟನೆ
 ಸಾಲಿ ಭಜಿಸುತ್ತಿರುವ ಕೇಳಿ ಪಾರ್ಥ ನಿಶ್ಚಯವ |
 ನಾರಿಯರು ವರವೈಶ್ಯಕೂದ್ರ ವಿ
 ಕಾರಿಗಳು ಮೊದಲಾಗಿಯೆನ್ನಯು
 ದಾರಪದವನು ಸೇರುವರು ಕಲಿ ಪಾರ್ಥ ಕೇಳಿಂದ ||

೩೨

ಧರ್ಮಿಯಹ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಭಕ್ತಿಯೆ
 ವರ್ಮವಹ ಕ್ಷತ್ರಿಯನು ಮೊದಲಹ
 ರುರ್ಮಿಗಧಿಕದ ಪದವ ಪಡೆಯುವರೆಂಬುದಚ್ಚರಿಯೇ |
 ಕರ್ಮಸಾಧನ ಮೆನಿಪ ಮಾನವ
 ಧರ್ಮವನು ನೀನೈದೆ ಮರೆಯದೆ
 ನಿರ್ಮಲದೊಳಾತರದೊಳೆನ್ನನು ಭಜಿಸು ನೀನೆಂದ ||

೩೩

ಎನ್ನೊಳೇ ಮನವನು ನಿಲಿಸು ನೀ
 ನೆನ್ನನೇ ಜಪಿಸೆರಗು ನಿಜದಿಂ
 ದೆನ್ನೊಳ್ತಾಸಕ್ತಿಯಿಂದಲೆ ಭಕ್ತನೀನಾಗು |
 ಭಿನ್ನಭಾವವನುಳಿದು ಚಿತ್ತವ
 ನೆನ್ನೊಳೀಪರಿ ನಿಲಿಸಿದೊಡೆ ನೀ
 ನೆನ್ನನೈದುವೆ ಸತ್ಯವಿದು ಕಲಿ ಪಾರ್ಥ ಕೇಳಿಂದ ||

೩೪

- ಇಂತು ಸನ್ಯಾಸಯೋಗವೆಂಬ ಒಂಭತ್ತನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ಸಂಪೂರ್ಣ -

ಹತ್ತನೇ ಅಧ್ಯಾಯ - ವಿಭೂತಿಯೋಗ

ಸೂಚನೆ || ಪರಮಯೋಗವಿಭೂತಿಯನು ವಿ
ಸ್ತರಿಸಿದನು ಪಾರ್ಥಂಗೆ ಕರುಣಾ
ಕರ ಮುರಾಂತಕ ಕೃಷ್ಣನಲೆ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಕೇಳಿಂದ ||

ಮತ್ತೆ ಕೇಳೈ ಪಾರ್ಥ ನಾನ
ತ್ಯುತ್ಪಮಪ್ರಿಯನಹ ನಿನಗೆ ಕೃಪೆ
ವೆತ್ತು ಸಲೆ ಲೇಸಾಗಬೇಕೆಂಬೀಬಯಕೆಯಿಂದ |
ಸತ್ಯದಿಂ ದಾವುದ ನುಡಿವೆ ನದ
ಚಿತ್ತದಿಂದವಧರಿಪುದೆನ್ನ ಗು
ಣೋತ್ತಮದ ಸುವಿಭೂತಿವಿಭವವನೆಂದನಸುರಾರಿ || ೧

ಕಮಲಭವ ದೇವೇಂದ್ರ ಮೊದಲಾ
ದಮರರಿಗೆ ಮಹರುಷಿಗಳಿಗೆ ತ
ತ್ಕಮದೊಳೆಲ್ಲರಿಗಾದಿ ನಾನಾಗಿರ್ಪ್ಪ ಕತದಿಂದ |
ಅಮರಗಣ ಮುನಿಕರ ವೆನ್ನಯ
ಸಮಯದುತ್ಪತ್ತಿಯನರಿಯರಾ
ನಮಲನಜ ನವ್ಯಕ್ತನಾಗಿಹ ಪಾರ್ಥ ಕೇಳಿಂದ || ೨

ಅವನೆನ್ನನು ಜನನವಿಲ್ಲದ
ದೇವದೇವ ನನಾದಿಲೋಕಕೆ
ಭಾವಿಸಲ್ಕೆ ಮಹೇಶ್ವರನು ಮಂದೀಪರಿಯಲರಿವ |
ಜೀವರೋಳಿಗೆ ವಿವೇಕಿಯಾತನೆ
ಆವಿಧದ ಪಾತಕದದೆಸೆಯಿಂ
ಪಾವನನು ಬಿಡುಗಡೆಯನ್ನೈದುವ ಪಾರ್ಥ ಕೇಳಿಂದ || ೩

ವಸ್ತುಸ್ವರೂಪ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿದ್ದ ಸ
ಮಸ್ತರೂಳಿಗೆಚ್ಚರಿಕೆ ಸೈರಣೆ
ಸತ್ಯವಿದ್ದಿಯನ್ನಿಗ್ರಹವು ಮುಂತಃಕರಣಜಯವು ।
ವಿಸ್ತರದ ಸುಖದುಃಖ ಸಿರಿಗಳ
ವಸ್ಥೆ ಬಡತನ ಭಯವಭಯವಿವು
ಚಿತ್ತವಿಸು ಸಂಸಾರಿಗಳಿಗೆನ್ನಿಂದಲಯವೆಂದ ॥

೪

ಕೊಲ್ಲದಿರವು ಸಮಸ್ತಪ್ರಾಣಿಗ
ಳಲ್ಲಿ ಸಮತೆಯು ತುಷ್ಟಿ ತಪವಾ
ಸಲ್ಲಿತದಾನವು ಯಶಸ್ಸಪಕೀರ್ತಿ ಮೊದಲಾದ ।
ಪಲ್ಲವಿಪ ಬಹುಚೇಷ್ಟೆ ಪ್ರಾಣಿಗ
ಳೆಲ್ಲರಿಗೆ ಕೇಳಿನ್ನದೆಸೆಯಿಂ
ನಿಲ್ಲದಹ ಭಾವಗಳು ಭಂದದೊಳೆಂದನಸುರಾರಿ ॥

೫

ಸುರನರಾದಿಗಳಾರ ಸಂತತಿ
ನಿರುತದಿಂ ಕಮಲಜನ ಮಾನಸ
ವರತನುಜರೆಂದೆಂಬ ನಾಲುಕು ಮನುಗಳವರುಗಳು ।
ಹಿರಿಯರೆನಿಸಿದ ಸಪ್ತಾಯುಷಿಗಳು
ಗರುವರೆನ್ನಂಶಂಗಳಾಗಿಯೆ
ಭರದಲೆನ್ನನು ಸನೆಯುತಿಹರೆಲಿ ಪಾರ್ಥಕೇಳೆಂದ ॥

೬

ಅವನೊಬ್ಬನು ಎನ್ನೊಳಿಹ ವರ
ಭಾವಯೋಗೈಶ್ವರ್ಯಮಹಿಮೆಯ
ಜೀವರೊಳು ನಿರ್ಧರಿಸಿ ತಿಳಿವನೊ ಅಮುನೀಶ್ವರನು ।
ಪಾವನನು ವರಮೋಕ್ಷ ಸಿದ್ಧಿಯು
ನೀವ ನಿಶ್ಚಲಯೋಗದಿಂದುಪ
ಜೀವಿಸುವನದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲಕೇಳೆಂದ ॥

೭

ಸರ್ವಜನದುದುಭವಕೆ ತಾನೇ
ಸರ್ವದಾ ಕಾರಣವೆನಿಸುವೆನು
ಸರ್ವಜಗಚೇಷ್ಟಿಸುತಿಹುದು ಕೇಳೆನ್ನದೆಸೆಯಿಂದ ।
ಸರ್ವಥಾ ಈಪರಿಯರಿದು ನೆರೆ
ಸರ್ವವಿದರೇಕಾಗ್ರಚಿತ್ತರು
ಸರ್ವಕಾಲದೊಳೆನ್ನಭಜಿಸುವರೆಂದನಸುರಾರಿ ॥

೮

ಎನ್ನೊಳೆರಗಿದ ಚಿತ್ತದವರುಗ
ಳೆನ್ನೊಳೆ ಪ್ರಾಣವನು ನಿಯಮಿಸು
ತೆನ್ನ ನಿಜವನು ತಮ್ಮೊಳೊಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರುಹುತಲಿ ।
ಎನ್ನನನುದಿನ ಕೀರ್ತಿಸುತಲ
ನ್ನೊನ್ನಭಾವದಿ ರಮಿಸುತಲೆ ಸಂ
ಪನ್ನಮುನಿಗಳು ತುಷ್ಟಿಬಡುತಿಹ ರೆಂದನಸುರಾರಿ ॥

೯

ಪ್ರೀತಿಪೂರ್ವಕವಾ ಗನವರತ
ನೀತಿಯಿಂದಲೆ ಯೋಗಯುತರಾ
ಗೀತರದಿ ಭಜಿಸುತ್ತಲಿರುತಿಹ ಶಮದಮಾತ್ಮರಿಗೆ ।
ತಾತ ಕೇಳವರೆನ್ನ ನೈದುವ
ರೋತದಾವುದರಿಂದ ಲಾವಿ
ಖ್ಯಾತಮಾದಾಬುದ್ಧಿಯೋಗವ ಕೊಡುವೆನಾನೆಂದ ॥

೧೦

ಆಮಹಾಮುನಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರೇಮದಿ
ತಾಮಸದ ಗುಣವಾದವಿದ್ಯಾ
ಸ್ತೋಮದಿಂ ಜನಿಸಿದ ತಮಸ್ಸನತಿಪ್ರಭೆಯನುಳ್ಳ ।
ಆಮಹಾವಿಜ್ಞಾನದೀಪದಿ
ನೇಮದಿಂ ಕೆಡಿಸುವೆನು ಭಕ್ತ
ಸ್ತೋಮವನು ರಕ್ಷಿಸಲಿಕೋಸುಗ ಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ ॥

೧೧

ಹಲ ಸುತಿಯಲೀಪಲ ಧನಂಜಯ
ಮರಳಿ ಬಿನ್ನಹಮಾಡಿದನು ನೀಂ
ಪರಮಪಾವನ ಗುರು ಪರಬ್ರಹ್ಮವು ಪರಂಧಾಮ ।
ಹರಿಯು ಋಷಿಗಳು ನಿನ್ನ ನಕ್ಷಯ
ಪರಮಪೂರುಷನಾದಿದೇವನು
ನಿರುತದಿಂದಜ ಪರಗತ ನೆನುತಿದರು ಕೇಳೆಂದ ॥

೧೨

ದೇವಋಷಿ ನಾರದರು ಮಸಿತನು
ದೇವಲನು ದ್ವೈಪಾಯನನು ಭೂ
ದೇವರಸಿಪ ಸಮಸ್ತಮುನಿಗಳು ನೆನ್ನ ಮಹಿಮೆಗಳ ।
ಭಾವದಿಂ ಕೊಂಡಾಡುವರೆಲೈ
ದೇವ ನೀನೇ ಎನಗೆ ಹೇಳಿದೆ
ಯಾವಿಭೂತಿಯನಿನ್ನು ವಿಸ್ತರವಾಗಿ ಹೇಳೆಂದ ॥

೧೩

ಎಲೆಹರಿಯ ನೀನಾವುದೊಂದನು
ನಲಿದೆನಗೆ ಪೇಳಿದೆ ಯದೆಲ್ಲವ
ನೆಲೆಯಿಂದಂದೇ ಬಗೆವೆ ನಿನ್ನಯ ನಿಜದ ನಿಶ್ಚಯವ ।
ಹಲವು ದೇವರು ದಾನವರುಗಳು
ಹೊಲಬನರಿಯದ ಕಾರಣದಿ ನಿ
ಮೃಗಲದಧಿವ್ಯಕ್ತಿಯನು ಕೃಪೆಮಾಡೆಂದನಾ ಪಾರ್ಥ ॥

೧೪

ಸಕಲಭೂತವ ಸೃಜಿಸುವನೆ ಆ
ಸಕಲಭೂತೇಶ್ವರನೆ ಪಾವನ
ಸಕಲದೇವರ ದೇವ ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಜಗತ್ತಿಯೇ ।
ಪ್ರಕಟದಿಂ ನೀಂ ನಿನ್ನುವನು ಸು
ವೈಕುಂಠ ನಿನ್ನಿಂದರಿವೆ ಯಲ್ಲದೆ
ಸಕಲಜಗ ದಿಟಕರಿಯದೆಲೆ ಮುರವೈರಿ ಕೇಳೆಂದ ॥

೧೫

ಎಲೆಹರಿಯೆ ನೀನಾವ ಕೆಲವೀ

ಬಲುವಿಭೂತಿಗಳಿಂದ ಯೋಕಂ

ಗಳನು ವ್ಯಾಪಿಸಿಕೊಂಡು ನೆಲಸಿಹೆ ನಿತ್ಯವೆನಿಸುತಿಹ |

ಹಲವೆನಿಪ ನಿನ್ನಾವಿಭೂತಿಯು

ನೆಲೆಯ ನೆಲ್ಲವನುಳುಹದೆನಗುರೆ

ನಲವಿನಿಂ ಕರುಣೆಪಲು ಬೇಹುದು ದೇವ ಕೇಳೆಂದ ||

೧೬

ಪರಮಯೋಗೀಶ್ವರನೆನಿಸುತಿಹ

ಹರಿಯೆ ನಿನ್ನನು ನಿತ್ಯವಾಗಿಯೆ

ನಿರುತದಿಂ ಚಿಂತಿಸುತಲಾನೆಂತರಿವೆ ನಿನ್ನವನು |

ಸುರನರಾದಿ ಸಮಸ್ತಜೀವರೋಳರದೆ

ನೀನಾವಾವಪರಿಯಿಂ

ಪಿರಿದು ನೆನೆಯಿಸಿಕೊಂಬೆ ಯದುನೆನಗರುಹಬೇಕೆಂದ ||

೧೭

ಎಲೆಜನಾರ್ದನ ನಿನ್ನ ಯೋಗದ

ಹಲವು ವಿಧದ ವಿಭೂತಿಗಳ ನೀ

ನೊಲಿದು ವಿಸ್ತರದಿಂದ ಕೃಪೆಮಾಡೈ ಕಥಾಮೃತವ |

ಸಲೆ ಸೊಗಸಿ ಕೇಳೆನ್ನೆಗೆ ತೃಪ್ತಿಯು

ನೆಲೆಗೆ ದೊರಕದ ಕಾರಣದಿ ನಿ

ರ್ಮಲದ ಯೋಗವಿಭೂತಿಯನು ಮಗುಳೊರೆಯಬೇಕೆಂದ ||

೧೮

ಈಪರಿಯೆಲರ್ಜುನನು ನಾನಾ

ರೂಪಿನಿಂ ಬಿನ್ನೈಸೆ ಕರುಣದ

ಲಾಪರಮಪುರುಷೋತ್ತಮನು ಪಾರ್ಥಂಗೆ ಪರಿವಿಡಿದು |

ರೂಪುಗಳ ನಾಮಗಳನು ತ

ದ್ರೂಪಸಾಮರ್ಥ್ಯಂಗಳನು ನಿಜ

ರೂಪದಿಂ ಜನಿಸಿದುದನರಿಪಿದನಂದು ಮುರವೈರಿ ||

೧೯

ವಿಲೆಧನಂಜಯ ಸಕಲಭೂತಂ

ಗಳ ಹೃದಯದೊಳಗಿರ್ಪ ಜೀವನು

ನೆಲೆಗೆ ನಾನೇಸರ್ವಭೂತಂಗಳಿಗೆ ಪರಿಕಿಸಲು ।

ಸಲೆ ಮೊದಲು ನಡು ಕಡೆಗಳಾನೀ

ನೆಲೆಯ ಬಿಲ್ಲವನಾವನೈ ಕುರು

ಕುಲತಿಲಕ ಕೇಳೆಂದನಾಮುರವೈ ಕರುಣದಲಿ ॥

೨೦

ದ್ವಾದಶಾದಿತ್ಯರೊಳು ವಿಷ್ಣುಮು

ಹೋದಯದ ಜ್ಯೋತಿರ್ಗಣಂಗಳೊ

ಳಾದಿವಾಕರನಯನು ಮತ್ತೆ ಮರುದ್ಗಣಂಗಳೊಳು ।

ಭೇದಿಸಲ್ಕೆ ಮರೀಚಿಯಶ್ವಿನಿ

ಯಾದಿಯಹ ತಾರೆಗಳೊಳಗ್ಗಳ

ನಾದ ಶಶಿ ತಾನಾಗಿಯೆನು ಕಲಿ ಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ ॥

೨೧

ಶ್ರುತಿಗಳೊಳು ವರಸಾಮವಾದೇ

ವತೆಗಳೊಳು ಸುರನಾಥ ನಾಂ ನಿ

ರ್ಮಿತದ ಸಕಲೇಂದ್ರಿಯದೊಳಗೆ ಮನವಾಗಿ ನಾನಿಯೆನು ।

ನುತಸಮಸ್ತ ಪ್ರಾಣವರ್ಗ

ಸ್ಥಿತಿಯೊಳಂತಃಕರಣವೃತ್ತಿಯ

ಗತಿಯರಿವ ಚೈತನ್ಯ ನಾನಾಗಿಯೆನು ಕೇಳೆಂದ ॥

೨೨

ಶಂಕರನು ರುದ್ರರೊಳು ಯಕ್ಷರ

ಸಂಕೆಗಳೊಳು ಕುಬೇರ ನಾಂ ನಿ

ಶೃಂಕಪಾವಕನಾಗಿಯೆನು ಕೇಳಪ್ಪವಸುಗಳೊಳು ।

ತೆಂಕುಡಗಣ ಗಿರಿಗಳೊಳಗಕ

ಳಂಕ ಮೇರುಗಿರೀಂದ್ರನಾಗಿದೆ

ಪಂಕಜಾಕ್ಷನು ಪಾವನನು ನಾನೆಂದನುರಾರಿ ॥

೨೩

ನರಪತಿಪುರೋಹಿತರೊಳೆನ್ನನು
ವರಬೃಹಸ್ಪತಿಯೆಂದು ತಿಳಿ ಸಂ
ಗರದ ದಳಪತಿಗಳೊಳು ನಾನೇ ಸ್ವಾಮಿ ಕಾರ್ತಿಕನು ।
ಸರಸಿಗಳೊಳು ಸಮುದ್ರನಾಗಿಹೆ
ನಿರುತವಿದು ಕೇಳೈ ಧನಂಜಯ
ಪರಮತತ್ವಜ್ಞಾನನಿಷ್ಠರು ಬಲ್ಲರಿದನೆಂದ ॥

೨೪

ಉತ್ತಮಮರ್ಷಿಗಳೊಳಾಂ ಭೃಗು
ಮತ್ತೆ ಕೇಳಕ್ಕರವೆನಿಸುವ
ಯ್ವತ್ತರೊಳ ಗೋಂಕಾರವಾಗಿಹೆ ನಖಿಲಯಜ್ಞದೊಳು ।
ಸತ್ಯದಿಂ ಜಪಯಜ್ಞವಾಗಿಹೆ
ನಿತ್ತಕೇಳೈ ಸ್ಥಾವರಂಗಳೆ
ಮೊತ್ತದೊಳು ಹಿಮವಂತನೈ ನಾನೆಂದನಸುರಾರಿ ॥

೨೫

ಸರ್ವವೃಕ್ಷಂಗಳೊಳು ನಾನೇ
ಉರ್ವಿಯೊಳಗಶ್ವತ್ಥ ಬಳಿಕೀ
ಸರ್ವದೇವಮುನೀಂದ್ರರೊಳು ನಾರದನು ನಾನಹನು ।
ಸರ್ವಗಂಧರ್ವರೊಳ ಗುತ್ತಮ
ಸರ್ವತೋಮುಖ ಚಿತ್ರರಥ ನಾಂ
ಸರ್ವಸಿದ್ಧರ ನಿವಹದೊಳು ನಾಂ ಕಪಿಲಮುನಿಯೆಂದ ॥

೨೬

ತುರಗದೊಳ ಗಮೃತದಲಿ ಜನಿಸಿದ
ಸುರರಧಿಪನುಚ್ಚಿತ್ತವವು ದಿ
ಕ್ಕರಿಗಳೊಳಗೈರಾವತವು ನಾನೇ ನಿದಾನಿಸಲು ।
ನರರೊಳಗೆ ಪಟ್ಟವನು ಧರಿಸಿದ
ಹಿರಿಯರನು ನಾನಾಗಿ ಲೋಕವ
ಪೊರೆಯುತ್ತಿಹೆ ಯುಗಧರ್ಮದಲಿ ಕಲಿ ಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ ॥

೨೭

ಆಯುಧಂಗಳೊ ಳಧಿಕವಹ ವ
 ಚಾ ಯುಧಸ್ತ ನಾನಹೆನು ಕರವಿಃ
 ವಾಯುತದ ಧೇನುಗಳೊಳಗೆ ಸುರಧೇನು ನಾಂ ದಿಟಕೆ |
 ಈಯುದಯಿಸುವ ಪ್ರಜೆಯ ಜನನದು
 ಪಾಯವಹ ಕಂದರ್ಪ ನಾನಹೆ
 ನಾಂಜಿತದ ವಾಸುಕಿಯು ನಾಂ ಸರ್ಪಂಗಳೊಳಗೆಂದ ||

೨೮

ವರಮಹಾನಾಗರುಗಳೊಳು ನಾಂ
 ಒರಿಯನಂತನು ಜಲಚರಂಗಳೊ
 ಆರಸಿಸುತಿದ ವರುಣ ನಾನೇ ಪಿತೃಗಣಂಗಳೊಳು |
 ಅರಿಯಮನು ನಾನಾಗಿದನು ಕೇ
 ಳುರುತರದ ದಂಡಿಸುವರವರೊಳು
 ವರಕೃತಾಂತನು ನಾನು ತಿಳಿ ನೀನೆಂದನಸುರಾರಿ ||

೨೯

ವೀರದೈತ್ಯರೊಳಮಲಭಕ್ತನು
 ದಾರಪ್ರಹ್ಲಾದನು ಕರ್ಣಾ ನಾಂ
 ಕಾರಣಂಗಳೆ ನೆರವಿಯೊಳು ಕಾಲಾತ್ಮನಾಗಿದನು |
 ಕ್ರೂರಮೃಗಸಂತತಿಯೊಳಗ್ಗದ
 ಶೂರಸಿಂಹನು ನಾನು ವಿಗುಣ
 ಸೇರುವೆಯೊಳು ಗರುತ್ಮನಾಗಿದೆ ನೆಂದನಸುರಾರಿ ||

೩೦

ಪಾವನವ ಮಾಡುವರೊಳುತ್ತಮ
 ಪಾವನವ ಮಾಡತನು ಕೈದುವ
 ಭಾವದಿಂ ಧರಿಸುವರೊಳಗ್ಗದ ರಾಮನಾಗಿದನು |
 ಈವಿವಿಧಮತ್ಸ್ನಂಗಳೊಳು ಸಂ
 ಭಾವಿಸಲು ನಾಂ ಮಕರ ನದಿಗಳೊ
 ಳಾವಿಶೇಷದ ಗಂಗೆಯಾಗಿದೆ ನಂದನಸುರಾರಿ ||

೩೧

ಮೊದಲು ನಡು ಕಡೆ ನಾನು ಸೃಷ್ಟಿಯ
ಪದಕೆ ವರವಿದ್ಯಂಗಳೊಳು ನಿಜ
ಪದವನರಿವಧ್ಯಾತ್ಮ ವಿದ್ಯೆಯಸಿದ್ಧಿ ತಿಳಿ ನಾನು ।
ವಿದಿತವಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ತತ್ವದ
ಪದವ ನಿರ್ಧರಿಸಿರುವ ವೇದಾಂ
ತದ ರಹಸ್ಯದ ವಾದವಾಗಿಹೆನೆಂದನಸುರಾರಿ ॥

೩೨

ಅಕ್ಷರಗಳೊಳಕಾರ ನಾನೇ
ಶಿಕ್ಷೆ ವ್ಯಾಕರಣದ ಸಮಾಸದ
ಕಕ್ಷೆಯೊಳು ನೋಡುವೊಡೆ ದ್ವಂದ್ವಸಮಾಸವಾಗಿಹೆನು ।
ಅಕ್ಷಯದ ಕಾಲಪ್ಪರೂಪನು
ಶಿಕ್ಷಿಸುವವರ ವಿಶ್ವತೋಮುಖ
ರಕ್ಷಕನು ಕಮಲಜನು ನಾಂ ಕೇಳೆಂದನಸುರಾರಿ ॥

೩೩

ಮೃತ್ಯುನಾನೆಲ್ಲವನು ಭಕ್ಷಿಪ
ಮತ್ತೆ ಮುಂದಹ ವಸ್ತುಗಳಿಗು
ತ್ವತ್ತಿನಾನಾಗಿಹೆನವರ ಹೆಚ್ಚು ಗೆಯಲಾಂ ಮುದದಿ ।
ಇತ್ತಲೀನಾರಿಯರೊಳಗ್ಗದ
ಕೀರ್ತಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಸರಸ್ವತಿಗಳಾ
ಸತ್ಯಧೃತಿ ಸೈರಣೆ ನೆನಹು ವರಮೇಧೆ ನಾನೆಂದ ॥

೩೪

ವರಬೃಹತ್ಸಾಮವು ಕಣಾ ನಾಂ
ಹಿರಿಯ ಸಾಮಂಗಳೊಳು ಭಂದದ
ಪರಿವಿಡಿಯ ಮಂತ್ರಂಗಳೊಳು ಗಾಯತ್ರನಾಂ ವಿಟದಿ ।
ಮೆರೆವ ಮಾಸಂಗಳೊಳು ನಾನೇ
ಸರಸವಹ ಮಾರ್ಗಶಿರ ಋತುಗಳೊ
ಳರಸೆನಿಸುವ ವಸಂತಋತು ನಾನೆಂದನಸುರಾರಿ ॥

೩೫

ತಕ್ಕರೊಳು ಜೂಜಾನು ತೇಜದಿ
 ಮಿಕ್ಕಿಹವರೊಳು ತೇಜವಾಗಿಹೆ
 ತಕ್ಕ ಸತ್ವವನುಳ್ಳವರಿಗಾಸತ್ವವಾಗಿಹೆನು |
 ಹೆಕ್ಕಳಿಪ ವ್ಯವಸಾಯವಂತರಿ
 ಗಕ್ಕರಿನ ವ್ಯವಸಾಯ ನಾನು ಜ
 ಯಕ್ಕೆ ಜಯವಾಗಿಹೆನು ನಾನೆಲೆ ಪಾರ್ಥಕೇಳೆಂದ ||

೩೬

ಯದುಕುಲದ ವೃಷ್ಟಿಗಳೊಳಾಂ ಬಂ
 ದೊದವಿಹೆನು ವಸುದೇವತನಯನ
 ಪದವಿಯಲೆ ಪಾಂಡವರೊಳರ್ಜುನದೇವನಾಗಿಹೆನು |
 ಮದವಳಿದ ಮುನಿಗಳೊಳು ನಾನೇ
 ವಿದಿತವೇದವ್ಯಾಸನಾಗಿಹೆ
 ತುದಿಗೆ ಕವಿಗಳೊಳಧಿಕ ಶುಕ್ರಾಚಾರ್ಯ ನಾನೆಂದ ||

೩೭

ದಂಡಿಸುವರೊಳಗಧಿಕತರವಹೆ
 ದಂಡರೂಪನು ನಾನು ಗೆಲವನು
 ಬಂಡಗದಿ ಬಯವರಿಗಾನತಿ ನೀತಿಯಾಗಿಹೆನು |
 ಮಂಡಲದ ಗೋಪ್ಯಂಗಳೊಳಗು
 ದ್ವಂಡವಹ ಮೌನಸ್ವರೂಪನ
 ಬಿಂಡವಿದುಲಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗಾ ಜ್ಞಾನವಾಗಿಹೆನು ||

೩೮

ಸಕಲಭೂತಕ್ಕಾವೃದೊಂದ
 ವ್ಯಕ್ತುತ ಕಾರಣವೆನಿಸುತಿದುದಾ
 ನಿಖಿಲವಿವೃದ್ಧ ಬೀಜವಾನೆನಿಸಿರ್ಪೆನೆನ್ನಿಂದ |
 ಪ್ರಕಟದಿಂ ಬೇರೆನಿಸಿ ತೋರುವ
 ಸಕುತಿವಿಡಿದ ಚರಾಚರಂಗಳು
 ಯುಕ್ತುತಿಯಿಂ ಭಾವಿಸಲು ದಿಟಕೆಲೆಂದನಸುರಾರಿ ||

೩೯

ವಿಲೆಪರಂತಪ ದಿವ್ಯವೆನಿಸುವ
ಹಲವುಬಗೆಯ ವಿಭೂತಿವಿಭವಕೆ
ಸಲೆ ಮೊದಲು ಕಡೆಯಿಲ್ಲವೆನ್ನಯ ಯೋಗಮಾಯೆಗಳ ।
ಚೆಲುವೆನಿಸುವ ವಿಭೂತಿವಿಸ್ತರ
ಜಲಧಿಯೊಳು ನಾಂ ನಿನಗೆ ಪೇಳೆನು
ಕೆಲವ ಮಿಕ್ಕವಿಭೂತಿವಿಭವಕೆ ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲೆಂದ ॥

೪೦

ಆವವಾವುವು ವಿಭವಚೆಲುವಿಂ
ತೀವಿಕೊಂಡಿಹ ತೇಜದುನ್ನತಿ
ಭಾವದಿಂ ನೆರೆ ಮೆರೆಯುತಿಹವಾ ಸಕಲವಸ್ತುಗಳು ।
ಭಾವಿಸಲು ಕೇಳೆನ್ನ ಘನತೇ
ಚೋವಿಶೇಷಾಂಶಂಗಳಿಂದುಪ
ಜೀವಿಸುತಲಿಹುವೆಂದು ತಿಳಿ ನೀನೆಂದನಸುರಾರಿ ॥

೪೧

ಅಲ್ಲದಿರೆ ಮೇಣ್ಣನಗೆ ನಾಂ ಪೇ
ಳ್ಳೆಲ್ಲವನು ನೀನರಿಯುವದರಿಂ
ದೆಲ್ಲ ಫಲ ನಿನಗೇನು ನೆಲೆಯಾಗಿರದು ಪೇಳುವೊಡೆ ।
ನಿಲ್ಲದೆನ್ನೊಂದೇಕದೇಶದ
ಸಲ್ಲಲಿತಸತ್ತ್ವದಲಿ ಜಗವಿದ
ನೆಲ್ಲವನು ಧರಿಸಿಹನು ಭಾರತಮಲ್ಲ ಕೇಳೆಂದ ॥

೪೨

- ಇಂತು ವಿಭೂತಿಯೋಗವೆಂಬ ಹತ್ತನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ಸಂಪೂರ್ಣ -

ಹನ್ನೊಂದನೇ ಅಧ್ಯಾಯ - ವಿಶ್ವರೂಪಸಂದರ್ಶನಯೋಗ

ಮೂಚನೆ || ಉಭಯಬಲಮಧ್ಯದಲಿ ವಿಶ್ವ
ಪಭು ಮುರಾರಿ ನರಂಗೆ ತನ್ನಯ
ವಿಭವವೆನಿಸುವ ವಿಶ್ವರೂಪವ ನೋಲಿದು ತೋರಿಸಿದ ||

ವಿನ್ನವಿಸಿದನು ಪಾರ್ಥ ಕೇಳಿಲೆ
ಚಿನ್ನಯನೆ ಯಧ್ಯಾತ್ಮವೆನಿಸುವ
ಸನ್ನಿಹಿತವತಿಗೋಪ್ಯವೆನಿಸುವ ಯೋಗವನು ನೀನು ।
ವಿನ್ನ ಪರಮಾನುಗ್ರಹಾರ್ಥದಿ
ಮುನ್ನ ಹೇಳಿದುದನುಕೇಳಿ
ಶ್ರೆಸ್ಥೋರ್ವಿಜ್ಞಾನತೊಲಗಿತು ದೇವ ಕೇಳಿಂದ ||

ದೇವ ಕಮಲದಳಾಕ್ಷ ನಿನ್ನಿಂ
ದೀವಿವಿಧಭೂತಂಗಳುದಯವು
ಜೀವನವು ಮೃತಿ ನಿನ್ನದೆಯಿಂದಾಗುತಿಹುದೆಂದು ।
ದೇವ ನಿನ್ನಕಯಮಹಿಮೆಯನು
ಭಾವದಿಂ ನಾಂ ಕೇಳಿ ತಿಳಿದೆನು
ಪಾದನೋತ್ತಮವಿಶ್ವರೂಪವ ತೋರಬೇಕೆಂದ ||

ಪರಮಪುರುಷೋತ್ತಮನೆ ನಿನ್ನಯ
ವರವಚನದಿಂದಾವಪರಿಯಲಿ
ಭರಿತರೂಪವನೊರೆದೆ ಯೀಪಲಿ ತಪ್ಪದಿದು ನಾನು ।
ದರುತನವ ಮಾಡಲ್ಕೆ ಬಯಸಿದೆ
ಪರಮವೆನಿಸುವ ನಿನ್ನ ಮಹದೈ
ಶ್ವರಿಯ ರೂಪವ ತೋರಬೇಕೆನುತಿರ್ದನಾಪಾರ್ಥ ||

ಯೋಗಮಾಯಾಧೀಶ ಎನ್ನಿಂ
ದೀಗ ನಿನ್ನೈಶ್ವರ್ಯರೂಪವು
ಬೇಗ ಕಾಣಲು ಶಕ್ಯವಹುದೆಂತೆಂದು ಚಿತ್ತದಲಿ |
ಈಗ ನೀಂ ನೆರೆ ಬಗೆದೆಯಾದೊಡೆ
ಯಾಗರುವ ನಿಜ ನಿತ್ಯ ನಿರ್ಮಲ
ಯೋಗರೂಪವನೆನಗೊಲಿದು ತೋರೆಂದನಾ ಪಾರ್ಥ ||

೪

ಎಂದು ಬಿನ್ನಹಮಾಡಲಾಗೋ
ವಿಂದನೆಂದನು ಪಾರ್ಥ ನಾನಾ
ಭಂದದಿಂದಹ ಪಲವುವರ್ಣದ ಪಲವುತೆರನಾದ |
ಕುಂದದೆನ್ನ ಸಹಸ್ರಸಂಖ್ಯೆಯೊ
ಳೊಂದಿ ಮೆರೆದಿಹ ದಿವ್ಯಮೂರ್ತಿಗ
ಳಂದವನು ಸುಖದಿಂದ ನೀಂ ನೋಡೆಂದನಸುರಾರಿ ||

೫

ಎನ್ನವರಮೂರ್ತಿಯಲಿಕಾಂಬವು
ಭಿನ್ನವಾದಚರಾಚರಂಗಳು
ಸನ್ನಿಹಿತವಾಗೊಂದುತಾವಿನೊಳಿರ್ಪವೆಲ್ಲವನು |
ಅನ್ಯವಾವುದ ನೋಡಬಯಸುವೆ
ಯಿನ್ನದೆಲ್ಲವಭೀತಿಯಿಲ್ಲದೆ
ನಿನ್ನಮನದೊಲವಿಂದನೀಂನೋಡೆಂದನಸುರಾರಿ ||

೬

ದ್ವಾಧಶಾದಿತ್ಯರನು ವಸುಗಳ
ನಾದಿರುದ್ರರ ನಶ್ವಿನಿಗಳನು
ಸಾದರದೊಳೇಕೋನ ಪಂಚಾಶನ್ಮರುತ್ತಗಳ |
ವೇದಸಿದ್ಧರ ನೆಲ್ಲರನು ನೀ
ನಾದಿಯಲಿ ಕಂಡರಿಯದಿಹಹಲ
ಪಾದಚಿತ್ರದ ಮೂರ್ತಿಗಳ ನೋಡೆಂದನಸುರಾರಿ ||

೭

ನಿನ್ನ ತಾದುಪ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದವೆ
ಯನ್ನ ನಿಜರೂಪವನು ನೋಡ
ಲ್ಕಿನ್ನು ನೀ ನಾರದಕತದಿವರದಿವ್ಯದೃಷ್ಟಿಯನು |
ಸನ್ನಿಹಿತವಾಗಿಯೆ ಕೊಡುವೆ ನೀ
ನನ್ನ ಯೋಗೈಶ್ವರ್ಯವನು ಸಂ
ಪನ್ನವಾಗಿಯೆ ನೋಡುನೋಡೆಂದನು ಮುರಛಂಸಿ ||

೮

ಈಪರಿಯ ನುಡಿದದರನಂತರ
ವಾ ಪರಮಯೋಗಾಧಿಪನೆ ನಿ
ಪ್ಪಾಪರಮಪುರುಷೋತ್ತಮನು ಪಾರ್ಥಂಗೆ ಕರುಣದಲಿ |
ತಾಪರಕಪರತರವೆನಿಪ ನೀ
ಲೇಪಯೋಗೈಶ್ವರ್ಯವೆನಿಸುವ
ರೂಪನೆರೆ ತೋರಿಸಿದನೈ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರಕೇಳಿಂದ ||

೯

ಹಲವುಮುಖನೇತ್ರಂಗಳಿರುತಿಹ
ಹಲವು ದಿವ್ಯಾಭರಣ ತೊಡಿಗೆಯ
ತಳಿದುನೆಗಹಿದ ಥಳಥಳಿಪ ದಿವ್ಯಾಯುಧಾವಳಿಯ |
ಹಲವು ಪರಿಯ ಮಹತ್ತರಾದ್ಭುತ
ಗಳನು ತೋರುವ ದಿವ್ಯರೂಪವ
ನೊಲಿದುತಾ ಕೈಕೊಂಡನೈಸುರನಿಕರ ಬೆರಗಾಗೆ ||

೧೦

ದಿವ್ಯವನಮಾಲೆಗಳೊಳೊಪ್ಪುವ
ದಿವ್ಯವಸ್ತ್ರಂಗಳನು ಧರಿಸಿದ
ದಿವ್ಯಪರಿಮಳವೆಸವ ವರಗಂಧಾನು ಲೇಪನದ |
ದಿವ್ಯಸಕಲೈಶ್ವರ್ಯಮಯವಹ
ದಿವ್ಯತೇಜದಿ ಮೆರೆವನಂತನ
ನವ್ಯಯನ ವರವಿಶ್ವರೂಪನ ಕಂಡನಾ ಪಾರ್ಥ ||

೧೧

ಗಗನದಲಿ ಸಾಸಿರದಿವಾಕರ
ರೋಗೈಯಲೊಂದೇಬಾರಿತೋರುವ
ಮಿಗಿಲೆನಿಪ ಬೆಳಗಾವನೊಬ್ಬನ ವಿಶ್ವಮೂರುತಿಯ ।
ಹೊಗರುಗುವ ಪ್ರಭೆಗೆಣೆಯಹರತಾಂ
ಜಗದೊಳೆಣೆಯಹುದಲ್ಲದುದು
ಬಗೆವರೆನ್ನಳವಲ್ಲವೈ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರಕೇಳಿಂದ ॥

೧೨

ಆ ಸಮಯದಲಿ ದೇವ ದೇವನ
ಭಾಸುರ ಶ್ರೀಮೂರ್ತಿಯೊಂದರ
ಲೀ ಸಮಸ್ತ ಚರಾಚರಂಗಳು ಹಲವು ತೆರನಾದ ।
ವಾಸನೆಗಳುಂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಿ
ಶೇಷವಾಗಿಹುದೆಲ್ಲವನು ಲ
ಕ್ಷ್ಮೀಶನಲಿ ಕಲಿಪಾರ್ಥ ಕಂಡನು ಭೂಪಕೇಳಿಂದ ॥

೧೩

ಬಳಿಕ ವಿಸ್ಮಿತನಾಗಿ ವಂದಿಸಿ
ಫಲುಗುಣನು ಶಿವಶಿವ ವಿನುತತನು
ಪುಳಕದಿಂದುಬ್ಬರಿಸೆ ದೇವನನೋಡಿ ಕೈಮುಗಿದು ।
ನಳಿನನಾಭಮುಕುಂದಲಕ್ಷ್ಮೀ
ನಿಳಯನೀನೇ ಬಲ್ಲೆ ನಿನ್ನನು
ತಿಳಿಯರನ್ನರೆನುತ್ತಬಿನ್ನೈಸಿದನು ಕಲಿಪಾರ್ಥ ॥

೧೪

ಕಂಡೆ ನಿನ್ನಯಮೂರ್ತಿಯಲಿ ಬ್ರ
ಹ್ಮಾಂಡದಿರವನು ಭೂತಜಾತಿಯ
ಹಿಂಡುಹಲವನು ದೇವತೆಗಳನು ಬ್ರಹ್ಮದೇವರು ।
ಮಂಡಳಿಸಿ ಪದ್ಮಾಸನದೊಳಿಹ
ಖಂಡಪರಶುವ ನಖಿಳಯುಷಿಗಳ
ತಂಡವನು ಮುರಗಾಧಿಪರ ನೆಲೆದೇವ ಕೇಳಿಂದ ॥

೧೫

ಹಲವು ಮುಖನೇತ್ರವನು ಧರಿಸಿದ
 ಹಲವು ವರ ಬಾಹುಗಳ ತಾಳಿದ
 ಹಲವು ರೂಪವು ನಿನ್ನ ಕಂಡೆನು ಹಲವು ದೇವಿಗಳಲಿ ।
 ಎಲೆ ವಿಮಲ ವಿಶ್ವೇಶ ನಿನ್ನಯ
 ಸಲಿ ಮೊದಲು ನಡುಕಡೆಯ ಸೀಮೆಯ
 ನಲಿಯಕಾಣೆನು ವಿಶ್ವರೂಪ ನಮೋ ನಮೋ ವಂದೆ ॥

೧೭

ಥಳಥಳಪರತ್ನದ ಕಿರೀಟದ
 ತಳೆದ ಚಕ್ರದ ಗದೆಯ ಧರಿಸಿದ
 ಹಲವು ದೇವಿಯಲಿ ಬೆಳಗಿತೇಚೋ ರಾರಿಯಾಗಿರ್ಪೆ ।
 ಜ್ವಲಿಸುತ್ತಿರ್ಪೆ ನಲಾರ್ಕ ರಂತಿರೆ
 ಹೊಳೆಹೊಳೆವ ನೆರೆ ನೋಡಬಾರದ
 ತಿಳಿಯಲಿರಿಯದ ನಿನ್ನ ಮೂರ್ತಿಯ ಕಂಡೆನಾನೆಂದೆ ॥

೧೮

ಅರಿಯಬೇಕಾಗಿಹ ಪರಮಮು
 ಕ್ಷರಮನಿಪೆ ನೀಂ ನಿಜವು ಸಚರಾ
 ಚರದ ವಿಶ್ವಕ್ಕೆ ಪರಮನಿಸುವ ನಿಧಾನವಾಗಿರ್ಪೆ ।
 ನೆರೆ ಸಮೆಯದಿಹೆ ನಿತ್ಯಧರ್ಮವ
 ನಿರದೆ ಕಾವ ಪುರಾಣಪುರುಷನು
 ಕುರುಹಳದ ಪರಬೊಮ್ಮ ನೀನೆಂದೆಮ್ಮ ಮತವೆಂದೆ ॥

೧೯

ಅದಿಮಧ್ಯಾಂತಂಗಳಿಲ್ಲದ
 ವಾದಕೊಳ್ಳ ರನಂತವೀರೈದ
 ಕೈದು ವಿಡಿದಿದ ಹಲವು ತೋಳ್ಗಳ ವಿಶ್ವಭಾಸರದ ।
 ಬೀದಿವಲಿವ ಹುತಾರವದನದ
 ವೇದಮಯ ಶಶಿಸೂರ್ಯನೇತ್ರದ
 ಭೇದಮೊದ್ದದ ದೇವ ನಿನ್ನನು ಕಂಡೆ ನಾನೆಂದೆ ॥

೧೯

ವಿಲೆಮಹಾತುಮ ಗಗನಭೂತಳ

ದೊಳಗು ದಶದಿಕ್ಕುಗಳು ನಿನ್ನಿಂ

ಮಳೆಯದಿನಿಸುಂ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿದೆ ಯೀಮಹಾದ್ವೈತವ |

ನೆಲೆಯ ನಿನ್ನಯ ರೂಪನೀಕ್ಷಿಸಿ

ಹಲವು ಜಗ ಸಂತಾಪಪಡುತ್ತಿದೆ

ಸಲಹಿಕೊಳ್ಳೈ ಮೂಜಗವ ನೀ ನೆಂದನಾಪಾರ್ಥ ||

೨೦

ಈ ಸಕಲಸುರನಿಕರ ನಿನ್ನಯ

ಭಾಸುರಶ್ರೀಮೂರ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರ

ವೇಶಿಸುತಲಿದೆ ಕೆಲವರು ಭಯದಿಂದ ಮುಗಿದಕ್ಕೈಯವರು |

ಈಶ ಬಿನ್ನೈಸುತ್ತಲಿಹರು ಮು

ನೀಶಸಿದ್ಧರು ಸ್ವಸ್ತಿಯೆಂದು ಮ

ಹಾಸದರ್ಥಸ್ತುತಿಯ ಮಾಡುತ್ತಿಹರು ನೋಡೆಂದ ||

೨೧

ನಿಂದು ರುದ್ರಾದಿತ್ಯವಸುಗಳು

ಮುಂದೆ ಸಾಧ್ಯಮರುದ್ಗಣಗಳು

ಸಂದವಿಶ್ವೇದೇವರತ್ನದೇವರುಷ್ಣಪರು |

ಕುಂದದಾಗಂಧರ್ವಯಕ್ಷರು

ಬಂದು ರಾಕ್ಷಸರಖಿಲಸಿದ್ಧರು

ಮಿಂದು ನೆರೆ ಬೆರಗಾಗಿ ನಿನ್ನನು ನೋಡುತ್ತಿಹರೆಂದ ||

೨೨

ಹಲವುಮುಖ ಹಲವಕ್ಷಿತೊಳುಗಳು

ಹಲವುತೊಡೆ ಹಲವಂಘ್ರಿಯದರವು

ಹಲವುದಾಡೆಗಳಿಂದ ಭೀಕರವಾಗಿ ತೋರುತಿಹ |

ಬಲಿದ ನಿನ್ನಿ ಸ್ಥೂಲರೂಪಿನ

ನಿಲವನೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಖಿಲಲೋಕವು

ಹೊಲಬುಗೆಡುವಂದದಲಿ ನಾ ಹೊಲಬಳಿದೆ ನೋಡೆಂದ ||

೨೩

ನಭವನೃರಿಯುತ್ಪ ಬೆಳಗುತ
 ವಿಭವದಿಂದಿಹ ಹಲವುರ್ವಣ
 ಪ್ರಭೆಯಧರಿಸಿದ ತೆಗೆದವದನದ ದೀಪ್ತಲೋಚನದ |
 ಪ್ರಭುವೆ ನಿನ್ನನು ಕಂಡು ಮನದಲಿ
 ರಭಸಗುಂದಿದ ನೈ ಧೃತಿಯನಾ
 ನಭಯಸುಖವನು ಪಡೆಯದಿಹೆ ನಲಿವಿಭುವ ಕೇಳೆಂದ ||

೨೪

ಪ್ರಳಯಕಾಲಾನಲನ ಹೋಲುವ
 ಹೊಳೆವ ದಾಡೆಗಳಿಂದ ಭುವನಕೆ
 ಸಲಿ ಭಯಂಕರವಾದ ನಿನ್ನ ಮುಖಂಗಳನು ನೋಡಿ |
 ಹೊಲಬನರಿಯೆನು ಸುಖವ ಪಡೆಯೆನು
 ಹಲವುದೇವರ ದೇವ ಲೋಕಕೆ
 ನೆಲೆಯೆನಿಸಿದಚ್ಯುತನೆ ನೀನು ಪ್ರಸನ್ನನಾಗೆಂದ ||

೨೫

ಇದಿರಲಿದೆ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನಂದನ
 ರದುಭುತದ ನೃಪರುಗಳು ಭೀಷ್ಮನು
 ಕದನಗಲಿಯಹ ದ್ರೋಣ ಸೂರ್ಯಸುತಾದಿಪಟುಭಟರು |
 ಒದವಿ ತೋರುವ ನಮ್ಮ ಬಲದ
 ಗ್ಗದ ನೃಪಾಲರು ಸಹಿತ ನಿನ್ನಯ
 ವದನಸಮ್ಮುಖಕ್ಕೆದಿ ಬಂದರು ದೇವ ಕೇಳೆಂದ ||

೨೬

ತವಕಿಸುತಭೂಮಿಪಾಲರು
 ಧವಳದಾಡೆಗಳಿಂ ಭಯವಮಾ
 ಡುವ ವಿಶಾಲದ ನಿನ್ನ ವದನದ ಕುಹರದೊಳು ಹೊಗಳು |
 ಅವರೊಳಗೆ ಕೆಲಕೆಲರು ಹಲ್ಲಿನ
 ವಿವರದಲಿ ನೆರ ಸಿಕ್ಕಿ ತಲೆಯೊಡೆ
 ದವರು ಚೋಲುತಲೆಹುದ ಕಂಡತಿಭೀತಿಯಾಯ್ತೆಂದ ||

೨೭

ಹಲವುತರದ ನದೀನದಂಗಳ
ಉಲಿಯುತಿರ್ಪ ಜಲಪ್ರವಾಹವು
ನೆಲೆಯೆನಿಸಿದ ಸಮುದ್ರಕಭಿಮುಖವಾಗಿ ಪೋಪಂತೆ ।
ಬಲಭುಜದ ನರಲೋಕವೀರರು
ಜ್ವಲಿಸುತಿರುತಿಹ ನಿನ್ನ ವದನ
ಹೊಳಲ ಹೊಗುತಿರ್ದಪರು ಹೊಸತಿದು ದೇವ ಕೇಳಿಂದ ॥

೨೮

ಉರಿಯ ಕಿಚ್ಚ ಪತಂಗಜಾತಿಯು
ನೆರವಿ ತಮ್ಮ ವಿನಾಶಕೋಸುಗ
ಭರದಿ ಹೋಗುವಂದದಲಿ ಲೋಕವು ಮಡಿಯಲೋಸುಗರ ।
ಹರಿಯೆ ನಿನ್ನ ಮುಖಂಗಳನು ಬಂ
ದುರವಣಿಸಿ ನೆರೆ ಹೋಗುತಲಿದೆ ನಿ
ನ್ನಿರವನರಿಯೆನು ಕರುಣೆಸೈ ಕಾರುಣ್ಯನಿಧಿಯಿಂದ ॥

೨೯

ಉರಿಯುತಿಹ ವಕ್ತ್ರಗಳಿಂದವೆ
ನೆರೆದಖಲ ಲೋಕಂಗಳನು ಮಿಗೆ
ಭರದಲೆಲ್ಲಾ ದೆಸೆಗಳನು ನೀನೆಕ್ಕಿ ನೋಡುತಿಹೆ ।
ಹರಿವ ಕಾಂತಿಗಳೀಜಗಂಗಳ
ಪರೆದು ತೀವಿ ಸಮಗ್ರಮಗ್ನದ
ಉರುಹುತಿವೆ ನಾನೇನನೆಂಬೆನು ಹರಿಹರೀ ಎಂದ ॥

೩೦

ದೇವ ನಿನ್ನಗೆ ನಮೋನಮೋ ಉ
ಗ್ರಾವತಾರದ ರೂಪಿಸೊಪ್ಪವ
ದೇವ ನೀನಾರೆನಗೆ ಪೇಳು ಪ್ರಸನ್ನಮುಖನಾಗಿ ।
ದೇವ ನಿನ್ನನು ದಿಟಕರಿಯೆ ನೀ
ನಾವನೆಂಬುದ ನಿನ್ನ ಕೆಲಸವ
ಭಾವಶುದ್ಧಿಯೊಳರಿಯಲಿಚ್ಛೆ ಸುವೆನು ನಾನೆಂದ ॥

೩೧

ಸ್ವತ್ತಿಗೆ ತಾ ಹರಿಮುಚ್ಚಿ ನುಡಿದನು
 ಗತಿಯ ಕೇಳ್ವೆ ಪಾರ್ಥನ ಲೋಕ
 ಸ್ವತ್ತಿಯ ಸಂದರಿಸಲ್ವೆ ಹೆಚ್ಚಿದ ಕಾಲನೈವಾನು |
 ಕ್ಷಿತ್ತಿಯೋಳೀಲೋಕಂಗಳನು ನೆರೆ
 ಪತವಮಾಡಲು ಬಂದೆ ಸಮರ
 ಪತವ ನುಕ್ಕಿಕ್ಕೊಳ್ಳೊಡ್ಡಿ ನೃಪರುಳಿವರಲ್ಲೆಂದ ||

೩೨

ಅದುನಿನುತ್ತದಿ ನೆಳು ಹಗೆಗಳ
 ಕದನದೊಳು ನೆರೆ ಜಯಿಸಿ ಕೀರ್ತಿಯ
 ಪದವ ಪಡೆ ಭೋಗಿಸು ಸಕಲಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಸಂಪದವ |
 ಮೊದಲಿವರೆನ್ನಿಂದ ಹತರಿ
 ನಿದಕೆ ನೀನು ನಿಮಿತ್ತಮಾತ್ರವು
 ಹದುಳದಿಂದಾಗೈ ಧನಂಜಯ ಎಂದನಸುರಾರಿ ||

೩೩

ದ್ರೋಣನನು ಭೀಷ್ಮನನು ಮೆರೆವೀ
 ಕ್ಷೋಣಿಗೊಡೆಯಜಯದ್ರಥನ ನೆರೆ
 ಜಾಣನಹ ರವಿಸೂನು ಮೊದಲಾದವಿಳವೀರರನು |
 ಮಾಣದೆನ್ನಿಂದಳಿದವರುಗಳ
 ಕೇಣಿವಿಲ್ಲದೆ ಕಿಡಹು ರಣದಲಿ
 ಮೂಕೆಮೊಕ್ಕಿರಿಯಲು ಗೆಲುವೆ ನೀನಂಜಬೇಡೆಂದ ||

೩೪

ಮತ್ತೆ ಕೇಳ್ವತ್ತರಾಷ್ಟ್ರಫಲುಗುಣ
 ನಿತ್ತ ವರಕೇರವನ ವಾಕ್ಯದ
 ಬಿತ್ತರಂಗಳ ಕೇಳಿ ನಡುಗುತ್ತೆರಗಿ ಕೈಮುಗಿದು |
 ಮತ್ತೆ ಭಯದಿಂ ವಂದಿಸುತ ತಲೆ
 ಗುತ್ತಿ ಗಂಟಲ ಪೆರೆಬಿಗಿದು ಪ್ರರು
 ಮೋತ್ತಮನ ಮೊಗದನು ಪಾತಿಕ್ಷಭಾವಭಿಕ್ಷಿಯಲಿ ||

೩೫

ಮತಿಮೊದಲು ಸಕಲೇಂದ್ರಿಯಕೆ ನಿಜ
ಪತಿಯೆನಿಸುತಿಹ ನಿನ್ನವರಸಂ
ನುತವೆನಿಸುತಿಹ ಕೀರ್ತಿಯಿಂ ಜಗ ತುಷ್ಟಿವಡುತಿದುದು |
ಅತಿಹರುಷಮಂ ತಳೆದು ಭಕ್ತಿ
ವ್ರತರ ಸಿದ್ಧರ ನೆರವಿ ವಂದಿಸಿ
ನುತಿಸುತಿದೆ ರಾಕ್ಷಸರು ದೆಸೆಗೆಚ್ಚೊಡುತಿಹರೆಂದ ||

೩೬

ದೇವದೇವ ನನಂತನೀಭುವ
ನಾವಳಿಗಳಾಧಾರ ಸದಸ
ದ್ಭಾವವಹಜಗ ನಿತ್ಯವಹ ಪರಬೊಮ್ಮ ನೀನಾಗಿ |
ಆವಿರಂಚಂಗಾದಿಯೆನಿಸುವ
ದೇವ ನಿನಗೀ ಸಕಲಲೋಕವ
ದಾವಪರಿಯಿಂ ದೆರಗದಿರಬಹುದೆಂದನಾಪಾರ್ಥ ||

೩೭

ಆದಿದೇವ ಪುರಾಣಪುರುಷನು
ವೇದವೇದ್ಯನು ಜಗಕೆ ಶಾಶ್ವತ
ವಾದ ನಿಧಿ ನೀ ಶಾಸ್ತ್ರತತ್ವನಿದಾತುಮನು ನೀನು |
ಸಾಧಿಸುವ ಪರವಸ್ತು ನಿನ್ನಿಂ
ದಾದಿಯಲಿ ಜಗ ರಚಿಸಿಕೊಳುತಿದು
ದಾದರಿಸಿಕೊಳುತಿದುದನಂತನೆ ಸಚ್ಚಿದಾತ್ಮಕನೇ ||

೩೮

ಮಾರುತನು ಯಮನಗ್ನಿ ವರುಣನು
ದಾರಶಶಿ ಕಮಲಜನು ನೀನೇ
ಧೀರಪ್ರಪಿತಾಮಹನು ಸಕಲಚರಾಚರವು ನೀನೇ |
ಶೌರಿ ನಿನಗೆ ನಮೋನಮೋ ವಿ
ಸ್ತಾರದಿಂದವೆ ಮರಳಿ ಸಾಸಿರ
ಬಾರಿ ಪ್ರಸರಪಿ ಯುಂ ನಮೋನಮಃ ಎಂದನಾ ಪಾರ್ಥ |

೩೯

ಎಲೆಹರಿಯೆ ಕಡೆಯಿಲ್ಲದಿಹ ನಿ
 ಶ್ವಲಿತವೀರ್ಯನು ಬಹುಪರಾಕ್ರಮಿ
 ಹಲವನೆಲ್ಲವ ವ್ಯಾಪಿಸುತಲಿಹ ಸರ್ವಮುಂ ನೀನೇ ।
 ಕೆಲಬಲಂಗಳ ಲಿದಿರಿನಲಿ ಮ
 ತ್ತೊಲಿದು ಬೆಂಬಾಗದಲಖಿಳದೇ
 ಗಳಲಿ ನಿನಗರಗುವೆನು ಸರ್ವಾತ್ಮಕನೆ ನಮು ಎಂದ ॥

೪೦

ಮಂಗಳಾತ್ಮಕ ನಿನ್ನ ಮಹಿಮೆಯ
 ನಿಂಗಿತದಿ ನೆರೆಯರಿಯದೇ ನಾಂ
 ಹಿಂಗದಿರುವಜ್ಞಾನದಿಂ ದತಿಮೋಹವರದಿಂದ ।
 ಸಂಗಡಿಗ ನೀನೆಂದು ಬಗೆದು
 ಲ್ಲಂಘಿಸುತ ಯಾದವನೆ ಕೃಷ್ಣನೇ
 ಯಂಗಸಖಿ ನೀನೆಂದುದನು ನೀಂ ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕೆಂದ ॥

೪೧

ಆವುದೊಂದಪಹಾಸಕೋಸುಗ
 ದೇವ ನೀ ನುಣುವಲ್ಲಿ ವಿಹರಿಪ
 ತಾವಿನಲಿ ಕುಳ್ಳಿರ್ಪಡೆಯ ಲಾರಯನದಡೆಗಳಲಿ ।
 ಭಾವನೆಂ ದೆಕ್ಕಟಿಯ ಲಂತುಟು
 ದೇವ ನಿನ್ನಿದಿರಿನಲಿ ಹಲವನು
 ನಾವು ನುಡಿದ ದುರುಕ್ತಿಗಳ ನೀಂ ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕೆಂದ ॥

೪೨

ತಂದೆ ನೀನು ಚಿರಾಚರಂಗಳಿ
 ಗಿಂದು ಲೋಕಕೆ ಪೂಜ್ಯಗುರು ವರ
 ಬಂಧು ನೀ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯದೊಳಗಪ್ರತಿಮನಹ ನಿನಗೆ ।
 ಇಂದು ಸಮನಿಲ್ಲಾಗಿ ನೆರೆ ನಿ
 ನ್ನಿಂದಧಿಕನಿನ್ನಾವನುಂಟು ಮು
 ಕುಂದ ನಿನ್ನಿಂ ಪಿರಿದು ಮತ್ತೊಂದಿಲ್ಲ ಕೇಳೆಂದ ॥

೪೩

ಅದುನಿಮಿತ್ತಿತನುವ ನಿನ್ನಯ
ಪದಕೆ ಬಾಗಿವಿ ವಂದಿಸುತ ನಾ
ಮುದದಿ ಕ್ಷಮೆಗೊಂಬೆನು ನುತಿಗಳಿಗೆ ಪಾತ್ರನಹ ನಿನ್ನ ।
ಸುದತಿಯಪರಾಧವನು ಪತಿ ಪಿತ
ನುದಯಿಸಿದ ಪುತ್ರನಲಿ ಕೊರತೆಯ
ವಿದಿತದಿಂ ಸಖಿ ಸಖಿನ ರಕ್ಷಿಸುವಂತೆ ಸಲಹೆನ್ನ ।

೪೪

ಮುನ್ನ ಕಾಣದ ರೂಪ ಕಾಣುತ
ಧನ್ಯತನದಿಂ ತುಷ್ಟನಾದೆನು
ನನ್ನ ಮನ ಭಯದಿಂದ ಕಂಪಿಸುತ್ತಿದೆ ಮಹಾದ್ಭುತಕೆ ।
ಎನ್ನೊಡನೆ ತಾನಾಡುತ್ತಿಹ ಸಂ
ಪನ್ನ ಮೂರ್ತಿಯ ತೋರಿಸೆನಗೆ ಪ್ರ
ಸನ್ನನಾಗೆಲೆದೇವ ದೇವೋತ್ತಮ ಜಗನ್ನಾಥ ॥

೪೫

ವರಕಿರೀಟವ ಗದೆಯ ಚಕ್ರವ
ಧರಿಸಿಕೊಂಡಿಹ ನಿನ್ನ ಮುನ್ನಿನ
ಪರಮಮೂರ್ತಿಯ ಕಾಣಲಿಚ್ಛಿಸುವೆನು ನೀನೆನಗೆ ।
ಪಿರಿದು ಸಾವಿರಬಾಹುಗಳ ಮುರ
ಹರನೆ ನಾಲುಕುಭುಜದಲೊಪ್ಪುವ
ಗರುವ ಮೂರ್ತಿಯ ತೋರಿಸೆಂದನು ಪಾರ್ಥ ಕೈಮುಗಿದು ॥

೪೬

ಹರಿ ನುಡಿದನರ್ಜುನಗೆ ಕೇಳೈ
ನಿರುತದಿಂ ನೀನಲ್ಲದನ್ನರು
ಪಿರಿದು ಕಾಣರನಂತತೇಜೋಮಯಸನಾತನವ ।
ಪಿರಿಯ ವಿಶ್ವಾಕ್ಷತಿಯ ರೂಪವ
ಪರಮಯೋಗದ ಬಲದಿ ತೋರಿದೆ
ಕರುಣದಿಂ ದೀಪರಿಯಲೆಲೆಕಲಿ ಪಾರ್ಥಕೇಳೆಂದ ॥

೪೭

ಈ ಹಲವು ವಿಶ್ವಾಸ್ತಿಯ ಹರ
ರೂಪ ಧರಿಸಿದ ನಾನು ದಿಟದಿಂ
ಪಾಪಮಿತ್ರತಮರ್ತ್ಯರೊಳು ನಿನ್ನಿಂದಬೇರಾದ ।
ಕಾವ್ಯರುಷರಿಗೆ ಪೇದಪಾಶಕ
ರೂಪ ಯಜ್ಞಕಿಯೆ ತಪವು ಬಹು
ರೂಪದಾನಂಗಳಲಿ ಭಜಿಸಲು ಬಾರೇನಾಸಂದ ॥

೪೮

ವಿಲೆಧನಂಜಯ ಈ ತೆರದಲಿಹ
ಸಲೆಭಯಂಕರರೂಪನೀಕ್ಷಿಸಿ
ಯಳುಕದಿರು ಮತಿಗುಂದದಿರು ನೀ ಮುನ್ನ ಕಂಡರಿದ ।
ಲಲಿತದನ್ವಯ ರೂಪ ನಂಬದೆ
ನಲಿದು ನೋಡೆಂದೆನುತ ಮುರರಿವು
ಚಲುವ ಮುನ್ನಿನ ರೂಪ ಧರಿಸಿದನರಸ ಕೇಳಿಂದ ॥

೪೯

ಕೇಳು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರಾಪನೇಪ ಹರಿ
ಹೇಳುವನು ಫಲುಗುಣನೊಡನೆ ಸಂ
ಮೇಳದಿಂದೀಪರಿ ನುಡಿದು ನೆರೆ ಚಿಲುವಿಕೆಯನಾಂತ ।
ಅಲಲಿತಮೂರ್ತಿಯನು ಧರಿಸಿದ ದ
ಯೋಳು ತನ್ನಯ ರೂಪ ತೋರಿಸಿ
ಬೋಳಮೊದಲು ಬೆವರುಪರ್ಜನನನು ಕರುಣದಿಂದ ॥

೫೦

ಬಳಿಕ ನರನಿಂತೆಂದ ಲಕ್ಷ್ಮೀ
ನೇಳೆಯ ಕೇಳೆ ನನ್ನ ಮಾನುಷ
ಚಿಲುವ ರೂಪನು ಕಂಡು ಮಗುಳೆಚ್ಚರು ಜನಿಸಿತೆನಗೆ ।
ತಿಳಿದುದಂತಃಕರಣ ಚಿತ್ತವು
ನೆಲೆಗೆ ನಿಂಬಹುದೆನ್ನ ಪಕ್ಕತಿಯು
ಮೊಲಬಸ್ಯದಿಹೆ ನೀಗನಾನೆಲೆ ಕೃಷ್ಣಕೇಳಿಂದ ।

೫೧

ಎಲೆಧನಂಜಯ ಉಳಿದ ನರರಿಗೆ
ನೆಲೆಗೆ ಕಾಣಲು ಶಕ್ಯವಲ್ಲದ
ಬಲಿದ ರೂಪನು ಧರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನು ಮೂರ್ತಿಯನು |
ಒಲವಿನಿಂದೀಕ್ಷಿಸಿದೆ ಯಾವುದ
ಹಲವು ದೇವರು ನಿತ್ಯವಾಗಿದ
ನೊಲವಿನಿಂ ದೀಕ್ಷಿಸಲು ಬಯಸುವರೆಂದನಸುರಾರಿ ||

೫೨

ಶ್ರುತಿಗಳಿಂದ ತಪಂಗಳಿಂ ಕೇ
ಳತಿಸಯಿತದಾನಂಗಳಿಂದಂ
ಕ್ರತುಗಳಿಂ ಸಂಪನ್ನರೆನಿಸಿದ ಸಕಲಮಾನವರು |
ಅತಿಭಯಂಕರ ವಿಶ್ವಮೂರ್ತಿಯ
ಗತಿಯನುಳ್ಳೆನ್ನುವನು ನೀ ಸ
ಮೃತದಲೀಕ್ಷಿಸಿದಂತೆ ಕಾಣರು ಪಾರ್ಥ ಕೇಳಿಂದ ||

೫೩

ಎಲೆ ಧನಂಜಯ ವಿಶ್ವಮಯವಹ
ನೆಲೆಯ ರೂಪಿನ ನಾನು ಪರರಿಗೆ
ಚಲಿಸ ದೇಕಾಗ್ರತೆಯಲಿರುತಿಹ ನಿಜಭಕುತಿಯಿಂದ |
ಹೊಲಬಿನಿಂ ದರಿಯಲುಬಹೆನು ನಿ
ರ್ಮಲತೆಯಿಂ ಕಾಣಲುಬಹೆನು ನಿಜ
ನೆಲೆಯ ಕೂಡಲುವಶವಹೆನು ಕೇಳಿಂದನಸುರಾರಿ ||

೫೪

ಸಂಗವನು ಬಿಟ್ಟುಖಿಳಸತ್ಯ
ರ್ಮಂಗಳನು ನನಗರ್ಪಿಸುತ ಫಲ
ಸಂಗವರ್ಜಿತ ಭಕ್ತಿಯುಕ್ತನು ಮತ್ತರಾಯಣನು |
ಹಿಂಗದೆನ್ನೊಳ ಗಿರ್ಪಖಿಳಭೂ
ತಂಗಳಲಿ ನಿವೃತ್ತಿಯಾದವ
ನಂಗ ಕೇಳೈ ಯೆನ್ನ ನೈದುವ ನೆಂದನಸುರಾರಿ ||

೫೫

- ಇಂತು ವಿಶ್ವರೂಪಸಂದರ್ಶನವೆಂಬ ಹನ್ನೊಂದನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ಸಂಪೂರ್ಣ -

ಹನ್ನೆರಡನೇ ಅಧ್ಯಾಯ - ಭಕ್ತಿಯೋಗ

ಮೂಚನೆ || ಜ್ಞಾನಪಾಥನ ಭಕ್ತಿ ಯೋಗವು
ತಾನಧಿಕ ಕೇಳೆಲಿಥನಂಜಯ
ಮಾನವರುಗಳಿಗೆಂದು ಲಕ್ಷ್ಮೀಕಾಂತ ಬೋಧಿಸಿದ ||

ಆರು ಕೆಲವೀವಿರ್ದರೂಪವ
ಸಾರದಿಂ ಭಜಿಸುವರು ಮತ್ತಿ
ನ್ನಾರು ಕೆಲರವ್ಯಕ್ತವೆನಿಸುವ ನಿನ್ನ ನಿಜಪದವ |
ಸೇರಿ ಭಜಿಸುವ ರುಭಯರೊಳು ಸಂ
ಸಾರತರಧಿಯ ಬೇಗ ದಾಂಟುವ
ಧೀರಯೋಗಿಗ ಳಾರೆನಗೆ ಹೇಳೆಂದನಾ ಪಾಥ ||

ಹರಿ ನುಡಿದನೆನ್ನಲ್ಲಿ ಚಿತ್ತವ
ನಿರಿಸಿ ವಿಶ್ವಾಸವನು ತಳೆದಿಹ
ನರರೊಳುತ್ತಮ ರಾರುಕೆಲರು ವಿಚಾರಪರರಾಗಿ |
ನಿರುತದಿಂ ದನವರತ ಭಜಿಪರು
ಪುರುಷರವ ರತ್ಯಧಿಕರೆಂದೇ
ಹರುಷದಿಂದರಿಯೆನ್ನಮತವಿದು ಪಾಥ್ ಕೇಳೆಂದ ||

ಆರುಕೆಲಬ ರಚಿಂತ್ಯ ಸರ್ವಗ
ಸಾರತರಕೂಟವ್ವ ಚಲಿಸದ
ಪಾರಧ್ಯುಪ ವ್ಯಕ್ತ ವಸ್ತುತೆದೂರವನಿಸಿರ್ಪ |
ಚಾರುತರ ಪರಬೊಮ್ಮವನು ಮನ
ವಾರೆ ಭಜಿಸುವ ರವರು ನೆರೆ ಸಂ
ಸಾರವ ನನಾ ಯಾಸದಲಿ ದಾಂಟುವರು ಕೇಳೆಂದ ||

ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳ ನೆಲ್ಲವನುಮುದ
ದಿಂದ ನಿಯಮಿಸಿ ಸಕಲಭೂತದೊ
ಳೊಂದು ಬುದ್ಧಿಯನುಳ್ಳವರು ಸಚರಾಚರಂಗಳಲಿ ।
ಕುಂದದೆಂದುಂ ಹಿತವನೇ
ನಲವಿಂದ ಲಾಚರಿಸುವರು ತಾವಾ
ನಂದರೂಪಿನ ಲೆನ್ನ ನೈದುವರೆಂದನಸುರಾರಿ ॥

೪

ಕಾಣಬಾರದ ಬೊಮ್ಮವನು ನೆರೆ
ಕಾಣಬೇಕೆಂದೆಂಬ ಮನದಾ
ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗಾಯಾಸ ತಾನತ್ಯಧಿಕವಾಗಿಹುದು ।
ಮಾಣ ದೀದೇಹಾಭಿಮಾನದ
ಕಾಣಿಕೆಯನುಳ್ಳರ್ಗೆ ಬೊಮ್ಮದ
ಕಾಣಿಕೆಯು ದುರ್ಲಭ ಕಣಾ ಕಲಿಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ ॥

೫

ಸರ್ವಕರ್ಮಂಗಳ ಸಮರ್ಪಿಸಿ
ಸರ್ವಥಾ ಕೇಳಾರು ಕೆಲಬರು
ಸರ್ವಭಾವದೊ ಳೆನ್ನೊ ಳೈಕ್ಕಾಸಕ್ತರಾಗಿಹರು ।
ಉರ್ವಿಯೊಳ ಗೇಕಾಗ್ರಚಿತ್ತದಿ
ಸರ್ವಗತನಾ ದೆನ್ನ ನೆನೆಯುತ
ಸರ್ವದಾ ಭಜಿಸುವ ರವರ ರಕ್ಷಿಸುವೆನಾನೆಂದ ॥

೬

ಎನ್ನೊ ಳಿರಿಸಿದ ಮನವನುಳ್ಳ ನಿ
ಚೋನ್ನತರ ಭಕ್ತರನು ಮೃತ್ಯು ಭ
ಯೋನ್ನತದ ಸಂಸಾರಘನಸಾಗರದ ದೆಸೆಯಿಂದ ।
ಸನ್ನಿಹಿತವಾಗಿರ್ಪಸುಖದಿಂ
ದನ್ಯಭಾವವ ಬಿಡಿಸಿ ಕೃಪೆಯಿಂ
ಮನ್ನಿಸುತ ಲತೀವೇಗದಿಂದಾಂಟಿಸುವೆ ಕೇಳೆಂದ ॥

೭

ನಿನ್ನ ಚಿತ್ತವು ನೆನ್ನೊಳರ್ಪಿಸು
ನಿನ್ನ ಮುದ್ದಿರಿತೊಳೆನ್ನನೇ ನೆರೆ
ಪನ್ನಿತವಾಗಿಸುತ್ತೀಪರಿ ಮಾಡುತ್ತಿರೆ ಬಳಿಕೆ |
ಅನ್ಯಭಾವವನುಳಿದುಳಿದು ನೀ
ನನ್ನೊಳ್ಳೆಕ್ಕವ ಪಡೆದು ವರಪ
ಚಿತ್ತಮಾತ್ಮನ ಪದವನ್ನೆದುಪ ಪಾರ್ಥ ಕೇಳಿಂದ ||

೨

ಈ ಪರಿಯಲ್ಲೆನ್ನಲ್ಲಿ ಮನವ ನೀ
ರೂಪದಿಂ ಸ್ವರವಾಗಿ ನಿಲಿಸ
ಲಾಪನೀನಾಗದೊಡದರಿ ನಿಮ್ಮೇಲೆ ಸಾಧನೆಯ |
ದೀಪಿಸುವ ಅಭ್ಯಾಸಯೋಗದಿ
ನಾಪರಮಸನಿಹೆನ್ನ ನಿಜಚೆ
ದ್ರೂಪವನು ಪಡೆಯಲ್ಕಿ ಬಯಕೆಯ ಮಾಡುನೀನೆಂದ ||

೩

ಪರಮವೆನಿಪಭ್ಯಾಸಯೋಗದಿ
ಚರಿಸಲಾರದೊ ಡೆನ್ನಭಾವದ
ಪರಿಚರಿಯಸತ್ಕರ್ಮದೊಳ ಗಾಸಕ್ತಿಯುತನಾಗು |
ಭರದಲೀಕರ್ಮಗಳನು ಮ
ತ್ತರವೆನಿಸಿ ಮಾಡುತ್ತಿರಲು ನೀಂ
ಪರಮಸಿದ್ಧಿಯ ಪಡೆವೆಯೈ ಕಲಿಪಾರ್ಥ ಕೇಳಿಂದ ||

೧೦

ವಿನ್ನಯೋಗವನಾಶ್ರಯಿಸಿ ನೀ
ನುನ್ನವದ ಸತ್ಕರ್ಮವನು ಸಂ
ಪನ್ನನಾಗಿಯೆ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥನೆನಿಸಿದೊಡೆ |
ನಿನ್ನ ಚಿತ್ತವ ನೀ ನಿಯಾಮಿಸಿ
ಯಿನ್ನವಿಳಕರ್ಮದ ಫಲಂಗಳ
ನನ್ನೊಳರ್ಪಿಸು ಪರಮಪದವಿಯ ಪಡೆವೆ ಕೇಳಿಂದ ||

೧೧

ಲೇಸಲಾಲೋಕದೊಳು ಕರ್ಮ

ಭ್ಯಾಸದಿಂ ಸುಜ್ಞಾನವದರಿಂ

ಲೇಸನಿಸುವುದು ಧ್ಯಾನ ಕೇಳಾಧ್ಯಾನದಿಂ ಬಳಿಕ |

ಆಸಕಲ ಕರ್ಮದ ಫಲಂಗಳ

ನಾಸೆಯಿಲ್ಲದೆ ಬಿಡುವು ದಣಿಯರ

ಲೇಸು ಮತ್ತದರಿಂದ ಲುತ್ತಮಶಾಂತಿ ಕೇಳಿಂದ ||

೧೨

ಈ ಸಕಲಭೂತಂಗಳನು ಬಯ

ಲಾಸೆಯಿಂ ದ್ವೇಷಿಸದೆ ಪ್ರಾಣಿಗ

ಳೈಸರಲಿ ಮಿತ್ರತ್ವ ಕರುಣಾ ಕ್ಷಮೆಗಳುಳ್ಳವರು |

ಆಸುಖಂಗಳೊ ಳಖಿಲ ದುಃಖದ

ಘಾಸಿಯೊಳು ಸಮವಾಗಹಂಕೃತಿ

ವಾಸನೆಗೆ ಳಳಿದುಳಿದವನೆ ವರಯೋಗಿ ಕೇಳಿಂದ ||

೧೩

ಹುಟ್ಟಿದನಿತೇ ಲಾಭದಲಿ ಸಂ

ತುಷ್ಟನನುದಿನ ಯೋಗದಲಿ ವರ

ನಿಷ್ಕೆಯುಳ್ಳವ ನಿಯತಚಿತ್ತನು ನಿಶ್ಚಯಾತ್ಮಕನು |

ಇಷ್ಟದಿಂ ಮನಬುದ್ಧಿಗಳ ತಾ

ನೆಟ್ಟಿನೊಳ್ಳೆ ನಿಲಿಸಿದವನೇ

ಸೃಷ್ಟಿಯೊಳು ಮದ್ಭಕ್ತನೆನಗತಿ ಪ್ರಿಯನು ಕೇಳಿಂದ ||

೧೪

ಆವನಿಂದೀಜಗ ಬೆದರದಿಹು

ದಾವ ನಾಈಜಗದ ದೇಸೆಯಿಂ

ಭಾವಿಸಲು ತಾಬೆದರ ಹರ್ಷಾಮರ್ಷಭೀತಿಗಳಿಂ ||

ಆವನೊಬ್ಬನು ಮುಕ್ತನಾಗಿಹ

ಪಾವನನು ಕೇಳಾತನೇ ನಿಜ

ಭಾವದಿಂದಹ ನೆನಗತಿಪ್ರಿಯ ನೆಂದನಸುರಾಲಿ ||

೧೫

ವಿಷಯದಭಿಲಾಷೆಯನು ಬಿಟ್ಟವ
 ನೆಸೆವ ಶುಚಿಯೋಗದಲಿ ದಕ್ಷನು
 ಮಿಸುವ ಭೋಗಂಗಳಲುದಾಸೀನನು ಗತವೃಥನು |
 ವಸುಧೆಯೊಳ ಗಿಹಪರದ ಭೋಗವ
 ನೆಸಗುವವಿಳಾರಂಭಹೀನನು
 ಕುಶಲನಾವನ ನವನತಿ ಪ್ರಿಯಭಕ್ತನೆನಗೆಂದ ||

೧೬

ಆವನೊಬ್ಬನು ಲೇಸುಹೊಲ್ಲೆದ
 ಶಾವಿನಲಿ ಹರುಷಿಸನು ದ್ವೇಷಿಸ
 ನಾವಿನುತಭೋಗವ ಬಯಸ ದಾಖಿಸನು ಕೇಡಿನಲಿ |
 ಭಾವಿಸಲ್ತೆ ಶುಭಾಶುಭಂಗಳ
 ತಾ ವಿವೇಕದಿ ಬಿಟ್ಟು ಭಕ್ತಿಯ
 ಭಾವದಿಂ ಭಜಿಸುವನು ಕೇಳುವ ನನಗತಿವೈಯನು ||

೧೭

ಹಗೆಕೆಳೆಯರಲಿ ಮನ್ನಣೆಗಳಲಿ
 ಮಿಗಿಲೆನಿಸು ನವಮಾನದಲಿ ತಾ
 ನೋಗವ ಶೀತೋಷ್ಣಂಗಳಲಿ ಸುಖದುಃಖದೆಡೆಗಳಲಿ |
 ನಗುನಗುತ ಸಮನಾಗಿ ಸಂಗವ
 ಬಗೆಗೆ ಬಿಟ್ಟಿದ ನಾವನವನೇ
 ಜಗದೊ ಳುತ್ತಮಭಕ್ತನೆನಗೆಲಿ ಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ ||

೧೮

ಸ್ತುತಿಯಲತಿನಿಂದೆಯಲಿ ಸಮ ಸು
 ವೃತದ ಮೌನವನುಳ್ಳ ದೊರಕಿದ
 ಸಿತನು ಕೈಕೊಂದೈಸರಲಿ ಸಂತುಷ್ಟನಾಗಿಯನು |
 ಸತತ ಗೃಹವನು ಬಿಟ್ಟು ಸುಷ್ಕಿರ
 ಮತಿಯನುಳ್ಳಾ ಭಕ್ತಿಯುತನದ
 ನತಿಮಹಾಪ್ರಿಯನೆನಗೆ ಕುಂತಿಸುತನೆ ಕೇಳೆಂದ ||

೧೯

ಆರು ಕೆಲ ರೀಧರ್ಮಮೋಕ್ಷದ
ಸಾರವನು ನಾಹೇಳಿದುದ ವಿ
ಸ್ತಾರದಿಂ ಭಜಿಸುತ್ತಿಹರು ವರಶಾಸ್ತ್ರಮಾರ್ಗದಲಿ ।
ವೀರ ಕೇಳಿಶ್ವಾಸಯುಕ್ತರು
ದಾರರೆನಿಸುವ ಮತ್ಪರಾಯಣ
ಧೀರಭಕ್ತರು ನನಗತಿಪ್ರಿಯರೆಂದನಸುರಾರಿ ॥

೨೦

- ಇಂತು ಭಕ್ತಿಯೋಗವೆಂಬ ಹನ್ನೆರಡನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ಸಂಪೂರ್ಣ -

ಹದಿಮೂರನೇ ಅಧ್ಯಾಯ - ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಷೇತ್ರಜ್ಞ ವಿಭಾಗ ಯೋಗ

ಸೂಚನೆ || ತನುವನಿವ ಕ್ಷೇತ್ರವನು ಕ್ಷೇತ್ರ
ಜ್ಞನನು ಜ್ಞೇಯಪ್ರಕೃತಿ ಪ್ರಕೃತರ
ನನಿತುವನು ಸಂಕ್ಷೇಪದಿಂದ ದರ್ಶನಗೆ ಹರಿ ನುಡಿದ ||

ತನುವಿದೇ ತಾಂ ಕ್ಷೇತ್ರವನಿಸುವ
ದನುನಯದಿ ಕೌಂತೇಯ ಕೇಳಿ
ತನುವನಾದವ ಬಲ್ಲ ನವ ಕ್ಷೇತ್ರಜ್ಞನಿಸುವನು |
ತನುವಿನಭಿಮಾನಿಯನು ತನುವನು
ಘನತರರು ತಿಂಬಿಂದರಿದ ವರ
ಮುನಿಗಳೇ ಪೇಳುವರು ತಿಳಿ ನೀ ನೆಂದನಸುರಾರಿ ||

೧

ಸಕಲಕ್ಷೇತ್ರಂಗಳಲ್ಲಿ ನೆರೆ ಸು
ವ್ಯಕುತನವ ಕ್ಷೇತ್ರಜ್ಞನನು ಸದು
ಯುಕ್ತಿಯಿಂದ ನಾನೆಂದು ತಿಳಿ ಯೇದೇಹದೇಹಿಗಳ |
ಪ್ರಕಟವಾಗದಿರ್ಪಿರವೆ ತಾ
ಮುಕ್ತಿಕರ ಸುಕ್ಷಾಣವೆಂದೆ
ನಿವಿಳ ಶಾಸ್ತ್ರದೊಳೆನ್ನ ಮತವೆಲೆಪಾರ್ಥ ಕೇಳಿಂದ ||

೨

ಈಶ್ವರ ವದಾವ್ಯದಂತದು
ದೇಸು ತತ್ಪದಿಕಾರವ್ಯಳ್ಳಿದು
ನಾರವೈದುವ ವಾವಕಾರಣದಿಂದ ಲುದಯಿಸಿತು |
ಈಶ್ವರ ಯದೇಸುರಕ್ತಿ ದಿ
ಲಾಸನಿಸುವ ನೆಂದಿಸಿತ ಸುಪ
ಮಾಸದಿಂದೆನ್ನಿಂದ ತಿಳಿ ನೀನೆಂದನಸುರಾರಿ ||

೩

ಯುಷಿಗಳಿಂದವೆ ಹಲವುಪರಿಯಲಿ
ವಸುಧೆಯೊಳು ನಾನಾತರದಿ ಬಂ
ದೇವ ವರವೇದಂಗಳಿಂ ನೆರೆ ಬೇರೆಬೇರಾಗಿ ।
ಸಸಿನೆ ನಿಶ್ಚಿತವೆನಿಸುತಿಹ ನಿಜ
ನಿಶಿತಯುಕ್ತಿಯನುಳ್ಳ ಸೂತ್ರ
ಪ್ರಸರದಿಂ ದಾಬೊಮ್ಮ ಹೇಳಿಸಿ ಕೊಳುತಲಿದುದೆಂದ ॥

೪

ಈಮಹಾಭೂತಂಗಳೇನಿ
ಸ್ವೀಮವೆನಿಸಿದ ಹಮ್ಮು ಬುದ್ಧಿಯು
ತಾಮಸದ ಅವ್ಯಕ್ತನೆರೆದೇಕಾದಶೇಂದ್ರಿಯವು ।
ಕಾಮರಾಗಾದಿಗಳಿಗತಿಸು
ಪ್ರೇಮದಿಂ ಕಾರಣವೆನಿಪ ಗುಣ
ನಾಮರಬ್ಬಾದಿಗಳ ಪಂಚಕ ವಿನಿತುತೋರುವುವು ॥

೫

ವಿದಿತಕಾಮ ಕ್ರೋಧ ಸುಖಮಂ
ತದರನಂತರ ದುಃಖ ಚಿತ್ತದ
ಪದದರಿವು ಧೃತಿ ಯಿನಿತು ವಾ ಭೂತಾದಿಸಮುದಾಯ ।
ಮುದದಿ ತಮ್ಮಧಿಕಾರಸಹಿತರ
ಲದು ಸಮಾಸದಿ ಕ್ಷೇತ್ರವೆಂದೇ
ವಿದುಗಳಿಂ ಹೇಳಿಸಿಕೊಳುತಲಿದು ದೆಂದನಸುರಾರಿ ॥

೬

ಮಾನವಿಲ್ಲದೆ ಡಂಭವಿಲ್ಲದೆ
ತಾನಿರುವ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಹಿಂಸೆ ನಿ
ಧಾನಿಸಲ್ಕಿಲ್ಲದೆಯಿರುವ ಸೈರಣೆಯು ರುಜುತನವು ।
ಜ್ಞಾನದಿಂ ಗುರುಸೇವೆ ಶುಚಿತನ
ಧ್ಯಾನದಲಿ ಸುಸ್ಥಿರತೆ ಚಿತ್ತ
ಸ್ಥಾನನಿಗ್ರಹ ವಿನಿತು ತತ್ವಜ್ಞಾನಸಾಧನವು ॥

೭

ಉರವಣಿಪ ಶಬ್ದಾದಿವಿಷಯದ
 ನೆರವಿಯಲಿ ವೈರಾಗ್ಯ ತೋರುವ
 ಪರಿರದಲಿ ನಿರಹಂತ ಜನನವು ಮರಣ ವಾರ್ಧಕವು ।
 ಹುರುಳುಗೆಡಿಸುವ ವ್ಯಾಧಿ ದುಃಖದ
 ನೆರವಿ ಮೊದಲಹ ದೋಷದರ್ಶನ
 ವಿರತಿ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನ ಸಾಧನ ವೆಂದನಸುರಾರಿ ॥

೮

ಪುತ್ರದಾರ ಗೃಹಾದಿವಿವಿಧವಿ
 ಚಿತ್ರವಿಷಯಂಗಳಲಿ ತೋರ್ಪಗು
 ಣಿತ್ರಯದಲುದಯಿಸುವ ಸ್ವಪ್ನಯಾಸಕ್ತಿ ಯಳಿದಿರಲು ।
 ನಿತ್ಯಮಿಷ್ಟಾನಿಷ್ಟ ದುಃಖಯೋ
 ತ್ಪತ್ತಿಯಲಿ ಸಮಚಿತ್ತನಾಗಿಹು
 ದುತ್ತಮೋತ್ತಮಜ್ಞಾನ ಸಾಧನ ವೆಂದನಸುರಾರಿ ॥

೯

ವಿನ್ನಲೇಕಾತ್ಮಕವೆನಿಪ ಸಂ
 ಪನ್ನಯೋಗದಿ ಕವಲುಪೋಗದೆ
 ಯುನ್ನ ತೋನ್ನು ತಭಕ್ತಿಯೇಕಾಂತವನು ಸೇವಿಸುತ ।
 ಮನ್ನಿಸುವ ಸಭೆಗಳನು ತೃಪಿಸುತ
 ಸನ್ನಿಹಿತಸರ್ವಾತ್ಮಭಾವವು
 ಮುನ್ನ ಹೇಳಿಸಿ ವಿನಿತು ಜ್ಞಾನೋಪಾಯ ಕೇಳಿಂದ ॥

೧೦

ನಿರುತದಿಂ ದಧ್ಯಾತ್ಮವಿದ್ಯಾ
 ಭರವು ವರತತ್ವಾರ್ಥದರ್ಶನ
 ಪರಿಕೆಪಲು ತಾನಿನಿತು ಸಮ್ಯಗ್ಜ್ಞಾನಸಾಧನವು ।
 ಭರದಿ ಕೇಳಿದರಿಂದಲಿನ್ನವು
 ಪಿರಿಯರಿಂ ದಜ್ಞಾನವೆನಿಸುಗು
 ನರನ ತಿಳಿ ನೀನೆಂದನಾಮುರವೈರಿ ಕರುಣದಲಿ ॥

೧೧

ಆವುದೊಂದನು ತಿಳಿಯಲದರಿಂ
ಪಾವನನು ಮೋಕ್ಷವನು ಪೊರ್ತುವ
ನಾವಿಶೇಷಜ್ಞಾನವನು ನಿನಗೊರೆವೆನೊಲವಿನಲಿ ।
ವ್ಯಾವಹಾರಿಕಸತ್ತ ಸತ್ತೆಂ
ದಾವಪರಿಯಿಂ ದೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ
ಭಾವಿಸಲ್ಕೆ ಯನಾದಿಯೈ ಪರಬೊಮ್ಮ ಕೇಳೆಂದ ॥

೧೨

ವಿಶ್ವತತ್ತಿರ ವಿಶ್ವತೋಮುಖ
ವಿಶ್ವತೋವರನಯನ ಶ್ರುತಿಯುತ
ವಿಶ್ವತಃಕರ ವಿಶ್ವತೋಬಹುಪಾದವೆನಿಸಿರ್ಪ ।
ವಿಶ್ವಶಕ್ತಿಯ ರೂಪೆನಿಸುತಿಹ
ವಿಶ್ವಮಯ ಪರಬೊಮ್ಮೆ ಜಗದೊಳು
ವಿಶ್ವವನೆ ಆವರಿಸಿಹುದು ಕಲಿಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ ॥

೧೩

ಹೊರಗೊಳಗಣಂದ್ರಿಯಗುಣಂಗಳ
ಪಿರಿದು ಬೆಳಗುತ್ತಿಹುದು ಬಳಿಕಲಿ
ಬೆರಗಿನಿಂ ಸಕಲೇಂದ್ರಿಯಂಗಳ ಬಿಟ್ಟು ತಾನಿಹುದು ।
ಎರಕವಿಲ್ಲದೆ ಸಕಲಜಗವನು
ನಿರುಗೆಯಿಂ ಧರಿಸಿಹುದು ನಿರ್ಗುಣ
ಮೆರೆವ ಗುಣನಿಕರವನು ಭೋಗಿಸುತಿಹುದು ಕೇಳೆಂದ ॥

೧೪

ಮೆರೆವುದೊಳಹೊರೆಗೆನಿಸಿ ಜಗದೊಳ
ಗುರುವ ಭೂತಂಗಳಲಿ ಬೊಮ್ಮವು
ಬೆರೆಸಿನಿಂದ ಚರಾಚರವು ತಾನಾಗಿ ತೋರುವುದು ।
ಮೆರೆದು ದೂರದಲಿಹುದು ಮತಿಯಿಂ
ದರಸಲಿಕೆ ಹತ್ತಿರೆಯಿಹುದು ನಿಜ
ನಿರುಗೆಯಿಂ ದತಿಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿಯೆ ತೋರುತಿಹುದೆಂದ ॥

೧೫

ತಾ ಮಹಾಭೂತಂಗಳಿ ನ
 ಸ್ವೀಮ ಬೊಮ್ಮವು ಬೇರೆನಿಸಿ ತಾ
 ನೇಮದಿಂದಿರುತ್ತಿರೋಡೆಯು ಬೆರಸಿರ್ಪ್ಪಚಂದದಲಿ ।
 ಪೇಮದಿಂದ ತೋರುವುದು ಭೂತ
 ಗ್ರಾಮ ಸ್ವಸ್ಥಿತಿ ಲಯಂಗಳ
 ಕಾಮಿವ ಮೂಡುತ್ತಲಿದುದಲಿ ಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ ॥

೧೭

ಜ್ಯೋತಿರೂಪುಗಳಿಗೆ ತಾನೇ
 ಜ್ಯೋತಿಯೆನಿಸುತ್ತಿದುದವಿದ್ಯಾ
 ಪ್ರಾತವೆನಿಪ ತಪಸ್ಸಿನಿ ದತಿದೂರವೆನಿಸುವುದು ।
 ಶ್ವೇತವಹ ಸುಜ್ಞಾನ ಜ್ಞೇಯವು
 ಸೀತಿಯಿಂದ ಕೇಳೆ ಜ್ಞಾನಗಮ್ಯವು
 ಭೂತನಿಜಯದ ಹೃದಯದಲಿ ನೆಲಸಿದುದು ನಿಜವೆಂದ ॥

೧೮

ಇಂತು ತನುವೆನಿಸಿರ್ಪ್ಪ ಕ್ಷೇತ್ರವ
 ಸಂತತದ ಸುಜ್ಞಾನವನು ನಿಜ
 ದಿಂದ ತಿಳಿದ ಜ್ಞೇಯವನು ಸಂಕ್ಷೇಪದಲಿ ಹೇಳಿದೆನು ।
 ಚಿಂತಿಸುತಲಿದೊನ್ನ ಭಕ್ತನು
 ಭಾಂತಿಯುಳಿದದ ನಂಬುತನ್ನನ
 ಚಿಂತ್ಯರೂಪನನ್ನೆದುವನು ಕಲಿ ಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ ॥

೧೯

ಪ್ರಕೃತ್ಯರುಪ ರೇವತ್ಪ್ರಭಯವಂ
 ಪ್ರಕಟವಾಗಿ ಯನಾದಿಯೆಂದರಿ
 ವಿಕರಿಸುವ ಮಹಾದಿತತ್ವಂಗಳ ವಿಕಾರವನು ।
 ವ್ಯಕುತವಹ ಸತ್ವಾದ್ವಿಗುಣವನು
 ಪ್ರಕೃತಿಯಿಂದ ಮುದಯಿಸುವುದೆಂದೇ
 ಯುಕ್ತಿಯಿಂದಲಿ ಯೆಲೆ ಧನಂಜಯ ಎಂದನಸುರಾರಿ ॥

೧೯

ಕಾರಿಯಂಗಳಿ ಗಬಿಲಕರಣಕೆ

ಸಾರಕರ್ತೃತ್ವದಲಿ ನೆಟ್ಟನೆ

ಕಾರಣವು ಮೂಲಪ್ರಕೃತಿಯೆನಿಸುವುದು ಪರಿಹಿಸಲು ।

ಸೇರುತಿಹ ಸುಖದುಃಖಗಳ ವಿ

ಸ್ವಾರಭೋಕ್ತೃತ್ವದಲಿ ನೆಟ್ಟನೆ

ಕಾರಣವು ತಾ ಪುರುಷನೆನಿಸುಗು ಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ ॥

೨೦

ಆಪುರುಷ ಪ್ರಕೃತಿಯಲಿ ನಿಂದೇ

ವ್ಯಾಪಾರಿಸಿ ಪ್ರಕೃತಿಯಲೊಗೆದ ಬಹು

ರೂಪವಹ ಸತ್ವಾದ್ವಿಗುಣವಿಷಯವನು ಭೋಗಿಸುವ ।

ಈ ಪುರುಷನಿಗೆ ಸುರನರಾದಿಮ

ರೂಪವಹ ಜನ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಬಹು

ರೂಪವಹ ಗುಣಸಂಗವೇ ಕಾರಣವು ಕೇಳೆಂದ ॥

೨೧

ಈತನುವಿನಭಿಮಾನಿ ಪುರುಷನು

ತಾ ತಳುವದೆ ಯುಪಾಧಿಭೇದದಿ

ನೀತಿಯಿ ನುಪದ್ರಷ್ಟೃವಂ ತನುಮಂತ್ರವೆನಿಸುವನು ।

ಆತನೇ ತಾಂ ಭರ್ತೃ ಭೋಕ್ತೃಗು

ಣಾತಿಶಯದ ಮಹೇಶ ಮಾಯಾ

ಚಾತವಳಿಯಲು ತಾನೆ ಪರಮಾತುಮನು ಕೇಳೆಂದ ॥

೨೨

ಆವನೀಪುರುಷನನು ಗುಣದಿಂ

ಭಾವಸಹಿತೀಪ್ರಕೃತಿರೂಪನು

ತಾವಿವೇಚಿಸಿ ತಿಳಿವ ನಾಸತ್ತುರುಷನಾದವನು ।

ಭೂವಲಯದೊಳು ಸಕಲಧರ್ಮ

ದೊಳಾವಚಂದದೊ ಲಿದೋಡೆಯು ಮಗು

ಳಾವಿಚಕ್ಷಣ ಜನಿಸನ್ನೆ ಕಲಿ ಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ

೨೩

ಕೆಲಬ ರಾತ್ನಧ್ಯಾನದಿಂದವೆ
 ಚಲಿಸದಿರುತಿರ್ದಾತ್ಮನಲಿ ನಿ
 ಶ್ವಲರು ತಪ್ಪಿಂವಾತ್ಮನನು ಕಾಣುತ್ತಿಹರು ಸುಖದಿ ।
 ಕೆಲರು ಕೇಳೇಚ್ಛಾನಯೋಗದಿ
 ಕೆಲರು ಕಾಂಬರು ಕರ್ಮಯೋಗದಿ
 ಹಲವುಪಲಯಿಂ ದೈದುವರು ಪರಮಾತ್ಮ ವಸ್ತುವನು ॥

೨೪

ಈಪರಿಯಲರಿಯದೆ ಕೆಲರು ಶ್ರುತಿ
 ರೂಪತತ್ವರೂಗಿ ಯಾಚಾ
 ರೋಪದೇಶವ ಕೇಳಿ ತಚ್ಛರಣವನು ಸೇವಿಸುತ್ತ ।
 ಆಪರವ ಭಜಿಸುತ್ತಿಹರು ಕೇ
 ಳಾಪುರುಷರುಗಳೆಲ್ಲರೂಂ ಭವ
 ರೂಪಮೃತ್ಯುವ ದಾಂಟುವರು ಕಲಿ ಪಾರ್ಥ ಕೇಳಿಂದ ॥

೨೫

ಎಲೆಭರತಕುಲ ತಿಲಕ ಕೇಳೈ
 ನೆಲೆಗೆ ಸ್ಥಾವರಜಂಗಮಾತ್ಮಕ
 ಹಲವುತರನಹ ಚೇತನಗ ಳೆನಿತೆನಿತುಭಾವದಲಿ ।
 ಒಲವಿನಿಂ ದೀದೇಹದೇಹಿಗ
 ಳೊಳು ಬಲಿದ ಸಂಯೋಗದಿಂದವೆ
 ಹೊಲಬನರಿಯದೆ ಜನಿಸುತಿಯು ವರಿಯಿಂದನಸುರಾರಿ ॥

೨೬

ಕೆಡುವಖಿಲಭೂತಂಗಳೊಳು ತಾ
 ಕೆಡದೆ ಪರಮೇಶ್ವರನು ಸಮವಾ
 ಗೆಡೆವಲಿಯದಿಹ ನೆಂದುಕಾಂಬನು ಮನುಜನಾವವನು ।
 ಪೊಡವಿಯೊಳು ಕೇಳುವನು ತತ್ವ
 ಬಿಡದೆ ಕಂಡವ ನೆನಿಸುತಿಹನಿದು
 ಜಡಮತಿಗಳಿಗೆ ದೊರಕದೆಂದಸುರಾರಿ ನೇಮಿಸಿದ ॥

೨೭

ಎಲ್ಲೆಡೆಗಳಲಿ ಸಮವೆನಿಸಿ ಸಂ
 ದಿಲ್ಲದಿಹ ಪರಮೇಶ್ವರನ ತಾಂ
 ನಿಲ್ಲದಾವವ ನಲಿಯುತಿಹ ನವ ತನ್ನ ತನ್ನಿಂದ ।
 ಎಲ್ಲಿಯುಂ ಕೆಡಿಸದೆ ಪರಾತ್ಮನ
 ಬಲ್ಲಕಾರಣದಿಂದ ಮೋಕ್ಷವ
 ನಲ್ಲಿಯೇ ಪಡೆವನು ಕಣಾ ಕಲಿ ಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ ॥

೨೮

ಆವನೊಬ್ಬನು ಸಕಲಕರ್ಮವು
 ಮೀವಿಕರಿಸುವ ಪ್ರಕೃತಿಯಿಂದಮೆ
 ತಾವುಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತಿಹುವು ಪರಮಾತ್ಮ ನಿಜದಿಂದ ।
 ಆವುದಕೆ ತಾ ಕರ್ತನಲ್ಲೆಂ
 ದೀವಿಭೇದವ ಕಂಡೊಡವನೇ
 ಭಾವಿಸಲು ತತ್ವವನು ಕಂಡವ ನೆಂದನಸುರಾರಿ ॥

೨೯

ಬೇರೆಬೇರಿಹ ಭೂತನಿಚಯವು
 ಬೇರೆನಿಸದಿಹ ಬೊಮ್ಮನಲ್ಲಿಯೆ
 ತೋರುತಿಹು ವೊಂದೆಡೆಯೊಳೆಂದಾವಾಗಲರಿಯುತಿಹ ।
 ಬೇರೆನಿಸ ದದರಿಂದ ಲಖಿಳವ
 ಮೀರಿ ತೋರುವ ಬೊಮ್ಮ ತಾನಹ
 ಸಾರುತಿಹುವೀಯರ್ಥವನು ಶ್ರುತಿನಿಕರ ಕೇಳೆಂದ ॥

೩೦

ಆದಿಯಿಲ್ಲದನಾದಿನಿರ್ಗುಣ
 ನಾದ ಕತದಿಂದವೆ ಪರಾತ್ಮನು
 ವಾದಹೊದ್ದದೆ ನಿತ್ಯನೆನಿಸುವ ನೀಶರೀರದಲಿ ।
 ಆದರದಲಿರುತಿದೊಡೆಯು ಕಾ
 ಮಾದಿಗಳ ನೆರೆ ಮಾಡ ಕರ್ಮದ
 ಲಾದಫಲದಿಂ ಲೇಪವಡೆಯನು ಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ ॥

೩೧

ಅವ ಪರಿಯಿಂ ಗಗನವಗಲಕೆ
 ತೀವಿಕೊಂಡಿರುತಿದೋಡೆಯು ನಿಜ
 ಭಾವಿಯಿಂದಲೆ ಸ್ಥಗ್ಧವಾಗಿಯೆ ಸರ್ವಲೋಕವನು |
 ಅವ ಪರಿಯಿಂ ಪಡೆಯದಿಹವೊಲು
 ಭಾವಿಸಲಿಕೆಯಾತ್ಮ ನಖಿಕಸ
 ಜೀವತನುಗಳೊ ಳಿದೋಡೆಯು ನಿಲೇಕಪ ಕೇಳೆಂದ ||

೩೨

ಎಂತು ಸೂರ್ಯನದೊಬ್ಬನೇ ನಿ
 ಪ್ರೀತಿಯಿಂದೀಸಕಲಲೋಕವ
 ಸಂತತಂ ಬೆಳಗುತ್ತಿದನೋ ಕ್ಷೇತ್ರವಲ್ಲವನು |
 ಅಂತು ಬೆಳಗುತ್ತಿದನು ಜಗದೊಳು
 ಸಂತ ನಾಕ್ಷೇತ್ರಜ್ಞ ನಿದುವೇ
 ದಾಂತಸಿದ್ಧವು ನಂಬು ನೀನಿದನೆಂದನಸುರಾರಿ ||

೩೩

ಆರು ಕೆಲವರು ಜ್ಞಾನದೃಷ್ಟಿಯ
 ಸಾರವುಂ ದೀತರದಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಿ
 ಕಾರವಂ ಕ್ಷೇತ್ರಜ್ಞರುಗಳ ವಿಭೇದನಿರ್ಣಯವ |
 ಕಾರಿಯದ ಭೂತಂಗಳನು ತ
 ತ್ಯಾರಗದ ವಕ್ರತಿಯ ವಿನಾರವ
 ನಾರರಿವರವಲ್ಲಿದುವರು ವರಮೋಕ್ಷ ಸಿದ್ಧಿಯನು ||

೩೪

- ಉಂತು ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಷೇತ್ರಜ್ಞ ವಿಭಾಗವೆಂಬ ಹದಿಮೂರನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ಸಂಪೂರ್ಣ -

ಹದಿನಾಲ್ಕನೇ ಅಧ್ಯಾಯ - ಗುಣತ್ರಯ ವಿಭಾಗಯೋಗ

ಸೂಚನೆ || ಎನ್ನ ಮೂಲಪ್ರಕೃತಿಯೆಂದು

ತ್ವನ್ನವಾದ ಗುಣತ್ರಯಂಗಳ

ಮನ್ನಿಸದೆ ಮೀರಿದ ಮಹಾತ್ಮನ ಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ ||

ಮತ್ತೆ ಕೇಳೆ ಹಿಂದೆ ನಾ ಪೇ

ಳ್ಳುತ್ತಮಜ್ಞಾನಂಗಳೊಳಗ

ತ್ಯುತ್ತಮದ ಮತ್ತೊಂದು ಜ್ಞಾನವ ಪೇಳುವೆನು ನಿನಗೆ |

ಸತ್ಯದಿಂ ಮುನಿಮುಖ್ಯರಾವುದ

ಚಿತ್ತದಿಂ ನೆರೆ ಗಳಿಸಿದುದರಿಂ

ನಿತ್ಯವಹ ಸಿದ್ಧಿಯನು ಪಡೆವರು ಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ ||

೧

ಪರಮತತ್ವಜ್ಞಾನ ವಿದರಾ

ದರಭರದಿ ಸಾರ್ಥನ್ನ ಸರಿಯಹ

ಪರಮ ಪದವಿಯ ಪಡೆವರೈ ಈ ಸೃಷ್ಟಿಕಾಲದಲಿ |

ಮರಳಿ ಜನಿಸರು ವಿಲಯದಲಿ ನೆರೆ

ಮರಣಧರ್ಮವ್ಯಥೆಯ ನೈದವೆ

ನಿರುತದಿಂ ದಿರುತಿಹರು ಸುಖದಲಿ ಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ ||

೨

ಮುನ್ನ ಮೂಲಪ್ರಕೃತಿ ತಾನೇ

ಯೆನ್ನ ಯೋನಿಯೆನಿಪ್ಪು ದದರಲಿ

ಭಿನ್ನಸಚರಾಚರದ ಗರ್ಭವನಿಸುವೆನು ನಾನು |

ಸನ್ನಿಹಿತವಾ ಗದರದೆಸೆಯಿಂ

ದನ್ಯವಹ ಭೂತಂಗಳಿಗೆ ಸಂ

ಪನ್ನಜನನವು ದೂರಕುವುದು ಕಲಿ ಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ ||

೩

ಸಕಲಸುಖನಿವೃತ್ತಿಯುಂಟಾಗದಿ
 ಪಕರಯೋಗಿಗಳಲ್ಲಿ ಜನಿಸುವ
 ಸೆವಿಲ ಮೂರ್ತಿಗಳ ಲೇಸವಕೆ ನಾಂ ಹಿಂದೆ ಕರುಣಿಸಿದ |
 ಪಕ್ಕತಿಯೇ ಸುಕ್ಷೇತ್ರವಿಶ್ವಾ
 ತೃಕನು ನಾಂ ಬೀಜಪದಾಯಕ
 ಸಕಲಲೋಕಕೆ ತಂದೆಯಾಗಿದನೆಂದನಸುರಾರಿ ||

ಸತ್ಪ್ರಜಾಪತಿಯೆಂಬ ಪೆಸರನು
 ವೆತ್ತು ತೋರ್ಪ ಗುಣತ್ರಯಂಗಳ
 ವಿತ್ತ ಮೂಲಪ್ರಕೃತಿಯಿಂದವೆ ಜನಿಸಿ ದೇವದಲಿ |
 ನಿತ್ಯನವ್ಯಯನಾತ್ಮನನು ಹಿಡಿ
 ದೆತ್ತಿ ಬಂಧಿಸುತ್ತಿದುವು ಕನಸಿನ
 ಕತ್ತಲೆಯಲಿಹ ಕಳ್ಳನಂದವಿ ಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ ||

ಆ ಗುಣತ್ರಯದೊಳಗೆ ಸತ್ಪು
 ಬೇಗ ನಿರ್ಮಲವಾದ ಕತದಿಂ
 ಭೋಗಿಸಲು ಸರ್ವಪ್ರಕಾರವು ತಿಳಿ ಯನಾಮಯವು |
 ಯೋಗತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನಸುಖ ಸಂ
 ಯೋಗದಿಂ ಪುರುಷನನು ಬಂಧಿಸ
 ಲಾಗಿ ತಾನಿಂತಿರುತ್ತಿಹನು ಕಲಿ ಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ ||

ಘನರಜೋಗುಣವಾರ್ತೆ ಸಂಗತಿ
 ಜನಿತ ಲೋಹಿತವರ್ಣ ವೆಂದದ
 ನನುನಯದಿ ತಿಳಿ ಯಾರಜೋಗುಣ ದೇಹಿಯನು ವಿಡಿದು |
 ಅನವರತ ಸತ್ಕರ್ಮಸಂಗದಿ
 ಮನುಜನನು ಬಂಧಿಸುಗು ಕುಂತಿ
 ತನಯ ಕೇಳಿದ ನೆಂದನಾಮುರವೈರಿ ಕರುಣದಲಿ ||

ಉರವಣಿಸಿ ದಜ್ಞಾನದಿಂವಿ
 ಸ್ತರದಲುದಯಿಸಿ ದಾತಮೋಗುಣ
 ಸುರನರಾದಿಗಳೆಲ್ಲರನು ಮೋಹಿಸುವು ದದುತಾನೇ ।
 ಇರೆಪ್ರಮಾದಾಲಸ್ಯ ನಿದ್ರಾ
 ಭರದಿ ಬಂಧಿಸಿಕೊಂಡಿಹುದು ಸಂ
 ಗರವಿಜಯಿ ಕೇಳೈ ನಿದಾನ ವಿದಂದನಸುರಾರಿ ॥

೪

ಸತ್ವಗುಣ ಸುಖದಲ್ಲಿ ಪುರುಷನ
 ಹತ್ತಿಸುವುದು ರಚೋಗುಣವು ತಾ
 ವಿಸ್ತರದ ಕರ್ಮದಲಿ ಕೂಡಿಸುತಿಹುದು ಮನುಜನನು ।
 ಮತ್ತೆ ಜ್ಞಾನವ ಮುಸುಕಿ ದೇಹಿಯ
 ಚಿತ್ತವನು ಮರವೆಯಲಿ ನೆರೆ ಕೂ
 ಡುತ್ತಲಿಹುದು ತಮೋಗುಣವು ಕಲಿಪಾರ್ಥ ಕೇಳಿಂದ ॥

೫

ರಜತಮಂಗಳ ಗೆಲಿದು ಸತ್ವವು
 ನಿಜದಿ ತಾನುದಯಿಪುದು ಬೇಗದಿ
 ರಜವು ಸತ್ವತಮಸ್ಸುಗಳ ಪರಿಭವಿಸಿ ಜನಿಸುವುದು ।
 ರಜವನೀಸತ್ವವನು ಸೋಲಿಸಿ
 ತ್ರಿಜಗದೊಳ ಗುದಯಿಸುವುದೀತಮ
 ವಿಜಯ ಕೇಳೈ ಮೂರುಗುಣ ವೀತೆರದೊಳಹುವೆಂದ ॥

೧೦

ತನುವಿನೀಸಕಲೇಂದ್ರಿಯಂಗಳ
 ಮನೆಯ ತದ್ವಾರ್ತಂಗಳಲಿ ಸಂ
 ಜನಿಸುಗಟ್ಟರು ಮತ್ತೆ ತತ್ವಜ್ಞಾನ ಚಿತ್ತದಲಿ ।
 ಅನುನಯದ ಲಾವಾಗಲುದಿಸುಗು
 ವಿನಯದಿಂ ಕೇಳಾಗ ಸತ್ವ
 ಘನವೆನಿಸ ಗುಣ ಹೆಚ್ಚಿ ತಂದಿಂತರಿಯ ಬೇಕೆಂದ ॥

೧೧

ಫಲಸುಖೋಗುಣ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರಲಿ
 ತನ್ನಭವಾನಿಗಳಲ್ಲಿ ತೋರಿಸುವ
 ಮನದೊಳಿಹುದೋಗ ಕರ್ಮಾರಂಭ ಮಾಡಿಕೊನು |
 ವಿನಿತು ವಿದ್ವಂಸಪ್ಪ ಹೆಂನಿತು ಪಂ
 ಜನಿಸುವವು ಪಂಪಾನಿಗಳಿಗೆರೆ
 ಮನುಜರೋಗಗತ್ತಮನೆ ಕೇಳೆಂದನು ಮುರಘನು ||

೧೨

ಮರವೆ ಸಿದ್ಧಾಲಿಪ್ಪ ಮೂಢತೆ
 ಬೆರಗುವಡೆದುಡೋಗ ಶೂನ್ಯತೆ
 ನಿರುಗೆಯಿಂ ನಿಜತತ್ವದೆಚ್ಚರದಿಲ್ಲದಿರುತ್ತಿದು |
 ನೆರೆ ತನೋಗುಣ ಹೆಚ್ಚಲಿನಿತುಂ
 ಮರೆಯಲೇ ಜನಿಸುತ್ತಲಿಹುವಿದ
 ನರಿವುದೈ ಕುರುನಂದನನೆ ನೀನೆಂದನಸುರಾರಿ ||

೧೩

ಮತ್ತೆ ಕೇಳೆ ಪಾರ್ಥ ದೇಹಿಯು
 ಸತ್ಯಗುಣವಾವಾಗಹೆಚ್ಚಿರ
 ಲಿತ್ತಮರಣವ ನೈದಿದಾಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಸುಖದಿಂದ |
 ತತ್ವವಿತ್ತುಗ ಳ್ಳಿದ ನೆಲಸಿ
 ದುರ್ವತ್ತಮದ ಲೋಕಂಗಳನು ತಾ |
 ಸತ್ಯವಾಗಿಯೆ ಪಾರುವನು ಕಲಿ ಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ ||

೧೪

ನರ ರೋಗುಣ ಹೆಚ್ಚಿದಾಗಲಿ
 ಮರಣವನು ತಾನೈದಿ ಕರ್ಮದ
 ಪರಮಪಂಗವನುಳ್ಳ ಮಾನವನಲ್ಲಿಜನಿಸುವನು |
 ನಿರುತವಾಪರಿಯಲಿ ತರೋಗುಣ
 ಪ್ರರವಣಿ, ಮೃತನಾದವನು ಕೇ
 ಳ್ಳಲೆಯೊಳಗೆ ಬಹ ಮೂಢಯೋನಿಗಳಲ್ಲಿ ಜನಿಸುವನು ||

೧೫

ವಿತತಸತ್ಯಮ್‌ಗಳಿಗೆ ಮುಂ

ದುದಯಿಸುವ ನಿರ್ಮಲಸುಖವು ತಾ

ಸದಮಲದ ಸಾತ್ವಿಕಗುಣಕೆ ಫಲವೆಂದು ಹೇಳುವರು ।

ತುದಿಗೆ ದುಃಖವಿಕಾರ ರಂಜಿಸಿಂ

ಗುದಿಸಿ ತೋರುವ ಫಲ ತಮಸ್ಸಿಂ

ಗುದಯಿಸುವು ದಜ್ಞಾನ ಫಲವೆಂದನು ಮುರಧ್ವಂಸಿ ॥

೧೬

ಸತ್ವಗುಣದಿಂ ಜ್ಞಾನಮುದಿಸುಗು

ಮತ್ತೆ ರಾಜಸಗುಣದದೇಯಿಂ

ಚಿತ್ತದಲಿ ಘನಲೋಭವಹುದು ತಮೋಗುಣದದೇಯಿಂ ।

ಮತ್ತತನ ವಧಿಕ ಪ್ರಮಾದವು

ಬಿತ್ತರದೊ ಳ್ಜ್ಞಾನಮುಂ ಬೆಂ

ಬತ್ತಿ ಜನಿಸುತ್ತಿಹುವು ಕೇಳೆಂದನು ಮುರಧ್ವಂಸಿ ॥

೧೭

ಸತ್ವಗುಣವುಳ್ಳವರು ಸೇರುವ

ರುತ್ತಮದ ಲೋಕಂಗಳನು ಕೇ

ಳ್ಳತ್ತೆರಾಜಸರೈದುವರು ಮನುಚಾದಿಲೋಕವನು ।

ಇತ್ತ ತಾಮಸಗುಣದವರು ಬೀ

ಳುತ್ತಿಹರು ನರಕಾದಿಲೋಕದ

ಮೊತ್ತದೊಳ ಗೆಲೆಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದನು ಮುರಧ್ವಂಸಿ ॥

೧೮

ಅರಿಯಬಲ್ಲವ ನೀಜಗತ್ತಿಂ

ಗುರುವ ತ್ರಿಗುಣವೆ ಕರ್ತೃವಲ್ಲದೆ

ಹೊರಗೆ ಮತ್ತಿನ್ನೊಬ್ಬನಿಲ್ಲೆಂ ದೀಗುಣತ್ರಯದ ।

ನಿರುಗೆಗಾಂ ಬೇರೆಂದದಾವವ

ನರಿವನಹ ನವನೆನ್ನಭಾವವ

ಮರೆಯದೈದುವನೈ ಧನಂಜಯ ಎಂದನಸುರಾರಿ ॥

೧೯

ದೇವ ಜೀವೇಹದಲಿ ಜನಿಸಿದ
 ದೇವ ಮೂರುಂಗುಣಗಳಂ ಪ್ಯಾ
 ದೋಹವಿಲ್ಲದೆ ಮೀರಿ ಜನಿಪ್ಪತ್ತಿಜರೆಂದು ಹುಡುಗನು |
 ದೇಹದಿಂ ಬಿಡುಗಡೆಯ ನೈದಿ
 ದೇಹ ಬೀಳಲು ಮುಕ್ತಿಯನು ಸಂ
 ದೇಹವಿಲ್ಲದೆ ಪಡೆವನೈ ಕಲಿ ಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ ||

೨೦

ಅವಕುರುಹಿಂ ದರಿಯಬಹುದೆಲೆ
 ದೇವ ಈಗುಣಮೂರ ಮೀರಿದ
 ಜೀವರೋಗುತ್ತಮನ ನಿತ್ಯಗುಣಂಗಳೆಂಬುದನು |
 ಅವಪರಿಯಿಂ ಮೀರುವನು ಮ
 ತ್ವಾವಪರಿಯಿಂ ಬೆರಸಿರುವನಿದ
 ನೀವು ಮುದರಿಂ ದೂರೆಯಬೇಕನ ಗೆಂದನಾ ಪಾರ್ಥ ||

೨೧

ಎಲವೊಪಾಂಡವ ಗುಣಸಮೂಹದ
 ಫಲವೆನಿಸುವ ಪ್ರಕಾರವನು ನರೆ
 ಬಲುವನುಳ್ಳ ಪ್ರಪತ್ತಿಯುಮು ನಷ್ಟಾನವೆಂಬುದನು |
 ಒಲಿದು ಬಂದೊಡೆ ತೋಷಹೊದ್ದದೆ
 ಕಳೆಯೆ ಬಯಸನವಂ ತ್ರಿಗುಣವನು
 ಗೆಲಿದ ಪ್ರರುಷನ ಚಂದವಿದು ಕೇಳೆಂದನಸುರಾರಿ ||

೨೨

ಮುನಿಯದಣಿ ಮಾವವ ನುದಾಸಿ
 ನನವೊಲಿರುತ್ತಿ ಮೂರುಗುಣದಿಂ
 ದನವರತ ಮುದಿಪಾಲ್ಕನೆನಿಪನು ಸಕಲದೇಹದಲಿ |
 ಘನಗುಣಂಗಳು ನಡೆಯತಿಹುವೆಂ
 ದಿನಿತುವನು ಬಲ್ಲಾತನೇ ಈ
 ತನುದಿನಿಚ್ಚೆಯಲಿರ ಕಣಾ ಕಲಿ ಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ ||

೨೩

ಆವನೀಸುಖದುಃಖದಲಿ ಸಮ

ಭಾವವುಳ್ಳವ ಸ್ವಸ್ವರೂಪಿನ

ಭಾವನಿಷ್ಠನು ಹೊನ್ನು ಕಲುಹಂಟೆಯಲಿ ಸಮಮತಿಯು ।

ಆವ ನಿಂದಾಸ್ತುತಿಗಳಲಿ ಸಮ

ನಾವ ಪ್ರಿಯವಪ್ರಿಯವನೆಲ್ಲವ

ಭಾವಿಸಲು ಸರಿಯಾಗರಿವ ನವ ಧೀರ ಕೇಳೆಂದ ॥

೨೪

ಆವ ನೀಬಹುಮಾನದಲಿ ಮ

ತ್ವಾವ ನಿಯವಮಾನದಲಿ ಸಮ

ನಾವವನು ಮಿತ್ರರಲಿ ಶತ್ರುಗಳಲ್ಲಿ ಸಮನಹನು ।

ಆವ ನುದ್ಯೋಗಂಗಳೆಲ್ಲವ

ಭಾವಿಸದೆ ಬಿಟ್ಟಾತ್ಮನೈ ಗುಣ

ಭಾವವನು ಮೀರಿದವನೆನಿಸುವ ನವನು ಕೇಳೆಂದ ॥

೨೫

ಆವ ನೆನ್ನನು ಪಲ್ಲಟಸದೆಯೆ

ಭಾವಭಕ್ತಿಯ ಯೋಗದಿಂ ನೆರೆ

ಸೇವಿಸುತಲಿಹ ನಾತ ನೀತ್ರಿಗುಣಂಗಳಂ ಮೀರಿ ।

ಪಾವನೋತ್ತಮಬ್ರಹ್ಮನಹುದಕೆ

ಜೀವರೊಳು ನಿಷ್ಪಾಪನಹ ನಿಂ

ತಾವಿಮಲವೇದಾಂತಸಿದ್ಧವಿ ದೆಂದನಸುರಾರಿ ॥

೨೬

ಸ್ಥಿರವೆನಿಪ ವೇದಕ್ಕೆ ಪಿರಿದಹ

ಪರಮಮುಕ್ತಿಗೆ ನಿತ್ಯವೆನಿಸುವ

ನಿರುತ ಧರ್ಮಕೆ ಪಿರಿದೆನಿಪ ವೇದಾಂತನಿಜಸುಖಕೆ ।

ಪರಿಕಿಸಲಿಕವಕೆಲ್ಲಕಂ ನಾ

ನಿರುವೆನ್ನೆ ನೆಲೆಯಾಗಿ ನೀನೆಲೆ

ನರನೆ ಕೇಳೊಲಿ ದೆಂದನಸುರಾರಾತಿ ಕರುಣದಲಿ ॥

೨೭

ಹದಿನೈದನೇ ಅಧ್ಯಾಯ - ಪುರುಷೋತ್ತಮಪ್ರಾಪ್ತಿಯೋಗ

ಪೂಜನೆ || ತನುವನಿಪ ವೃಕ್ಷವನು ಮತ್ತಿಃ
ತನುವ ಧರಿಸಿದ ಪುರುಷನನು ನೆ
ಟ್ಟನೆ ತಿಳಿವವೊಲು ವಿವರಿಸಿದ ಸರ್ವನಗೆ ಮುರವೈರಿ ||

ಬೇರು ಮೊದಲಾಗಿಹುದು ಕೊಂಬು ವಿ
ಕಾರದಿಂ ಕೆಳಗಾಗಿಹುವು ಸಂ
ಸಾರವೃಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸಕಲಶ್ರುತಿಗಳೆ ಯೆಲೆಗಳಾಗಿಹುವು |
ವೀರ ಕೇಳಿರತ್ತವೆನಿಸುವು
ದಾರವೃಕ್ಷವದವ್ಯಯವು ತಾ
ವಾರಿವರಿದ ನವರುಶ್ರುತವಿದ ರೆಂದನಸುರಾರಿ ||

ಮೆಲೆಯುತಿದ ಸಂಸಾರವೃಕ್ಷ
ಕೃರುವ ಶಬ್ದಬ್ರಹ್ಮಮೂಲವು
ನಿರುಗೆಯಿಂ ಮಹದಾನಿತತ್ವವು ಶಾಖೆಯೆನಿಸುವುದು |
ಬೆರಗಿದೇಕ್ಕೆ ಶ್ರುತಿ ನಿಕರ ಪರ್ಣವು
ಮರವೆಯಿಂದಂ ನಿತ್ಯವರಿವಿಂ
ಹರಿವುದಾಗಿ ಯನಿತ್ಯವಿದನರಿದವನೆ ಶ್ರುತವಿದನು ||

ಈ ಮರದ ತುದಿಮೊದಲುನಡುಗಳು
ನಾಮರೂಪಗ ಳಾವವಿಧದಿಂ
ವೀಮಹಿಯ ಮೇಲರಿಯಬಾರದು ಬೇರುವರಿವಿರ್ಪ |
ಈಮರನ ನಿಷ್ಪಂಗವೆನಿಸಿದ
ನಾಮಯದ ವರಶಸ್ತ್ರದಿಂ ನಿ
ಸ್ವಾಮಿಯೋಧನು ಕಡಿದು ಮುಕ್ತಿಯ ಪಡೆಯಬೇಕೆಂದ ||

ಅದರನಂತರದಲ್ಲಿ ಯಾನಿಜ
ಪದವನರಿಯಲುಬೇಕು ನೋಡೈ
ಯದರಲೈಕೈವ ಪಡೆದವರು ತಿರುಗರು ಮರಳಿ ಭವಕೆ |
ನಿರುತದಿಂ ದಾರಿಂದ ತೋರಿತು
ಮೊದಲನಾದಿಯ ಸೃಷ್ಟಿ ಯಾತನ
ಪದವನ್ನೆದುವೆನೆಂದು ಯತ್ನವ ಮಾಡಬೇಕೆಂದ ||

೪

ಸಂಗದೋಷವ ಕಳದು ಹಮ್ಮುವ
ಹಮ್ಮುಗಳಳಿದ ನಿವೃತ್ತಕಾಮರು
ಹಿಂಗದೀಸುಖದುಃಖದ್ವಂದ್ವದಿ ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡವರು |
ಅಂಗವಳಿ ದಧ್ಯಾತ್ಮನಿಷ್ಠರು
ತುಂಗವಿಕ್ರಮತತ್ವದಿ ರಾ
ಮಂಗಳೋತ್ತಮನಿತ್ಯಪದ ವೈದುವರು ಕೇಳೆಂದ ||

೫

ಆವುದಾವೊಂದಮಲಪದವನು
ಪಾವಕನು ರವಿಶಶಿಗಳೆಂಬೀ
ಮೂವರುಂ ನೆರೆ ಬೆಳಗಲರಿಯರು ತಮ್ಮ ಹಬೆಯಿಂದ |
ಆವುದನು ಸೇರಿದರೆ ಮರಳರು
ಪಾವನೋತ್ತಮವೆನಿಪ ಪದವದು
ಭಾವಿಸಲು ತಾನೆನ್ನಪದವೈ ಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ ||

೬

ನರನೆ ಕೇಳೀಜೀವಲೋಕದ
ಲುರವಣಿಸುವ ಪಡಿಂದ್ರಿಯಂಗಳು
ಭರದಿ ಪ್ರಕೃತಿಸ್ಥಂಗಳಾಗಿಯೆ ವಿಷಯಸಂಗದಲಿ |
ಇರಲವನು ಸೆಳೆಯುತ್ತ ಜೀವನು
ಪಿರಿದು ಪೆಸರಿಂದಿರುವ ಪುರುಷನು
ನಿರುತದಿಂದೆನ್ನಂಪವೆಂದರಿಯೆಂದನಸುರಾರಿ ||

೭

ಆತ ತಾನಾವಾದ ದೇಹವ
 ನೋತು ಪೊಗುವನು ಸುತ್ತಿರದೆ ತಾ
 ನಾತನುಗಳನು ಬಿಡುಟು ಹೊರವಡುವಾಸಮಯದಲ್ಲಿ |
 ಪಾತ ಪುಷ್ಪವ ಪರಿಮಳವನೊ
 ಯ್ಯಾತ್ಮರವ ಲಾ ಇಂದ್ರಿಯವ ಜೀ
 ವಾತುಮನು ತೆಗೆದೊಯ್ದನೆಲೆ ಕಲಿ ಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ || ೨

ಈಪರಿಯ ಜೀವಾತ್ಮ ಶ್ರೋತ್ರವ
 ದೀಪಿಸುವ ನೇತ್ರವನು ತಕ್ಷಣ
 ಮಾಪರಿಯ ರಸನೆಯನು ಘ್ರಾಣದ ಮನವನುಂಕೂಡಿ |
 ರೂಪುರಸಗಂಧಾದಿ ವಿಷಯಕ
 ಲಾಪವನು ಭೋಗಿಸುತ್ತಿಹನು ಚಿ
 ದ್ರೂಪನಲ್ಲದೆ ತಾ ವಿಚಾರಿಸೆ ಬೇರೆಯಲ್ಲೆಂದ || ೩

ದೇಹವನು ಬಿಡವಾತನುಮ ನೀ
 ದೇಹದೊಳಗಿರ್ಪಾತನುಮ ನೀ
 ದೇಹಗುಣವನು ಕೂಡಿ ವಿಷಯಂಗಳನು ಭೋಗಿಸುವ |
 ದೇಹಿಯನು ತಾವರಿಯರಾತ್ಮ
 ದ್ರೋಹಿಮೂಢರು ಜ್ಞಾನಿಗಳು
 ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲದೆ ಕಾಣುತ್ತಿಹರೆಲಿಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ || ೪

ಪರಮಮುನಿಗಳು ಯತ್ನದಿಂ ಕಾಂ
 ಬರು ಕಣಾ ಜೀವಾತ್ಮ ನೇ ನಿ
 ಧರಿಸಿನೋಡಲು ತಮ್ಮೊಳಿಹ ಪರಮಾತ್ಮನೆಂದಿಂತು |
 ದುರುಳ ರಂತಃಕರಣ ಶುದ್ಧಿಯ
 ದೆರವೆನಿಸುವಜ್ಞರುಗ ಳಾತ್ಮನ
 ವಿವಿಧ ಯತ್ನವಮಾಡಿಯುಂ ಕಾಣರು ಕಣಾ ಎಂದ || ೫

ಇಂದು ಸೂರ್ಯಾಗ್ನಿಗಳ ಲಾವುದ
ದೊಂದು ತೇಜವೆ ನಿಖಿಳಜಗವನು
ಕುಂದದನುದಿನ ಬೆಳಗುತಿರುತಿಹ ದಾಪ್ರಕಾಶವನು |
ತರದೆ ನೀನರಿ ಯೆನ್ನ ನಿಜಸಂ
ಬಂಧವೆಂದಿದ ನಖಿಳಶ್ರುತಿಮುಖ
ದಿಂದ ಪೇಳುತ್ತಿಹರು ಜ್ಞಾನಿಗ ಳೆಂದನಸುರಾರಿ ||

೧೨

ಭೂತಳವ ನೊಳಪೊಕ್ಕ ಭೂತ
ವ್ರಾತವನು ನಾನೆನ್ನ ಬಹುಹಿಂ
ದೋತು ಧರಿಸುತ್ತಿಹೆನು ತಿಳಿ ಬಳಿಕುದಕಮಯವೆನಿಪ |
ಶೀತಕರ ನಾನಾಗಿ ಕೇಳಿ
ಭೂತಳದ ಲೋಷಧಿವನಸ್ವತಿ
ಜಾತವೆಲ್ಲವ ಬೆಳಸುತಿಹೆ ನೆಲೆ ಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ ||

೧೩

ಬಳಿಕ ವೈಶ್ವಾನ್ತರನು ನಾನಾ
ಗುಳಿದಖಿಲಜೀವಿಗಳ ದೇಹಂ
ಗಳನು ಸಂಶ್ರಯಿಸುವೆನು ಪ್ರಾಣಾಪಾನದೊಡಗೂಡಿ |
ತಿಳಿಯೆ ನಾಲುಕುಪರಿಜಿ
ನನ್ನಂಗಳನು ಜೀರ್ಣಿಸುತ್ತಿಹೆನು ಕೇಳಾ
ನುಳಿಯೆ ಹೊರೆವವರಿಲ್ಲ ವಿಶ್ವವನೆಂದನಸುರಾರಿ ||

೧೪

ಸಕಲರಂತಃಕರಣದೊಳು ಸು
ವೈಕುತದಿಂ ದಿರುತಿರ್ಪೆನೆನ್ನಿಂ
ಪ್ರಕಟದಿಂ ಜ್ಞಾನಸ್ಮೃತಿಗ ಳ್ಜ್ಞಾನವಿಸ್ಮೃತಿಯೂ |
ಸುಕರನಾ ಗರುಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿಹೆ
ನಖಿಲಶ್ರುತಿವಚನಂಗಳಿಂ ನಾ
ನಿಖಿಲವೇದಾಂತಾರ್ಥಕರ್ತನು ವೇದವಿದನೆಂದ ||

೧೫

ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಕ್ಷಮಾಕ್ಷಮಾತ್ಮಕ
 ಲೋಕದಾಂಗೆ ಸ್ಥಿರವಿಲ್ಲದ್ದೋ
 ಲೋಕಪುರುಷಂ ಕ್ಷಮೆ ಭೂತವಮೂಹವೆನಿಸುವನು |
 ಬೇಕೆನಿಸ ಕೂಟವನವ್ಯಯ
 ನೇಕ ಸಕ್ಷರವು ರುಷೆನಿಸುವಂ
 ವ್ಯಾಕುಲತೆಯನು ಬಿಟ್ಟು ತಿಳಿ ನೀನೆಂದನಸುರಾರಿ ||

೧೬

ಉದ್ವಾರಿಂ ಬೇರೆನಿಸುವವನು
 ನೋವನುತುಮವು ರುಷೆ ನಾದಂ
 ಪರ್ವಿ ಮೂಲೋಕವನು ಧರಿಸಿದ ನಾತನವ್ಯಯನು |
 ಉರ್ವಿಸಲಿ ಪರಮೇಶ್ವರನು ತಾ
 ನೋವನೇ ಕಾರಣನು ಲೋಕಕೆ
 ಸರ್ವಗತಪರಮಾತ್ಮನೆನಿಸುವನು ಪಾರ್ಥ ಕೇಳಿಂದ ||

೧೭

ಕ್ಷಮಪುರುಷನನು ಮೀರಿ ಬೀಕ
 ಕ್ಷಮಪುರುಷನಿಂ ದಧಿಕನೆಂದೀ
 ಪರಿಯಲಾನೆನಿಸುವುದರಿಂ ಲೋಕದಲಿ ವೇದದಲಿ |
 ಪರಮಪುರುಷೋತ್ತಮು ನೆನಿಸುತ್ತದೆ
 ವಿರಿಯಲೋಕಂ ವಿಖ್ಯಾತನಾಗಿದೆ
 ನಿರುತಕಿದು ತತ್ಪಾರ್ಥವೆಲೆ ಕಲಿ ಪಾರ್ಥ ಕೇಳಿಂದ ||

೧೮

ಅವನೊಬ್ಬನು ಮೂಢನಾಗದೆ
 ದೇವಪುರುಷೋತ್ತಮನು ನಾನೆಂ
 ವೀವಿವೇಕದ ಲರಿವ ನವ ಸರ್ವಜ್ಞನೆನಿಸುವನು |
 ಪಾವನನು ಸರ್ವಾತ್ಮಭಾವದಿ
 ಭಾವಿಸುತ್ತ ಲೋಲಿದೆನ್ನ ಭಜಿಸುವ
 ನಾವಪರಿಯಿಂ ಬಿಡದೆಲೈಕಲಿಪಾರ್ಥ ಕೇಳಿಂದ ||

೧೯

ಈಪರಿಯ ಲತಿಗೋಪ್ಯವಹ ನಿಜ

ರೂಪಯೋಧಕಶಾಸ್ತ್ರಧರ್ಮ ನಿ

ರೂಪಿತವು ನಿನಗಾದುದೆನ್ನಿಂ ದಿದನು ಲೇಸಾಗಿ ।

ವ್ಯಾಪರಿಸಿ ತಿಳಿಯಲೈ ತತ್ವದ

ರೂಪರಿದು ಕೃತಕೃತ್ಯನಹೆಯೆಂ

ದೀಪರಿಯ ಹರಿ ವಿಳುಹಿದನು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರಕೇಳಿಂದ ॥

೨೦

- ಇಂತು ಪುರುಷೋತ್ತಮಪ್ರಾಪ್ತಿಯೋಗವೆಂಬ

ಹದಿನೈದನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ಸಂಪೂರ್ಣ -

—

ಹದಿನಾರನೇ ಅಧ್ಯಾಯ - ದೈವಾಸುರಸಂಪದ್ವಿಭಾಗ ಯೋಗ

ಸೂಚನೆ || ಸಮತದಿಂ ದೈವಾಸುರಗಳೆಂ
ಬೆರಡು ಪ್ರಕೃತಿವಿಭಾಗದಿಂದಿಹ
ನರರ ವರ್ತನೆಗಳನು ಹಲ ಪಾರ್ಥನಿಗೆ ಕರುಣಿಸಿದ ||

ಅಭಯ ಸತ್ಪಥ ಕುದ್ಧಿ ದಾನದ
ವಿಭವ ಸಕಲೇಂದ್ರಿಯದ ನಿಗ್ರಹ
ಕುಭವನಿಹ ಕರಯಜ್ಞ ಲಿಖಿತನ ದೇವಪುತ್ರನಗಳು |
ಅಭವನನು ಮುಚ್ಚಿಸುವ ತಪವತಿ
ರಭಸವಲ್ಲದ ಜ್ಞಾನಯೋಗ
ಪ್ರಭೆಯಸೆಲವಿವು ದೇವತಾಪ್ರಕೃತಿಗಳಿಗಹುವೆಂದ ||

೧

ಕೊಲ್ಲದಿರುವವು ಸತ್ಯಭಾಷಿತ
ವೆಲ್ಲೆಡೆಯಲಕ್ರೋಧ ಕೊಂಡೆಯ
ನಲ್ಲದಿರುವವು ಶಾಂತಿ ಲಜ್ಜೆಯಿಚಾಪಲಂ ತ್ಯಾಗ |
ಸಲ್ಲಲಿತದಯೆ ಜೀವಿಮಾತ್ರದೊ
ಳೆಲ್ಲಿಯೂ ವೈರಾಗ್ಯ ಮೃದುತನ
ವೆಲ್ಲವಿವು ದೈವಪ್ರಕೃತಿಗಳು ಎಂದನಸುರಾರಿ ||

೨

ದೇವತಾಪ್ರಕೃತಿಯಲಿ ಜನಿಸುವ
ನಾವನಾತಂ ಗರ್ಭಕತೇಜವು
ಪಾವನದ ಸೈರಣೆ ಮಹಾಧೃತಿ ಯಿತ್ತೆರದ ಶೌಚ |
ಜೀವಬಾಧೆಯ ಬೇಡುವು ದೀತನು
ಭಾವದಿಭಿಮಾನಿಕೆಯನುಳಿದಿರ
ವೀವಸುಧೆಯೊಳು ಸಂಭವಿಸುವವು ಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ ||

೩

ಆಸುರಪ್ರಕೃತಿಯ ಉದಿಸಿದವ
 ಗೇಸು ಗುಣವುದ್ಭವಿಪು ವೆಂದೆನೆ
 ಬೇಸರದೆ ಕೇಳೆ ಧನಂಜಯ ದಂಭವಭಿಮಾನ |
 ರೋಷ ದರ್ಪ ಸಮಸ್ತ ಜನಮಂ
 ಕ್ಷೇರಗೊಳಿಸುವ ಬಹುಳನಿಷ್ಟುರ
 ಭಾಷೆ ಯಂತಜ್ಞಾನ ಜನಿಸುವು ವೆಂದನಸುರಾರಿ ||

೪

ವಿದಿತದೈವಪ್ರಕೃತಿಯೆಂಬುದು
 ಸದಮಲದ ಮೋಕ್ಷಕ್ಕೆ ಕಾರಣ
 ಪೊದವಿದೀಸಂಸಾರಬಂಧನ ಕಾಸುರಪ್ರಕೃತಿ |
 ಪದುಳದಿಂ ಕಾರಣವೆನಿಸುತಿಹು
 ದಿದರೊಳಗೆ ದೈವಪ್ರಕೃತಿಯೊಳ
 ಗುಡಿಸಿದವನಾಗಿರ್ಪೆ ಶೋಕಿಸಬೇಡ ನೀನೆಂದ ||

೫

ನಿರುತವೀಲೋಕದಲಿ ದೈವಾ
 ಸುರರೆನಿಸಿದಿತ್ತರದ ಪ್ರಜೆಗಳು
 ಭರದಿ ನಿರ್ಮಿತರಾಗಿರುವ ರವರೊಳಗೆ ನಾಂ ನಿನಗೆ |
 ಒರೆದೆ ದೈವಪ್ರಕೃತಿಯನು ವಿ
 ಸ್ತರದಲಾಸುರಪ್ರಕೃತಿಯನು ಮುಂ
 ದೊರೆವೆ ನವಧಾನದಲಿ ಕೇಳೆಂದನು ಮುರದ್ವಂಸಿ ||

೬

ಅರಿಯ ರೀಭವಬಂಧಕರ್ಮವ
 ನರಿಯ ರೀಭವ ರೋಹ ಕರ್ಮವ
 ಮೆರೆಯುವಾಸುರಸಂಪದದ ಉದಯಿಸುವ ಮಾನವರು |
 ಉರುವ ಬಾಹ್ಯಾಂತರವಿತುದ್ಭವ
 ಮೆರವ ಸತ್ಯಾಚಾರವೆಂಬಿವು
 ನಿರುಗೆಯಿಂ ದಿಲ್ಲವರಿಗೆಲೆ ಕಲಿಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ ||

೭

ಜಗದ್ವ್ಯಾಪ್ತ ಪುಣ್ಯಪಾಪಾ
 ದಿಗಳ ಸೀಮೆ ಯದಿಲ್ಲಮೆಂದೆನು
 ತಗಣಿಸಿ ಪರಿಮೇಶ್ವರಂ ತಾನಿಲ್ಲಮೆಂದೆನುತ |
 ಬಿಗುಳುತಂ ಪುರುಷ ಸಂಗದಿ
 ಜಗವುದಯಿಗು ಕಾಮನೇ ಈ
 ಜಗಕೆ ಕಾರಣನೆಂದು ಹೇಳುವರೆಂದನಸುರಾರಿ ||

೮

ಈ ಪರಿಯ ಕಾಣಿಕೆವಿಡಿದು ನಿಜ
 ರೂಪ ತಿಳಿಯದೆ ನಡುಚಿತ್ತದ
 ಪಾಪಕರ್ಮಿಗಳೆಲ್ಲಬುದ್ಧಿಗಳಾದ ಮಾನವರು |
 ಕಾಪ್ಪರೂಪ ರೀತಿಯೊಳವನು ನೆರೆ
 ತಾಯಿಪಲೆಕೋಮಗರ ಜನಿಸುವ
 ರಾಪರಮಪ್ಪರೂಪನನಿಯ ರೆರೆ ಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ ||

೯

ವಂಭಮಾನಮವಂಗಳನು ಬಿಡ
 ದಿಯುಗೊಂಡಿದ ನರರು ಬಯಕೆಯ
 ತುಂಬದಿದ ಕಾಮವನವಜ್ಜಿತೆಯಿಂದಲಾಶ್ರಯಿಸಿ |
 ಮೊಂಬಯಿಂ ದತಿಕವ್ವನೆಯದು
 ಹಂಬಲಿಸುತ್ತಾ ಶಯಿಸಿ ಕುಚಿತನ
 ವಿಂಬುಗೊಳವ ವರವ ನಾಚರಿಸುವರು ಕೇಳೆಂದ ||

೧೦

ಮರಣವೇ ಕಡೆಯಾಗಿ ಹವಣಿಸ
 ಲಿದವನಿಹ ಚಿಂತೆಯನು ತಾವತಿ
 ಭವವಶ್ಯೆಯೆ ವಿಷಯಭೋಗಾಸಕ್ತರುಗಳಾಗಿ |
 ಸ್ಮರಣ ಯೋಗವನುಳಿದು ಜಗದೊಳು
 ವಿಂದನವ ಪುರುಷಾರ್ಥವಿಲ್ಲೆಂ
 ದವರು ನಿಶ್ಚಯವೆಂದ ರೆರೆ ಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ ||

೧೧

ಮದುಳರಾಶಾಪಾರಗಳ ಸಾ

ವಿರಗಳಿಂ ಬಿಗಿವಡೆದು ಭೋಗಾ

ತುರತೆಯಿಂದವರುಗಳು ಕಾಮಕ್ರೋಧಪರರಾಗಿ ।

ಪಿರಿದು ವಿಷಯಂಗಳಲಿ ಭೋಗವು

ದೊರಕಲೋಸುಗ ವರ್ಥನಿಚಯವ

ಪರವ ಬಿಟ್ಟನ್ಯಾಯದಿಂ ದಾರ್ಜಿಸುತಲಿಹರೆಂದ ॥

೧೭

ಇದನು ನಾನಿಂದಾರ್ಜಿಸಿದೆ ಮುಂ

ದಿದರಲಹ ಬಯಕೆಯನು ಪಡೆವೆನಿ

ದಿದಕೊ ನನಗೀಗುಂಟು ಮರಳೀಧನವು ತಾನೆನಗೆ ।

ಹದುಳದಿಂ ದೊರಕೊಂಬುದಂದೀ

ಹದನನೇ ಚಿಂತಿಸುತಲಾಸುರ

ಪದದ ಮನುಜರು ಕೆಡುವ ರೆಲೆಕಲಿಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ ॥

೧೮

ಎನ್ನದೆಸೆಯಿಂ ದಳಿದನೀಹಗೆ

ಯಿನ್ನುಳಿದ ಹಗೆಗಳುಮ ನಳಿಯಿಪೆ

ನಿನ್ನ ಪೃಥ್ವೀರ್ಷನು ನಾನೇ ಭೋಗಿ ಸುಖಿ ನಾನೇ ।

ಗನ್ನಗತಕಂಗಳನು ತಿಳಿದಿಹ

ಪನ್ನಹಿತಭುಜಬಲನು ನಾನೇ

ಉನ್ನತೋನ್ನತ ಸಿದ್ಧನೆಯನು ಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ ॥

೧೯

ಎಲ್ಲರಿಂ ದತಿಧನಿಕನಾನೇ

ಬಲ್ಲಿತಹ ಸತ್ಕುಲವನುಳ್ಳವ

ನಿಲ್ಲಿಸರಿ ಯಾರೆನ್ನೊಡನೆ ಬೇರೊಬ್ಬ ನವನಿಯಲಿ ।

ನಿಲ್ಲದೆಯೆ ಯಜ್ಞವನು ಮಾಡುವೆ

ನೆಲ್ಲರಿಗೆ ದಾನವನು ಕೊಡುವೆನು

ಭುಲ್ಲವಿಸುತಿದ ನೆಂಬನಜ್ಞನು ಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ ॥

೨೦

ಹಲವು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡುತಿರೆ
 ಬಲಿವು ಮೋಹವು ಬಲಿಗಳೊಳಗೆ ಸೆರೆ
 ಬಿಡುತಿರೆ ಬದುಕಿರಬಿಡುಯಿರಬಿಡುಗಾಪತ್ತಾವದರು |
 ಬಲಿವು ತಾವತಿ ಕಷ್ಟವೆನಿಸುವ
 ಹಲವು ನರಕಂಗಳಲಿ ಬೀಳುವ
 ಶರಣನಂಬರನು ಅಪುರವಪ್ರಕೃತಿಗಳು ಕೇಳುವ ||

೧೬

ತಮ್ಮ ತಾಂ ಪ್ರಾಂಗಳಂತೆ ಬೆರೆವರು
 ಮೊದ್ಲು ಬದುಕುನಮಾನಮವದರು
 ನಮ್ಮಕ್ಕೊಂದಿರವದರು ಹಂಭವ ವಿಧಿಗಳನು ಬಿಟ್ಟು |
 ದುರ್ಮತಿಗಳನಾಡುಮಾತವ
 ಕರ್ಮಯಜ್ಞವ ಯಜ್ಞಸುತಿದರೆ
 ಭರ್ಮನಂಬನ ನಮಜ ಕೇಳುವನು ಮುರಬ್ಬನು ||

೧೭

ಕಾಮವಂ ಕ್ರೋಧವನು ಹಮ್ಮನು
 ತಾಮಸವ ಬಲವರ್ಷಗಳೆದುಂ
 ಪೇಮದಿಂ ವಾರ್ಧಯಿಸಿ ದಿವದಿರು ತಮ್ಮ ದೇಹದಲಿ |
 ನೇಮದಿಂ ಪರತನುಗಳಲಿ ನಿ
 ಬ್ಬಿದುನಂ ದ್ವೇಷಿಸತ ಲೆನ್ನನು
 ತಾಮಸ ರೂಪಿಯವರು ಸುಜನರಂ ಸತ್ಪಥದೊಳಿಂದ ||

೧೮

ಈವರಿಯು ಮುದ್ದೆವಿಗಳ ನತಿ
 ಕೋಪಿಗಳ ನರಂಭರನು ಮಾನವ
 ರೂಪ ಧರಿಸಿರವದನು ಸಂಪಾರಚಕ್ರದಲಿ |
 ಪಾಪರೂಪವ ಅಪಾರಯೋಗಿಯು
 ಲಾವರಮುದ್ದರನು ನೂಕುವೆ
 ನೀಪರಿಯೊಳಪ್ಪವು ಕಣ ಕೇಳಾಸುರಪ್ರಕೃತಿ ||

೧೯

ಅಸುರಯೋನಿಯ ನೈದಿ ತೊಳಲುತ

ಬಸವಳಿದು ನರರಜ್ಜರಾಗಿಯೆ

ಹೊಸಪರಿಯ ನಾನಾಭವಂಗಳ ಲೆನ್ನನಿಜಪದವ |

ಸಸಿನೆ ಸಾರದ ಕಥನದಿನಿ

ಪ್ಪಸರದಿಂ ನೆರೆ ಯಥಮಗತಿಯನು

ಪುರುಗಳಂದದ ಲೈದುವರು ಕಲಿ ಪಾರ್ಥ ಕೇಳಿಂದ ||

೨೦

ತನಗೆ ಕೇಡನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವೀ

ಘನವೆನಿಪ ನರಕಕ್ಕೆ ಬಾಗಿಲು

ವಿನುತಮತಿ ತಿಳಿ ಮೂರು ತೆರನಾಗಿ ಹುದದೆಂತೆನಲು |

ಜನಿತಕಾಮಕ್ರೋಧಲೋಭಗ

ಳಿನಿತ ನದುಕಾರಣದಿ ಬಿಡುವುದು

ಮನುಜನಾದವ ಸುಖವ ಪಡೆವೊಡೆ ಪಾರ್ಥ ಕೇಳಿಂದ ||

೨೧

ಈತಮೋದ್ವಾರಂಗಳಿಂ ನಿ

ಭೀತರಾಗಿಯೆ ಮೂರರಿಂ ವಿ

ಖ್ಯಾತಿಯಿಂ ಬಿಡುಗಡೆಯನ್ನೈದಿದ ಮಾನವರು ತಮ್ಮ |

ನೂತನದ ಲೇಸಕ್ಕು ಮೇತರಿ

ನೋತದನೆ ಯಾಚರಿಪ ರದರಿಂ

ದಾತತುಕ್ಕಣ ಪಡೆವರೈ ಮೋಕ್ಷವನು ಕೇಳಿಂದ ||

೨೨

ಆವನೊಬ್ಬನು ಶಾಸ್ತ್ರವಿಧ್ಯ

ಕ್ತಾವಳಿಯ ಬಿಟ್ಟುಲಿಲಕಾಮಗು

ಣಾವಳಿಗಳಿಂ ಮನಕೆ ಬಂದಂದದಲಿ ಚರಿಸುವನು |

ಭಾವಿಸಲಿಕವ ಸತ್ಪುರುಷಿಯ

ಪಾವನದ ನಿಜಸುಖವ ಮುಕ್ತಿಯ

ನಾವಪರಿಯಿಂ ಪಡೆಯೆನೆಂದಸುರಾರಿ ಕರುಣಿಸಿದ ||

೨೩

ಅದುನಿಮಿತ್ತದಿ ಪಾರ್ಥ ಕರ್ತ
 ವ್ಯದಲಕರ್ತವ್ಯದಲಿ ಭಾವದ
 ಸಮವಿಯಲಿ ಶಾಸ್ತ್ರಸಮಾನವು ನಿನಗೆ ಪರಿಕಿಸಲು |
 ವಿದಿತದಿಂದವೆ ಶಾಸ್ತ್ರದಲಿ ಹೇ
 ಳಿದುದ ನೆರೆ ತಿಳಿದಖಿಲಕರ್ಮವ
 ಹದುವಿಂ ವಾಚಿಸಲೆಕೆ ನೀನರ್ಹನುಹೆ ಯೆಂದ ||

೨೨

- ಇಂತು ದೈವಾಸುರಸಂಪದ್ವಿಭಾಗಯೋಗವೆಂಬ
 ಹದಿನಾರನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ಸಂಪೂರ್ಣ -

ಹದಿನೇಳನೇ ಅಧ್ಯಾಯ - ಶ್ರದ್ಧಾತ್ರಯವಿಭಾಗ ಯೋಗ

ಸೂಚನೆ || ದಾನಯಜ್ಞತಪಂಗ ಳನಿತನು
ಮಾನವರ ಆಹಾರ ಭೇದವ
ದಾನವಾರಿ ನರಂಗೆ ಗುಣಭೇದದಲಿ ಬೋಧಿಸಿದ ||

ಆರುಕೆಲಬರು ಶಾಸ್ತ್ರಧಿಯನು
ಪಾರದೆಲ್ಲವ ಬಿಟ್ಟು ಭಕ್ತಿಯ
ಸೇರಿ ಯಜ್ಞಂಗಳು ಮಾಡುವರವರ ನಿಷ್ಠೆಯನು |
ಸಾರಸಾತ್ವಿಕವೋ ರಜಸ್ಸಿನ
ಕಾರಿಯವೋ ತಾಮಸವೋ ಕರುಣಿಸು
ಶೌರಿ ಯೆಂದರ್ಜುನನು ಬಿನ್ನೈಸಿದನು ಭಕ್ತಿಯಲಿ ||

೧

ಎಲೆ ಧನಂಜಯ ಮೂರು ತೆರದಲಿ
ನೆಲಸಿಹುದು ವಿಶ್ವಾಸವಾವುದು
ನೆಲೆಗೆ ಜೀವರಿಗೆಲ್ಲ ಜನಿಸಿರ್ಕುಂ ಸ್ವಭಾವದಲಿ |
ಲಲಿತಸಾತ್ವಿಕ ರಾಜಸವು ತಾ
ನುಳಿದ ತಾಮಸ ವೆನಿಪುದನು ನಿ
ರ್ಮಲದಲರಿವಂತುಸುರುವೆನು ಕೇಳೆಂದನಸುರಾರಿ ||

೨

ಅನಿಬರೆಲ್ಲರಿ ಗವರಬುದ್ಧಿಯ
ನೆನಪಿಗನುಗುಣಮಾಗಿ ಭಕ್ತಿಯು
ಜನಿಸುತ್ತಿರ ಲಾಪುರುಷನೇ ತದ್ಭಕ್ತಿಮಯನಹನು |
ವಿನುತನಾವವ ನಾವಗುಣದಲಿ
ಜನಿತಭಕ್ತಿಯನುಳ್ಳವನೊ ತ
ಸ್ಮೃತದಲೇ ಯಜಿಸುತ್ತಿಹನು ಕೇಳೆಂದನಸುರಾರಿ ||

೩

ಸತ್ಯಗುಣಾಯುಕ್ತರುಗಳೆಲ್ಲರು
ಮುತ್ತಮೋತ್ತಮದೇವರನು ಯಜ್ಞ
ಸುತ್ತಿದರು ರಾಜಸರು ಕೇಳಾಯಿಕ್ಲರಾಕ್ಷಸರ ।
ನೀತ್ಯವಾಗಿಯೆ ಯಜಿಸುತ್ತಿದ ॥
ನೀತ್ಯ ಕೇಳಿ ತಾಮಸರುಗಳು
ಮತ್ತೆ ಭೂತಪೇತನಿಕರನು ಯಜಿಸುತ್ತಿರಬೇಡ ॥

ಆರಹಂಕಾರಾತಿಡಂಭ ವಿ
ಕಾರದ್ವೈದರಾಗಿ ವಿಷಯದ
ಸಾರಬಯಕೆಯ ವರಿಸಿ ಪೌರುಷ ಬಲದ ನಾಶಯಿಸಿ ।
ಚಾರುಶಾಸ್ತ್ರವಿಚಾರವಿಲ್ಲದೆ
ಘೋರತಪವನು ಮಾಡಿ ರವರನು
ವೀರ ನೀನರಿ ಯಸುರರೆಂದೀಪರಿ ನಿಧಾನದಲಿ ॥

ಈತನು ವಿನೋದಗಿರ್ವ ಭೂತ
ವ್ರಾತವನು ಕರಣೇಂದ್ರಿಯಂಗಳ
ನೋತು ತಪದಿಂ ಬಡವು ಮಾಡುವ ರಲ್ಪಬುದ್ಧಿಗಳು ।
ನೀತಿದಿದ ಕೇಳುವ ವಿನೋದಗಿ
ಪಾರ್ತುಮನು ತಾನೆನಿಸುವೆನ್ನನು
ನೀತಿಗಳಮವರಸುರರೆಂದಲಿ ಯೆಂದನಸುರಾರಿ ॥

ಸರ್ವಜನಕಾಹಾರವೆಂತೆನ
ಲುವಿಕೆಯೊಳು ತಾಂ ತ್ರಿವಿಧವಾಗಿಯೆ
ಸರ್ವಕಾಲಮೋಹಮದು ಯಜ್ಞವ್ರತಪದನುಷ್ಠಾನ ।
ಸರ್ವದಾನಂ ತ್ರಿವಿಧವವರೊಳ
ಪೂರ್ವದೇಹವ ಭೇದವೆಲ್ಲವ
ಸರ್ವಭಾವದಿ ವಿವರಿಸುವೆ ಕೇಳೆಂದನಸುರಾರಿ ॥

ಆಯು ಬಲವಾರೋಗ್ಯ ಸತ್ವ
ಮೇಯಸುಖ ವಿಂತಿನಿತಿತನೀ
ಕಾಯದೊಳು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ರಸದಿಂ ಭರಿತವಾಗಿರ್ಪ ।
ಬಾಯಿಗತಿಮೃದು ನಯ ಮನೋಹರ
ಹಾಯವೆನಿಪಾಹಾರವೇ ಕೌಂ
ತೇಯನೇ ಪ್ರಿಯವಹುದು ಸಾತ್ವಿಕನಾದವಂಗಿಂದ ॥

೮

ದಹಿಸಿ ವದನಾಂತರವ ದುಃಖಾ
ವಹವೆನಿಸಿ ಶೋಕಾಮಯಂಗಳ
ವಹಿಲದಿಂದಲಿ ಕೊಡುವ ಕಹಿ ಹುಳಿ ಲವಣ ವತ್ತೀಕ್ಷ್ಣು ।
ಬಹಳ ಕಠಿನವು ಬಿಸಿಯು ಮೆನಿಸಿದ
ಬಹುವಿಧಾಹಾರವದು ರಾಜಸ
ನಹ ನರಂಗೊಂದು ಪ್ರಿಯವು ಕೇಳೆಂದನಸುರಾರಿ ॥

೯

ಆರಿದುದು ಹಳಸಿದುದು ರಸ ನೆರೆ
ಹಾರಿದುದು ಮಪವಿತ್ರವೆನಿಪುದು
ನಾರುವುದುಮೆಂಜಲಿನ ಬಹುದೋಹವನು ಧರಿಸಿದುದು ।
ತೋರುವಿನಿತರ ಭೋಜನವು ಮದ
ವೇರಿ ಮರೆದಿಹ ತಾಮಸಂಗೀ
ಧಾರಿಣಿಯೊಳಹುದಿಷ್ಟತಮವೆಲೆಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ ॥

೧೦

ಶ್ರುತಿವಿಹಿತದಿಂ ಯಜಿಸಬೇಕೆಂ
ಬತಿಶಯಾರ್ಥದಿ ನಿಲಿಸಿ ಮನವನು
ಸತತ ಫಲದಾಕಾಂಕ್ಷೆಯಿಲ್ಲದೆ ಪಾರಕಾಂಕ್ಷಿಗಳು ।
ಕ್ಷಿತ್ತಿಯೊಳಾವುದನೆಸಗುವರು ಸ
ದ್ವೈತವದೇ ಸಾತ್ವಿಕರಿಗುಕ್ತ
ವ್ರತವೆನಿಸುತಿಹುದೈ ಧನಂಜಯ ಎಂದನಸುರಾರಿ ॥

೧೧

ಫಲವ ನೆರೆ ಬಯಸುತ್ತಲೆಂದುಂ
ಹಲವು ಜನವನುವಂಚಿಸುವುದಕೆ
ಬಲಿದವಂಭಕ್ಯೋಸುಗರ ವೀರೋಕದಲಿ ಜನರು |
ಒಲಿದು ಮಾಡುವ ಯಜ್ಞವೇ ತಾ
ನೆಲೆಗೆ ರಾಜಸವೆಂದು ತಿಳಿ ನೀ
ನೆಲೆಧನಂಜಯ ಎಂದು ಪ್ರರುಷೋತ್ತಮನು ಕರುಣಿಸಿದ ||

೧೨

ವಿಧಿಗಳಿಲ್ಲದೆ ವೇದಮಂತ್ರದ
ಪದವನೊಲ್ಲದೆಯನ್ನ ದಾನವ
ಮುದನಿ ಮಾಡದೆ ದಕ್ಷಿಣೆಗಳಲಿ ಹೀನವನಿಸಿರ್ಪ |
ಉದಯಿಸಿದ ವರಭಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದ
ಮದಮುಖದ ಯಜ್ಞವನು ತಾಮಸ
ಪದವಿಯೆಂದೇ ಬಲ್ಲ ಹಿರಿಯರು ಪೇಳುತ್ತಿಹರೆಂದ ||

೧೩

ದೇವಭೂಸುರ ಗುರುಮಹಿತರನು
ಭಾವದಿಂ ದಾರಾಧಿಸುವುದಂ
ತಾವಗಂ ಬಾಹ್ಯಾಂತರದ ಶುಚಿತನವು ರುಜುಭಾವ |
ಆವಿಶುದ್ಧಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯೆಯು
ಜೀವದಯೆ ಯೆಂಬಿನಿತು ದೇಹದ
ತಾವಿನಲಿ ಜನಿಯಿಸುವ ತಪವೆನಿಸುವುದು ಕೇಳೆಂದ ||

೧೪

ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗಂಜಿಕೆಯ ಮಾಡದ
ವಾಣಿ ಸತ್ಯಪ್ರಿಯದವಾಕ್ಯ
ಶ್ರೇಣಿ ವೇದಾಧ್ಯಯನ ಮಂತ್ರಜಪಂಗಳೆಂಬಿನಿತು |
ಕೇಣವಿಲ್ಲದೆ ಕೇಳು ಫಲಗುಣ
ಮಾಣದಿದು ವಾಙ್ಮಯತಪವು ನೆರೆ
ಹಾಣಲಿಂ ಪೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದು ದೆಂದನಸುರಾರಿ ||

೧೫

ಮನದೊಳಗೆ ನಿರ್ಮಲತೆ ಸೌಮ್ಯತೆ
ಯನುನಯವು ತಾ ಮೌನ ಚಿತ್ತದ
ಘನನಿರೋಧವು ಭಾವವರಸುಂಜಿಯೆಂಬಿನಿತು ।
ಮನುಜರೊಳಗುತ್ತಮನೆ ಕೇಳಿ
ಮುನಿಗಳಿಂ ಮಾನಸದ ತಪವೆಂ
ದೆನಿಸಿ ಕೊಂಬುದು ಶಾಸ್ತ್ರದ್ವಂದಿ ದೆಂದನಸುರಾರಿ ॥

೧೬

ಫಲವ ಬಯಸದೆ ಯೋಗದಲ್ಲಿಯೆ
ನೆಲಸಿಕೊಂಡಿಹ ಮನುಜರಿಂ ಕೇ
ಳೊಲಿದು ಭಕ್ತಿಯನೆಸಗಿದುದು ಮೂತೆರದ ತಪದಲ್ಲಿ ।
ನೆಲೆಗೆ ಸಾತ್ವಿಕ ವೆನಿಸಿಕೊಳುತಿಹು
ದೆಲೆ ಧನಂಜಯ ಕೇಳು ತಾನಿದು
ಸುಲಭವಲ್ಲೆ ತಾಮಸರುಗಳಿಗಂದನಸುರಾರಿ ॥

೧೭

ಹಿರಿಯರುಗಳಿವರೆಂದು ಲೋಕವು
ಭರದಿ ವಂದಿಸಿ ಸತ್ಕರಿಸಿ ವಿ
ಸ್ತರದ ಪೂಜೆಯ ಮಾಡಲೋಸುಗ ಡಂಭದಿಂ ಮಾಳ್ವ ।
ನರರ ತಪ ತಾನಾವುದಿಂತದು
ಧರೆಯೊಳಗೆ ರಾಜಸವೆನಿಸಿ ಮ
ತ್ತಿದೆ ಚಂಚಲವೆನಿಸುವುದು ಕಲಿಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ ॥

೧೮

ಮೂಢತನದಿಂದಾಗ್ರಹದಿ ಪರ
ಪೀಡೆಗೋಸುಗ ತನ್ನ ದಂಡಿಸಿ
ಮಾಡುತಿಹ ತಪವಾವುದದು ತಾನೇ ಧರಿತ್ರಿಯಲಿ ।
ಕೂಡೆ ತಾಮಸವೆನಿಸುತಿಹುದೆಂ
ದಾಡಿಕೊಂಬರು ಸಕಲಶಾಸ್ತ್ರದ
ಜಾಡಸುರೆ ಬಲ್ಲವರುಗಳು ಕಲಿಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ ॥

೧೯

ಇನಿಸುಮುಪಕಾರವನು ಮಾಡದ
ಮುನಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ಮತಿಯಿಂ
ವಿನಯದಿಂ ಕೇಳುವ ದಾನವು ಪುಣ್ಯದೊಳದಲಿ |
ದಿನದೊಳುತ್ತಮ ಪುಣ್ಯದಿನದಲಿ
ವಿನುತ ಸತ್ತಾತ್ರದಲಿ ಮಾಡುವ
ಭನದ ದಾನವು ತನಗೆ ಸಾತ್ವಿಕವೆನಿಸುವು ಕೇಳು ||

೨೦

ಮರಣ ತನಗುಪಕಾರವನು ಮುನಿ
ವರರುಗಳಲಿಚ್ಛಿಸಿ ಮೇಣಾ
ಸುರಪುರದ ಭೋಗಾದಿಗಳು ಮೊದಲಾದುವನು ಬಯಸಿ |
ಇರದೆ ಕಾಡುತ ಕೊಡುವ ದಾನವು
ಭರದಿ ಕೇಳಂತಾವುದೊಂದಿದು
ನರನ ರಾಜಸವೆನಿಸುತಿದುದೆಂದಸುರರಿಪು ನುಡಿದ ||

೨೧

ಲೇಸುಮೊಲ್ಲವವರಿಯದೇ ದು
ದೇಶಕಾಲವನರಿಯದೇ ನಾಂ
ದಾಸ ನಿಮಗೆಂದನುತ ಸತ್ಕರಿಸದೆ ಕುಪಾತ್ರದಲಿ |
ಕ್ಲೇಶಪಡಿಸುತ್ತಾವುದಾನೊಂ
ದಾಸೆಯಿಂದವೆ ಕೊಡುವ ದಾನವ
ದೇಸುಪರಿಯಿಂ ತಾಮಸವು ತಾನೆನಿಸುತಿದುದೆಂದ ||

೨೨

ವರ ಪರಬ್ರಹ್ಮಕ್ಕೆ ನಾಮವು
ನಿರುತದಿಂದವೆ ಮೂರು ತೆರನಾ
ಗಿರುತಲಿಯು ದೋಂ ತತ್ಸದೆಂದೆಂಬೆ ನಿರೂಪದಲಿ |
ಪರಿವಿಡಿಯಲಾಚೊಮ್ಮದಿಂದವೆ
ಪಿರಿಯ ಸೃಷ್ಟಿಯಕಾಲದಲಿ ಭೂ
ಸುರರು ಸುತಿಗಳು ಯಜ್ಞವಿಂತಿವು ಮೊದಲಲುದಿಸಿದುವು ||

೨೩

ಅದುನಿಮಿತ್ತವೆ ವೈದಿಕರುಗಳ

ವಿಧಿವಿಹಿತ ವರಯಜ್ಞದಾನವು

ಸದಮಲದ ತಪವಂತು ಸತ್ಕರ್ಮಗಳಾದಿಯಲಿ ।

ಮುದದಲೋಮೆಂದುಚ್ಚರಿಸಿತಾ

ಪದುಳದಿಂದರ್ತಿಸುತಲಿಹುವೀ

ಪದವ ತಿಳಿ ನೀನೆಂದನಾಮುರವೈರಿ ಕರುಣದಲಿ ॥

೨೪

ವರಮುಮುಕ್ತುಗಳಿಂದ ತತ್ತಂ

ದಿರದೆ ಫಲವನು ಬಿಟ್ಟು ಯಜ್ಞವು

ಪಿರಿದೆನಿಪ ಸತ್ಕರ್ಮ ಬಹುವಿಧ ದಾನವೆಂಬಿನಿತು ।

ನಿರುತ ವಿರಚಿಸಿಕೊಳುತಲಿಹುದೀ

ತೆರದಿ ಬೊಮ್ಮವನರಿದು ಯೋಗೀ

ಶ್ವರರು ಬೊಮ್ಮವನ್ನೆದುವರು ಕಲಿಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ ॥

೨೫

ಪರತರಬ್ರಹ್ಮದಲಿ ಮೇಣ್ಣ

ತ್ವರುಷರಲಿ ಸಚ್ಚಿತ್ತ ತಾನು

ಚ್ಚರಿಸಿ ಕೊಳುತಿರುಂ ಪ್ರಶಸ್ತದ ಕರ್ಮದೊಳಗಂತು ।

ನಿರುತದಿಂದೀತೆರದಿ ತೋರುವ

ಪಿರಿದು ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿಯುಂ ಗೋ

ಚರಿಸುವುದು ಸಚ್ಚಿತ್ತವೆಲೆ ಕಲಿಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ ॥

೨೬

ವಿದಿತವಹ ಯಜ್ಞದಲಿ ತಪದಲಿ

ಸದಮಲದ ದಾನದಲಿ ಪುರುಷಂ

ಗುದಯಿಸಿದ ವರಚಕ್ತಿ ಸತ್ತೆಂದೆನಿಸಿಕೊಳುತಿಹುದು ।

ಅದರಿನಿಂಬಳಿಕೀಶ್ವರಾರ್ಪಣ

ಪದದ ಕರ್ಮವು ಸತ್ತೆನಿಸಿಕೊಂ

ಬುದು ಧನಂಜಯ ಕೇಳು ಸಚ್ಚಿತ್ತದ ವಿಧಾನವಿದು ॥

೨೭

ಪರಮಭಕ್ತಭಾಸನಿಲ್ಲದೆ
 ನರರು ಮಾಡಿದ ಯಜ್ಞದಾಸವು
 ವಿರಿದಿಸುವ ಸತ್ಕರ್ಮವೆಲ್ಲವಸತ್ತೇಸುತ್ತಿರುವುದು |
 ನಿರುತದಿಂ ಪರಮೇಶ್ವರಾರ್ಪಣ
 ಭರಿತವಾಗದೊಡೆಲ್ಲ ತಾನಿಹ
 ಪರಕೆ ಸಾಧನವಲ್ಲ ಭಾರತವಂಶ ಕೇಳೆಂದ ||

೨೮

- ಇಂತು ಶ್ರದ್ಧಾತ್ರಯವಿಭಾಗಯೋಗವೆಂಬ ಹದಿನೇಳನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ಸಂಪೂರ್ಣ -

ಹದಿನೆಂಟನೇ ಅಧ್ಯಾಯ - ಮೋಕ್ಷ ಯೋಗ

ಸೂಚನೆ || ತ್ಯಾಗವನು ಸನ್ಯಾಸವನು ಗುಣ
ಭಾಗಕರ್ಮಗಳನು ಭಕ್ತಿಯೆ
ಯೋಗವನು ಪಾರ್ಥಂಗೆ ಬೋಧಿಸಿದನು ಮುರದ್ವಂಸಿ ||

ಬಲುಭುಜಂಗಳಲಸುರಕೇತಿಯ
ಗೆಲಿದವನೆ ಸಕಲೇಂದ್ರಿಯಂಗಳ
ಬಲಕೆ ಕಾರಣನೆನಿಪ ಕೃಪಾನಿಧಿಯೆ ಕೇಳೈ |
ನೆಲೆಯ ಸನ್ಯಾಸದ ಮಹಾತ್ಮನೆ
ಸಲೆಪರಿತ್ಯಾಗದ ನಿಜವ ನಾಂ
ತಿಳಿಯಲಿಚ್ಛಿಸುವೆನು ಕರುಣಿಪುದೆಂದನಾಪಾರ್ಥ || ೧

ಆದೊಡರ್ಜುನ ಕಾಮ್ಯಕರ್ಮವ
ನಾದರಿಸಿ ಮಾಡದೆ ಬಿಡುವುದನು
ವೇದವಿದರಹಕವಿವರರು ಸನ್ಯಾಸವೆನುತಿಹರು |
ಈಧರಿತ್ರಿಯೊಳಖಿಲಕರ್ಮಫ
ಲೋದಯವ ಬಿಟ್ಟಹುದನೇ ಶ್ರುತಿ
ಸಾಧಕರು ತಾಂ ತ್ಯಾಗವೆನುತಿಹ ರೆಂದನಸುರಾರಿ || ೨

ಇತ್ತ ಕೆಲಬರು ಬುಧರು ಶ್ರುತಿಗಳು
ಪೆತ್ತಖಿಲಕರ್ಮವನು ಪಾಪದ
ವೃತ್ತಿಯನು ಬಿಡುವಂತೆ ಬಿಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವರು |
ಮತ್ತೆ ಕೆಲರಧ್ವರತಪೋದಾ
ನೋತ್ತಮದ ಕರ್ಮವನು ಬಿಡುವುದು
ಪಡ್ಯವಲ್ಲದೆನುತಿಹರು ಕಲಿಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ || ೩

ಭವತುಲದೋಳಗುತ್ತದೋ ತ್ವಮು
ನರನೇ ಕೇಳುತ್ತಾಗದಲಿ ಎ
ಪ್ಪರಿಸುವನು ಬಿಡದೆನ್ನ ನಿರ್ಧಾರಣವ ನೀಡಲಿದು |
ವರಮುನಿಗಳಿಂ ಕರ್ಮವಿಷಯದ
ಪರಿವಿಡಿಯಲೀತ್ಯಾಗ ತಾನೇ
ನಿರುತದಿಂದವೆ ಮೂರುತರನೆಂದೆನಿಸುತ್ತಿಹುದೆಂದ ||

೪

ಯಜ್ಞವಂ ದಾನವನು ತಪವಂ
ಪ್ರಾಜ್ಞರುಗಳಾಚರಿಸಬೇಹುದ
ವಜ್ಞಿಯನು ನೆರೆ ಮಾಡಿ ಬಿಡಲಾಗದು ವಿಚಾರಿಸಲು |
ಯಜ್ಞದಾನತಪಗಳನು ತ
ಮ್ನಜ್ಞತನವನು ಬಿಟ್ಟು ಮಾಡಲ
ಭಿಕ್ಷುಗಪ್ತಗೃಹ್ಯಪದಗಳು ಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ ||

೫

ಈಪರಿಯ ಸತ್ಕರ್ಮವನು ಫಲ
ರೂಪಸಂಗವ ಬಿಟ್ಟು ತಿಳಿದವ
ರಾಪರಮಪ್ರರುಪಾರ್ಥಕೋಸುಗ ಕಾಲಕಾಲದಲಿ |
ಆಪರಿಯಲೇ ಮಾಡಬೇಕೆಂ
ದೀಪರಿಯ ನಿರ್ಧಾರವೆನ್ನದು
ದೀಖಿಸುವ ಸರ್ವೋತ್ತಮದ ಮತವೆಂದನಸುರಾರಿ ||

೬

ನಿತ್ಯವರು ಕರ್ಮವನು ಬಿಡುತ್ತಿಯ
ದುಕ್ತವಲ್ಲಾಸ್ಥನಿತ್ಯಕರ್ಮವ
ಮತ್ತನಾಗಪ್ಪಾನದಿಂ ಬಿಡುತ್ತಿರೆ ನಿಧಾನಿಸಲು |
ಉತ್ತಮಪ್ರಜ್ಞರುಗಳಿಂದದು
ಮತ್ತೆ ತಾಮಸವೆನಿಸುವುದು ಪರ
ತತ್ವಾಧನವಲ್ಲ ತಾನಿದು ಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ ||

೭

ಆವನೊಬ್ಬನು ದುಃಖವೆಂದೇ

ಭಾವಿಸಿ ತನುಕ್ಷೇಶಭಯದಿಂ

ದಾವಿಹಿತಕರ್ಮವನು ಬಿಡಲದು ರಾಜಸತ್ಯಾಗ ।

ಈವಿಕಾರತ್ಯಾಗವಂ ಮಾ

ಳ್ವಾದಿಮೂಢಂ ತ್ಯಾಗಸಿದ್ಧಿಯ

ನಾವಪರಿಯಿಂ ಪಡೆಯನ್ನೈ ಕಲಿಪಾರ್ಥ ಕೇಳಿಂದ ॥

೪

ಮತ್ತೆ ಕೇಳೈ ನಿಯತಕರ್ಮವು

ನಿತ್ಯಮುಂ ಕರ್ತವ್ಯಮೆಂದೇ

ಚಿತ್ತದಲಿ ಫಲಸಂಗವನು ನೆರೆ ಬಿಟ್ಟು ಮಾಡಲಿಕೆ ।

ಸಾತ್ವಿಕತ್ಯಾಗವಿದು ತಾಂ ಸ

ಮೋತ್ತಮದ ಮೋಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸಾಧನ

ವಿತ್ತಲಿನ್ನಭಿಮತವೆನಿಸುವುದು ಪಾರ್ಥ ಕೇಳಿಂದ ॥

೫

ಸತ್ತ್ವಗುಣದಲಿ ನೆಲಿಸಿ ಕರ್ಮಫ

ಲೋತ್ತಮತ್ಯಾಗವನು ಪಡೆದಾ

ಚಿತ್ತದಲಿ ಸಂದೇಹ ಹರಿದು ವಿವೇಕಿಯಾದವನು ।

ಮತ್ತೆ ಕೇಳೈ ಪಾಪಕರ್ಮದ

ಮೊತ್ತವಂ ದ್ವೇಷಿಸನು ಪುಣ್ಯನಿ

ಮಿತ್ತವಹ ಕರ್ಮದಲಿ ಸಿಲುಕನು ಪಾರ್ಥ ಕೇಳಿಂದ ॥

೧೦

ಧರಿಸಿ ದೇಹವನಿರ್ಪನರರಿಂ

ನಿರುತದಿಂ ದೀಪಕಲಕರ್ಮವ

ಭರದಿ ಬಿಡಲಳವಲ್ಲವಾಗಿಯೆ ಕರ್ಮಫಲತತಿಯು ।

ಇರದೆ ಬಿಟ್ಟವನಾವ ನವನೇ

ಧರೆಯೊಳಗೆ ತಾಂ ತ್ಯಾಗಿಯೆನಿಸನು

ಕುರುಕುಲಾನ್ವಯದವನೆ ಕೇಳಿಂದನು ಮುರದ್ಧಂಸಿ ॥

೧೧

ವರಸುಕೃತಫಲವಿಡ್ವ ಪಾಪದ
 ಪರಿಸು ಫಲವದನಿಡ್ವ ವದಲಂ
 ಪರಿಕಪಲು ಸುಖದುಃಖಮಿತ್ರದ ಕರ್ಮವಿವ್ರ ಮೂರು ।
 ಪರಿರವನು ಬಿಡೆ ಫಲವ ಬಯಸುವ
 ನರರಿಗಿವು ದೊರಕೊಂಬುವೆಂದುಂ
 ಭರದಿ ಸನ್ಯಾಸಿಗಳಿಗೊದಗವು ಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ ॥

೧೭

ಎಲೆಧನಂಜಯ ಸಾಂಖ್ಯಮತದಲಿ
 ಹಲವು ಕರ್ಮದ ಸಿದ್ಧಿಗೋಸುಗ
 ಮೊಲವಿನಿಂದೀಯ್ದು ಕಾರಣವೆಂದು ಬುಧಲಿಂದ ।
 ನೆಲೆಗೆ ಹೇಳಿಸಿಕೊಂಬುವವನುರೆ
 ಚೆಲುವಿನಿಂದಸುರುವೆನು ನೀ ಮನ
 ಚಲಿಸದೇ ಕೇಳೆಂದನಾ ಮುರವೈರಿ ಕರುಣದಲಿ ॥

೧೮

ಮೊದಲಧಿಷ್ಠಾನವು ಶರೀರವಿ
 ದಿದರ ಕರ್ತೃವು ಜೀವ ದೇಹದೊ
 ಳೊದವಿದೀಶ್ವೋತ್ತಾದಿಗಳ್ವನ್ನೆರಡು ಕರಣಗಳು ।
 ಇದರ ಚೇಷ್ಟೆಯು ದೈವ ಸಹಿತೀ
 ವಿದಿತಪಂಚಕವಿದಕೆ ಕಾರಣ
 ಸದಮಲನೆ ಕೇಳೆಂದನಾಗೋವಿಂದ ಮುದದಿಂದ ॥

೧೯

ಮನುಜನೆನಿಸಿರ್ಪವನು ತನ್ನಯ
 ಮನದಿವ ಚನದಿ ಕಾಯದಿಂ ತಾಂ
 ವಿಸ್ತೃತವೈದಿಕಕರ್ಮವನು ಮೇಣ್ವಾಪಕರ್ಮವನು ।
 ಎನಿತ ಮಾಡುವನದಕೆ ಹಿಂದಣ
 ತನುವಹಂಕಾರಾದಿಪಂಚಕ
 ವನವರತ ಕಾರಣವೆನಿಸುತಿಹುದೆಂದನಸುರಾರಿ ॥

೧೯

ಆದರಿನೀಕರ್ಮದಲಿ ನಾಂ ಪೇ
 ಳಿದುದಧಿಷ್ಠಾನಾದಿಪಂಚಕ
 ವಿದಿತದಿಂ ಕಾರಣವೆನಿಸುತಿರೆ ಸಕಲಕರ್ಮದಲಿ |
 ಸದಮಲಾತ್ಮನು ಕರ್ತೃವೆಂದೇ
 ವದಡತನದಿಂ ಕಾಂಬನವ ತ
 ತ್ವದವ ಕಾಣದ ಬಹಳ ದುರ್ಮತಿ ಯೆಂದನಸುರಾರಿ ||

೧೬

ಆವನೊಬ್ಬಗೆ ಕರ್ಮವೆಂಬೀ
 ಭಾವ ತನಗಾಗಿಲ್ಲವದರಿಂ
 ದಾವನಾವನ ಬುದ್ಧಿಫಲದಿಂ ಲೇಪವಡೆದಿರದು |
 ಭಾವಿಸಲಿಕವ ಹೇವವಿಲ್ಲದೆ
 ಜೀವಲೋಕವ ಕೊಂದರೆಯು ತಾಂ
 ಜೀವಹಿಂಸಕನಲ್ಲ ಪಾಪನಿಬದ್ಧನಲ್ಲೆಂದ ||

೧೭

ಪರಮಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞಾನಜ್ಞೇಯವು
 ಪರಿವಿಡಿಯಲಾಜ್ಞಾತೃವೆಂಬವು
 ನಿರುತದಿಂ ಕರ್ಮಪ್ರವರ್ತನ ಮೂರುತೆರನಹುದು |
 ಕರಣ ಕರ್ಮವು ಕರ್ತೃವೆಂಬೀ
 ಪರಿಯ ಕರ್ಮದ ಕಾರಣವು ತಾ
 ನಿರುತಿಹುದು ಮೂರಂದದಲಿ ಕಲಿಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ ||

೧೮

ಮತ್ತೆ ಕೇಳೆಜ್ಞಾನ ಕರ್ಮವು
 ಕರ್ತೃವಾಗುಣಭೇದದಿಂ ತಾಂ
 ನಿತ್ಯವಾಗೊಂದೊಂದು ತೋರ್ಪುಪ್ಪ ಮೂರುಮೂರಾಗಿ |
 ಇತ್ತ ಗುಣಸಂಖ್ಯೆಯಲಿ ತಾ
 ನೊಂಬತ್ತನಿಸಿ ತೋರ್ಪನಿತು ಭೇದವ
 ಬಿತ್ತರಿಸಿ ಹೇಳುವೆನು ನೀ ಕೇಳೆಂದನಸುರಾರಿ ||

೧೯

ಬೇರೆನಿ ನಾನಾದಕಾರರಿ
 ತೋರುವಖಿಲವಾಣಿಗಳೆಂಬರೆ
 ಬೇರೆನಿಸದ ನಿತ್ಯವಾಗಿರು ಪೊಂದುವಸ್ತುವನು |
 ಮೀರಿ ಕಾಂಬನದಾವರಿವಿನಿಂ
 ಸಾರವೆನಿಪಾ ಅರಿವನೆಲೆಕುರು
 ವೀರ ನೀನರಿ ಸತ್ವಗುಣದಿಂ ಸಂಭವಿಸಿತೆಂದು ||

೨೦

ಆವುದೊಂದರಿವಖಿಲವಹ ಭೂ
 ತಾವಳಿಗಳೊಳು ಮಾಯೆಯಿಂ ಸಂ
 ಭಾವಿಸಿದ ಬಹುವಿಧವಾತ್ಮಕಗಳನು ಬೊದ್ದುವಲಿ |
 ಅವಗಂ ಬೇರಾಗಿಯರಿವುದ
 ವಾವಪರಿಯಿಂ ಘನರಚೋಗುಣ
 ಭಾವದಿಂದವೆ ಜನಿಸಿತಂದರಿಂಹೆಂದನಸುರಾರಿ ||

೨೧

ಭೂತಕಾರ್ಮದ ದೇಹವೊಂದರೊ
 ಳಾತುಮನಿಹಂ ಬೇರೆವೆಗಳೊಳೆ
 ಗಾತುಮಂ ತಾನಿಲ್ಲಮೆಂದರಿವಾವುದೊಂದಿಹುದು |
 ಶೌತಪಂಪ್ಪತಿಪ್ಪನವಚನೋ
 ದ್ವೊತಪರಮಾರ್ಥವನು ಹೊದ್ದದ್ದ
 ದಾತದೋಗುಣಕಲ್ಪಿತಾಲ್ಪ ಜ್ಞಾನವರಿಯೆಂದ ||

೨೨

ಕರ್ಮಭೇದವ ಕೇಳು ಫಲವನು
 ಧರ್ಮದಿಂ ಬಿಂಬವಾದವನಿಲ್ಲಾ
 ಧರ್ಮವಿಲ್ಲದೆ ಬಹಳರಾಗದ್ವೇಷವನು ಬಿಟ್ಟು |
 ನಿರ್ಮಮತೆಯಿಂ ಗೃಹಕರ್ಮವ
 ದೊಮ್ಮೆ ಸಾತ್ವಿಕವೆಂದೆನಿಸುವುದು
 ಧರ್ಮನಂದನನನುಜ ಕೇಳೆಂದನು ಮುರಘ್ನಂಸಿ ||

೨೩

ಫಲವ ಬಯಸುವನಿಂದ ಮೇಣೊಂ
ಮೊಲವಿನಿಂ ಕರ್ತೃತ್ವಭಾವವು
ಬಲಿದವನಿನಾಯಾಸದಿಂ ಕೃತವಿಹಪರಂಗಳಲಿ ।
ಸಲೆ ವಿಕರಿಸುತ್ತಿಪ್ಪುದಾವುದು
ಫಲದ ಬಯಕೆಯ ಕರ್ಮ ತಾನದು
ನೆಲೆಗೆರಾಜಸಕರ್ಮವೆನಿಸುವುದೆಂದೆನಸುರಾರಿ ॥

೨೪

ತನಗೆ ಪುರುಷಾರ್ಥಗಳ ಸಿದ್ಧಿಯು
ಮನಕೆ ತಾರದೆ ಪರರ ಹಿಂಸೆಯು
ಮನದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನು ನೋಡದೆ ಮೂರ್ಖತನದಿಂದ ।
ಅನುಕರಿಸಿ ಮಾಡುತ್ತಲಿರುತಿಹ
ಧನದಪೇಕ್ಷೆಯ ಕರ್ಮ ಕೇಳ
ಜುಗನ ತಮೋಗುಣಜನಿತವೆನಿಸುವು ದೆಂದನಸುರಾರಿ ॥

೨೫

ಮತ್ತೆ ಸಂಗವನುಳಿದು ದಿಟದಿಂ
ಕರ್ತೃ ತಾನಲ್ಲೆಂಬವನು ಧೃತಿ
ವೆತ್ತು ಸಂತೋಷವ ಧರಿಸಿ ನೆರೆ ಲಾಭನಷ್ಟದಲಿ ।
ಯುಕ್ತಿಯಿಂ ಸಮನೆನಿಸಿ ಕರ್ಮವ
ಭಕ್ತಿಯಿಂ ಮಾಡುವನರನು ಗುಣ
ಯುಕ್ತಸಾತ್ವಿಕಕರ್ತೃವೆನಿಪನು ಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ ॥

೨೬

ವಿಷಯಭೋಗಂಗಳಲಿ ನಿತ್ಯ
ವ್ಯಸನಿ ಕರ್ಮಂಗಳ ಫಲವ ಪಡೆ
ವೆಸಕವೃಳ್ಳವ ಲೋಭಿ ಭೂತದ್ರೋಹಿಯಾದವನು ।
ಅಶುಚಿ ಫಲಸಂಪ್ರಾಪ್ತಿನಿಷ್ಠೆಯ
ಲೆಸೆವ ಹರ್ಷವಿಷಾದವೆರಡುಂ
ಮಿಸುವ ಕರ್ತೃ ರಜೋಗುಣಕೆ ಕೇಳೆಂದನಸುರಾರಿ ॥

೨೭

ನೀತಿಹೀನನಯುಕ್ತ ಶತ ಜಡ
ಭೂತ ವಂಚಕನಲಸನಂತತಿ
ಭೀತಸ್ಮಿತದಿವಾದಿ ದುರ್ಜನ ವಿರ್ಭೂತಕನು |
ಶೌತಕರ್ಮಗಳನು ಬಿಟ್ಟರು
ವಾತ ತಾಮಸಕತ್ವವೆನಿಪನು
ನೀ ತಿಳಿದು ನೋಡೈ ಧನಂಜಯ ಎಂದನಸುರಾರಿ ||

೨೪

ಎಲೆನರನೆ ಗುಣಭೇದದಿಂದವೆ
ನೆಲೆಗೆ ತೋರುವ ಬುದ್ಧಿಧೃತಿಗಳು
ಹೊಲಬಿನಲಿ ತಾಂ ಬೇರೆಬೇರಹ ಮೂರುಭೇದವನು |
ತಳೆದಿಹುವು ಪೇಳುವುದ ಕೇಳೈ
ಹಲವುಪರಿಯಿಂದೆಂದು ಲಕ್ಷ್ಮೀ
ಲಲನೆಯರಸನು ತಿಳುಹಿದನು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರಕೇಳೆಂದ ||

೨೫

ಘೋರಸಂಸಾರಪ್ರವೃತ್ತಿಯು
ಸಾರವೆನಿಪ ನಿವೃತ್ತಿಯನು ಸ
ತ್ಕಾರಿಯು ವಸತ್ಕಾರಿಯವನು ಭಯಾಭಯಂಗಳನು |
ಧೀರ ಕೇಳೆಂಸಾರಬಂಧದು
ದಾರಮೋಕ್ಷವ ನರಿವುದಾವುದು
ಚಾರುಪಾತ್ರಿಕ ಬುದ್ಧಿಯದು ಕೇಳೆಂದನಸುರಾರಿ ||

೨೬

ಆವುದೊಂದುದಯಿಸುವ ಬುದ್ಧಿಯು
ಭಾವದಿಂ ಧರ್ಮವನಧರ್ಮವ
ನಾವಸತ್ಕರ್ಮವನು ದುಷ್ಕರ್ಮವಧಾನಿಸಲು |
ಆವನರನೆಲೆಯಾಗಿ ತಿಳಿಯನು
ಭಾವಿಸಲಿಕಾಬುದ್ಧಿತಾಂ ನಿಜ
ಭಾವದಿಂ ರಾಜಸವೆನಿಸುವುದು ಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ ||

೨೭

ಇನ್ನು ಕೇಳು ತಮೋಗುಣದಿ ತಾ
ಮುನ್ನ ಮುಸುಕಿದ ಮತಿಯ ಧರ್ಮವ
ಸನ್ನತದ ನಿಜಧರ್ಮವೆಂದೇ ಸಕಲ ವಸ್ತುಗಳ |
ಭಿನ್ನವಿಪರೀತಂಗಳಾಗಿಯೆ
ಮುನ್ನರಿಯುತ್ತಿಹುದಾವುದದು ನೆರೆ
ಯನ್ಯತಾಮಸಬುದ್ಧಿಯೆನಿಸುಗ ಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ ||

೧೭೮

ತನುಮನಃಪ್ರಾಣೇಂದ್ರಿಯಕ್ರಿಯೆ
ಘನತರದ ವರಯೋಗದಿಂ ನೆ
ಟ್ಟೆನೆ ಚರಿಸುವಂತಾವ ಧೃತಿಯಿಂ ಧರಿಸೆ ಪಟ್ಟಿಹುದು |
ಮುನಿಗಳುಸುರುವ ಧೃತಿಯದೇ ತಾ
ನನಘಸಾತ್ವಿಕಧೃತಿಯೆನಿಸುತ್ತಿಹು
ದನಿಮಿಷಾಧಿಪತನಯ ಕೇಳೆಂದನು ಮುರದ್ಧೃಷಿ ||

೧೭೯

ಒಂದುನೆವದಿಂ ಕರ್ಮಫಲವನು
ಹೊಂದಲೆಂದನುಷಂಗದಿಂದಾ
ವೊಂದುಧೃತಿಯಿಂ ಧರ್ಮಕಾಮಾರ್ಥಂಗಳನು ನರನು |
ನಿಂದು ಧರಿಸುತ್ತಿಹನು ಕೇಳಾ
ನಂದದಿಂದಾಧೃತಿ ರಜೋಗುಣ
ದಿಂದ ನೆರೆ ಸಂಜನಿತವೆನಿಸುವು ದೆಂದನಸುರಾರಿ ||

೧೮೦

ನಿರ್ಧರಿಸಿ ಕೇಳೈ ನರನೆ ದು
ರ್ಬುದ್ಧಿಯಹ ನರನಾವಧೃತಿಯಿಂ
ನಿದ್ರೆಭಯಶೋಕಂಗಳನು ಮುದವನು ವಿಷಾದವನು |
ಹೊದ್ದಿ ತಾ ಬಿಡಲಾರದಿಹನು
ಬೆದ್ದ ಧೃತಿಯದು ನೆರೆ ತಮೋಗುಣ
ವೃದ್ಧಿಯಿಂದವೆ ಜನಿಸಿತೆಂದರಿಯೆಂದನಸುರಾರಿ ||

೧೮೧

ಅವು ಬೋಧಿಸಿ ಬಿಡದೆ ಸೇವಿಸಿ

ಭಾವಿಸಿ ಸುಖಿಸುತ್ತ ಮುಂದುವರಿದು

ಮೇದಲಿಕೆಯಿಂದವನು ಕಾಯಿಸು ಮಾನವೋತ್ತಮನು |

ಜೀವಿಸುವವನು ಮೂರುಪರಿಹಾರ

ತಾವುಗುಂದಿಪ್ಪಾಸುಖವ ನೀಂ

ಪಾದನನೆ ಕೇಳೆಂದನಾದನುಚಾರಿ ಕರುಣೆಯಲಿ ||

೩೬

ವರತಪೋನುಷ್ಠಾನಕಾಲದ

ಲಿರುತ್ತಿಹುದು ವಿಷದಂತೆ ಮೊದಲೆಲೆ

ನರನೆ ಕೇಳಿ ಕಡೆಯಲಾವುದದಮೃತಕೇಣಿಯಹುದು |

ನಿರುತದಿಂದಾಸುಖವು ತನ್ನಯ

ಪಿರಿದನು ಬುದ್ಧಿವ್ಯಸಾದದ

ಮೊರಕೆ ಸಾತ್ವಿಕವೆನಿಸುವುದು ತಿಳಿಯೆಂದನಸುರಾರಿ ||

೩೭

ಅದಿಯಲಿ ವಿಷಯೇಂದ್ರಿಯಂಗಳ

ಸಾದರದ ಯೋಗದಿನಮೃತದೋ

ಪಾದಿ ಪರಿಣಾಮದಲಿ ಹಾಲಾಹಲದವೋಲಿಹುದು |

ಭೇದವನು ತಿಳಿಯೆ ನರನೆ ಯೀ

ಪಾದಿ ರಾಜಸ ಸುಖವಿದೆಂಬರು

ವೇದವೇದಾಂತಜ್ಞ ರೆಲೆಕಲಿಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ ||

೩೮

ಅವು ವಾದ್ಯಂತಂಗಳೆರಡರೊ

ಳೆವುದೋ ತಾಂ ಮರವೆಯನು ನೆ

ದ್ರಾವಿಲಾಲಸ್ಯವ್ಯಮಾದಾದಿಗಳ ವರದಿಂದ |

ಜೀವರೋಳು ತೋರ್ಪಾಸುಖವು ನೆಲೆ

ಭಾವಿಸಲು ತಾಮಸವೆನಿಪುದು

ಮೇವರಾಜತನೂಜ ಕೇಳೆಂದನು ಮುರಘ್ನನಿ ||

೩೯

ಭೂಮಿಯಲಿ ಸಗ್ಗದಲಿ ಸುರನರ
ತಾಮಸಪರುಪ್ರಭೃತಿನಾನಾ
ನಾಮರೂಪಂಗಳಲಿ ತೋರುವ ಸಕಲಜೀವಿಗಳು |
ಈಮಹಾಪ್ರಕೃತಿಯೊಳುದಿಸಿದು
ದ್ವಾಮವೆನಿಸಿದ ಮೂರು ಗುಣದಿಂ
ತಾಮದೊಂದುಂ ಕೂಡಿದಿಹುದಿಲ್ಲೆಂದು ತಿಳಿಯೆಂದ ||

೪೦

ಎಲೆಧನಂಜಯ ಪಾರ್ವರಿಗೆ ಸ
ತ್ಕುಲದ ಬಾಹುಜವೈಶ್ಯರಿಗೆ ನಿ
ರ್ಮಲರೆನಿಪರೂದ್ರರಿಗೆ ತಾಂ ಪ್ರಕೃತಿಯದೆಸೆಯೆನೊಗೆದ |
ಸಲೆಗುಣತ್ರಯದಿಂದ ಕರ್ಮಂ
ಗಳು ವಿಭಾಗಿಸಿಕೊಂಡಿಹುವು ನಿನ
ಗೊಲವಿನಿಂದದನುಸುರುವೆನು ಕೇಳೆಂದನಸುರಾರಿ ||

೪೧

ಶಮೆದಮೆಗಳಾಸ್ತಿಕ್ಕೆ ತಪ ನಿ
ರ್ಮಮತೆ ಯಂತಃಕರಣಶುದ್ಧತೆ
ಸಮದ ಸೈರಣೆ ರಿಜುತನವು ನಿರ್ಮಲದ ವಿಜ್ಞಾನ |
ಅಮಲಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞಾನವುಂತಾಂ
ಕ್ರಮದಲುದಿಸುಗು ವಿಪ್ರರೊಳಗು
ತ್ತಮರುಗಳಿಗೆ ನಿಸರ್ಗವಾಗಿಯೆ ಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ ||

೪೨

ಕಲಿತನವು ತೇಜಸ್ಸು ಧೃತಿ ನಿ
ರ್ಮಲದ ದಕ್ಷತೆ ಸತ್ವಯುದ್ಧದ
ನೆಲದೊಳೋಡದೆ ಕಾದುವುದು ದಾನವನು ಮಾಡುವುದು |
ಸಲೆಮಹೇಶ್ವರಭಾವವೆಂಬೀ
ಹಲವು ಕರ್ಮವು ಜನಿಸುವುವು ತೋ
ಳ್ವರ ಕುಲಕೆ ನಿಸರ್ಗದಿಂದಲೆ ಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ ||

೪೩

ಕೃಷ್ಣಿಯ ಮೂದುವ ಗೋವುಗಳ ರ
 ಕ್ಷಿಸುವ ಬೇದಾರವನು ತಾ ಸಂ
 ವಿಸುವ ವೈಶ್ಯಂಗಿದು ನಿರ್ವರ್ಗದ ಕರ್ಮವೆನಿಸುವುದು ।
 ವಿಸುವ ದರ್ಗಾತ್ರಯವ ನೆರೆ ಸೇ
 ವಿಸುತ್ತಿಹುದೆ ಶೂದ್ರಂಗೆ ಪ್ರಕೃತಿಯ
 ದೇವನುಲೊದವಿದ ಕರ್ಮವೆನಿಸುಗು ಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ ॥

೪೪

ತನ್ನ ತನ್ನ ಸುಕರ್ಮದಲಿ ಸಂ
 ಪನ್ನವಿಷಯವನುಳ್ಳ ಮಾನವ
 ನುನ್ನ ತೋನ್ನ ತಸತ್ಪರುದ್ಧಿಯ ಪಡೆಯುತ್ತಿಹನವನು ।
 ತನ್ನ ಕರ್ಮದೆ ನಿರತನಾಗಿರೆ
 ಸನ್ನಿಹಿತವರವೋಕ್ತವನು ತಾ
 ನಿನ್ನುಪಡೆವಂದವನು ಕೇಳೆಂದನು ಮುರದ್ಧಂಸಿ ॥

೪೫

ವ್ಯಕುತವಾಗಿಹು ದಾವನಿಂದವೆ
 ಸಕಲಭೂತಕುಲಪ್ರವರ್ತನೆ
 ಸಕಲ ಜಗನೆರೆ ಜನಿತವಾಗಿಹು ದಾಮಹೇಶಂಗೆ ।
 ಭಕುತಿಯಿಂ ನಿಜಕರ್ಮದಿಂದ
 ಚರ್ಕರೆನಿಪ ಮಾನವರು ಸಿದ್ಧಿಯ
 ಪ್ರಕಟದಿಂ ಪಡೆವರು ನಿಧಾನವಿದೆಂದನಸುರಾರಿ ॥

೪೬

ಸನ್ನುತಪ್ರಜ್ಞಾನ್ವಿತನೆ ಕೇ
 ಳುನ್ನತೇಚ್ಛೆಯಿನಾಚರಿಸುತ್ತಿರು
 ವನ್ಯರುತ್ತಮಧರ್ಮದಿಂದಂ ನ್ಯೂನವೆನಿಸುತ್ತಿಹು ।
 ತನ್ನ ಧರ್ಮವೆ ಲೇಸು ನಿಯತದ
 ತನ್ನ ಕರ್ಮವ ಮಾಡುತ್ತಿರ್ಪಾ
 ಧನ್ಯನರ ಪಾಪವನು ಪಡೆಯನು ಪಾರ್ಥ ತಿಳಿಯೆಂದ ॥

೪೭

ವಿಲೆ ಧನಂಜಯ ತನ್ನ ಕರ್ಮವು
ಕೆಲವುದೋಷವ ನುಳ್ಳೊಡೆಯು ತಾ
ನಲಸಿ ಬಿಡಲಾಗದು ಕಣಾ ತನ್ನಕ್ಕರ್ಮವನು ।
ಬಲಿದ ಹೊಗೆಯಿಂ ದಗ್ನಿಯಂದದಿ
ಹಲವು ದೋಷದಿ ಸಕಲಕರ್ಮವು
ಸಲೆ ಸಮಾವೃತವಾಗಿಹವು ಕೇಳೆಂದನಸುರಾರಿ ॥

೪೮

ಸಕಲವಿಷಯಸುಖಾನುಭವದಾ
ಸಕುತಿ ಹೊದ್ದದ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದಂ
ತಕಪಟಾಂತಃಕರಣನಿಷ್ಠೆಯನುಳ್ಳ ನಿಷ್ಕಹನು ।
ಯುಕುತವಹ ಸುಜ್ಞಾನದಿಂದಲಿ
ಸುಕರನಿಷ್ಕರ್ಮತೆಯ ಸಿದ್ಧಿಯು
ಭಕುತಿಯಿಂದೈದುವನು ನಿಜವಿದು ಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ ॥

೪೯

ಜ್ಞಾನಸಿದ್ಧಿಯ ಪಡೆದ ಮನುಜನು
ತಾನು ಬೊಮ್ಮವ ಪಡೆವನೆಂತದ
ನಾನು ನಿನಗುಸುರುವೆನು ಸಂಕ್ಷೇಪದಲಿ ನಿಜದಿಂದ ।
ಜ್ಞಾನನಿಷ್ಠೆಯದಾವುದೊಂದು ನಿ
ಜಾನುಭವವಾಗಲೈ ತನ್ನಿಂ
ನೀನರಿದು ಸುಖಿಯಾಗು ಬೇಗದಲೆಂದನಸುರಾರಿ ॥

೫೦

ಶುದ್ಧವಾಗಿಹ ಬುದ್ಧಿಯಿಂ ಕೂ
ಡಿದರ್ ಯೋಗೀಶ್ವರನು ಧೃತಿಯಿಂ
ಗೆದ್ದನೆರೆ ತನ್ನಾತ್ಮವನು ನಿಯಮಿಸಿ ವಿರಾಗದಲಿ ॥
ಶಬ್ದಮೊದಲಾದಖಲವಿಷಯವ
ಹೊದ್ದದೇ ಕರಣಂಗಳಿಂ ನಿಜ
ವಿದ್ಯೆಯಿಂ ಕಾಮಾದಿಗಳ ಗೆಲಿಮುಕ್ತನಹನೆಂದ ॥

೫೧

ವಿರತಿಯುಂ ದೇಹಾಂತದಲ್ಲಿದ್ದ
 ಪಿರಿಯನಲ್ಲಾ ದಾರನಿರತನು
 ಭರಣಿ ತನುವಾಜ್ಞನವ ನಿರಯಿಸಿದವನು ನಿತ್ಯದೊಳು |
 ಪರಮಾತ್ಮನಾ ನಯೋಗದ
 ಲೆಂದು ರಾ ಪರಮಾತ್ಮ ಸಿದ್ಧಿಯು
 ನಿರದೆ ಪಡೆವನು ಕೇಳು ನರ ಪರಮಾರ್ಥ ತಾನೆಂದು ||

೨೨

ಪಿರಿಯದಂಕಾರವನು ಬಲವನು
 ಹರುಷಕಾಮಕ್ರೋಧದರ್ಪವ
 ಸವಿರದನುಬಂಧದ ಪಂಗ್ರಹವೆಲ್ಲವನು ಬಿಟ್ಟು |
 ಭರದಿ ಮಮಕಾರಂಗಳಿಲ್ಲದೆ
 ಪರಮಶಾಂತಿಯ ನುಳ್ಳಮನುಜನು
 ನಿರುತದಿಂ ಪರಬೋಮೃತನುದಕ ಶಕ್ತನುನಂದ ||

೨೩

ಬೋಮೃವಾದ ಪ್ರಸನ್ನಚಿತ್ತನು
 ನಿರ್ಮರುತೆಯುಂ ಶೋಕಿಸನು ನಿಜ
 ಧರ್ಮವಿಷಯಂಗಳನೇಳನು ಚರಾಚರಂಗಳಲಿ |
 ಒಮ್ಮೆಯೇ ಸರ್ವಾತ್ಮಭಾವವ
 ನೆಮ್ಮಿ ಸಮವಾಗೆನ್ನ ನೋಡುತ
 ನಿರ್ಮಲದ ಮಧ್ವಕ್ಷಿಯನು ಪಡೆವನು ಕಣಾ ಎಂದ ||

೨೪

ಪರಬಕುತಿಯುಂ ದೆನ್ನನರಿದಾ
 ನರನು ನಿಜಪರಮಾತ್ಮರೂಪಿಂ
 ಪರಮನಹ ತಾನಾವನೆಂದವನೆನ್ನ ನಿಶ್ಚಯದಿ |
 ನಿರುತದಿಂದವೆ ತಿಳಿದನಂತರ
 ಭರದಲೆನ್ನನಭೇದರೂಪಿಂ
 ದಿರದೆ ಬೆರಸುವನಿದಕೆ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ ಕೇಳೆಂದ ||

೨೫

ಸರ್ವಭಾವಂಗಳಲಿ ನನ್ನನೆ
ಸರ್ವಥಾ ಆಶ್ರಯಿಸಿದಾತನು
ಸರ್ವಕಾಲಂಗಳಲಿ ಮಾಡುತಸರ್ವಕರ್ಮವನು ।
ಸರ್ವಥಾ ಎನ್ನಲಿ ಸಮರ್ಪಿಸಿ
ನಿರ್ವಚನದಿಂದೆನ್ನ ಕರುಣದಿ
ಸರ್ವಥಾ ಕೇಡಿಲ್ಲದಿಹ ನಿಜಪದವನ್ನೆದುವನು ॥

೨೧

ಮನದಿ ವಚನದಿ ಸಕಲಕರ್ಮವ
ನನವರತವೆನ್ನಲಿ ಸಮರ್ಪಿಸಿ
ವಿಸುತಮತ್ತರನಾಗಿ ಪರತರುದ್ಧಿಯೋಗವನು ।
ಅನುನಯದಲಾಶ್ರಯಿಸಿ ಬಿಡದನು
ದಿನದೊಳೆನ್ನಲಿ ನಿಲಿಸಿ ಕರಗಿದ
ಮನವನುಳ್ಳವನಾಗು ನೀನೆಂದ ಸುರರಿಪು ನುಡಿದ ॥

೨೨

ಎಲೆಧನಂಜಯ ಎನ್ನೊಳೇ ಪಿರಿ
ದೊಲಿದದಂದುಂ ನಿನ್ನ ಚಿತ್ತವ
ನಿಲಿಸಲೆನ್ನಯ ಕರುಣದಿಂ ಮೋಕ್ಷಕ್ಕೆ ಹಗೆಯಾದ ।
ಹಲವು ದುಸ್ತರಮಾದದುರ್ಗಂ
ಗಳ ಗೆಲುವೆ ಯೀಮತವ ಹಮ್ಮಿ
ಒಲಿದು ಕೇಳದೆ ಮೂರ್ಖನಾಗಿರೆ ಕೆಡುವೆ ನೀನೆಂದ ॥

೨೩

ಎತ್ತಲಾನುಂ ನಿನ್ನ ಹಮ್ಮಿ
ದಿತ್ತ ಯುದ್ಧವನೊಲ್ಲೆನೆಂದೇ
ಚಿತ್ತದಲಿ ನೆರೆ ಬಗೆದೆಯಾದೊಡೆ ನಿನ್ನ ಬಗೆ ಬಳಕ ।
ಸತ್ಯವಾಗದು ತಾಂ ಪ್ರಕೃತಿ ಬೆಂ
ಬತ್ತಿ ನಿನ್ನಿಂ ಬಲಿಪಿನಿಂ ಕೆಡೆ
ಯೊತ್ತಿ ಯುದ್ಧವ ಮಾಡಿಸದೆ ಬಿಡದೆಂದನಸುರಾರಿ ॥

೨೪

ವಿಲೆವಿಡುಂಜನೇ ಪಕ್ಕತ್ತಿಯಿಂದದೆ
 ನೆಲೆಗೆ ಮುನ್ನವೆ ಬಸಿತವಾಗಿವ
 ಬಲಿದ ನಿನ್ನಯ ಕರ್ಮದಿಂದದೆ ಬಿಗಿವಡೆದ ನೀನು ।
 ಭಲದಲಾವುದ ಮಾಡೆನೆಂದೆನು
 ತುಳಿದೊಡಂ ಸ್ವಪ್ರಕೃತಿಯಿಂದದ
 ಚಲಿಸಿ ಪರವರನಾಗಿ ಮಾಡುವೆ ಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ ॥

೬೦

ನಿರುತದಿಂ ಪರಮೇಶ್ವರನು ವಿ
 ಸ್ತರದ ಸಚರಾಚರದ ಹೃದಯದ
 ಲಿರುತಕರ್ಮದ ಯಂತ್ರದಿಂ ಬಿಗಿವಡೆದು ಬಿದ್ದಿರ್ಪ ।
 ನೆರೆದ ಭೂತಂಗಳನು ಮಾಯೆಯ
 ಪರಿವಿಡಿಯ ಗರ್ತನೆಗಳಿಂ ನೆರೆ
 ತಿರುಗಿಸುತಲಿದನನವರತ ಕೇಳೆಂದನಸುರಾರಿ ॥

೬೧

ಆಮಹೇಶನ ಮರೆಯ ಹೊಗು ನೀಂ
 ಪ್ರೇಮದಿಂದಲಿ ಸರ್ವಭಾವದೊ
 ಳಾಮಹಾತ್ಮನ ದಿವ್ಯಕರುಣಾಮೃತದ ವರುಷದಲಿ ।
 ಕ್ಷೇಮದಿಂದಲಿ ಪಡೆದು ಶಾಂತಿಯ
 ನಾಮಹಿತಶಾಶ್ವತಪದವನೆಲೆ
 ಭೀಮಸೋದರ ನೀನು ಸೇರುವೆಯೆಂದನಸುರಾರಿ ॥

೬೨

ವಿಲೆಧನಂದಯ ಶಾಸ್ತ್ರದೊಳಗಣ
 ನೆಲೆಯೆನಿಪ ಸುಜ್ಞಾನವನು ತಾ
 ನೊಲಿದು ಪೇಳಿದೆ ಪರಮಸಖ ಬಾಂಧವನು ನೀನೆಂದು ।
 ಉಳುಹದೊಂದುವ ನಿದರೊಳ್ಳಿವ
 ನೊಲಿದು ಸಂತತದೊಳು ವಿಚಾರಿಸಿ
 ತಿಳಿದು ಬಯಸಿದತೆರದಿ ನೀ ಮಾಡೆಂದನಸುರಾರಿ ॥

೬೩

ಮತ್ತೆ ಕೇಳೆ ನೀನೆನಗೆ ಕಡು
ಮಿತ್ರನಾದ ನಿಮಿತ್ತದಿಂ ನಿನ
ಗುತ್ತಮದ ಹಿತವಾದಖಿಲದಿಂ ಗೋಪ್ಯವೆನಿಸು ತಿಹ |
ಸತ್ಯವಹ ವಾಕ್ಯವನು ಕೃಪೆಯಿಂ
ವಿಸ್ತರಿಸುವೆನು ನೀನು ನಿರ್ಮಲ
ಚಿತ್ತದಿಂದವಧರಿಸಿ ಕೇಳಿದನೆಂದನಸುರಾರಿ ||

೬೪

ಮನವನೆನ್ನಲಿ ನಿಲಿಸು ನೀನನು
ದಿನ ಬಹುತನಾಗೆನ್ನ ಪೂಜಿಸು
ವಿನುತಸಾಷ್ಟಾಂಗಂಗಳಿಂದೆನ್ನನು ನಮಸ್ಕರಿಸು |
ಇನಿತರಲಿ ನೀನೆನ್ನೆದುವೆ
ಯೆನಗೆ ನೀಂ ಪ್ರಿಯನಾದುದರಿನೀ
ಘನತರದ ಸತ್ಯಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯ ವಿರಚಿಸಿದನೆಂದ ||

೬೫

ಬಿಡು ಸಕಲಧರ್ಮಂಗಳನು ನೀ
ತಡೆಯದೆನ್ನೊಬ್ಬನನೆ ಮರೆಹೋಗು
ಬಿಡಿಸುವೆನು ನಾನಖಿಲಪಾತಕದಿಂದ ನಿನ್ನವನು |
ಅಡಿಗಡಿಗೆ ಶೋಕವನು ಮಾಡಿದಿ
ರೊಡೆಯನಾನಿರಲಂಜಬೇಡಂ
ದೊಡಬಡಿಸಿದನು ಕಷ್ಟರಾಯನು ಸುರಪನಂದನನ ||

೬೬

ನಿನಗೆ ಪೇಳ್ವೀಶಾಸ್ತ್ರಪಾರವ
ಮನುಜರೂರ್ತಪ ವಿಲ್ಲದಾತಂ
ಗನುನಯದ ಲೀಶ್ವರನು ಭಕ್ತಿಯದಿಲ್ಲದಾತಂಗೆ |
ವಿನುತಗುರುಶೇವೆಯನೆಸಗದಂ
ಗೆನಗಸೂಯಿಸುತಿರ್ಪ ದುರ್ಮತಿ
ಗಿನಿತನೆಂದುಂ ಹೇಳಲಾಗದು ಪಾರ್ಥ ಕೇಳಿಂದ ||

೬೭

ಅವನನ್ನರಿ ಪರಮಭಟ್ಟಿಯ
ಭಾವವನು ನೆರೆ ಮಾಡಿ ಬಳಕೆ
ಪಾವನೋತ್ತಮನೋತ್ಕೃಷ್ಟಸೇವೀಗೀತೆಯನು ಮುದದಿ |
ಅವನುಲಿಂಗಿಂ ದೆನ್ನಭಕ್ತನು
ನಾವಳಿಗೆ ಯೋಧಿಸುವ ನವನ
ನೀವಿದುಲವದವೈದುವನು ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲೆಂದ ||

೬೪

ಮನುಜರೊಳಗೀ ಗೀತೆಯನು ಮೇ
ದಿನಿಂಸೊಳೊಲವಿಂ ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಭ
ಕ್ತನು ಕಣಾ ಕೇಳೆನಗತಿಪ್ರಿಯ ಹಿತವನಾಗಿದನು |
ಎನಗೆ ಕೇಳವನಿಂದತಿಪ್ರಿಯ
ನೆನಿಸುವನು ಜೀರೊಬ್ಬನಿಲ್ಲಾ
ಗನುನುದಲವನಿಂದ ನಾನತಿತುಷ್ಟನವನೆಂದ ||

೬೫

ಅವನೀನಮ್ಮಿಬ್ಬರಿಂ ಸಂ
ಭಾವಿಸಿದ ವರಧರ್ಮಸಂಯೋ
ಧಾವಳಿಯ ನೋದುವನು ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನದಾಕ್ರತುವಿಂ |
ಪಾವನೋತ್ತಮನೆನಿಸುವವನಿಂ
ಭಾವದಿಂ ನಾಂ ಯಜಿಸಿಕೊಂಡವ
ನೀವಿಧದಿ ಸಂತುಷ್ಟನವನೆನ್ನ ಮತವೆಂದ ||

೭೦

ದೇವನೆನವನ್ನಲ್ಲಿ ಮಾನುಷ
ಭಾವದಿಂದ ಲಸೂಯೆಮಾಡದೆ
ಭಾವಶುದ್ಧಿಯ ಲಾವನೀಗ್ರಂಥವನು ಕೇಳುವನು |
ಅವಿವಿಧಪಾಪಂಗಳನು ತಾಂ
ಸೇವಿಸದೆ ಬಿಡುಗಡೆವಡೆದು ಶುಭ
ಪಾವನಕ್ಕಿಯದುಳ್ಳ ಲೋಕವ ಪಡೆವನವನೆಂದ ||

೭೧

ಪರಧನಂಜಯ ನಿನಗೆ ನಾ ನಿ
 ಬ್ಬರದಲೋರೇದೀಗೀತೆಯರ್ಥವ
 ಹರುಷದಿಂ ದೇಹಾಗ್ರಚಿತ್ತದಿ ಕೇಳಿದೆಯ ನೀನು ।
 ಹರಿದುದೇನಜ್ಞಾನತಮವೆಂ
 ದಿರದೆ ಹರಿ ಪಾರ್ಥನನು ಘನಸಂ
 ಗರದೊಳಗೆ ಬಿಸಗೊಂಡನೆಲೆಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಕೇಳಿಂದ ॥

೭೨

ದೇವ ಬಿನ್ನಹ ನಿಮ್ಮ ಕಾರು
 ಕ್ಯಾವಲೋಕನದಿಂದಲೆನ್ನಗು
 ಕಾವಲಂಬನದ್ವಿಜಿತನ ನೆರೆ ಕೆಟ್ಟುದರಿಂದ ।
 ಜೀವಭಾವವನುಳಿದು ನಿಜ ಸಂ
 ಭಾವಿಸಿತು ಸಂದೇಹ ಬೀತುದು
 ದೇವ ನೀ ಹೇಳಿದುದ ಮಾಡುವೆನೆಂದನಾಪಾರ್ಥ ॥

೭೩

ಈಪರಿಯಲಿ ಮಹಾತ್ಮನೆನಿಪಾ
 ಶ್ರೀಪತಿಯ ಪಾರ್ಥನ ಮಹಾದ್ಭುತ
 ರೂಪವಹ ರೋಮಾಂಚನದ ಸಂವಾದವನು ನಾನು ।
 ಭೂಪ ಕೇಳಿದೆನೆಂದು ಸಂಜಯ
 ನೀಪರಿಯೊಳೆನುತಿದರ್ಪದನು ಕುರು
 ಭೂಪ ಕೇಳ್ದೆನೆಂದು ವೈರಂಪಾಯನನು ನುಡಿದ ॥

೭೪

ವ್ಯಾಸಪರಮರ್ಷಿಪ್ರಸಾದದಿ
 ಲೇಸೆನಿಪ ನೆರೆ ಗೋಪ್ಯವೆನಿಸಿ
 ಪೀಠಸಕಲರಾಸಾರ್ಥಯೋಗವ ಯೋಗಪತಿಯೆನಿಪಾ ।
 ವಾಸುದೇವನೆ ತನಗೊಲಿದನಹ
 ವಾಸವಾತ್ಮಭವಂಗೆ ಮನವೊಲಿ
 ದೀಸನೊರೆದುದ ಕೇಳ್ವೆನಾಂ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರಕೇಳಿಂದ ॥

೭೫

ಕೇಳು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರಾವನಿಪ ಗೋ
ಪಾಲಕೃಷ್ಣಂಗರ್ಜುನಂಗೆಯು
ಮೇಳವಿಸಿದತಿಪ್ಪಣ್ಯಸಂವಾದದ ಮಹಾದ್ಭುತವ |
ಕೇಳಿ ನೆನೆನೆದಡಿಗಡಿಗೆ ಮನ
ದೇಳಿಗೆಯ ಸಂತೋಷವನು ನೆರೆ
ತಾಳಿದನು ನಾನೆಂದು ಸಂಜಯ ನೋರೆದನೊಲವಿನಲಿ ||

೨೧

ಅರಸ ಕೇಳೈ ವಾಸುದೇವನು
ವರಮಹಾದ್ಭುತವೆನಿಸೆ ತೋರಿದ
ಪಿರಿದೆನಿಸಿದಾವಿಶ್ವರೂಪವ ಬಿಡದೆ ನೆನೆನೆನದು |
ಇರದೆನಗೆ ಬೆರಗಾಗುತ್ತಿದೆ ಎ
ಸ್ತರಿಸಿ ಕೇಳಿನಗಡಿಗಡಿಗೆ ಘನ
ಹರುಷವು ದಯಪ್ರದೆಂದು ಮುದದಲಿ ಸಂಜಯನು ನುಡಿದ ||

೨೨

ಎಲ್ಲಿ ಯೋಗಂಗಳಿಗೊಡೆಯನಹ
ಸಲ್ಲಲಿತ ನಾಕೃಷ್ಣನಿಹನಿ
ನ್ನೆಲ್ಲಿ ಧನುವನು ಧರಿಸಿಕೊಂಡರ್ಜುನನು ನೆಲಸಿಹನು |
ಅಲ್ಲಿಹಳು ವರಲಕ್ಷ್ಮಿ ಜಯಸಿರಿ
ಯಲ್ಲಿ ಪರಮೈಶ್ವರ್ಯನೀತಿಗ
ಳಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿಹುವೆನ್ನ ಮತ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರಕೇಳಿಂದ ||

೨೩

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧರಿಸ್ರೀ
ಪಾಲ ಕುರುಭೂಮಿಯಲಿ ಕೃಷ್ಣಕ
ಪಾಳುಫಲ್ಲುನರುಭಯಸೇನೆಯ ಮಧ್ಯದಲಿ ರಥದಾ |
ಮೇಲೆ ಸಂವಾದಿಸಿದ ಧರ್ಮವ
ಹೇಳಿದನು ಸಂಜಯನು ಕುರುಭೂ
ಪಾಲಧೃತರಾಷ್ಟ್ರಂಗೆ ಹರುಷದಲೆಂದು ಮುನಿ ನುಡಿದ ||

೨೪

- ಇಂತು ಮೋಕ್ಷಸಂನ್ಯಾಸಯೋಗವೆಂಬ
ಇಂತು ಕರ್ಣಾಟಕ ಭಗವದ್ಗೀತೆ ಮುಗಿದುದು.

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣಮಸ್ತು

ಪಾದದೊಳು ಹದಿನಾಲ್ಕು ಮಾತ್ರೆಯೊ
 ಳಾದುದೀ ಭಾಮಿನಿಯ ಪಟ್ಟದಿ
 ಪಾದದೆರಡನೆಯಕ್ಕರವೆ ತಾಂ ಪ್ರಾಸವೆನಿಸುವುದು |
 ಈಧರೆಯೊಳೀ ಗೀತೆಯರ್ಥವ
 ನೈದೆ ಪದಕೊಂದೊಂದು ಗ್ರಂಥವ
 ಸಾಧಕರು ತಿಳಿವಂತೆ ಕನ್ನಡದಿಂದ ರಚಿಸಿದೆನು ||

ನಾಗರಸ ಕವಿ

ನಾಗರಸನ

ಕರ್ಣಾಟಕ ಭಗವದ್ಗೀತೆ

ನಾಗರಸನು ರಚಿಸಿರುವ ಏಕೈಕ ಕೃತಿ ಕರ್ಣಾಟಕ ಭಗವದ್ಗೀತೆ. ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಓದುವಾಗ ಅದರ ಸರಳ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಓದಿ ನನಗೆ ತುಂಬ ಸಂತೋಷವಾಯ್ತು.

ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಒಂದು ಶ್ಲೋಕಕ್ಕೆ ಒಂದೇ ಭಾಮಿನಿ ಪಟ್ಟದಿಯಲ್ಲಿ ಅನುವಾದ ಮಾಡಿರುವುದು ಎಷ್ಟು ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಓದುಗರಿಗೆ ಕೂಡ ಮೂಲಗ್ರಂಥದ ಅರಿವಾಗಬಹುದು ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

ಹದಿನೆಂಟನೆಯ ಶತಮಾನದ ಕನ್ನಡದ ಆಡುಮಾತಿಗೆ ಅದು ಹತ್ತಿರವಾಗಿದೆ. ತಂದೆಯಿಂದ ಸಂಸ್ಕೃತವನ್ನು ಕಲಿತ ನಾಗರಸನು ಶಂಕರರೆಂಬ ಗುರುಗಳಿಂದ ಭಗವದ್ಗೀತೆಯನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿರಬೇಕು. ಆ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಅನುವಾದಿಸಿ ಆಸೆಯಿಂದ ಶಂಕರಗುರುಗಳ ಕಣ್ಣಿರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಇದು ತುಂಬ ಕಷ್ಟವಾದ ಕಾರ್ಯ. ಆದರೆ ನಾಗರಸನು ಅದರಲ್ಲಿ ಸಫಲನಾಗಿದ್ದಾನೆ.

ಪ್ರೊ|| ಜಿ. ವೆಂಕಟಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಂ

KARNATAKA BHAGAVADGI
 RS 90.00
 KAN 24356 1